

SOSYAL MEDYADA SİMGESEL ŞİDDET: EKŞİ SÖZLÜK ÖRNEĞİ

NAGEHAN YALÇIN

Ocak 2015

DENİZLİ

SOSYAL MEDYADA SİMGESEL ŞİDDET: EKŞİ SÖZLÜK ÖRNEĞİ

Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Genel Sosyoloji Ve Metodoloji Anabilim Dalı
Sosyoloji Bilim Dalı

Nagehan YALÇIN

Danışman: Doç. Dr. Güney ÇEĞİN

Ocak 2015

DENİZLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Sosyoloji Anabilim Dalı, Genel Sosyoloji ve Metodoloji Bilim Dalı öğrencisi Nagehan Yalçın tarafından Doç. Dr. Güney Çeğin yönetiminde hazırlanan “Sosyal Medyada Simgesel Şiddet: Ekşi Sözlük Örneği” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 19.01.2015 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Doç. Dr. Hasan Tüzen

Jüri-Danışman

Doç. Dr. Güney Çeğin

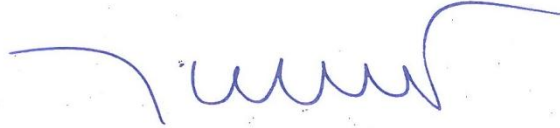

Jüri

Doç. Dr. Hülya Yaldır

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 22/01/2015 tarih ve 02/16..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Turhan KAÇAR

Enstitü Müdürü

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

Nagehan YALÇIN

ÖNSÖZ

Günümüzde sosyal medya, bireylerin iletişim kurmak amacıyla kullandıkları medya türleri arasında en kolay ulaşılan ve en hızlı olanıdır. Bu nedenle sosyal medyanın hedef kitlesi gün geçtikçe daha da büyümektedir. Şiddet de hayatımızda tarih boyunca yer almış bir olgudur ve sosyal medyada da yer almaktadır. Sosyal medyada uygulanan şiddet türü genellikle simgesel şiddettir. Simgesel şiddetin uygulandığı sosyal medya mecralarından biri de Ekşi Sözlük'tür. Bu bağlamda, sosyal medyadaki simgesel şiddet uygulamalarını irdelemek adına Ekşi Sözlük örneği üzerinden, sözlükteki başlıkların ve sözlükte yapılan yorumların analizi aracılığıyla bir araştırma yapılması amaçlanmıştır.

Tezin ana fikrinin oluşturulmasında yardımlarını benden hiç esirgemeyen, simgesel şiddet konusunda çalışmam için beni cesaretlendiren, çalışmam boyunca bana yol gösteren ve beni sabırla destekleyen danışman hocam Doç. Dr. Güney Çeğin'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca maddi ve manevi desteklerini eksik etmeyen, her zaman her konuda yanımda olan anne ve babama; tez çalışmam boyunca tez konumla ilgili her sorumu sabırla yanıtlayan, bilgi sahibi olmadığım konularda beni aydınlatan, manevi desteklerini her zaman hissettiğim değerli dostlarım Deniz Aslan ve Tuğçe Çalışkan'a şükranlarımı sunarım.

ÖZET

SOSYAL MEDYADA SİMGESEL ŞİDDET: EKŞİ SÖZLÜK ÖRNEĞİ

YALÇIN, Nagehan

Yüksek Lisans Tezi

Sosyoloji ABD

Genel Sosyoloji ve Metodoloji Programı

Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Güney ÇEĞİN

Ocak, 2015, 194 Sayfa

Tarih boyunca bireyler için iletişim kurmak önemli bir ihtiyaç olmuştur. Günümüzde bu ihtiyacın giderilmesini sağlayan yollardan biri de sosyal medyadır. Sosyal medya, birçok kişi için her an elinin altında bulunan, zahmetsiz, hızlı, ucuz, bağımlılık yaratan bir iletişim aracıdır. Pek çok faydası nedeniyle sosyal medya günümüzde oldukça sık kullanılmaktadır. Ancak, sosyal medyanın olumsuz tarafları da vardır. Yüz yüze iletişimin azalmasına neden olmuştur, kişilerin anı yaşamak yerine anı ölümsüzleştirmeye çabalamalarını sağlamıştır, bazı durumlarda mahremiyet duygusunu azaltmıştır, bazı kişiler sosyal medyada buldukları kadar hayatta var olduklarını düşünmeye başlamışlardır. Tüm bu özellikler sosyal medyanın hayatımızda ne ölçüde yer aldığını göstermektedir. Hayatımızda bu kadar çok yer alan sosyal medya, simgesel şiddetin de oldukça sık uygulandığı bir mecradır. Simgesel şiddet, Pierre Bourdieu'nün önemli kavramlarından biridir. Simgesel şiddet aracılığıyla bireyler manipüle edilebilmekte ve sindirilebilmektedirler. Küçük düşürme, gururunu kırma, ifade özgürlüğüne engel olma vb. hareketlerle simgesel şiddet uygulanabilmektedir. Bireyler sosyal medyada simgesel şiddete çeşitli yöntemlerle maruz kalmaktadırlar ve sosyal medyada simgesel şiddet uygulanan platformlardan biri de *Ekşi Sözlük*'tür.

Sosyal medyada simgesel şiddet araştırmasında *Ekşi Sözlük*'te analiz edilen başlıklara göre, sosyal medyada, özel olarak da *Ekşi Sözlük*'te, simgesel şiddet uygulandığı görülmektedir. Simgesel şiddetin pratikteki karşılığıyla sosyal medyada *Ekşi Sözlük*'te karşılaşmaktadır. Bu nedenle simgesel şiddet kavramı, sosyal medya araştırmaları için işlevseldir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Simgesel Şiddet, Ekşi Sözlük, Medya

ABSTRACT

SYMBOLIC VIOLENCE ON SOCIAL MEDIA: EXAMPLE OF EKŞİ SÖZLÜK

YALÇIN, Nagehan

Master Thesis

Sociology Department

General Sociology and Methodology Programme

Adviser of thesis: Doç. Dr. Güney ÇEĞİN

January, 2015, 194 Pages

Throughout history, communication has been an important need for individuals. Today social media is one of the ways which allows elimination of this need. For many people, social media is an effortless, fast, cheap and addictive communication tool which we can access every moment. For many benefits social media is used quite often nowadays. However, there are also negative aspects of social media. It has led to a reduction of face to face communication, lead people perpetuate the memories instead of living memories, in some cases reduced the sense of privacy, some people have begun to think that they are alive until they are on social media. All these features suggest that the extent of social media in our lives. Social media which is situated so many parts in our lives, is an area in which symbolic violence applied so much. Symbolic violence is an important conception of Pierre Bourdieu. Through symbolic violence individuals can be manipulated and digested. Symbolic violence can be applied with behaviours like humiliation, degradation, prevent the freedom of expression etc. Individuals are exposed to various methods of symbolic violence in social media and one of the social media platform in which symbolic violence is also implemented is *Eksi Sozluk*.

In the research of symbolic violence in social media, according to the topics analyzed in Eksi Sozluk, application of symbolic violence is seen, especially in the Eksi Sozluk. The practical equivalent of symbolic violence can be encountered in Eksi Sozluk. Thus the concept of symbolic violence is functional for social media researchs.

Key Words: Social Media, Symbolic Violence, Ekşi Sözlük, Media

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	İ
ÖZET	İİ
ABSTRACT	İİİ
İÇİNDEKİLER	İV
TABLolar DİZİNİ	VI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA TASARIMI

1. 1. Araştırmanın Konusu Ve Amacı	5
1. 2. Araştırmanın Önemi.....	6
1. 3. Araştırmanın Yöntemi	7
1. 4. Araştırmanın Kavramsal Çerçevesi.....	8
1. 5. Araştırmanın Varsayımları	8
1. 6. Araştırmanın Kapsam Ve Sınırlılıkları	8
1. 7. Araştırmada İncelenen Metinler	9
1. 8. Araştırma İçin Veri Toplama	9

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL MEDYA

2. 1. Sosyal Medyanın Tanımı	11
2. 2. Sosyal Medyanın Özellikleri.....	14
2. 3. Sosyal Medya Araçları	16

2. 4. Sosyal Ağlar	18
2. 5. Türkiye’de Sosyal Ağ Kullanımı	27
2. 6. Sosyal Medyada Kullanılan Dil.....	32
2. 7. Sosyal Medyanın Toplumsal Yapı Üzerindeki Etkileri.....	32
2. 8. Toplumun Sosyal Medya Kullanımı.....	34

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİMGESEL ŞİDDET

3.1. Pierre Bourdieu Sosyolojisi Ve Simgesel Şiddet.....	37
3. 2. Toplumsal Sınıflar, İktidar Ve Simgesel Şiddet	54
3. 3. Düşünce Özgürlüğü Ve Simgesel Şiddet	58
3. 4. Medya, İletişim Ve Simgesel Şiddet	60

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EKŞİ SÖZLÜK

4.1. Ekşi Sözlük’ün Tanımı Ve İşleyişi	66
4.2. Ekşi Sözlüğün İşlevleri	80
4.3. Ekşi Sözlük’ün Sosyal Medyadaki Önemi	87
4.4. Ekşi Sözlük’te Simgesel Şiddetin Uygulandığı Başlıklar Ve Simgesel Şiddet Örnekleri 91	
4.4.1. Formata Aykırı Başlık/ Entry.....	91
4.4.2. Verilen Bilginin Küçümsendiği Başlık/ Entry	96
4.4.3. Karşıt Görüş İçeren Entry/ Başlık	121
4.4.4. Troll Entry/ Başlık	144
4.4.5. Bahsedilen Kişinin Küçümsendiği Entry/ Başlık.....	153
SONUÇ	177
KAYNAKÇA	181
ÖZGEÇMİŞ	185

TABLolar DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 1: Karma Puanları ve Karma Puanlarına Göre Verilen Unvanlar.....	74
Tablo 2: Yıllara göre toplam entry sayısı.....	76
Tablo 3: En Çok Entry İçeren 20 Başlık.....	77
Tablo 4: Kategorilere Göre Ayrılmış En Çok Entry İçeren Başlıklar.....	78

GİRİŞ

Sosyal medya; bireylerin paylaşmak istedikleri her bilgiyi paylaşabildikleri, diğer bireylerle iletişim kurabildikleri, dünyada olup bitenden haberdar olabildikleri bir platformdur. Günümüzde sosyal medya, birçok insan için boş zaman değerlendirme aracı olmaktan çıkıp bağımlılık haline gelmiştir. Bu durum sosyal medyanın giderek daha da yaygınlaşmasına ve bireyler için öneminin artmasına neden olmuştur. Sosyal medyada yapılan her yorum, yorumun muhatabı için büyük önem arz etmeye başlamıştır; çünkü sosyal medya araçlarındaki bilgi transferi sonucunda paylaşılan her bilgi büyük kitlelere ulaşıp daha çok kişinin paylaşılan bilgidan haberdar olmasını sağlamıştır. Bunun farkında olan kişi ya da kurumlar ise sosyal medya paylaşımlarını yönetme konusunda özenli davranmaktadırlar. Şirketler reklam yapma, ürün tanıtmaya, şirketin marka değerini artırma vb. nedenlerle sosyal medyada aktif olmaya çalışmaktadırlar. Bazen de sıradan kişiler üründen duydukları memnuniyeti belirtme yoluyla dolaylı reklam yapmaktadırlar. Ürünün tüketici tarafından bilinip olumlu özelliklerinin söylenmesi eskiden de önemliyken, artık sosyal medya aracılığıyla bu tanıtım daha çok kişiye ulaşabilmektedir. Sosyal medya araçları ile bireyler, gerçek hayatta tanışmaları güç olan kişi ya da kurumlara rahatlıkla ulaşabilmektedirler.

Sosyal medya sayesinde bireyler sürekli iletişim halindedir. Böylece herhangi bir yerde olan herhangi bir olay ana akım medyada sunulmadan önce sosyal medyada yankı uyandırabilmektedir. Bireyler olaylar karşısında diledikleri yorumu yapabilmektedirler. Bu durum hem olumlu hem de olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Bu özgürlük nedeniyle “internet trollü” şeklinde tanımlanan kişiler ortaya çıkmakta ve toplumu rahatsız edici yorumlarda bulunabilmektedirler. Ancak, yine sosyal medya aracılığıyla bireyler örgütlenebilmekte, karşı oldukları olaylara tepki gösterebilmekte, mevcut durum karşısında bir farkındalık oluşmasını sağlayabilmektedir. Ayrıca yardım kampanyaları düzenlenerek ihtiyacı olan kişilerin ihtiyaçları giderilebilmektedir. Sosyal medya araçlarını kullanarak bireyler gerçek hayatta tanışmaları güç olan kişilerle tanışabilmekte, kendilerine geniş bir iş olanağı yaratabilmektedirler. Bu özellikler, sosyal medyanın bize katkılarıdır. Bahsedilen katkıların yanı sıra, sosyal medyanın bireyler üzerinde başka etkileri de vardır. Sosyal medya, bireyleri gerçek yaşamdan kopararak sanal bir dünyaya entegre etmektedir; anı yaşamak yerine anı kaydetmeye çalışan ve sosyal medyada aktif olmadığı sürece varlığını sorgulayan bireylerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Yaptıkları her eylemi, buldukları her yeri,

düşündükleri her fikri paylaşan bireyler ortaya çıkmıştır. Mahremiyet duygusu azalmıştır. Amacı, yaşanan her anı ölümsüzleştirerek bunu sosyal medyada paylaşmak olan kişiler çoğalmıştır. Bireyler kendilerini buldukları yerler, yedikleri yemekler, çektikleri videolar vs. ile bir yarış içinde hissetmektedirler. Paylaşımları daha çok ilgi gördüğünde sahte bir mutluluk yaşamaktadırlar. “Beğenilmek” bireyler için yegane amaç haline gelmiştir. Paylaşımlar ne kadar çok insana ulaşırsa, sahte mutluluk o ölçüde artmakta ve bireyler sosyal medyadaki varlıkları ölçüsünde mutlu olmaktadır. Sokakta karşılaşılsa tanınmayacak kişiler sosyal medya fenomeni olup yazdıklarıyla varlıklarını kanıtlamakta ve ün kazanmaktadırlar. Şöhret olma aşamasında başka insanlara simgesel şiddet uygulayan kişiler ise oldukça fazladır.

Simgesel şiddet, Pierre Bourdieu'nün sosyoloji literatürüne kazandırdığı önemli kavramlardan biridir. Simgesel şiddet, karşıdaki kişiyi sözle sindirme işlemidir. Bu yöntemle şiddet uygulanan kişi başka insanlar önünde küçük düşürülmeye çalışılır, gururu kırılır, ifade özgürlüğü dolaylı olarak elinden alınır. Bireyler şiddet uygulayarak diğer bireyleri de kendileri gibi düşünmeye zorlarlar. Toplumdaki hâkim görüş dışında görüş beyan eden kişilere, onları baskı altına almak, düşüncelerini deklare etmelerini engellemek, düşüncelerini hâkim görüş yönünde değiştirmek için sistematik olarak simgesel şiddet uygulanır. Bunları uygulayanlar sosyal ajanlardır. Bize normal görünen herhangi bir hareket bile içinde simgesel şiddet barındırabilir. Küçümseyici bir mimik, bir gülümseme, alay edici bir göz devirme simgesel şiddet içeren; var olan görüşümüzü değiştirmeye yönelik bir çaba olabilir. Simgesel şiddet gayet ince bir şekilde, fark ettirmeden uygulanabilen bir şiddet türüdür. Bazen simgesel şiddete maruz kaldığımızın farkına bile varmayız. Simgesel şiddet, dayatma politikasının bir ürünüdür. Bu şiddet türü, iktidarlar tarafından da oldukça sık uygulanır. Marjinal grupları yıldırımak adına toplumsal ajanlar tarafından simgesel şiddet uygulanarak bu gruplar bastırılmaya çalışılır. Toplumsal ajanlar, seçimlerimizi belirlerken bile bizi etkiler. Bir annenin çocuğunu eğitmek adına, çocuğunun yapmasını istemediği bir şey karşısında “beni seviyorsan yapmazsın” demesi, bakışlarıyla o davranışı durdurmaya çalışması, o davranış yapıldığında mutsuz olacağını belirten mimikler kullanması, “seninle sonra görüşeceğiz” gibi tehdit içeren ifadeler kullanması bile simgesel şiddet kapsamındadır. Bu davranışlar karşısında çocuk o davranışta bulunmaktan vazgeçebilir, bu durumda da simgesel şiddet uygulanma amacı başarıya ulaşmış olur. Çünkü yapılmak istenen hareket, şiddet sonucunda engellenmiştir. Bu engelleme bazen kimsenin farkında olmadığı bir şekilde olur, bazen de diğer insanlar tarafından da hissedilir.

Simgesel şiddet, sosyal medya araçlarında da sıklıkla uygulanır. Simgesel şiddetin uygulandığı sosyal medya araçlarından biri de Ekşi Sözlük'tür. Ekşi Sözlük, Sedat Kapanoğlu isimli girişimci tarafından 15 Şubat 1999 tarihinde kurulmuştur. Sedat Kapanoğlu'nun sözlük nicki "ssg"dir. Sözlüğe yazılan ilk entry "pena"dır ve 15 Şubat 1999'da ssg tarafından yazılmıştır. O günden bugüne Ekşi Sözlük, gün geçtikçe popülerliğini arttırarak sosyal medyada önemli bir yer almıştır. Ekşi Sözlük aracılığıyla günlük hayatta bir araya gelmesi güç olan kişiler aynı platformda görüşlerini dile getirebilmektedirler. Yazarlar özgürce görüşlerini beyan etmektedirler; ancak, küfür, hakaret vs. içerikli entryler kanunlara uygun olmadıkları takdirde "gg" olmak suretiyle silinebilmekte ya da mağdur tarafından mahkemeye verilmek suretiyle cezai müeyyideye maruz kalılabilmektedir. Bu durum göz önüne alınarak yazarlar hakaret etmeden, bazı başka şeylere göndermelerde bulunarak var olan durumla ilgili görüş beyan etmektedirler. Tam olarak bu evrede de simgesel şiddet devreye girmektedir. Yazarlar, bakınızlar yoluyla ya da küçümseyici yorumlarla var olan durumu ya da görüşlerini beğenmedikleri yazarı eleştirmektedirler. Bu eleştiriler bazen verilen bilgiyi küçümseyerek, bazen karşı olunan görüşe zıt fikir beyan ederek, bazen de belirli bir kişi hedef alınarak yapılmaktadır. Simgesel şiddet uygulayarak yazarlar, karşıt görüşlere sahip oldukları yazarların görüşlerini dile getirmelerine, dolaylı olarak da olsa, engel olmaktadır. Bu nedenle Ekşi Sözlük, simgesel şiddetin sosyal medyadaki uygulama alanlarından biridir ve bu uygulamaların incelenmesi simgesel şiddetin sosyal medyada nasıl uygulandığını anlamak adına faydalı olmaktadır.

Bu çalışmada Pierre Bourdieu'nün sosyoloji literatürüne kazandırdığı kavramlardan biri olan simgesel şiddetin sosyal medyada nasıl uygulandığı hakkında bilgiler ve örnekler verilecektir. Simgesel şiddetin sosyal medyadaki uygulanma alanı, Ekşi Sözlük örneklemeyle açıklanacaktır. Ekşi Sözlük'ten alınan bazı başlıklar aracılığıyla simgesel şiddetin uygulanma yöntemleri görülebilecektir.

Çalışmanın birinci bölümünde, sosyal medyada simgesel şiddetin uygulanıp uygulanmadığını anlamak adına, sosyal medyada simgesel şiddet kavramının hangi yöntemle ve hangi sebeplerle analiz edileceği ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Ekşi Sözlük örneğiyle sosyal medyada simgesel şiddetin uygulanma biçimleri incelenmiştir. Ekşi Sözlük, bazı kriterler göz önüne alınarak bir değerlendirmeye tâbi tutulmuştur. Bu kriterlerin belirlenmesi ise hem Bourdieu'nün kavramsallaştırması hem de Ekşi Sözlük'ün yapısı dikkate alınarak oluşturulmuştur.

İkinci bölümde ise sosyal medyanın ne olduğuna ve toplum üzerindeki etkilerine ilişkin teorik zemin inşa edilmiştir. Sosyal medyanın tanımı, sosyal medyanın özellikleri, sosyal medya araçları, sosyal ağlar, Türkiye’de sosyal ağ kullanımı, sosyal medyanın toplumsal yapı üzerine etkileri, toplumun sosyal medya kullanımı konuları teorik olarak açıklanmıştır. Sosyal medyanın hayatımızda kapladığı alan, bu bölüm sonunda daha iyi anlaşılabilir.

Üçüncü bölümde, Pierre Bourdieu sosyolojisine genel bir bakış yapılacaktır. Pierre Bourdieu’nün sosyolojiye kazandırdığı önemli kavramların teorik açıklaması yapılmak suretiyle Bourdieu sosyolojisi tanıtılmaya çalışılacaktır. Tanıtılacak kavramlar; habitus, eril tahakküm, sermaye, alan ve simgesel şiddettir. Çalışmanın asıl konusu olan simgesel şiddetin diğer sosyolojik kavramlarla olan ilişkileri üzerinde de durulacaktır. Toplumsal sınıflar, iktidar ve simgesel şiddet ilişkisi, irdelenen konulardan biridir. Düşünce özgürlüğü ve simgesel şiddet ilişkisi de açıklanması gereken durumlardandır, çünkü ifade özgürlüğü simgesel şiddet uygulandığında sekteye uğramaktadır. Bu şiddet türü, genellikle fark edilmediğinden ifade özgürlüğüne engel olabilmekte ve bu engelleme işlemi açığa çıkarılmamaktadır. Ayrıca medya, iletişim ve simgesel şiddet ilişkisi de incelenmeye değer bir konudur. Bu bağlamda medyadaki simgesel şiddet uygulamaları görülebilmektedir.

Dördüncü bölümde ise Ekşi Sözlük isimli sosyal medya platformu irdelenmektedir. Öncelikle Ekşi Sözlük hakkında teorik bilgiler verilecektir. Ekşi Sözlük’ün tanımı ve işleyişi başlığı altında sözlükteki önemli kavramlar, iletişimi kuvvetlendiren platformlar, istatistikî bilgiler verilecektir. Ekşi Sözlük’ün işlevleri başlığında ise sözlüğün arama motoru, tartışma platformu, sosyalizasyon aracı, sosyolojik mizah anlayışının temsilcisi, tarihi bir belge, reklam mecrası, yardım kuruluşu olması durumu açıklanacaktır. Ekşi Sözlük’ün sosyal medyadaki önemi de bu bölümde tartışılacaktır. Gündelik hayatta kullanılan bazı kalıp sözlerin sözlükteki kullanımı üzerine bazı örnekler verilecektir. Son olarak da Ekşi Sözlük’te simgesel şiddetin uygulandığı başlıklar ve simgesel şiddet örnekleri gösterilerek simgesel şiddetin sosyal medyada Ekşi Sözlük özelinde nasıl uygulandığı örneklerle açıklanacaktır. Elde edilen bilgilerin değerlendirilmesiyle sosyal medyada simgesel şiddetin uygulanışına yönelik bir sonuca ulaşılabilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA TASARIMI

1. 1. Araştırmanın Konusu Ve Amacı

Günümüzde sosyal medya, dünya ölçeğinde önemli bir konumdadır. Dünya çapında milyonlarca sosyal medya kullanıcısı bulunmaktadır. Türkiye de sosyal medyanın aktif olarak kullanıldığı ülkelerden biridir. Hatta gazetelerde Türkiye'nin sosyal medya kullanımında dünya ikincisi olduğu haberleri yapılmaktadır. Sosyal medyanın bu kadar çok kullanıldığı ülkemizde, sosyal medyanın toplumsal yapıya etkisini araştırmak, bizim üzerimizde nasıl etkilerde bulunduğunu öğrenmek faydalı olacaktır.

Ulus Baker'in de dediği gibi günümüzde tüm mücadele bakışın hâkimiyeti ile görsel nesnenin zenginliği arasındadır ve her yeni kuşak imajlarla düşünmeye daha çok adapte olmaktadır. Bu da gitgide “araştırıp öğrenme” yerine “bakıp öğrenme”yi tercih eden bir grubu var etmiştir. Artık odaklanılan nokta, bilgiyi mümkün olduğunca kısa zamanda ve en kolay yoldan edinmektir. Anlatılan hikâyenin kitabını okumak yerine filmini izlemeyi tercih eden, hayal gücüne ket vurmuş, kitap okumayı angarya bir iş olarak gören, her şeyi hızlı tüketen bir nesil oluşmuştur. Bu neslin imajlar aracılığıyla manipüle edilmesi oldukça kolaylaşmıştır, çünkü her gördüğüne inanan bir kitle meydana gelmiştir. Bu kitle, görsellerle yönlendirilebilen bir kitle olduğundan mevcut iktidarlar tarafından da kolaylıkla kontrol edilebilmektedir. Günümüzde, hala, Marx'ın dediği gibi din toplumun afyonuyken sosyal medya da toplumun afyonu olma görevini paylaşmaktadır. Sosyal medya, herhangi bir olay karşısında toplumun bir nevi sinirini yatıştıran, onu sakinleştiren, düşüncelerini paylaştığı için haykırma isteğini azaltan bir araçtır. Aynı zamanda bireylerin bilgiye ulaşmasını kolaylaştıran, ana akım medyanın manipülasyonunu engelleyen, bireylerin haberleşerek bir araya gelmelerine olanak sağlayan da bir araçtır. Bu nedenle sosyal medya hem olumlu hem de olumsuz özelliklere sahiptir.

Sosyal medya, şiddetin de sıklıkla uygulandığı bir platformdur. Araştırmalarda medyanın şiddeti arttırdığı görülmüştür. Bourdieu'ye göre televizyon, önemli bir şiddet aracıdır. Televizyon aracılığıyla imajlara boğulan kitle tepkisizleşmekte ve toplumun, özellikle de iktidarın istediği şekilde düşünmesi konusunda yönlendirilmektedir. Zaten Bourdieu “kamuoyu yoktur” görüşüyle mevcut kamuoyu algısını yıkmıştır. Kamuoyu görüşü,

belirlenmiş bir görüştür. Günümüzde televizyonun toplum üzerindeki etkisi hala devam etmektedir; ancak, sosyal medya da kitle iletişim araçları arasında önemli bir yer tutmaktadır. Kitleleri etkilemek adına sosyal medya kullanımı gittikçe artan bir uygulamadır. Siyasiler adına açılan sosyal medya hesapları, bu hesaplardan yapılan açıklamalar sosyal medya kullanımının her kesim için önemli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle sosyal medya, gerçek hayatta olduğu gibi, şiddetin var olduğu bir platformdur. Burada uygulanan şiddet çoğunlukla simgesel şiddettir. Simgesel şiddet, sosyal medya ağları aracılığıyla geniş kitlelere uygulanabilmektedir. Çoğunluğun görüşüne zıt görüşlere sahip olanlar, marjinal düşünceler, ideolojik hâkimiyeti bulunan kitle tarafından simgesel şiddete maruz kalmaktadırlar. Bu durum, simgesel şiddet uygulamalarının çok yaygın olduğunu kanıtlar.

Sosyal medyada simgesel şiddetin uygulandığının kanıtı olabilecek platformlardan biri de Ekşi Sözlük'tür. Ekşi Sözlük, çeşitli görüşlerden kişilerin bulunduğu bir mecradır fakat çoğunluğun benimsediği bir ideoloji vardır ve bu ideolojiye karşıt bir görüşe sahip olan kişiler, simgesel şiddete yoğun bir şekilde maruz kalmaktadırlar. Bu da Bourdieu'nün simgesel şiddet kavramının sosyal medyada da karşılık bulduğunu göstermektedir.

Bu araştırmanın amacı, sosyolojide önemli bir konumda bulunan Pierre Bourdieu'nün simgesel şiddet kavramının teorik açıklamasını da yaparak pratikteki karşılığını, sosyal medyada simgesel şiddetin nasıl uygulandığını, Ekşi Sözlük isimli sosyal medya ağı aracılığıyla, Ekşi Sözlük'teki simgesel şiddet içeren başlık ve yorumların irdelenmesi yoluyla açıklamaktır.

1. 2. Araştırmanın Önemi

Sosyal medya hayatımızın her anında var olan, bize her anı ölümsüzleştirme olanağı sunan, bilgi paylaşımı yapmamızı sağlayan bir araçtır. Şiddet de hayatta en çok karşımıza çıkan olgulardan biridir. Günümüzde şiddet, fiziksel şiddetten simgesel şiddete doğru evrilme eğilimi göstermektedir. Hâlâ fiziksel şiddet uygulayan kesimler olsa da, simgesel şiddet günümüzde daha yaygın bir şiddet türüdür; çünkü simgesel şiddet mağdur tarafından fark edilmeyebilir ya da umursanmayabilir. Bu nedenle simgesel şiddet incelenmesi gereken bir olgudur. Sosyal medya da hayatımıza her an eşlik eden bir araç olduğu için sosyal medyada uygulanan simgesel şiddeti açığa çıkarmak önemlidir. Bunun için de en çok ziyaret edilen sosyal medya ağlarından birinin kullanılması, simgesel şiddetin sosyal medyadaki

hâkimiyetini anlamak adına değerlidir. Bu bağlamda sosyal medyadaki simgesel şiddeti örneklendirmek için Ekşi Sözlük'teki başlık ve yorumların incelenmesi önemlidir.

1. 3. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi uygulanmıştır. Bunun için öncelikle literatür taraması yapılmış ve teorik çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra edinilen teorik bilgi eşliğinde var olan veriler incelemeye tâbi tutulmuştur. Bu inceleme mümkün olduğunca objektif bir şekilde yapılmaya çalışılmıştır.

Sosyal bilimler, yapısı gereği, araştırmacının ideolojisinden etkilenme eğilimindedir. Araştırmacının, araştırdığı konuya tamamen dışarıdan bakması, tümüyle objektif olması mümkün değildir; ancak araştırmacının elinden geldiğince sahip olduğu düşüncelerden, ideolojiden arınması, objektif olmaya çalışması gerekir. Araştırmacının sahip olduğu kültürel birikim, ailevi arka plan, okuduğu okullar kısacası habitusu araştırmacının görüşlerinin şekillenmesini sağlar. Bu şekillenme sonucunda da araştırmacı incelediği nesneye bu bakış açısıyla bakar. Bu nedenle araştırmacının tamamen nesnel bir araştırma yapması, aslında pek mümkün değildir. Ancak bu durum araştırmacının nesnel olmaya çalışmaması olarak pratiğe dökülmemelidir. Araştırmacı her zaman incelediği olguya nesnel bir bakış açısıyla yaklaşmaya çalışmalıdır. Bu nedenle bu araştırmada simgesel şiddetin ne olduğunu bilmeyenlerin dâhi incelenen veride bir şiddet uygulandığını anlayabilecekleri veriler kullanılmaya çalışılmıştır. Mümkün olduğunca tüm düşüncelere eşit mesafede durmak için çaba sarf edilmiştir. Araştırmada herhangi bir görüşün hâkimiyet sağlamasına özen gösterilmiştir.

Nitel içerik analizi yapılan veriler Ekşi Sözlük internet sitesinde bulunan başlıklar içinden seçilmiştir. Bu başlıklar ve başlık altındaki yorumlar simgesel şiddetin teorik çerçevesine uyabilecek türdendir. Başlıklardaki yorumlar, simgesel şiddetin pratikteki karşılığını gösterebilecek nitelikteki yorumlardır. Ekşi Sözlük sitesinden verilen örneklerde Pierre Bourdieu'nün simgesel şiddet kavramsallaştırmasına açık ve net örnek olabilecek başlıklar seçilmiştir. Başlıktaki simgesel şiddete neden olan yorum, simgesel şiddet uygulanan kişiler, simgesel şiddet uygulayan kişiler ve simgesel şiddetin uygulanış şekli ayrı ayrı belirtilmiştir. Ayrıca simgesel şiddet uygulanan başlıklar, dâhil oldukları kategorilere göre tasniflenmiş ve simgesel şiddetin daha kolay fark edilmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

1. 4. Araştırmanın Kavramsal Çerçevesi

Sosyal Medya: Bireylere geniş iletişim imkânları veren, görüşlerini diğer bireylerle paylaşmalarını sağlayan, dünyada olup biten gelişmeleri takip etme olanağı sunan, çok taraflı, etkileşimselliği yüksek bir medya platformudur.

Simgesel Şiddet: Bireyin düşüncelerini ifade etmemesi yönünde etkilemek, onu küçük düşürmeye çalışmak, onunla alay etmek, söylediği fikirleri küçümsemek, onun gururunu incitmek yoluyla bireyi sindirme işlemi uygulanan, bilinç düzeyinde olabildiği gibi bilinçaltı olarak da gerçekleşebilen bir şiddet türüdür.

Ekşi Sözlük: Geleneksel sözlük anlayışını yıkarak karşılıklı iletişimin yoğun olduğu, her alandan bilginin paylaşıldığı, her fikirden ve her mevkiden bireyin bulunduğu, doğru kavramının değişkenliğini gözler önüne seren, bireylerin bilgi edinmek adına İnternet ortamında en çok başvurduğu sitelerden biri olan ve yanlış bilgi verenlerin diğer yazarlar tarafından uyarılması nedeniyle tümüyle doğru olmasa da doğruya oldukça yakın bilgilerin bulunduğu bir sosyal medya platformudur.

1. 5. Araştırmanın Varsayımları

1. Sosyal medya hayatımızın önemli bir bölümünü kaplamaktadır.
2. Simgesel şiddet yaşadığımız her an karşılaşılabileceğimiz, sıklıkla uygulanan bir şiddet türüdür.
3. Simgesel şiddet sosyolojik olgularla bağlantılıdır.
4. Simgesel şiddet sosyal medyada sıklıkla uygulanmaktadır.
5. Ekşi Sözlük internet sitesi, simgesel şiddetin uygulandığı sosyal medya ağlarından biridir.
6. Simgesel şiddet, çeşitli şekillerde Ekşi Sözlük'te uygulanmaktadır ve bu uygulamalar başlıkların, başlıklara yapılan yorumların incelenmesi yoluyla açığa çıkarılabilir.

1. 6. Araştırmanın Kapsam Ve Sınırlılıkları

Bu çalışmada simgesel şiddetin sosyal medyada uygulanışı Ekşi Sözlük internet sitesi özelinde incelenmiştir. Pierre Bourdieu'nün simgesel şiddet kavramı, diğer şiddet türlerine

göre daha zor farkına varılan ve çoğu zaman bireyler üzerinde daha etkili olan bir şiddet türüdür. Bu nedenle diğer şiddet türleri kapsam dışı bırakılarak sosyal medyadaki simgesel şiddet uygulamaları dikkate alınmıştır.

1. 7. Araştırmada İncelenen Metinler

Ekşi Sözlük'teki 1999 yılından 2014 yılına kadar olan tüm başlıklar arasından simgesel şiddet içeren yorumlara sahip olduğu düşünülen başlıklar, araştırma için incelenmek üzere seçilmiştir. Bu başlıklar belirli kriterlere göre tasniflenmiştir. Bu kategoriler; formata aykırı, karşıt görüş içeren, troll, verilen bilginin küçümsendiği, bahsedilen kişinin küçümsendiği entry/ başlık kategorileridir.

Araştırma için Ekşi Sözlük'ün seçilmesinin nedeni, sosyal medyada popüler bir internet sitesi olması, bünyesinde binlerce yazar bulundurması ve her gün pek çok kişi tarafından ziyaret edilmesidir. Bu popülerlik sosyal medyada simgesel şiddetin uygulanışını göstermek adına kullanılabilir bir unsurdur. Bu nedenle de Ekşi Sözlük'teki başlık ve yorumlar incelenmeye değer bulunmuştur.

1. 8. Araştırma İçin Veri Toplama

Literatür taraması yoluyla sosyal medya ve simgesel şiddet hakkında teorik çerçeve oluşturulmuştur. Daha sonra Ekşi Sözlük internet sitesindeki içerik dikkate alınarak simgesel şiddet uygulanan metinler incelenmiştir.

İlk olarak, sosyal medya tanıtılmıştır. Bu kapsamda sosyal medyanın tanımı yapılmış, özellikleri, araçları açıklanmış, sosyal medya ağları, Türkiye'deki sosyal medya kullanımı, sosyal medyada kullanılan dil, sosyal medyanın toplumsal yapı üzerine etkileri ve toplumun sosyal medya kullanımı açıklanmıştır.

İkinci olarak, Pierre Bourdieu sosyolojisi ve simgesel şiddet tanıtılmıştır. Bourdieu'nün önemli kavramlarından olan habitus, alan, sermaye, eril tahakküm ve simgesel şiddet anlatılmıştır. Ardından simgesel şiddetin toplumsal olgularla olan ilişkisi üzerinde durulmuştur. Bu olgulardan biri de sosyal medyadır.

Üçüncü olarak, sosyal medya ağları içinden Ekşi Sözlük seçilerek simgesel şiddetin sosyal medyada uygulanma alanları gösterilmeye çalışılmıştır. Öncelikle Ekşi Sözlük

tanıtılmış, işleyişi, özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Daha sonra Ekşi Sözlük içinden başlıklar seçilerek simgesel şiddet örnekleri gösterilmiştir.

Sonuç bölümünde ise literatür taraması ve simgesel şiddetin pratikteki karşılığı sonucunda elde edilen verilerle ulaşılan sonuçlar ve öngörülen varsayımların doğrulanıp doğrulanmadığına dair açıklamalar yapılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL MEDYA

2. 1. Sosyal Medyanın Tanımı

Sosyal medya, geniş iletişim imkânları sunan sosyal ağlara verilen genel isimdir. Sosyal medyanın ayrıntılı tanımını yapmadan önce medyanın tanımını yapmak daha faydalı olabilir. Medya; yazılı, sesli, ya da görsel eserlerin dağıtımını, iletimini sağlayan her türlü teknik veya her türlü mesajın az veya çok, geniş ya da ayrışık bir topluluk içinde yayılmasını sağlayan yöntemler bütünüdür. (Özdemir,1998:11-35; akt: Özsoy,2006:9) Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre de medya da; yazılı, sözlü ve görsel, basın, telefon, telgraf, posta gibi haberleşme araçlarıdır. (TDK,2000:483) Medya, kitlelere teknolojik açıdan erişmiş olduğu ileri boyut sayesinde yaygın ve hızlı mesaj sunar. (Akdoğan, 2004:36) Medya, egemen sisteme uygun düşecek yeni mitler üretilmesinde veya var olanların yeni bir imajla sunulmasında aracı olmaktadır. (Dağtaş,2006:101)

Sosyal medya; diğer kişilerle iletişim kurulan, tanıdıkların amaç, yaşam ve hedefleri gibi detayları birbirleriyle paylaştığı, anlık gelişmelerle aktarımların birçok kişi tarafınca bilinmesini sağlayan bir iletişim ağıdır. Sosyal medya takip edilmeyi ve takip etmeyi, kısacası münferit platformda izlenilebilir olmayı beraberinde getirir. Sosyal medya kişilere birbirlerinin hayatlarındaki en son gelişmeleri haber verir. (Bostancı, 2013:12) Sosyal medya; haber siteleri, bloglar, sosyal ağlar, etkinlik yayıncılığı, wikiler, sosyal etiketleme siteleri, video ve fotoğraf paylaşım siteleri, yorumlar gibi yaygın türlere sahiptir ve kullanıcıların kendi ürettiği içeriği yayınladığı ve paylaştığı her türlü internet tabanlı platformun genel ismidir. Bilgi ve haber aktarımı niteliğinden dolayı kitle iletişim aracıdır, yani medyadadır. Geleneksel medyadan en büyük farkı çok taraflı olması, karşılıklı bir iletişimin olması durumudur. Bununla birlikte etkileşimselliği nedeniyle kullanıcıya dayanan üretimin sürekli güncellenme olanağına sahiptir. En büyük avantajları ise hızlılık ve kullanışlılıktır. Sosyal medya kişilerin birbirleriyle, kurumların kişilerle doğrudan iletişim kurabildiği ve geri dönüş alabildiği bir platformdur. (Gürkan, 2012: 97)

1970'lerden itibaren hayata geçen ve 1990'lardan sonra hızlanarak öne çıkan internet kullanımı, farklı tür ve içeriğe sahip web sitelerinin ortaya çıkmasıyla yaygınlaşmış ve giderek artarken, kitle iletişim araçları içinde kendisini özel bir yere doğru taşımıştır.

Özellikle 2000’li yıllarda cep telefonlarının da erişim sağlaması ve sosyal medya patlamasıyla kullanıcı sayısı en yüksek noktaya ulaşmıştır. (Gürkan, 2012: 96) Eski iletişim araçlarının aksine kullanıcıların etkileşim içinde olmasına olanak veren çevrimiçi araçlar olarak da ifade edilen sosyal medya araçlarına örnek olarak forumlar, bloglar, wikiler, paylaşım siteleri, sosyal ağ siteleri, mikro-blog siteleri ve çevrimiçi sanal dünyalar gösterilebilir. (Nash, 2009: 7; akt: Babacan, Haşlak, Hira, 2011: 68)

Sosyal medya olgusu, postmodernitenin en aşikâr ifadelerden biridir. İnsanlar artık artan bir şekilde alışverişlerini internetten yapmakta, giysileri denemeden, parfümleri koklamadan, sebze-meyveyi dokunmadan alır hale gelmişlerdir. Ayrıca maddesel tüketimin ötesinde; arkadaşlık, sohbet etmek gibi çeşitli aktiviteler de fazla emek verilmeden, kolay ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Gerçekle gerçek olmayanın (sanal), modelle gerçeğin birbirine karıştığı bu dünya, Baudrillard’ın “hiper-gerçek dünya” olarak tanımladığı dünyadır. Baudrillard’ın ‘Yeni Medya’ ile işaret ettiği alan, bugün bir düzen halinde ortada durmaktadır. Bu düzende her birey başlı başına bir ‘medya kanalı’ olmuş durumdadır. Bireylerin, kaç takipçisi olduğu, ürettiği içeriklerin ne kadar paylaşıldığı gibi verilerin ölçümünü yapan birçok site (bile) varlığını sürdürmektedir. (Baudrillard,2010:53; akt: Gürkan, 2012: 96) Tüm bunlar sosyal medyanın günümüzde hayatımızda ne kadar önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Sosyal medya günümüzde birçok etkinliğe ev sahipliği yaparak, yaşanan toplumsal olayların birçoğunda etkindir. Sosyal medyanın özgür olma özelliği bireylerin kendilerini gerçekleştirebilmeleri ve bu ortamı etkin kullanmak istemeleriyle neticelenmektedir. Yeni gelişen medya çeşitleri bilginin yayılmasında, paylaşılmasında önemlidir. Sosyal medya olarak adlandırılan bu alan, insanları bir araya getirdiği gibi, aynı amaç doğrultusunda örgütlenmiş toplulukları da bir arada tutmuştur. Sosyal hareketleri birbirine bağlayan ve eylemselliklerine hız kazandıran bir ortam meydana getirmiştir. Bu hareketlerin; kendi üretimlerini, eylemlerini ve haberlerini yayınlayacakları bir yayın alanı meydana getirmiştir. (Engin, 2011: 37; akt: Babacan, Haşlak, Hira, 2011: 73) Böylece sosyal medya her konuda fikirlerin paylaşılabilirdiği bir alan haline gelmiştir.

Medya araçlarının sosyalleşmesi demek olduğu kadar toplumun da medyatikleşmesi anlamlarını barındıran sosyal medyanın son dönemde adından sıklıkla bahsedilme sebebiyse siyasal ve sosyal olaylar üzerindeki etkisidir. Amerikan başkanlık seçimlerinde Obama’nın sosyal medyadan yoğun bir şekilde istifade etmesi, hükümetler tarafından gizlenmiş bir takım

belgelerin Wikileaks ile duyurulması, çeşitli siyasal/tarihi sorunlar için imza kampanyaları düzenlenmesi, tutuklanan gazeteci Ahmet Şık'ın taslak halindeki bir kitabına getirilen toplatma kararı üzerine internet üzerinden on binlerce kişi tarafından erişilmesi ve bazı Arap ülkelerinde çıkan iç karışıklıklarda sosyal medya üzerinden örgütlenme ve propaganda yapılması bu anlamda en çok öne çıkan örneklerden bir kaçıdır. Bu örnekler sosyal medyanın birey, toplumsal yapı, toplumsal ilişkiler ve toplumsal değişme üzerinde oldukça etkin bir araç olarak kullanılabileceğini ve kullanılmakta olduğunu gösterir. Aynı zamanda bilgi toplumuna geçişle birlikte başladığı değerlendirilen bu dönüşüm çağında toplumsal olanın ve sosyolojinin anlamı üstüne de bazı dikkat çeken hususları göz önüne sermektedir. İnternet kullanımının yaygınlaşmasına bağlı olarak sermaye ve ticaretin daha hızlı küreselleşmesiyle birlikte yerel olanın değer kazanması, hegemonyanın tasfiyesi konusunda umutlar üretmesiyle birlikte kitle iktidar ilişkilerinde kitlelerin aleyhine bir gelişim göstermesi, toplumun bilgilenme sürecinde yarattığı yapısal değişimle birlikte geniş manipülasyon olanaklarına sahip olması, dünyanın postmodern süreçteki bu çok kutupluluğunda sosyal medya ve internetin kendi içinde çelişkiler de barındıran bazı sonuçları olarak görülebilmektedir. (Gürkan, 2012: 97) Bu çelişkiler beraberinde etik sorunları da getirmektedir.

Sosyal medya araçlarında kullanıcıların çoğu mahremiyet sınırlarını kaldıran tarzda içerik oluşturduğu ve kişisel bilgilerini paylaştıkları için birbirlerinin özel alanlarına müdahale edebilir konuma gelmektedirler. Bu müdahale, birçok etik dışı davranışın kaynağını meydana getirmektedir. (Mavnacıoğlu, 2009:64) Bazı etik dışı davranışlar sosyal medyada sıklıkla sergilenmektedir.

Sosyal medyada yer alan başlıca etik dışı davranışlar şunlardır:

- Kişisel verileri izin almaksızın kopyalamak ve dağıtmak.
- Kişisel verilerde değiştirmeler yapmak.
- Ticari firmaların sırlarını açık etmek.
- Sahte içerik hazırlayarak kullanıcıları yanlış yönlendirmek.
- Reklam ve sponsorluk almak için manipüle edici içerik hazırlamak ve yayınlamak.
- Telif haklarını görmezden gelmek.
- Genel ahlaka aykırı içerik oluşturmak ve bu içeriği yaymak.
- Zarar verme amaçlı, firmalar için sahte blog oluşturmak.
- Kaynak göstermeden herhangi bir içeriği kullanmak.
- Gerçek kimliklerini gizleyerek sahte profiller oluşturmak.

- Kurumların tüketicilerini yanıltmak için ücret ödeyerek yanlış içerik hazırlatıp yayınlamaları.
- Spam Blog meydana getirmek. (Mavnacıoğlu, 2009:64-65)

Sosyal medyada kullanıcıların oluşturduğu içerik var olduğu sürece etik sorun yaşanma olasılığı var olacaktır. Çünkü her kullanıcı içerik oluştururken kendilerine göre haklı nedenlerle ve farklı amaçlarla eyleme geçmektedir. Kimi içerik herhangi bir sorun oluşturmazken hatta kullanıcılar açısından faydalıyken kimi içerik ise hem içeriği üreten açısından hem de içeriği dağıtan açısından etik ve hukuki sorun yaratabilmektedir. Sosyal medya kullanıcı odaklı olduğu için bazı etik dışı sorunlar hukuki alana taşınmamaktadır. Etik dışı davranışlar, ticari konularda, telif hakları ve kişilik haklarına saldırı durumlarında hukuki alana taşınmaktadır. Yapısal olarak sosyal medya sohbet ve dedikodu mantığıyla işlediğinden bireyler arasında etik dışı davranışlar bireyler farkına varmasalar bile oluşabilmektedir. (Mavnacıoğlu, 2009:71) Bu etik dışı davranışlar kişiler tarafından fark edilmediğinde ya da sorun olarak görülmediğinde herhangi bir işlem yapılmamakla birlikte sosyal medyada çokça yer de almaktadırlar. Sosyal medya, olumsuz yönleri de olmasına rağmen, bireyler tarafından sıkça kullanılmaktadır. Sosyal medya bazı özellikleriyle bireyleri daha da çok cezbetmektedir.

2.2. Sosyal Medyanın Özellikleri

Sosyal medya, teknolojinin gelişmesiyle birlikte kullanımı daha da yaygınlaşan bir medya çeşidi olmuştur. Bununla birlikte sosyal medyanın bu kadar yaygınlaşmasını sağlayan bazı özellikleri vardır.

Sosyal medya geleneksel medyaya bir alternatif olarak doğmamıştır ancak günümüzde artık sosyal medya geleneksel medyaya ciddi anlamda bir alternatif olmuştur. Birçok araştırmacı sosyal medyanın farklı özellikleri üzerinde durmakta ve bu özellikleri genellikle geleneksel medya ile kıyaslayarak yaptıkları araştırmalarda anlatmaktadır. Sosyal medya geleneksel medyaya göre pek çok avantaja sahiptir. Sosyal medya hızlı ve günceldir, ucuzdur, güvenilir, iletişimi kolaylaştırır. (Bostancı, 2010: 46).

Sosyal medyanın etkileşimli olma, anımsalılık özelliği, üreticinin ve tüketicinin yer değiştirebilirliği, ticari kazanç amacı gütmemesi, ekonomik oluşu, bireysellik ve kitlelilik özelliği, küçük grup iletişimi, profesyonellik gerektirmemesi, hiyerarşik ilişkilerin önemsizlenmesi, kozmopolitlik, zincirleme iletişim, iletilerin değiştirilebilirliği, multimedya özelliği, uzamsızlık, zaman aşırılık, mülkiyet yapısında farklılık, fazla miktarda enformasyon

sağlama özellikleri vardır. (Güngör, 2011: 312-315; akt: Ök, 2013: 14) Bu özellikler sosyal medyanın özelliklerinden yalnızca bir kaçıdır.

Sosyal medyanın temel özellikleri şunlardır:

- Zaman ve mekân sınırlaması olmadan, paylaşımın ve tartışmanın esas olduğu bir internet uygulamaları zinciri konumundadır.
- Bireyler, kendi ürettikleri içerikleri çok kolay bir şekilde internet ortamında ve mobil ortamda yayımlayabilir durumdadır.
- Bireyler, başka kullanıcıların içeriklerini, yorumlarını görebilmekte, takip edebilmektedir.
- Birey, sosyal medya uygulamalarında hem takip eden hem de takip edilen konumdadır.
- Temelinde, kuralları belirlenmiş bir iletişim değil samimi bir sohbet mantığı vardır.
- İçerikler detaylı incelendiğinde, informeldir ve zamanla kullanıcılar arasında bir dedikodu zincirine dönüşebilmektedir. (Mavnacıoğlu, 2009:64)

Kristina Lerman sosyal medya sitelerinin dört ortak özelliği bulunduğunu söyler:

- Kullanıcılar çeşitli medya türlerinde içerik oluşturabilirler ya da içeriklere katkıda bulunabilirler.
- Kullanıcılar medyadaki içerikleri etiketleyebilirler.
- Kullanıcılar içeriği ya aktif oylama ya da pasif kullanım aracılığıyla değerlendirebilirler.
- Kullanıcılar diğer kullanıcılar ile kişi ve arkadaşlar gibi ortak ilgi alanları belirleyerek sosyal medya ağları oluşturabilirler. (Bostancı, 2010: 37)

Sosyal medya en iyi bir dizi yeni online medya türünün aracılığıyla anlaşılabilir. Bu online medya türlerinin çoğu ya da tümü şu ortak özelliklere sahiptir (Akar, 2010: 18; akt: Dikme, 2013:19-20):

Katılım: Sosyal medya, ilgili olan herkesten geri bildirim almayı ve herkesin katkı yapmasını sağlar, medya ve izleyici arasındaki çizgiyi bulanıklaştırır.

Açıklık: Çoğu sosyal medya hizmeti geri bildirim ve katılıma açık konumdadır. Bilgi paylaşımını, oylamayı ve yorum yapmayı destekler, içerikten faydalanma ve giriş için bazen engeller vardır. Şifre korumalı içerikler genellikle beğenilmez. İnsanları oylama ve yorum yapmaya, bilgi paylaşımına yönlendirmektedirler. İçeriğe ulaşma ve bunun kullanımına dair çok nadiren engeller vardır.

Karşılıklı iletişim: Geleneksel medya "herkese yayın (içeriğin izleyicilere iletilmesi ya da dağıtılması)" ile ilgiliyken, sosyal medyada "iki yönlü karşılıklı iletişim"in daha iyi olduğu düşünülmektedir.

Topluluk: Sosyal medya toplulukların çok kısa bir sürede oluşturulup etkin bir şekilde iletişim kurmalarına olanak vermektedir. Toplulukların fotoğrafçılık, siyasi konular, en sevilen TV programı vs. ortak ilgi alanları vardır.

Bağlantılılık: Çoğu sosyal medya türü diğer sitelerle, kaynaklarla ya da kişilerle bağlantı kurma (link) yoluyla bağlantılılık boyutu kazanmakta ve bu yolla daha da büyümektedir. (Dikme, 2013: 19-20)

Tüm bu özellikler sosyal medyanın daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamaktadır. Ancak bu ulaşım yolunda sosyal medyanın bazı araçlara ihtiyacı vardır. Bu araçlar, sosyal medyanın kitlelere daha kolay ve daha etkili bir şekilde ulaşmasında faydalı olmaktadır. Bu nedenle sosyal medya araçlarının da incelenmesi gerekmektedir.

2.3. Sosyal Medya Araçları

Sosyal medya araçları sosyal medyanın bireyler arasında yayılmasını sağlayan araçlardır. Bu araçlar aracılığıyla bireyler sosyal medyada iletişim kurabilmektedirler. Sosyal medya, kullandığı araçlar bakımından çeşitli şekillerde kategorize edilebilmektedir. Bu kategoriler iletişim, işbirliği, soru ve cevap toplulukları, diğer olarak sıralanabilir:

1. İletişim
 - 1.1. Bloglar
 - 1.2. Mikro Bloglama
 - 1.3. Sosyal Ağlar
 - 1.4. Sosyal Ağ Toplayıcılar

- 1.5. Etkinlikler
2. İşbirliği
 - 2.1. Wikiler
 - 2.2. Sosyal Etiketleme
 - 2.3. Sosyal Haberler
 - 2.4. Multimedya
 - 2.5. Fotoğraf Paylaşımı
 - 2.6. Video Paylaşımı
 - 2.7. Müzik, Ses Paylaşımı
 - 2.8. Görüş ve İzlenimler
 - 2.9. Ürün, İş Değerlendirme
3. Soru ve Cevap Toplulukları
 - 3.1. Eğlence
 - 3.2. Sanal Dünyalar
 - 3.3. Oyun Paylaşımı
4. Diğer
 - 4.1. Bilgi Toplayıcılar
 - 4.2. Sosyal Medya izleme ve Analizi (Bostancı, 2010: 47)

Sosyal medya araçlarını oluşturan bu kategoriler daha genel başlıklar altında da incelenebilirler. Sosyal medyayı oluşturan unsurlar daha genel başlıklar altında incelenmek istenirse sosyal medya araçları altı başlıkta toplanabilir. Bunlar:

1. Elektronik posta sağlayıcıları ile oluşturulabilen gruplar: Yahoo, Google vs.
2. Bloglar: blogger.com, <http://tr.wordpress.com/>
3. Sözlükler/Ansiklopedi veri tabanları: Ekşi Sözlük, İTÜ Sözlük, Wikipedia

4. Kişisel sayfaların oluşturulabildiği arkadaşlık siteleri: Facebook, Friend Feed, Google+, LinkedIn v.s
5. Forumlar: forum.yok.gov.tr, dilforum.com
6. Twitter (Oğuz, 2012: 1159)

Bu unsurlar sosyal medyayı oluşturan ve sosyal medya araçları olarak adlandırılabilir unsurlardır. Sosyal medya araçlarıyla iletişim kolaylaşmakla birlikte, sosyal ağlar aracılığıyla pek çok kişi paylaşımlarda bulunabilmektedir. Sosyal ağlar dünyanın birçok yerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle sosyal ağların neler olduğunun açıklanması gerekir.

2. 4. Sosyal Ağlar

İnternet kullanıcılarının birbirleriyle tanışması, irtibata geçmesi, içerik paylaşımında bulunması, tartışma ortamı oluşturması ve ortak ilgi alanlarındaki kişilerin bir araya gelebileceği gruplar oluşturulması amacıyla meydana getirilen internet siteleri sosyal ağlar olarak adlandırılmaktadır. (Bostancı, 2010: 55) Kullanıcıların kendileri ile ilgili kişisel haberleri verebileceği, arkadaş edinebileceği veya arkadaşlarıyla etkileşimli bir şekilde iletişim kurabileceği, resimlerini, videolarını paylaşabilecekleri, çeşitli etkinlikler düzenleyebilecekleri web siteleri genel olarak sosyal ağ veya sosyal paylaşım sitesidir (Eldeniz, 2010: 26; akt: Ök, 2013:24). Sosyal ağlar, kişilerin bilgi alışverişinde bulunmasına olanak sağlayan web temelli hizmetlerden biridir. (Boyd ve Allison, 2008: 211; akt: Dikme, 2013:7). Sosyal ağlar; bireysel bağların ilişkiler seti tarafından bir araya getirilmesi olarak tanımlanabilir. (Downes, 2005: 411; akt: Dikme, 2013:7).

Sosyal ağlara katılan kişiler kendilerine profil oluşturarak, arkadaşları ile iletişime geçip ağlar kurarak, kendi içerik ve bilgilerini diğer kişilerle paylaşabilmektedirler (Zafarmand, 2010: 25; akt: Ök, 2013:24). İletişim amacı ile kullanıldığı gibi sosyal ağlar eğlence amaçlı da kullanılabilir. Örneğin; Facebook sitesi üzerinde kullanıcıların saatlerce bilgisayar başından kalkmamasını sağlayacak binlerce uygulama, oyun, haber uygulamaları vardır (Eldeniz, 2010: 27; akt: Ök, 2013:24).

Facebook sosyal ağlara bir örnektir. Sadece iş amaçlı ilişkiler kurulabilecek LinkedIn de önemli sosyal ağlardan biridir. Facebook, MySpace, Flickr ve YouTube gibi Web 2.0 özelliklerine sahip sosyal ağlar en çok ziyaret edilen web siteleri arasındadır. Sosyal ağlar sadece sosyalleşmek ve eğlenmek amacıyla değil, bilgiye ulaşmak, öğrenmek ve profesyonel

iş amacıyla da kullanılmaktadır. Sosyal ağların sağladığı işbirliği, kişiselleştirme, kullanıcı destekli içerik ekleme ve üst veri gibi özellikler kullanıcı deneyimini zenginleştirmekte ve bu web sitelerini daha çekici hale getirmektedir. (Bostancı, 2010: 55-56) Böylece sosyal ağlar pek çok kişi tarafından kullanılan siteler haline gelmişlerdir.

Sosyal ağların içeriğine baktığımızda şunları sıralayabiliriz (Dawley, 2009: 111; akt: Dikme, 2013:7):

1. Sosyal Siteler: MySpace, Facebook, Twitter.
2. Fotoğraf Paylaşım Siteleri: Flickr, PhotoBucket.
3. Video Paylaşım Siteleri: YouTube.
4. Profesyonel Ağ Siteleri: LinkedIn, Ning.
5. Bloglar: Blogger.com, Wordpress.
6. Wikiler: Wetpaint, PBWiki.

Sosyal ağlar insanların kişisel web sayfası oluşturmalarına ve arkadaşlarıyla içerik ve bilgi paylaşımı için bağlantı kurmalarına imkân sağlamaktadır. En büyük sosyal ağlar olarak MySpace, Facebook ve Bebo söylenebilir. Türkiye’de yapılan 2009 sosyal medya araştırmasına göre araştırmaya katılanların yüzde 83,7’sinin Facebook, Netlog, Myspace gibi sosyal networklerin herhangi birinde profili bulunurken, yüzde 1,4’ünün herhangi bir sosyal networkte profili yoktur. Araştırmaya katılanların yüzde 0,8’i sosyal networklerin ne olduğu konusunda bilgi sahibi değildir. (<http://www.pazarlamadünyası.com>, 2013; akt: Dikme, 2013:8) Bu sonuçlara bakıldığında da büyük çoğunluğun sosyal ağları bildiği ve kullandığı görülmektedir.

Sosyal ağ siteleri, kullanıcıların kendilerini ve sosyal ağlarını temsil eden bir profil etrafında bulunmaktadır. Bu suretle kullanıcı, diğerleriyle bağlantı kurmakta ve kendisiyle bağlantı kurulmasına imkân sağlamaktadır. Hemen hemen bütün sosyal ağ siteleri gizliliğin çeşitli düzeylerde kontrolüne izin vermekte ve görünürlük düzeyinin ayarlanabilmesini sağlamaktadır (Tüfekçi, 2008: 22-23; akt: Koçak, 2012: 36). Sosyal ağ siteleri her kullanıcının kişisel sayfasını ve profil bilgilerini bulduran ve bunların diğer kullanıcılar ile paylaşımını mümkün kılan çevrimiçi iletişim sistemleri olarak varlığını sürdürmektedir. Bu uygulama, kullanıcıların kişisel içeriği ve iletişimi değiş tokuş edebilmeleri için diğer kullanıcıların erişimine açık kişisel web siteleri oluşturmalarına olanak sağlamaktadır. Sosyal ağ siteleri, etkileşime izin veren yapılarıyla bilginin dağıtımında ve ağızdan ağıza iletişimde önemlidir (Constantinides, 2009: 9; akt: Koçak, 2012: 34). Sosyal ağ siteleri, kullanıcıların kişisel

bilgilerinin yer aldığı profil sayfaları oluşturmalarına olanak tanıyan, bu profil sayfalarına arkadaşlarını veya meslektaşlarını davet ederek ve birbirlerine e-posta veya anlık mesajlar göndererek bağlantılı hale gelmelerine imkân sunan uygulamalardır. Bu kişisel profil sayfaları; fotoğraf, video, müzik ve bloglar gibi çeşitli türde bilgiye sahiptir (Kaplan ve Haenlein, 2010: 63; akt: Koçak, 2012: 34).

Sosyal ağlarda yer alan sayfaların içerikleri sadece kurumlar yerine kişi tarafından da yüklenmekte, yönlendirilmekte ve yönetilebilmektedir. Buna ek olarak söz konusu içerik sürekli güncellenmektedir. Öyle ki; Social Jumpstart'ın araştırmasının sonuçlarına göre her 60 saniyede bir; Facebook'ta 700 bin mesaj gönderilmekte, Twitter'da 175 bin tweet atılmakta ve You Tube'da 2 milyon video izlenmektedir. Bu noktada hem içeriklerin hem de içerik sağlayıcısı bireylerin denetlenebilirliği oldukça azdır. (Oğuz, 2012: 1159) Bu nedenle sosyal ağlar bireylerin reel hayattakinden daha özgür olabildikleri alanlardır. Ancak bu özgürlük bazı durumlarda tehlikeli olabilmektedir.

Sosyal ağlarda kişilerin kendi isimlerini kullanmaları iletişimin gerçekliği açısından önemlidir. Video paylaşım sitelerine bakıldığında kişilerin video paylaşmaktan çok takip ettiği yani dolayısı ile kullanıcıların pasif olduğu ve sadece kişisel tatmin için bu gibi sitelerde vakit geçirdikleri görülmektedir. Bu durum fotoğraf paylaşım siteleri için de geçerli bir durumdur. Bu içerikle yüzde yetmiş civarında fikirlerini paylaşabilen ve yorum yapabilen kullanıcıların herhangi bir video ya da fotoğraf paylaşmaktan kaçındıkları fark edilmiştir. (http://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2012/08/3_B_Vural_MBat.pdf, 2013; akt: Dikme, 2013:34)

Sosyal medya ağları gelişim sürecinde birçok şekil almıştır. Çok farklı türden içeriklerle genişlemiştir. Kullanıcılarına video yükleme ve paylaşma imkânı veren Youtube ve kullanıcıları arasında fotoğraflar paylaşmayı sağlayan Flickr gibi popüler sosyal medya ağları basit metin paylaşımının ötesinde içeriklerdedir. Müzik konusuna odaklanan Last.fm, Twitter'la popülerleşen mikro bloglama fikri gibi değişik içerik türlerine odaklanan sosyal medya ağları da vardır. Bir başka sosyal medya türü ise sosyal etiketleme türüdür. Bu tür sosyal medya ağları kullanıcılarına web sayfası gibi internette yayınlanmış içerikleri kendi aralarında paylaşma olanağı sunar. Çoğunlukla bu tür siteler kullanıcılarına paylaşmak için seçtikleri içeriklere etiket uygulama yetkisi sağlar. Sosyal medya ortamları her geçen gün içerisine yenilerini de katarak büyür. (Bostancı, 2010: 46-47) Tüm bu sosyal ağ siteleri

bireylerin birbirleriyle iletişim kurmalarını kolaylaştırmaktadır. Bu sosyal ağ sitelerinden bazıları şunlardır:

1. Forumlar

Sosyal medya platformu örneği olarak ele alınabilecek forumlar, kullanıcıların belirli konulardaki deneyimlerini, fikirlerini ve bilgilerini diğerleriyle paylaşabilecekleri etkileşimli çevrimiçi mecralardır (Bickart ve Schindler, 2001: 33; akt: Koçak, 2012:76). Forumlar, topluluğun, genellikle konu başlıkları şeklinde düzenlenen mesajlar gönderme yoluyla bilgi değiş tokuşunda bulunabilmeleri için oluşturulan bir sistemdir (Pitta ve Fowler, 2005: 266; akt: Koçak, 2012: 76).

Forumlar, özgün konu başlıkları ve ilgi alanları etrafında çevrimiçi tartışma mecralarıdır. Forumlar web ortamında özel konular ve ilgi alanlarında online tartışmalar ve konuşmalar yapılan alanlardır. Böylece forumlar özel konular hakkında bilgi almak, yeni haberler öğrenmek, diğer kişilerin düşünceleri, önerileri ve tecrübelerinden ve bu tarz kişilerarası iletişimden yararlanmak için iyi bir ortam sağlamaktadır (Zafarmand, 2010: 32; akt: Ök, 2013: 23). Genellikle özel konular ve ilgi alanları üzerine online fikir alışverişinde bulunulan alanlar forumlardır. Forumlar web ortamında sık olarak kullanılan bir grup oluşturma ve bilgi paylaşma platformu olarak tanımlanabilir. Özellikle belli bir dar ilgi alanı (niş) üzerine odaklanıldığı zaman, o alanda bilgi almak ya da paylaşmak isteyen kişiler için çok daha ilgi çekici bir ortam oluşturabilmektedir. Burada (takma isimleriyle de olsa) tanışan, belli bir yakınlık kurmuş olan kişilere karşı doğru tondan bir iletişim kurmak kolay değildir. (Odabaşı ve Odabaşı, 2011: 239-240; akt: Dikme, 2013:12-13). Bu nedenle forumlarda tanışan ve belli bir yakınlık kuran kitleye ulaşmak için o kitlenin yapısını iyi çözmek gerekmektedir. Forumlar iletişimin kuvvetli olduğu alanlardır.

2. Bloglar

Sosyal medya içeriğinin en belirgin örneği olarak ön plana çıkan bloglar, Web 2.0 uygulamalarının en bilinen ve en hızlı büyüyen kategorilerinden biri olarak varlıklarını sürdürmektedirler (Constantinides, 2009: 9; Constantinides ve Fountain, 2008: 233; akt: Koçak, 2012:42). Blog terimi, “Web ve Log” kelimelerinin birleşmesinden oluşan “Weblog”un kısaltılmış halidir. Bloglar, bir günlük biçiminde sunulan web siteleri ya da çevrimiçi günlüklerdir. (Bell, 2009: 75; Constantinides, 2009: 9; Levy, 2009: 124; akt: Koçak, 2012: 42).

Blog, teknik bilgi gerektirmeden, insanların istedikleri şeyleri, istedikleri şekilde yazmalarını sağlayan, günlüğe benzeyen web siteleridir. İngilizcedeki “web” ve “log” kelimelerinin birleşmesinden oluşan weblog kavramının zamanla yaygınlaşmış ismidir. Blog, genellikle güncelden eskiye doğru sıralanmış yazı ve yorumların yayınlandığı, web tabanlı bir yayındır. Çoğunlukla her gönderinin sonunda yazarın adı ve gönderi zamanı olur. Yayıncının seçimine göre okuyucular yazıları yorumlayabilir. Yorumlar, blog kültürünün çok önemli bir dinamiğidir; böylece yazar ve okuyucular arasında iletişim kurulur. Bunun dışında, geri izleme (trackback) mekanizmasıyla, belirli bir yazı hakkında yazılan diğer yazıların belirlenebilmesi de sağlanabilir. Bir blog sitesi bir veya birden fazla yazarca yönetilebilir. Kullanıcı bloğunu kendi yaşam deneyimlerini paylaşma ya da profesyonel amaçlarla kullanabilir. (Bostancı, 2010: 48)

Blog yazmak için Blogger, TypePad ya da WordPress gibi ücretli veya ücretsiz blog hizmetlerinden biri kullanılabilir ve birkaç dakika içinde blog yazmaya başlanabilir. "Blogging", blog yazmak, "blogger" ise blog yazarı demektir. Blogosfer (blogosphere) ise sanal ortamdaki blogların bütünüdür. (Er, 2008: 108; akt: Dikme, 2013:9) Bloglar, 1999 yılında kurulan Blogger adlı bir blog sitesi ile popüler bir hale gelmiş, 2003 yılında Blogger'ın Google tarafından satın alınması ile blogların kullanımı daha da artış göstermiştir (Eldeniz, 2010: 23; akt: Ök, 2013:16). Bloglar web siteleri gibi yüksek maliyetli, teknolojik bilgi gerektiren internet araçları değildir, bu nedenle bilgisayar kullanmayı bilen, internete girebilen her kullanıcı bir blog oluşturabilmektedir. (Karcıoğlu ve Kurt, 2009: 3; akt: Ök, 2013: 16) Böylece bloglar pek çok kişi tarafından kullanılan, kişilerin görüşlerini rahatlıkla aktarabildiği web siteleri olarak varlığını sürdürmektedir.

3. Twitter

Twitter, bir sosyal ağ ve mikroblog sitesi olarak tanımlanabilir. Kullanıcılarına 140 karakterlik metinler yazma imkânı veren twitter, çeşitli araçlarla daha etkin kullanılabilen yeni nesil iletişim aracı konumundadır. 2008'deki ABD seçimlerinde Özellikle Barack Obama tarafından çoğunlukla kullanılan twitter'dan Türkiye'deki son yerel seçimlerde de yararlanılmıştır. Ayrıca twitter, sosyal medyanın en popüler araçlarından biridir. 2006 yılında Jack Dorsey tarafından geliştirilmesinden bu yana, Twitter dünya çapındaki popülerliğini git gide arttırmış ve içerdiği uygulamaların programlama ara yüzünün kısa mesaj gönderim ve alımı konusundaki olanaklarıyla internet dünyasının SMS(Kısa Mesaj)'i olarak görülmeye başlanmıştır. Kullanıcı sayısı her geçen gün artmakta olan popüler sosyal medya ağı twitter

Collins İngilizce Sözlüğe kelime olarak da girerek akademik saygınlık elde etmiştir. Sözlükte twitter kelimesi insanların anlık durum ve faaliyetleri ile ilgili kısa mesaj yayınlayabilecekleri internet sitesi, “to twitter” kelimesi ise twitterda kısa mesaj yayınlamak şeklinde açıklanmıştır. (Bostancı, 2010: 53-54)

2006 senesinde Evan Williams, Biz Stone ve Jack Dorsey adlı üç teknoloji girişimcisi tarafından Twitter internete yayılmaya başlanmıştır. Her üçü de o dönemler podcasting için yazılım yayımlama üzerine faaliyet göstermiş olan Odea adlı San Francisco kökenli bir web şirketinde çalışanlardır. Twitter, San Francisco podcasting şirketinde ikincil bir proje olarak başlasa da temel neticelerini oluşturmada ikincil bir proje olarak yerinde kalmamıştır. Günümüzde, sadece üç yıl sonra, Twitter patlaması oluşmuştur. Twitter.com'un ziyaretçi sayısı Mart 2009 tarihinden itibaren 9.3 milyona gelmiştir. Şubat 2009'dan Mart 2009'a %131 büyüme olmuştur. Bununla birlikte sitenin ziyaretçilerinin sayısı Şubat 2008-Şubat 2009 aralığındaki bir senede %1381 artış göstermiştir. (Akar, 2010: 160; akt: Dikme, 2013:25). Tüm bu sonuçlar Twitter'ın sosyal ağlar içinde en çok kullanılan ağlardan biri olduğunu göstermektedir.

4. Tumblr

Tumblr her şeyin zahmetsizce paylaşılmasına izin veren bir sitedir. Metin, fotoğraf, alıntılar, bağlantılar, müzik ve videolar internet tarayıcısı, telefon, masaüstü, e-posta üzerinden ve her yerden gönderilir durumdadır. Kullanıcılar blogları için temalar seçebilmekte, html kodları kullanarak temalarındaki her bilgiyi özelleştirebilmektedirler. (Bostancı, 2010: 55)

Tumblr, şifreleme özelliğiyle istenmeyen kişilerin kişisel yazıları okumasını da engellemektedir. Böylece mahremiyet duygusunun da yaşanabildiği bir sosyal ağ olmaktadır. Kişiler istedikleri konseptlerde tumblr sayfalarını düzenleyebilmektedirler. Bu konsept fotoğraf, sinema, edebiyat vs. üzerine olabilir.

5. Facebook

Facebook, insanların arkadaşlarıyla iletişim kurmasını ve bilgi alışverişi yapmasını sağlayan bir sosyal web sitesidir. 4 Şubat 2004 tarihinde Harvard Üniversitesi 2006 sınıfı öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından kurulan facebook, öncelikle Harvard öğrencilerinin kullanması için kurulmuştur. Daha sonra Boston civarındaki okulları da içine kapsayan facebook, iki ay içerisinde Ivy Ligi okullarının tamamını içermiştir. İlk sene içerisinde de;

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki tüm okullar facebook'da var olmuştur. Üyeler önceleri sadece söz konusu okulun e-posta adresiyle (.edu, .ac.uk, vb.) üye olabilişlerken daha sonrasında da ağ içine liseler ve bazı büyük şirketler de dahil olmuştur. 11 Eylül 2006 tarihinde ise facebook tüm e-mail adreslerine, bazı yaş sınırlandırmalarıyla açık hale gelmiştir. Kullanıcılar diledikleri ağlara; liseleri, çalışma yerleri ya da yaşadığı yerler itibariyle katılabilmektedir. (Bostancı, 2010: 56)

Facebook, kişilerin gerçek sosyal bağlantılarının dijital haritasına yön vererek, sosyal diyagram yolu ile ilgili bilgi paylaşımını kolaylaştıran teknolojilere yer vermektedir, herkes Facebook'a girebilmekte ve güvenilir bir ortamda tanıdıkları kişilerle iletişim halinde olabilmektedir. Harvard yatakhane odasından Mark Zuckerberg ve kurucu ortakları Dustin Moskovitz ve Chris Hughes tarafından Şubat 2004'te faaliyete geçen Facebook, Mart 2004'te Stanford, Columbia ve Yale üniversitelerine de açık hale gelmiştir ve Aralık 2004'te aktif kullanıcılarının sayısı yaklaşık olarak 1 milyon olmuştur. 2005 Eylül'ünde lise ağlarını da içine almıştır. 2006 Mayıs ayında iş ağlarını da ekleyerek büyümüştür. 2007 Ekim ayında aktif kullanıcı sayısı 50 milyonun üzerine ulaşmıştır. Aynı zamanda yine Ekim 2007'de Facebook ve Microsoft reklam anlaşmasını uluslararası pazarları da kapsayacak şekilde genişlemiş ve Microsoft, Facebook'dan 240 milyon dolara bir kısım hisselerini satın almıştır. (Akar, 2010: 130-131; akt: Dikme, 2013: 24).

Facebook adını "paper facebook" dan almıştır. Bu form ABD üniversitelerinde okulların öğrencilerine, öğretmenlere ve çalışanlara doldurduğu onları tanıtan formun adıdır. Alexa119 istatistiklerine göre facebook 28 Şubat 2010 tarihi itibariyle dünyada en çok ziyaret edilen siteler sıralamasında ikinci, en çok ziyaret edilen sosyal ağlar sıralamasında ise birinci konumdadır. Checkfacebook120 istatistiklerine göre Facebook'un 11 Mart 2009 tarihi itibariyle 316,402,840 kullanıcısı vardır. Türkiye kullanıcı sayısına göre Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'nin ardından 14,215,880 kullanıcı ile üçüncü sıradadır. Bahsedilen kullanıcıların %35,2'si kadın, %64,8'i erkektir. (Bostancı, 2010: 56)

Tüm bu sürecin sonunda Facebook, dünya genelinde birçok kişi tarafından sıklıkla kullanılan bir sosyal ağ haline gelmiştir. Facebook'un kullanıcı sayısı ve kullanıcı profili gün geçtikçe genişlemekte ve çeşitlenmektedir.

6. LinkedIn

LinkedIn dünyanın her yerinden profesyonellerin oluşturduğu 150 sanayi ve 200 ülkeyi temsil eden bir sosyal ağıdır. Hedeflere ulaşmak için çalışılması gereken nitelikli profesyonellerle işbirliğini kullanıcılarına takdim eder. (Bostancı, 2010: 58)

LinkedIn iş ağı kurmada ve iş bulmada yardımcı olabilecek bir sosyal ağıdır. İş ağının genişlemesine göre amblemler alınmaktadır. Yine iş ağının genişlemesi daha çok kişiye ulaşmayı sağlamaktadır. Kişiyi tanıyan diğer kişiler o kişi hakkında yorumlar yazabilmekte ve herkes de bu yorumları okuyabilmektedir. Böylece burada profili olan kişiler hakkında daha çok bilgi alınabilmekte ve çalışan arayan profesyoneller istedikleri kriterlere uygun kişilere bu sosyal ağ sayesinde ulaşabilmektedirler. Aynı şekilde iş arayanlar da istedikleri işi buradan bulabilmektedirler.

7. Vikipedi

Vikipedi yani Wikipedia, ortaklaşa olarak birçok dilde hazırlanan, özgür, bağımsız, ücretsiz bir web ansiklopedisidir. Sürekli ilave ve değişiklikler yapıldığı için hiçbir zaman tamamlanmamıştır ve tamamlanmayacaktır. Kurucularından Jimmy Wales Vikipedi'yi, "Dünya üzerindeki her insana kendi dillerinde, en üst kalitede bedava bir ansiklopedi yaratma ve dağıtma emeği" olarak açıklamaktadır. Vikipedi sözcüğü, viki ve pedi kelimelerinin birleşimidir. "Viki", Hawaii dilindeki "wiki wiki" (hızlı veya bilgi amaçlı) sözcüğünden türeyerek oluşmuştur. "Pedi" ise, Antik Yunan Medeniyeti'nde "kapsamlı kültürel eğitim sistemi" demek olan paideia kelimesinden gelmektedir. Vikipedi'nin güvenilebilirliği ve doğruluğu üzerine tartışmalar vardır ve site yoğun olarak vandalizme uğramaktadır. Maddelerin eşit olmayan kalitesi, değişikliklerin takipsizliği, sistem hataları ve bilgilerin doğruluğu üzerine tartışmalar sürmektedir. Verilen bilgiler bazen onaylanmamış ve sorgulanabilir durumda ve kaynakları eksik olabilmektedir. Ancak 2005'te yapılan bir araştırmada, İngilizce Vikipedi'deki "doğal bilgiler üzerine" girdilerin doğruluğunun, Britannica Ansiklopedisi ile aynı seviyede olduğu bulunmuştur. Encyclopædia Britannica Inc. şirketi ise ansiklopedilerindeki maddelerin ödül kazanmış ünlü akademisyenler tarafından hazırlandığını belirterek bu araştırmanın hatalı olduğunu söylemişlerdir. (Bostancı, 2010: 64)

Vikipedi'nin ana sunucuları ABD'nin Florida Eyaleti'ndeki Tampa kentinde, diğer başlıca sunucuları ise Hollanda'nın Amsterdam, Fransa'nın Paris ve Güney Kore'nin Seul kentindedir. Vikipedi her dilde birbirinden bağımsız işlemektedir. İçerikler diğer dillerdeki gibi olma zorunluğu yoktur ya da maddelerin birbirlerinin tercümesi olmak zorunda değildir.

Maddelerin otomatik tercümelerine izin verilmez fakat yine de diğer dillerdeki vikipedistler kendileri bu maddeleri tercüme ederler. Birçok dilde tarafsız bakış açısı savunulmaktadır, ancak bulunulan ülkenin kanun ve kurallarına göre değişiklikler mümkündür. Maddeler ve resimler Vikipediler arasında paylaşılır durumdadır. Herhangi bir Vikipedist, başka bir dilden tercüme talep edebilmektedir. Bunun yanı sıra Wikimedia Commons deposunda da tüm Vikipedilerin kullandığı medya dosyaları vardır. Birçok dildeki Vikipedi'de tercüme edilmiş dosyalar küçük bir bölümü göstermektedir. (Bostancı, 2010: 65) Sonuç olarak Wikipedi kişilerin bilgi sahibi olmalarını sağlayan, kullanıcılarının araştırmalarından edindikleri bilgilere dayanan, pek çok kişi tarafından aktif olarak kullanılan bilgi paylaşımına yönelik bir sosyal ağıdır.

8. Youtube

YouTube, video yayınlanan web sitesidir. 15 Şubat 2005'te 3 eski PayPal çalışanı tarafından kurulmuş ve Ekim 2006'da Google tarafından alınmıştır. "Tube" kelimesi cathode ray tube; Televizyon Tüpünden türemiştir. Broadcast Yourself; Kendini Yayınla sloganı ile yayına başlamıştır. (Bostancı, 2010:74)

YouTube'un kullanım şartlarına göre kullanıcılar telif hakkı izni alınmış videolar yükleyebilirler. Pornografi, şiddet, tehdit, reklam ve suç sayılan içerikler YouTube'da bulunamaz. YouTube, 9 Ekim 2006 tarihinde Google tarafından 1.65 milyar dolara alınmıştır. Bu Google tarihindeki en büyük satın alımdır. Google'ın ödediği 1.65 milyar dolar YouTube çalışanları arasında bölüştürülmüştür. (Bostancı, 2010:75)

Youtube günümüzde dünya çapında sıklıkla kullanılan bir web sitesidir. Youtube aracılığıyla kişiler videolar, müzikler, filmler vs. hakkında görüşlerini paylaşabilmektedirler. Bu paylaşımın yanı sıra videonun beğenilme ve “tıklanma” sayısına göre paylaşılan içeriğin popülerliği ve ne kadar beğenildiği hakkında yorum yapılabilmektedir. Yani Youtube sayesinde bir nevi kamuoyu yoklaması yapmak mümkündür.

9. Last.fm

Last.fm 2002 yılında Londra'da kurulan bir internet radyosu ve kardeş proje Audioscrobber ile Ağustos 2005'te birleşmiş bir müzik önerme sisteminin adıdır. 30 Mayıs 2007'de 280 milyon dolar karşılığında CBS Interactive tarafından alınmış, böylece Avrupa'nın en büyük Web 2.0 satın alması olarak tarihe geçmiştir. Last.fm çevrimiçi bir sisteme sahip, insanları müzikle, sanatçıları dinleyicilerle buluşturan bir sistemdir. Bu sistem, en çok

dinledikleri şarkılar ve şarkıcılardan yola çıkarak her kullanıcının müzik zevkine uygun detaylı bir profil oluşturur ve bu şarkıları geliştirilebilir bir kullanıcı profili sayfasında yayıma sunar. (Bostancı, 2010:77)

Last.fm’de oluşturulan profil sayesinde dinlenen müziklere benzer tarzda müzik yapan sanatçılar keşfedilebilmektedir. Ayrıca sosyal ağ olması bakımından benzer müzik zevkine sahip olunan kişilerle görüş alış verişinde bulunma imkânı da sağlanmaktadır.

Sonuç olarak sosyal ağlar kişilerin birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlayan, ortak konular üzerinde görüşlerini paylaşabildikleri platformlardır. Her sosyal ağ farklı bir işlevi yerine getirmesine karşın iletişim kurma paydasında tüm sosyal ağlar birleşmektedir. İletişim fotoğraf paylaşımıyla, konuşmayla, müzikle ya da daha farklı şekillerde olmaktadır. Sosyal ağların kullanıcı sayısı dünyada olduğu gibi Türkiye’de de oldukça fazladır. Kullanıcı sayıları sayısal verilere döküldüğünde bu durum daha rahat anlaşılabilir. Bu nedenle istatistikî verilerle Türkiye’de sosyal ağ kullanımı incelenmelidir.

2. 5. Türkiye’de Sosyal Ağ Kullanımı

Sosyalleşme kavramı aynı kalmakla beraber insanlar bu süreci artık farklı mekân ve zamanlarda gerçekleştirmektedir. Farklılaşan dünyada bireyin sosyalleşme süreci de farklılaşmıştır. Artık insanlar sabah uyandıklarında birbirlerine “günaydın” demeden önce akıllı telefonları ile sosyal medya hesaplarını kontrol etmeye başlamışlardır. Teknoloji ile birlikte dijital dünyadaki hızlı değişim ve ilerlemeler ülkemiz tarafından da hızlı bir biçimde benimsenmiştir. Ülkemizdeki internet kullanıcıları araştırmalara göre, ayda ortalama 50 saatini sanal ortamda geçirmekle beraber ortalama 20 saat video izlemekte ve geriye kalan 28 saatte de internet ortamında sosyalleşmeye çalışmaktadır. Youtube sitesinde bulunan ‘Türkiye Sosyal Medya Verileri’ adlı videoya göre Facebook ülkemizdeki en popüler sosyal ağıdır. Facebook’tan sonra kullanıcıların en çok vakit harcadığı sosyal ağ ise Twitter’dır. Yine videoya göre ülkemizde günde ortalama 8 milyon tweet atılmaktadır. Kullanıcılar daha çok akşam saatleri aktiftir ve bu rakama göre saniyede 92 tweet göndermektedirler. (Dikme, 2013:27)

Dünyada sosyal medya kaynaklarını kullanan ülkeler arasında Türkiye’deki kullanıcıların sayısı büyük bir yer almaktadır. Somut veriler sonucunda; Türkiye’deki internet kullanıcı sayısının Avrupa kıtasında beşinci, sadece Facebook kullanıcısı sayısının ise İngiltere’den sonra ikinci sırada olduğunu görülmektedir. (Oğuz, 2012: 1159) TÜİK verileri

Türkiye’de evlerin %47,2’sinde internet kullanıldığını göstermektedir. Türkiye’de yaşayan gençler üzerinde yapılan araştırmada interneti, en çok sosyal medya üzerinden iletişim kurmak için kullandıkları görülmüştür, bu durum dakika bazında ele alındığında internet kullanıcıları günün ortalama 330 dakikasını bilgisayar karşısında harcamaktadır. Araştırma verilerine göre bu kullanıcıların %10’a yakın bir dilimi sabah yataktan çıkmadan sosyal ağlara giriş yapmaktadır, ayrıca masaüstü veya diz üstü bilgisayar yerine % 85,5’nin internete mobil (taşınabilir) cihazlar ile bağlanmaktadır. Dünyada ise toplam 4,6 milyar mobil cihaz olduğu düşünüldüğünde sosyal medyadaki akışın kesintisiz olarak devam ettiği rahat bir şekilde görülmektedir. (Oğuz, 2012: 1159)

Sosyal ağlarla ilgili sayısal verilere bakıldığında büyük önem arz eden rakamlara ulaşılmaktadır (Lenhart ve Madden, 2007: 2; akt: Dikme, 2013:8):

Üniversite öğrencilerinin % 82’si ve 19 yaş altının %55’i sosyal ağları kullanmaktadır. 13-19 yaş arasındaki kişilerin %28’inin blogu bulunmaktadır. İnternet kullanıcılarının %28’i etiketlenmiştir ya da fotoğraflar, hikayeler, blog mektupları gibi online içeriklerine göre sınıflandırılmışlardır. İnternet kullanıcılarının %48’i YouTube gibi video paylaşım sitelerini kullanır konumdadır.

Sosyal medya kullanımı ile ilgili yapılan birçok araştırma vardır. Gülnar, Balcı ve Çakır’ın, 2010 yılında 728 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı araştırmada, 7 faktör ortaya çıkmıştır. Bunlar önem sırasına göre; narsizm ve benlik sunumu, medya alışkanlığı ve performans, boş zamanları değerlendirme, bilgi arama, kişisel statü, ilişki sürdürme ve eğlencedir. Araştırmada dikkat çeken bir nokta da erkek kullanıcıların kadın kullanıcılara göre narsisizm ve benlik sunumu motivasyonuna daha çok önem verdiğiidir. Ayrıca araştırma sonuçlarına göre kadın kullanıcılar erkek kullanıcılara göre “bilgi arama” motivasyonuna daha çok önem vermektedirler. Yine “ilişki sürdürme” motivasyonunu kadın kullanıcılar erkek kullanıcılara oranla daha çok önemsemektedirler (Gülнар vd., 2010: 161; akt: Ök, 2013:49).

İstanbul Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi İletişim Fakülteleri öğrencilerinin teşkil ettiği 380 üniversite öğrencisinin katıldığı araştırma sonucuna bakıldığında çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine de göz atmak gerekmektedir. Öğrencilerin %56,8’i erkek %43,2’si ise kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Cinsiyet itibariyle katılımcıların oranları birbirine çok uzak değildir. Yaşları 18-27 yaş arası dağılım gösteren öğrencilerin %70’i 20-23 yaş arasında yer almaktadır. Büyük çoğunluk 20-

23 yaş arası öğrencilerden meydana gelmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin internet kullanım özelliklerine bakıldığında öğrencilerin %55,5'inin her gün internete bağlandığı görülmektedir. İnternet sınırsız, korunaklı, özgürlükler alanı, hiyerarşinin olmadığı ve yenilikçi olarak nitelenen yapısıyla gençler için bir çekim merkezidir. Gençler, yenilik arayışları, özgürlük istekleri, gizleyebildikleri kimlikleriyle kendilerini ifade ettikleri ve toplumsal baskılardan uzak herhangi bir sorumluluk taşımak zorunda olmadıkları kimlikleriyle yeni aidiyet alanlarını internet üzerinde gerçekleştirme olanağı bulmuşlardır. Çalışmaya katılan öğrencilerin sosyal medya kullanım özelliklerine bakıldığında katılımcıların internet kullanım amaçları arasında ilk sırada %22,2 ile sosyal medya, %20,5 ile araştırma ve %19,7 ile iletişim gelmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilere 24 araçtan oluşan sosyal medya araçları seçkisi sunulmuştur. Sonuçlar incelendiğinde ilk tercih edilen sosyal medya aracına ilişkin 272 öğrenci Facebook, 34 öğrenci Youtube, 20 öğrenci Ekşi sözlük yanıtını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere 15 seçenekten oluşan sosyal medya kullanım amaçları seçkisi sunulmuştur. Sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin sosyal medyayı kullanım amaçları arasında ortalamaya göre birinci sırayı “arkadaşlarımla iletişim kurmak amacıyla kullanırım”, ikinci sırayı “bilgiye erişim amacıyla kullanırım” ve üçüncü sırayı “akademik bilgi paylaşımı amacıyla kullanırım” ifadesi almaktadır. Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin; %55'i her gün, %19,5'i haftada bir veya iki gün interneti kullanmaktadır, %38,9'u bağlandığında 1-2 saat, 24,5'i 30dk-1 saat internete bağlı kalmaktadır, %27,1'inin kendine ait bir bloğu var, %72,9'unun ise bloğu bulunmamaktadır, %22,2'si interneti sosyal medya, %20,5'i araştırma, %19,7'si ise iletişim amaçlı kullanmaktadır, erkek olanlar sosyal medyayı kadınlara göre daha fazla “yeni arkadaş edinme” amacıyla kullanmaktadır, kadın olanları sosyal medyayı erkeklere göre daha fazla “akademik bilgi paylaşımı” amacıyla kullanmaktadır, internette geçirdikleri zaman arttıkça sosyal medyayı “fotoğraf paylaşımı”, “video paylaşımı”, “müzik paylaşımı” amacıyla kullanım oranı artmaktadır. (Bostancı, 2010:116-121)

Kadir Has Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre internet kullanıcılarının %83,7'si 19-29 yaş, %89,7'si bekar, %54,8'i kadın, %77,9'u lise mezunu, %89,4'ü öğrenci, %71,2'si çalışmamakta, %16,3'ü tam zamanlı çalışmakta, %32,7'si 5000 ve üzeri aylık geliri var. Bu kişilerin %99,0'ı evinde bilgisayarı olduğunu, 93 tanesi gündelik yaşamda bilgisayarı internete bağlanmak için kullandığını, 98 tanesi yararlandıkları bilgi teknolojilerini cep telefonu olduğunu, % 99,0'ının internet bağlantılarının olduğunu, % 88,5'i 5 yıldan fazla süredir internet bağlantısı olduğunu, %64,4'ü evde internete bağlandıklarını, 98

tanesi sosyal ağlara girmek için interneti kullandığını, 78 kişi favori web sitesinin Facebook olduğunu, %99,0'ının her gün internet kullandığını, %44,2'sinin internete girdiklerinde ortalama 1-3 saat zaman harcadığını, %85,6'sı sosyal ağları düzenli olarak her gün ikişer saatten fazla kullandığı ve sosyal ağlarda zaman harcadığını, %16,4'ü sosyal ağları online konuşmak için kullandığını, 48 kişi sosyal medya üzerinden iletişim yapmak için teknoloji ürünlerinin etkili olduğunu, %91,3'ü üniversite faaliyetlerini öğrenebildiklerini ve 85 kişi üniversitelerin faaliyetlerinden sosyal medya (facebook, twiter, blog) aracılığıyla haberdar olduğunu, %85,6'sı üniversitelerin düzenlediği etkinliğe katıldığı, %48,1'i üniversitelerin üyeliğinin bulunduğu sosyal paylaşım sitelerini sosyal ağlardaki profilinden ulaşabildiğini, üniversitelerin pazarlama iletişimi faaliyetlerinde internet kullanım alanları değerlendirildiğinde, katılımcıların %22,5'i üniversite tanıtımıyla, üniversitelerin pazarlama iletişimi faaliyetlerinde internet kullanımı sağladığını, %40,4'ü üniversitelerin internet sitelerini güncelleme sıklıklarının 2-5 ay arası olduğunu söylemişlerdir. (Dikme, 2013:124-125)

Köseoğlu'nun, 2010 yılında Facebook kullanan üniversiteli öğrenciler üzerinde yapmış olduğu araştırmada altı faktör bulunmuştur. Bunlar önem sırasına göre; fotoğraf ve video (paylaşım), kullanım kolaylığı (iletişimin hızlı olması), magazin konuları (ilişki durumu), topluluk gündemini yakalama (haber alma), kullanım tercihleri (zaman geçirme), sosyal bağlantılardır (ilişki sürdürme). Ayrıca Fotoğraf/Video faktörü incelendiğinde cinsiyetin anlamlı bir farklılaşma oluşturduğu görülmektedir. Buna göre, kadınların Facebook kullanmada Fotoğraf/Video faktörüne verilen önem bakımından erkeklerden daha yüksek değere sahiptir. Yine kadınların Facebook sosyal ağında olan bitenden geri kalmamak ve günceli takip etmek konusuna yani topluluk gündemini yakalama faktörüne erkeklerden daha çok önem verdiği bu araştırmanın ortaya koyduğu dikkat çekici sonuçlardan biridir (Köseoğlu, 2012: 59; akt: Ök, 2013: 50).

Akçay'ın, 2011 yılında Gümüşhane Üniversitesi'nde öğrenciler ve üniversite personeli üzerinde yapmış olduğu sosyal medya araştırmasında toplam dört faktör bulunmuştur. Bu faktörler önem sırasına göre; sosyalleşme, eğlence/boş vakit geçirme, rahatlama/ stresten uzaklaşma, bilgilenme/hayatı tanımadır. Araştırmada ortaya çıkan faktörler ile katılımcıların bazı özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını da ölçen bu araştırmada öğrencilerin akademik ve idari personele göre sosyalleşme faktörüne daha fazla önem verdiği bulunmuştur. Yine eğlence ile boş zamanları değerlendirme faktörü de anlamlı bir şekilde farklıdır. İdari personelin ve öğrencilerin akademik personele göre bu faktöre daha fazla önem verdiği görülmektedir. Araştırma aynı zamanda ortaya çıkan faktörler ile ikamet edilen yer

arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını da ölçmüş ve ailesiyle birlikte yaşayan kişilerin diğerlerine göre rahatlama/stresten uzaklaşma motivasyonuna daha az oranda önem verdiğini saptamıştır. Yine bilgilenme faktöründe de anlamlı bir farklılık bulunmuş ve ailesiyle birlikte yaşayanlar ve yalnız yaşayanların diğer gruplara göre bilgilenme faktörünü daha az önemseydiği görülmüştür (Akçay, 2011: 148; akt: Ök, 2013:50).

Vural ve Bat'ın Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri üzerinde yapmış oldukları bir araştırmada ise sosyal medyayı kullanma amaçları ölçülmüş ve kullanıcıların sosyal ağları; yeni arkadaş bulmak, interaktif oyun oynamak, interaktif olmayan oyun oynamak, çevrimiçi sohbet etmek, arkadaşlarının ne yaptığını kontrol etmek, profilini güncellemek, zaman geçirmek ve diğer amaçlar için kullandığı saptanmıştır (Vural ve Bat, 2010: 3363; akt: Ök, 2013:52).

Yine üniversite öğrencileri üzerinde Hazar'ın yapmış olduğu bir araştırmada ise sosyal medyayı deneklere daha çok hangi amaçlarla kullandıkları sorulduğunda, %47.2 oranıyla önemli bir kısmı bilgi edinmek için kullandıklarını söylemişlerdir. Diğerleri ise, %23 haberleşmek, %10.1 eğlenmek, %10.1 fotoğraf, video ve müzik paylaşmak, %2.8 oyun oynamak, %2.4 para kazanmak, %0.8 bloglara katılmak şeklindedir (Hazar, 2011: 165; akt: Ök, 2013:52).

Koçak'ın Eskişehir ilinde yaptığı araştırma sonucunda, genel olarak sosyal medya platformlarını en sık kullanan ve sosyal medyada en fazla zaman geçiren bireylerin 15-24 yaş aralığındaki gençler olduğu anlaşılmıştır. Kullanım sıklıkları açısından 15-24 yaş grubunu 25-34 yaş grubu izlemektedir. (Koçak, 2012: 241) Araştırma sonuçlarına göre, dijital yerliler olarak kabul edilebilecek 15-34 yaş grubunun sosyal medya kullanım sıklıklarının daha yüksek olması, bu yaş grubunun sosyal medyada kendini ifade, kimliğini yansıtmaya ve etkileşim açısından çok daha rahat bir şekilde yer alabilmeleriyle de ilişkilendirilebilir. Dijital yerliler, kimliklerini “çevrimiçi ve çevrimdışı” ya da “kişisel ve sosyal” olmak üzere birbirinden keskin bir şekilde ayrılan iki farklı kimlik olarak algılamaktan ziyade, bunu tek bir kimliğin farklı platformlardaki yansımaları olarak kabul etmekte, kimliklerini fiziksel ve dijital dünyada aynı anda var etmektedirler (Koçak, 2012: 243).

Yapılan araştırmalar sonucunda görüldüğü üzere Türkiye’de sosyal ağlar çoğunluk tarafından kullanılmaktadır. Kullanım sıklığı da oldukça fazladır. Erkeklerin sosyal ağ kullanım oranı kadınlardan fazladır. Ayrıca cinsiyetler arası sosyal ağ kullanım nedenleri de değişmektedir. Tüm bu sonuçlar sosyal ağların Türkiye’de oldukça yaygın kullanım alanına

sahip olduklarını göstermektedir. Sosyal ağlar bu kadar çok kullanılırken, sosyal medyada kullanılan dil de haliyle önemli hale gelmektedir.

2. 6. Sosyal Medyada Kullanılan Dil

Tüm sosyal ağlarda geçirilen zaman içerisinde yapılan eylemler Türkçede ifade edildiğinde; ileti, giri, içerik, durum güncellemeleri, tweet atma, takipleşme, yorum yazma, başlık açma olarak adlandırılabilir. Bu eylemlerin dil olmaksızın yapılabilmesinin mümkün olmayacağı göz önüne alındığında bu geniş alanın Türkçe açısından ele alınması gerekliliği görülmektedir. Sosyal medyada kullanılan dili üreten bireyler aynı zamanda bu dili konuşan kişilerdir. Dolayısıyla gündelik olarak konuşulan Türkçenin sosyal medyada kullanılan dile ve sosyal medyada kullanılan dilin de Türkçeye etkisi kaçınılmaz bir gerçektir. Sosyal medya kullanıcıları sosyal medya alanlarının tümünde bir dil kurmakla beraber, aynı zamanda her bir alan için ayrı söz varlığı da meydana getirmişlerdir. Örneğin Facebook'ta her iletinin altında bir gösterge olarak beğen- fiili yer alırken, Facebook dışında kalan alanlar için böyle bir şey yoktur. (Oğuz, 2012: 1160)

Sosyal medyada bulunan her sosyal ağ kendine özgü bir dil oluşturmuştur. Örneğin; Twitter'da beğenme ögesi olarak “favorilere ekleme” kullanılırken, Facebook'ta beğenme butonu ya da yorum aracılığıyla paylaşım beğenilmektedir. Ekşi Sözlük'te beğenme ögesi olarak “şükela!” butonuna basılırken, Tumblr'da kişi takibe alınarak paylaşımlarının beğenildiği gösterilebilir. Tüm bu terimler gerçek hayatta bir anlam ifade etmese de sosyal medyada anlamlı ifadelerdir ki günümüzde sosyal medya dili gerçek hayatta da kullanılmaya başlanmıştır. Sosyal ağların kendilerine özgü oluşturdukları dil sayesinde sosyal medya eylemleri için farklı sözcükler kullanılabilir. Örneğin; Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre “fenomen” olay, görüngü anlamına gelirken sosyal medya dilinde “sosyal medyada popüler olmuş kişi” anlamına gelmektedir. Bunun gibi pek çok sözcüğün anlamı sosyal medya aracılığıyla değişmiştir. Böylece sosyal medyanın kullanılan dili ve toplumsal yapıyı etkilediği görülebilmektedir. Sosyal medyanın toplumsal yapı üzerine başka etkileri de vardır.

2. 7. Sosyal Medyanın Toplumsal Yapı Üzerindeki Etkileri

İnternet etki alanı çok geniş olan bir sistemdir. Bu nedenle internetin ve sosyal medyanın toplumsal yapı üzerindeki etkisi de geniştir. Böylesine geniş bir alanı denetlemek de oldukça zordur. Ayrıca denetlenecek içeriğin göreceliliği de söz konusudur.

İnternet gerçek anlamda uluslararası ilk iletişim sistemi olması, internet içeriklerini denetlemek isteyen ülkeleri zorlamaktadır. Aslında, uluslararası, gerek veri gerekse diğer türdeki içeriklerin dolaşımı yeni değildir. Daha önceleri, televizyon programları, sinema filmleri, video klipler, müzik parçaları şeklinde her türlü kültürel ürünün uluslararası dolaşımında olmasına karşın, her türlü medyanın asıl altyapısı ulusal sınırlar içinde yer almaktadır. İnternetin teknik alt yapısı gereği ulusaşırı bir iletişim aracı olduğu görülmektedir. İnternette yayınlanan bir mesajın dünyadaki bilgisayar şebekeleri arasında önceden öngörülemeyen yolları kullanarak neredeyse anında global düzlemde yayılması mümkündür. Bu durum ise, internet konusunda sınırötesi anlaşmazlıkların yasal yollarla çözümünü zorlaştırmaktadır. (Çaplı, 2002:60) Bu nedenle internet ve sosyal medya bazı durumlarda uluslararası sorunlara neden olabilmektedir.

İnternet kullanım alışkanlıklarını, kullanıcı profilini ve kullanıcının sanal dünyadaki konumunu, yeni iletişim teknolojileri alanında özellikle de internet alanında yaşanan gelişmeler değiştirmiştir. Bu gelişmelere hız veren süreç Web 2.0 olarak tanımlanan ikinci nesil internet hizmetlerinin uygulanmaya başlamasıdır. Web 2.0, ağ kullanıcılarının etkinliğini artırmış, ağ üzerinde bireylerin etkileşimde bulunmasını sağlamıştır. Web 2.0, kullanıcıların içerik oluşturmaya imkan sağlamış ve kullanıcılar ağ üzerinde içerik tüketen konumdan içerik üreten konuma ulaşmıştır. (Mavnacıoğlu, 2009:63) Her ne kadar kurumlar, düzenleyici kurullar ve içerik sağlayıcılar çeşitli önlemler alma yoluna gitseler de en önemli görev kullanıcıdadır. Her kullanıcı, önce kendisini denetlese ve kurumların önlemleri işlevsel olursa etik dışı davranışlar büyük oranda azalır. Kullanıcı her şeyden önce kendi oluşturduğu içerikten sorumlu olmalı ve içeriğin hangi boyutlarda etki oluşturabileceğini planlayarak yayımlamalı ve bu yayımı dağıtımına sunmalıdır. Kullanıcı kendisi ve yakın çevresiyle ilgili kişisel bilgileri paylaşırken bilinçli olmalı, art niyetli kullanıcılara karşı dikkatli davranmalıdır. Kullanıcıların özdenetim bilincini kazanması için içerik sağlayıcılar, düzenleyici kurullar ve diğer kullanıcılar üstlerine düşen görevleri yerine getirmelidir. Özdenetim sağlanması ve bilincin artmasıyla etik dışı davranışlar azalacak ve etik kurallara uygun hazırlanmış içerik miktarında artış olacaktır. (Mavnacıoğlu, 2009:71)

İnternet gibi global iletişim sistemleri ifade özgürlüğü gibi temel sosyal ve siyasal değerlerin yorumlanmasındaki görüş ayrılıklarını daha da içinden çıkılmaz yapmaktadır. İnternetteki verilerin arasında, her türlü enformasyon, fikir, düşünce ve görsel malzeme vardır. İşin en sorunlu yanı, bu içeriklerin bazıları kimi ülkelerde yasadışı ve ahlak dışı sayılırken, kimilerinde hiçbir sorun yaratmamaktadır. Devletlerin zararlı ya da tehlikeli olarak

gördükleri kimi içeriklerin serbestçe internette dolaşmasına izin vermeleri ya da kısıtlamaları, ülkelerin kültürel, ekonomik ve siyasi tarihsel geçmişlerine bağlıdır. İnternette bilgi ve enformasyonun serbestçe ve hiçbir kısıtlama olmaksızın dolaşması gerektiği, bu sebeple de içeriğin her türlü yorum ve değerlendirmeye açık olması gerektiğini savunanlar bu yeni alanın eski medyadan çok daha farklı olduğunu düşünmektedirler. Ancak internetin ülke sınırlarını tanımayan nitelikte bir iletişim şekli olması ve ulusal düzeyde yapılacak her türlü düzenlemenin uluslararası uzantısının ya da etkisinin bulunması ihtimali nedeniyle bu alanda düzenleyici nitelikte çok az girişimde bulunulabilmektedir. (Çaplı, 2002:57-58) Sosyal medya bu özelliğiyle hem dünya çapında pek çok olayın duyulmasını sağlamakta hem de sınırları çok geniş olduğundan denetleme olanağının ortadan kalkmasına neden olmaktadır.

Sosyal medya, gerek bireylerde oluşturduğu anonimlik duygusu gerekse farklı kişilerle iletişim kurabilmek imkânı nedeniyle bireyler tarafından sıkça kullanılmaktadır. Gün geçtikçe daha çok kişi sosyal medyada varlığını sürdürmeye başlamaktadır. Bu nedenle sosyal medya, denetlenmesi zor olan bir alan olmasına rağmen, sıklıkla kullanılmakta ve toplumsal yapı üzerinde önemli etkiler bırakmaktadır.

2. 8. Toplumun Sosyal Medya Kullanımı

Sosyal medya dünya genelinde çok geniş bir kitle tarafından kullanılmaktadır. İnternet aracılığıyla sosyal medya, dünyanın çeşitli yerlerindeki insanların birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlamaktadır. Bu kullanımın tarihsel temelini posta kartları ve telgraf oluşturmaktadır.

Trenler ve gemiler sadece insan ve malları değil, aynı zamanda mektupları da taşımaktadır. Yüzyılın sonunda posta kartları da taşınmaktadır. İlk posta kartı, 1869'da Avusturya'da kullanılmıştır. Sonraki yıllarda Almanya ve İngiltere'de de kullanılmaya başlanmıştır. Bu açık posta kartlarının en az yirmi düzine insan tarafından okunabilecek olması başlarda mahremiyet açısından tartışmalara yol açmıştır, fakat resimli posta kartlarının çıkmasıyla birlikte onun üzerine yazılacak olanlar az çok standartlaşmıştır. Fransa, Almanya ve İsviçre bu konuda öncü olmuştur. (Briggs ve Burke, 2004:155-156) Modern internet kullanıcıları birçok açıdan telgraf geleneğinin mirasçılarıdır. Günümüz insanı telgrafın anlaşılması için tek konum içindedir ve telgraf, günümüz insanına internetin olanakları ve tehlikeleri üzerine büyüleyici bir perspektif vermektedir. 19. yüzyılda teknolojik çevrelerin

dışında, kullanılmış olan şebeke ve ağ görüntüleri artık gerçek hale gelmiştir. (Briggs ve Burke, 2004:287)

Dijitalleşen ve sanallaşan dünya kendine özgü araçları, dilleri ve tarzları olan bir siber-uzam haline gelmiştir. İnternet, bu dünyanın temel araçlarından biri olarak hem formel hem de informel ilişkilerde önemli bir yer tutar. Suler'e göre, siber uzam günlük hayatta hızla normalleşmiş ve bilgisayar aracılığı bir iletişim eklemiştir. Bu kültür ve iletişimde erişim olanağı olanlar arasında yaş, ülke, statü gibi geleneksel sınırlar bir ölçüde tasfiye olurken, günlük hayatta sanal gerçekliğe aşina olanlar ve yabancı kalanlar arasındaki mesafe açılmaktadır. (Bilgin, 2008:157) Bu nedenle toplumdan soyutlanmamak adına sosyal medya kullanımı da gittikçe artmaktadır. Ayrıca bireyler kendilerini sosyal medyada daha özgür hissetmektedirler.

İnternet ortamının anonimliği, kişilere belirli bir özgürlük alanı sağlamaktadır. Özellikle kamusal davranışı sosyal normlar tarafından sınırlanan kesimler internette, sosyal rollerin ötesine geçme, yeni ilişkiler, heyecanlar peşinde koşma imkânı bulmaktadırlar. (Bilgin, 2008:157) Bu olanaklar da sosyal medyanın düzenli olarak kullanılmasını sağlamaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre düzenli internet kullanımı yakınlarla, dostlara, sevgiliye ve aileye ayrılan zamanı değil, televizyon veya okumaya ayrılan zamanı azaltmaktadır. İnternet kullanıcıları daha geniş bir sosyal ilişkiler ağı oluşturmuşlardır. İnternet, birbirinden uzakta oturan arkadaşlar arası iletişimi kolaylaştırmaktadır. Yeni kişilerle teması kolaylaştırır, üstelik birbirleriyle siber uzamda anonim olarak karşılaşan kişiler, gerçekte karşılaşmalarına kıyasla birbirini daha çok takdir eder ve birbirine karşı daha açık ve otantik davranabilirler. Güç veya sorunlu durumda bulunan kişiler, internet aracılığıyla, kendileriyle benzer durumda olanlarla karşılaşma olanağı bulur. (Bilgin, 2008:158) Böylece bireyler kendilerini daha mutlu hissedebilmektedirler.

Medya haberleri, pijamasını hiç çıkarmayan, iş bulamamış, evine kapanmış, arkadaşlarıyla yüz yüze görüşmeyi bırakmış, bilgisayar ekranına kitlenmiş bir kişi portresinin oluşmasında önemli rol oynamıştır. Ancak sanal gruplara daha iyimser bakan Cutler gibi yazarlar ise siber uzamın iletişimi kolaylaştıran bir sosyal ortam olduğu görüşünü savunmaktadır. Bu görüşü savunanlara göre, metne dayalı iletişimde kişiler, var olmak için kendilerini diğerlerine açmak zorundadır, etkileşim süresince rollerini değiştirebilmekte, çevrimiçi kimliklerini müzakere ve inşa edebilmektedir. Gerçek hayatta ilk karşılaşmada dış

görünüşün önemi büyüktür, burada ise kişinin kendi hakkında kontrollü olarak verdiği enformasyon önemlidir. Siber uzamda kendini tanımlamanın amacı diğerlerinin güvenini ve sosyal desteğini almak üzere kişilerarası ilişkiler kurmaktır. Belli bir siber uzamda yakın ilişkilerin kurulması, aynı zamanda grubun bir ilişkiler tarihine sahip olması demektir ki bu grubun bir topluluk olduğu hissini duymasını sağlar. Grup üyeleri yüz yüze görüşmeye karar verebilir ve sanaldan fiziksel dünyaya taşınabilir. (Bilgin, 2008:157) Sosyal medya aracılığıyla dostane ilişkiler kurulabildiği gibi olumsuz özellikler içerebilecek ilişkiler de kurulabilmektedir.

Günümüzde haber alma, bilgi paylaşım ve nefret/şiddete davet söyleminin yayılma biçimleri, internet ve toplumsal paylaşım ağlarının (sosyal medyanın) gündelik iletişim dokularında her gün yaratmakta olduğu değişimlerle yakından ilgilidir. Dünyada; gazete, radyo, televizyon, bilgisayar, tablet bilgisayarlar ve hatta cep telefonu gibi diğer temel iletişim teknolojilerinin aksine sosyal medya, etkileşimli yeni kamusal alanlar yaratarak şiddet ve nefret söyleminin yaşam bulabileceği ve yeniden üretime girebileceği en elverişli ortamdır. (Bostancı, 2013:13)

Şiddet, sosyal medyada rahatlıkla dile getirilebilen ve sanal olarak uygulanabilen bir hal almaktadır. Sosyal medya aracılığıyla bireyler üzerinde şiddet uygulanabilmektedir. Şiddet söylemiyle bazı bireyler üzerinde yıldırma uygulanmakta ya da bireyler manipülasyon yoluyla engellenebilmektedir. Bu nedenle şiddet olgusunun incelenmesi ve sosyal medyada şiddetin tezahür edişine değinilmesi gerekmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİMGESEL ŞİDDET

3.1. Pierre Bourdieu Sosyolojisi Ve Simgesel Şiddet

Pierre Bourdieu çeşitli türden toplumsal dünyadaki egemenlerin üstünlüklerini muhafaza etmesini sağlayan mekanizmaları hiç bıkmadan mercek altına aldığı için en azından Anglo-Amerikan sahnede “yeniden üretim teorisyeni” olarak adlandırılmıştır. Ancak aslında devamlı olarak tarihsel süreçleri ve toplumsal değişimi ele almıştır ve Homo Academicus’ta tarihsel kopuşlara dair etkileyici bir görüş ortaya koymuş, bu tür kopuşların alana özgü gelişimlerin birbirine yakınsamasından doğduğunu söylemiştir. (Emirbayer, 2014: 61) Bourdieu, sosyolojinin bir bilim olarak ayrışması konusundaki titizliği ve Fransa’da sosyologlar arasında sık görülen denemeci üslubun sakıncaları nedeniyle edebi üsluptan kaçınmakla birlikte, edebiyattan en yoğun beslenen sosyologlardandır. (Ökten, 2014: 79) Bu da Bourdieu sosyolojisinin farklılıklarını ortaya koymaktadır.

Bourdieu sosyolojisi, kültürel sınıf analizine, kendisini karşısında konumlandırmaya çalıştığı sınıf yaklaşımlarından farklı ve tutarlı bir analiz için gerekli kavramsal olanakları sunar. (Karademir Hazır, 2014:244) Bourdieu’nün, en çok okunan “Distinction” kitabı çerçevesinde değerlendirilirse, toplumsal farklılıkların, hiyerarşi ve iktidar ilişkilerinin nasıl oluştuğu ve yeniden üretildiği ile ilgilendiği söylenebilir. Distinction kitabında, gündelik yaşamın kurucu öğelerinden zevk, estetik ve alışkanlıkların aynı zamanda farklılaştıran, sınıflandıran, toplumsal ayrımlar yaratan unsurlar olduklarını tartışarak zevkin masum olmadığını; toplumsal gruplar arasında iktidar ilişkilerinin kurulmasında etkili olduğunu anlatır. Toplumsal dünya, iktidar ilişkileri sistemi ve sembolik sistem olarak işler ve beğeni farklılıkları toplumsal yargıyı meydana getirir. Habitus, alan, yatkınlıklar kavramları sosyal yapı ve birey arasındaki köprünün kurucularıdır. Bourdieu’nün terminolojisinde gündelik yaşam hem iktidar ilişkilerinin oluştuğu hem de yeniden üretildiği yer olarak adlandırılır. Toplumdaki hiyerarşik yapılanmalar ve egemenlik ilişkileri gündelik yaşamda alışkanlık, beğeni ve yatkınlıklardan kaynaklanan eylem ve diğerlerini yargılama ediminin sonucunda meydana gelir. (Öztimur, 2007:583) Bourdieu gündelik yaşamı çeşitli kavramlar aracılığıyla irdeler. Bu nedenle Bourdieu’nün sosyolojiye yaklaşımı değerlendirilmelidir.

Bourdieu için sosyoloji, sosyal dünyanın idrakinin sosyolojisini, yani bu dünyanın inşasına birebir katkı yapan dünya görüşlerinin inşasının sosyolojisini içermelidir. Ancak bu bakış açıları, sosyal uzam üzerindeki belirli bir konumdan hareketle bakmadır. Bakış açıları hangi noktadan bakıldıklarına bağlı olduğundan ve her failin uzama bakışı bu uzamdaki yerine bağlı olduğundan farklı hatta uzlaşmaz bakış açıları olacaktır. (Bourdieu, 2013b:198) Sosyoloji özellikle muhafazakâr çevrelerce siyasetle işbirliği yapmakla hep suçlanmıştır. Sosyoloğun tarihçiden ve etnologdan farklı olarak kendi toplumsal dünyasını nesne edindiği, nesnesine hem dahil hem de müdahil olduğu doğru bir önermedir. Toplumsal dünyaya dair çıkarları vardır ve kendi önyargılarını veya önkabullerini bilimsel faaliyeti içinde yatırıma dönüştürebilmesi her zaman ihtimal dahilindedir. (Bourdieu, 2014b: 10) “Sosyoloji, kendi üzerindeki toplumsal etkileri, işleyişinin bilimsel mantığına hanel gelmemesi adına tahlil etmek ve yönetebilmek için kendisini de nesne edinmeli ve bunun için sahip olduğu bütün bilgi araçlarını kullanmalıdır.” (Bourdieu, 2014b: 11) Sosyolojinin üzerine düşen ve yalnız onun yerine getirebileceği vazifelerden en gerekli olanı, bilimin sapkın kullanımları yoluyla vatandaşlara ve tüketicilere kurulan manevra ve manipülasyonları eleştirel bir bozguna uğratmak olmalıdır. Sosyoloji, devlet desteğinin sağladığı ekonomik bağımsızlıktan her türlü iktidara karşı özerkliğine sahip çıkmak için faydalanabilirse, kendi hükmünü geçirmek veya meşrulaştırmak için gerçek veya sahte bilimi kendi emrine koşan her türlü iktidara karşı etkin biçimde muhalefet edebilecek bir eleştirel karşı-iktidar olabilecek konumdadır. (Bourdieu, 2014b: 15) Bourdieu’nün deyiimiyle sosyoloji bir dövüş sanatıdır ve sosyoloğun işinin zor olmasının nedeni kendi önyargılarının da olması ve diğerlerine karşı olduğu kadar kendisine karşı da bir mücadele yürütmesidir.

Bourdieu sosyolojisinin temelinde bazı kavramlar vardır. Bu kavramlar, Bourdieu’nün sosyolojiye bakış açısını anlamak adına önemlidir. Bahsedilen kavramlar; habitus, eril tahakküm, sermaye, alan ve simgesel şiddettir.

Habitus:

Habitus, bireyin zihnine ve bedenine yerleşmiş, bir alandan diğer alana aktarılabilen, bilinçdışı olarak işleyen ve yapılandırılmış toplumsal alanda yer alan, tarihsel ve toplumsal koşullar ile kayıtlı düşünce ve pratik şemaları sistemine verilen addır. Habitus, yapı-eylem, birey-toplum arasındaki dinamik kesişme alanıdır ve habitus nosyonu, eyleyicilerin kurallar ve rasyonel hedefler olmadan düzenli ve nesnel olarak koordineli davranışları nasıl üretebildiğini Bourdieu’ye açıklama olanağını sağlar. (Kaya, 2005:5) “Habitus teorisinin

özgöl hedefi, ereklilik ve mekanizma alternatiflerinden kaçan pratiklerin bir biliminin imkânını yaratmaktır.” (Bourdieu, 1997:108; akt: Etil ve Demir, 2014:340)

Habitus, hem pratiklerin üretim şemalarının sistemi hem de pratiklerin değerlendirme ve idrak şemalarının sistemi olarak tanımlanabilir. Her iki durumda da, habitusun işlemleri, içerisinde olduğu sosyal konumu açıklar. Habitus, sınıflandırmaya müsait, nesnel olarak ayrıştırılmış ancak sadece şifreye, içindeki sosyal anlama nüfuz edebilmek için gerekli sınıflamayı sağlayan şemalara sahip failler tarafından idrak edilebilecek pratik ve tahayyüller üretir. Örneğin; bir giysi, mobilya veya kitap için “küçük burjuva havası veriyor” veya “entelektüel havası veriyor” denilir. Bu, sınıflama şemaları sistemi olarak beğenin kendisini üretmiş sosyal belirlenmeler üzerinden bir sosyal duruma nesnel olarak gönderme yaptığını düşündürür. Failler, beğenilerine uygun olarak bir arada iyi duran, onlara yakışan veya daha doğrusu konumlarına uyan giyecek, yiyecek, spor faaliyeti, arkadaş seçerek kendi kendilerini sınıflarlar. Failler kullanıma hazır hizmet ve mal uzamında, sosyal uzamda işgal ettikleri konuma türdeş bir konum işgal eden malları tercih ederler. Bir kişiyi en iyi sınıflandıran şeyin kendi sınıflandırmaları olmasının nedeni de budur. Ayrıca “küçük burjuva havası veriyor” gibi bir sınıflayıcı yargı, sosyalleşmiş failler olarak kişilerin, pratikler ya da tahayyüller ve sosyal uzamdaki konumlar arasındaki ilişkiyi görmeye mahir olunduğunu varsayar. (bir kişinin sosyal konumunun şivesinden hareketle tahmin edildiğindeki an gibi) Böylece kişiler habitus aracılığıyla, bir ortak kanı dünyasına, aşikâr görünen bir sosyal dünyaya sahiptir. (Bourdieu, 2013b:200) Yani habitus, insanların bir konuma ait olma isteklerine yanıt veren mekanizmalardandır.

İnsanın varoluşu ya da bedenleşmiş toplumsallık olarak habitus, dünyayı belli bir dünya olarak var eder. Habitus, ürünü olduğu toplumsal dünyayla ilişkiye girdiğinde sudaki balık gibidir. Bu balık, suyun ağırlığını hissetmez ve etrafındaki dünyayı çok doğal farz eder. (Bourdieu ve Wacquant, 2003:118) Habitus, oyun için bir hissediş ya da pratik bir duyum olarak, önceden hesaplanamayan ve basit bir şekilde kurallara bilinçli bir uyma edimi olmayan bir biçimde eyleme ve tepki verme şeklidir. Pratikler ve algılamalar üreten yatkinlikler bütünüdür ve habitusu oluşturan süreğen eğilimler, daha sonraki deneyimlerin ne oranda yaşanacağını belirleyen erken yaşlardaki deneyimlerle birlikte, çocuk belli bir çevrede büyürken yavaş yavaş sahip olunur. Ailede edinilmiş habitus okuldaki deneyimlerin (özel olarak pedagojik mesajın algılanması ve özümsemesinin) yapılaşmasının temelinde yatar ve bu durum, yeniden yapılaşmadan yeniden yapılaşmaya doğru devam eder. Habitus tarafından yaratılan yatkinlikler ve eğilimler, eyleyicinin yaşamı boyunca sürer. Bu yatkinlikler ve

eğilimler, çoklu ve farklı aktivite alanlarına pratikler üretme halindedirler. (Kaya, 2005:31) Habitus, bireyi hayat boyu etkileyen bir pratiktir.

Habitus, bireyin karakteristik eylem eğilimleri setidir. Bu eğilimleri toplumsal düzen içindeki konumlara uygun kılan bir sosyal süreç mevcuttur. Habitus, kurumlar ve bedenler arasındaki buluşma noktasının kendisidir. (Calhoun, 2007:104) Bourdieu habitusun sadece bireysel bir kapasite olmayıp, kolektivitenin bir başarısı olduğunu söyler. (Calhoun, 2007:105) Habitus yetişme ve eğitim sürecinde edinilen bir şeydir. Dolayısıyla alışkanlık aktörlerin zihinlerindedir, ancak diğer taraftan da aktörlerin eylemlerinde ve birbirleriyle ilişkilerinde yaşama aktarılır. Bourdieu'nün alışkanlığı ele alış biçiminde beden çok önemlidir. Alışkanlık, farklı beğenilerin, zevklerin, eğilimlerin toplamı bağlamında bedenlerde cisimleşmektedir. Bourdieu beden ve alışkanlık arasındaki ilişkiyi "hexis" kavramıyla tartışır. "Hexis" orijinal olarak Yunan kökenli bir kelimedir ve mimikler, duruş biçimi, yürüme tarzı gibi bedensel hareketlerdir. Bedensel hexis kişisel olanla toplumsal olanın birleştirilmesiyle oluşur. Yani hexis, bireylerin öznel dünyaları ile içine doğdukları ve diğerleriyle paylaştıkları kültürel dünya arasındaki uzlaştırıcı bir rol oynar. Duruşu ve hareketleri kişinin toplumsal alanda edindiği konumu gösterir. Bourdieu, Cezayirli Kabil topluluğunda kadın ve erkeklerin bedensel duruş ve temsillerinden hareketle, bedensel olanın belirlenmesinde toplumsal olanın etkilerini araştırır. Kadınlar ve kadınların mekânı sessizliği, gizliliği, sadeliği yansıtırken, erkekler hareketi yansıtır. Böylece Bourdieu, bedenin üzerine sosyalleşme sürecinde alışkanlıkların ve toplumsal sınıflandırmaların kodlandığını, kısacası bedenlerde toplumsal olanın anımsatıldığını söylemektedir. Dolayısıyla Bourdieu'nün terminolojisinde bedenin kullanım biçimi, klasik beden-zihin ayrımlarına alternatiftir. Bourdieu'nün kullandığı anlamda habitus hem zihni hem de bedeni içerir. Ayrıca, habitus'un bilinçli olarak ele geçirilmediğini, sosyalleşme sürecinde kazanıldığını vurgulayarak, hesaplayıcı rasyonaliteyi eylemlerin kurucu ögesi olarak gören anlayışlardan da uzaklaşmıştır. (Öztimur, 2007:585) Bourdieu için habitus, bireylerin toplum içinde var olduklarında kazandıkları ve geliştirdikleri bir kavramdır, refleksif ya da doğuştan değildir.

Habitus, bir kişinin içselleştirdiği bir fikirler sistemi olmaktan çok, kişinin kazandığı ve vücut verdiği bir dizi kimlikten meydana gelir. Habitus öncelikle vücut bulmuş bir biçimde, bir bedensel hexis olarak mevcuttur. Bedensel hexis gerçekleşmiş, vücut bulmuş, kalıcı bir eğilime, süregelen bir durma, konuşma, yürüme ve böylelikle hissetme ve düşünme biçimine dönüşmüş siyasal mitolojiye verilen addır. Başarıyla toplumsallaştırılmış her fail, toplumsal bünyeye katıldıklarında, dünyayı düzenleme araçlarını, bütün pratikleri örgütleyen

sınıflandırıcı bir şemalar sistemini edinirler. Habitus'un süreğenliğini açıklayan, işte bu vücut bulmuş habitustur. Bu şekilde vücut bulmuş ilkeler, bilincin kavrayışının dışında durur ve bu yüzden iradi ve kasti olarak dönüştürülemez, hatta açığa bile çıkarılamazlar, hiçbir şey vücuda gelmiş değerlerden daha fazla dile getirilemez, iletilemez, taklit edilemez değildir ve bu yüzden hiçbir şeyin daha eşsiz olduğu söylenemez. Dolayısıyla habitus gözünün önünde bulundurabileceği bir bilgi olarak bir kişinin sahip olduğu bir şey değil, kişinin olduğu bir şey olarak tanımlanabilir. (Kaya, 2005:31-32) Habitus, bireysel eylemi mevcut fırsat yapılarının idame edeceği şekilde biçimlendirir. Bourdieu, eşitlikçi toplumsal düzenlemelerin hem hakimlere hem de tahakküm altındakilere neden mantıklı geldiğini açıklamak üzere habitus kavramını kullanarak sosyalleşmenin sınıf temelli özelliğine vurgu yapar. Habitus, bir toplumsal sınıfta yaygın olan nesnel olasılıkların, bilinçdışı bir şekilde içselleştirilmesinden oluşur. Sınıf alt yapısı fikrine yakın olan habitus, insanlarda istatistiksel olarak ortak olan ilk deneyimlerin hakimiyetindeki benzersiz bir bütünleştirmeye neden olur. Ancak, sınıfsal durumların sebebi değil, ürünü konumundadır. (Swartz, 2011:148) Habitus, bir kader değildir. Tarihin ürünü olduğu için sürekli olarak yeni deneyimlerle karşı karşıya gelen ve durmaksızın onlardan etkilenen, açık bir yatkinlikler sistemidir. (Bourdieu ve Wacquant, 2003:125) Habitus, belirli bir durumla ilişki içindeyken kendini gösterir ve harekete geçirilmeyi bekleyen bir zembek gibidir; uyaranlara ve alanın yapısına göre farklı, zıt pratikler oluşturabilir. (Bourdieu ve Wacquant, 2003:126) Yani habitus, içinde bulunduğu alana göre şekil alabilir ya da o alanı şekillendirebilir.

Habitus, dışsal yapıların içselleştirildiği ilk sosyalleşme deneyimlerinin sonucunda oluşur. Sosyalleşme yoluyla tabakalaşmış bir toplumdaki belirli bir grup için neyin olanaklı neyin olanaksız olduğunu gösteren geniş parametreler ve sınırlarla ilgili içselleştirilmiş bazı yatkinlikler gelişmiş olur. Habitus eylemin yapısal sınırlarını çizer ve ilk sosyalleşmenin yapılandırıcı özelliklerine karşılık gelen algıları, hayalleri ve pratikleri meydana getirir. (Swartz, 2011:147) Habitus, eylemi beklenen sonuçlara yönlendirir. (Swartz, 2011:151) Bourdieu, çocukluk yıllarında yaşanan sosyalleşmenin tabakalaştırıcı boyutlarını vurgular. Habitus, tabakalı bir sosyal dünyada insana nereye ait olduğu ve nereye ait olmadığı duygusunu aşılır. (Swartz, 2011:152) Bourdieu'nün vurguladığı en önemli noktalardan biri, mükemmel olma mücadelesiyle ilgili deneyimlerin insanlara toplumdaki eşitsizliği kabul etmeyi öğrettiğidir. İnsanlar neyi bekleyebileceklerini öğrenirler ve habituslarına katarlar. (Calhoun, 2007:80) Bourdieu, bir sosyal durum veya etkileşimi anlamak için aktörlerin hangi oyunu oynadıklarını öğrenmek gerektiğini düşünür. Ödüller neyin kazanma veya kaybetme

olarak anılacağını gösterir. Oyun iş dünyası olabilir ve burada oyuncular servet peşindedirler. Siyaset olabilir ve burada oyuncular gücün peşindedirler. (Calhoun, 2007:81) Bourdieu sosyal hayatın, ödüllerin daha büyük olması dışında, bir oyunla aynı özellikleri taşıdığını söyler. Sosyal hayat yalnızca bir mücadele alanı değildir. Burada, sürekli doğaçlama vardır. Hiçbir oyun basitçe onu açıklayan kuralları anlayarak anlaşılmaz. Oyun yalnızca kurallara uymayı değil, bir oyun anlayışına, oyunun nasıl oynanması gerektiğini bilmeye bağlıdır. Oyunlar stratejiktir ve her mücadeleye özel, muhtemel farklı yaklaşımlar mevcuttur. (Calhoun, 2007:78) Toplumsal failler, habitusun sürekli eğilimleri aracılığıyla var olan kurumları pratik olarak içselleştirerek etkinleştirir. Habitus, belli türdeki zeminler ve koşullardaki toplumsal deneyimlerin bir sonucu olmasının yanı sıra zihinlerde taşınan (sınıf, dil, etnisite, toplumsal cinsiyet vb.) sürekli eğilimler setini anlatır. Belirli toplumsal ortamlar ve koşullardaki deneyimler, dünyaya bu koşullarda yaratılan bilgi ve kaynaklara yaklaşımı derinden etkiler. Böylece habitus, aktörün içinde bulunduğu toplumsal bağlamının etkisini devreye dahil eden bilişsel ve güdüsel bir mekanizmadır. Bilgi ve kaynakların, bu bilgi ve kaynakların biçimlendirdiği etkinliklere aktarıldığı bir kanal, araç ortamı yaratır. (Tatlıcan ve Çeğin, 2007:315) Habitus, faillerin oyuna dahil olmasını sağlayan bir mekanizma işlevi görür.

Öğrenilenlerin çoğu mevcut kültürel pratiklere nasıl etkili uyum sağlanacağını öğrenmeye yöneliktir. Kendimizin oluşturduğu sınırlar, bizim oyunu iyi oynamamızı, fiillen eylemler gerçekleştirmemizi ve oyunun ödüllere bağlılığımızı olanaklı kılan bilgilerin bir parçasıdır. (Calhoun, 2007:82) Gündelik hayata katılımlarımız, insanlara pek çok pratik bilgi sağlar. Ancak bu katılım, yapılan şeylerin çoğunu yanlış tanımayı gerektirir. (Calhoun, 2007:100) Bourdieu için toplumsal eylem tam anlamıyla belirlenmemiştir ve tamamen özerktir, rastgeledir. Burada yine habitus kavramı merkezidir. Habitus toplumsal yapının ve eylemin dinamik kesişimiyle alakalıdır ve eyleme geçmek için gerekli olan yönelimleri üretmektedir. Eylem, alanda gerçekleşir. Bourdieu sosyal dünyayı farklılaşmış fakat birbiriyle çakışan eylem alanlarından mevcut olarak görür; ekonomik alan, siyasal alan, kültürel alan, hukuk alanı, eğitim alanı bu alanlardan bir kaçıdır. Her alan kendi düzenleyici ilkelerine sahiptir ve farklı sermaye biçimleri üzerinde mücadelenin devam ettiği bir yerdir. Alan kavramı habitus fikrinin nesnel tamamlayıcısıdır. Bütün insan eylemleri kaynaklar için mücadele arenası olan bu toplumsal alanlarda oluşur. Bireyler, kurumlar ve diğer failler kendilerini diğerlerinden ayırt etmeye ve alandaki değerli sermayeyi elde etmeye çalışırlar. Eyleyenlerin alışkanlığı ve elde tuttukları sermaye biçimleriyle ilişkileri onların alandaki konumlarını da belirler. Habitus, zevk, beğeni farklılıkları sınıflar-arası tahakküm ilişkilerini

yeni baştan üretir. Bu nedenle, tüketim sürecinin Bourdieu'nün toplumsal farklılaşma şemalarının temel kaynağı olduğu ileri sürülebilir. Habitus toplumsal farklılığı ve eşitsizliği etkiler. Bazı beğeniler, tercihler olgunlaşmış, üstün olarak değerlendirilirken bazıları da kaba olarak nitelendirilir. Zira diğer toplumsal farklılık kategorileriyle de -etnisite, cinsiyet, mezhep, sınıf gibi- ilişki içinde olmaları nedeniyle farklı alışkanlık biçimleri aynı statüde değildir. Toplumsal alan içinde bazılarının alışkanlıkları normal, bazılarınıninki patolojik olarak değerlendirilir. Her toplumsal grup diğerlerinin habitusunu yargılamak ve sınıflamak ister. Ancak toplumsal alanda bazıları bu tür sınıflamayı yapma gücüne daha fazla sahiptirler. Böyle bir gücü ellerine geçirmiş olmaları, diğerlerinden daha fazla sermayeye sahip olmaları nedeniyledir. Ancak bu mutlak bir güç değildir. Alan mücadele alanıdır; alanda etkili olan sermayeye bağlı olarak eyleyiciler durumlarını koruyacak ya da daha da iyileştirecek stratejiler oluştururlar. Strateji kavramı eylem, alışkanlık ve alan arasındaki bağı anlatır. Stratejiler, verili sosyal alandaki sınırlandırma ve olanaklarla alışkanlığın eğilimleri arasında sürekli devam eden bir oluşumdur. Stratejilerle maddi ve sembolik kârların maksimize edilmesi asıl hedeftir. Strateji kavramının bu şekilde kullanılmasıyla Bourdieu, eyleyenleri toplumsal alanın zaruretleri ve imkânlarının sunduğu olanaklarla, ancak kendi istekleri, niyetleri ve çıkarları doğrultusunda davranan aktörler olarak ele almaktadır. Alan eylemlere kesin sınırlar koysa da, eyleyenlerin eylemleri alanın alışkanlığını ve alanın kendisi belirler. Dolayısıyla, alanlarda farklı oyunlar vardır. Ancak bunlar bilinçli olarak oynanmaz. Birçok durumda, eyleyenler davranışlarının-eylemlerinin alan üzerinde oluşturucu bir rolü olduğunu fark etmezler. Bourdieu eylemi tümüyle bilinçli örgütlenmiş olarak görmez. Pratik eylem, bilinen dünyada gerçekleşir. İnsanların toplumsal alanda sahip oldukları konumları değiştiğinde, bazen habitus da daha fazla elde tutulmayabilir ve bu durum bir histeriye sebep olabilir. Bourdieu'nün teorisinde toplumsal değişme burada, yani habitus ve alan arasındaki ilişkinin kesildiği, ikisinin birbirine denk gelmediği alanda gerçekleşir. Bourdieu habitus ve alan arasında çakışma görse de, bu birlikteliği sabitlenmiş yani değişmez olarak görmez. Habitus elde edilen yeni sermayelere ve alandaki yeni konumlara bağlı olarak dönüşebilir bir karakterdedir. Buna ek olarak, nesnel yapılardaki değişiklikler habitus ve alan arasındaki örtüşmeyi kesintiye uğratabilir. Adkins'e göre habitus ve alan arasındaki alışverişin dengesi bozulduğunda önceki eylem biçimleri hakkında eleştirel düşünümSELLİK oluşturabilir. (Öztimur, 2007:586-588) Bu nedenle habitus değişebilen ve dönüşebilen bir pratiktir.

Bourdieu yapısal dezavantajların nasıl sosyalleşme yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılan ve kendini kandırma davranış biçimlerini üretebilen, kalıcı yatkınlıklara dönüşecek şekilde

içselleştirilebildiğini göstermeye çalışır. Bourdieu'nün habitusu yoksulluğun kökenleri ve döngülerinin sürmesi hakkındaki tartışmadan uzak duran bir bakıştır. Habitus, eylemin öncelikle sosyalleşme yoluyla içselleştirilen temel yatkınlıklarından doğmuş ve bunlarla düzenlenmiştir. (Swartz, 2011:149) Bourdieu, habitus düşüncesinin niyeti gerektirmediğini vurgular. Habitus, kişisel olmayan ve yarı otomatiktir. Aktörlerin kendi farklı pratikleriyle sonuçlanan üretken şemaların mutlaka farkında olmaları gerekmemesi anlamında yarı otomatik ve bu şemaların yalnızca aktörlerin o anda durumlarına referansla açıklanamaması anlamında kişisel olmayan bir şeydir. Nesnel toplumsal yapılar içselleştirilirken, habitusun unsurları benzer toplumsal süreçleri yaşayan tüm bireyler tarafından paylaşılmaktadır. (Mouzelis, 2007:200) Bourdieu habitusun kolektif temeline vurgu yapar. Biyolojik bireylerin sosyalleşme deneyimlerinin tekliğini savururken, kişisel tarzın bir dönemin tarzıyla ilişkisinde bir sapmadan ibaret olduğunu ve yalnızca uygunluğuyla değil farklılığıyla da ortak tarzla ilişkili olduğunu söyler. (Swartz, 2011:150) Habitus, yarı otomatik ve kişisel olmamasının yanı sıra bilen bir bilinç üzerine inşa edilmiş bir kavram da değildir.

Habitus fikri bilimsel pratiği, mantığın ve deneysel yöntemin açık normlarına uygun davranan bilen bir bilinç üzerine kurmaz, bunun yerine sorunlarla başa çıkmanın pratik sezgisi bağlamında zanaat üzerine inşa eder. (Etil ve Demir, 2014:340) Böylece habitus, sorunlarla başa çıkmak için kullanılan pratik bir yol gösterici olur.

Sonuç olarak habitus; bilinçdışı olarak harekete geçen, toplumsal alanda var olan, sınıflama şemaları üreten, faillerin işgal ettikleri konuma uygun hareket etmelerini sağlayan ve bunun için onların eylemlerini subliminal olarak yönlendiren, bireylerin bir ortak kanı dünyasına sahip olmalarını sağlayan şemalar sistemine verilen addır. Habitus, faillerin oyunda kalmalarını ve istenilen rolü oynamalarını sağlar. Habitus aracılığıyla bireyler içinde yaşadıkları dünyayı çok doğal olarak algırlar.

Eril Tahakküm:

Kadınlar, toplumsal ve doğal dünyanın her nesnesine, özellikle içinde yer aldıkları tahakküm bağıntısına, bu bağıntının gerçekleştiği kişilere, üzerinde düşünülmeyen düşünce şemalarını uygulamaktadırlar. Bu şemalar iktidar bağıntısının kelime çiftleri halinde içselleştirilmesinin bir ürünüdür. Dolayısıyla, bu bağıntıları tahakküm edenlerin bakış açısından, doğalmış gibi kurmaya yöneltir. Erkek tahakkümü, simgesel şiddetin, bilincin ve iradenin kontrolü dışında, cinsleştirici habitus şemalarının karanlıklarında yer alan bir tanıma ve yanlış tanıma edimi aracılığıyla gerçekleştiğini gösterir. Buna ek olarak, zorlama ve rıza,

dış dayatma ile iç itki arasındaki skolastik karşıtlığı saf dışı bırakmadan simgesel şiddetin anlaşılamayacağına da örnek oluşturur. Bu anlamda erkek tahakkümünün beden aracılığıyla zorlama denilen şeyden ibaret olduğu söylenebilir. Toplumsallaştırma işlevi, cinsel tahakküm bağıntılarının giderek bedenselleşmesini sağlamaktadır. Mitsel dünya görüşlerinin temelindeki biyolojik cins temsilinin toplumsal inşasını dayatmaktadır ve bedenleşmiş gerçek bir siyaset olan bedensel bir hexis aşılacaktır. Eril soyad ise özgül etkinliğini, tahakküm bağıntısını, kendisi biyolojik kılınmış bir toplumsal inşa olan bir biyolojiye kaydederek meşrulaştırır. (Bourdieu ve Wacquant, 2003: 172) Bourdieu'nün nesnel ve öznel yapılar arasındaki uyumun zedelendiği anlarda eleştirel düşünümsellik ve toplumsal dönüşüm imkânının arttığını belirten düşünceleri pek çok feminist sosyal bilimci tarafından toplumsal cinsiyet dönüşümlerini değerlendiren çalışmalarda kullanılmıştır. (Öztimur, 2007:588) Bourdieu'nün bu düşüncelerinin oluşumunu sağlayan unsur ise bireylerin eylemleridir.

Toplumsal cinsiyet kimliğinin sabit ve değişmez değil, uzun süreli fakat değişebilir olarak değerlendirilmesi, eyleminin cinsiyet normlarının istikrarsızlığı, direnmenin imkânları, geri çevirme ve kimliğin özgürleştirici olanaklarıyla ele alınmasını gerektirmiştir. Bir başka deyişle, feminist teoride ilgi kadınların ezilmesinin nedenlerinin ne olduğu -ataerkil sistem, sınıfsal yapı, sosyalizasyon süreci- tartışmalarından toplumsal cinsiyet kimliğinin edinilme, değişme ve dönüşme süreçlerinin tartışılmasına doğru değişmiştir. Burada, eyleme kavramı toplumsal cinsiyet kimliğinin değişme olasılığının tartışılması bakımından feminist teoride sıkça tartışılmaktadır. Bourdieu'nun feministlerin tartışma gündeminde yer alması da eyleme kavramı dolayısıyla ve bil hassa da Eril Tahakküm makalesi ve kitabı etkisiyle olmuştur. (Öztimur, 2007:589) Bourdieu, eril tahakküm düzeninin değişmesi çok zor görünse de kadınların eğitim olanaklarından daha fazla yararlanmaya başlamalarının statülerinde bazı değişimlere neden olduğunu söyler. Özellikle, yüksek eğitim alan kadınların sayısının artmasının entelektüel dünyada, sanat, tasarım, TV programcılığı gibi alanlarda kadınların daha fazla yer almalarını sağlamıştır. Ancak endüstri, siyaset ve finans gibi sektörlerde kadınların sayısı hala oldukça azdır. (Öztimur, 2007:597-598) Bu da toplumsal cinsiyet rollerinin aslında hâlâ değişmediğinin göstergesidir.

Farklı alanlarda toplumsal cinsiyetin farklı bir habitusa büründüğü, bir alandan diğerine geçildiğinde bu alışkanlıklarda ne gibi sapmalar, değişmeler, dönüşmeler olduğunu Bourdieu tartışmamıştır. Özellikle, kadınların, geleneksel olarak onlara ait sayılan ev-içi alandan çıkıp çalışmak için kamusal alana dâhil olduklarında, yani bugüne kadar kadınların alanı olmayan yerde eyledikleri zaman ne olmaktadır sorusu Bourdieu tarafından çok da fazla

ele alınmamıştır. (Öztimur, 2007:593-594) Bourdieu'nün odaklandığı nokta, eril tahakkümün değişmeyen yapısıdır. Eril tahakküm, beden aracılığıyla zorlamadır ve Bourdieu “eyleme” kavramıyla birlikte feminist teoride ses getirmiştir. Bu tahakküm birey bunun farkında olmadığı sürece işler.

Sermaye:

“Toplumsal sermaye, bir bireyin ya da bir grubun kalıcı bir ilişkiler ağına az çok kurumlaşmış karşılıklı tanıma ve tanınmalara sahip olması sayesinde elde ettiği gerçek ya da potansiyel kaynakların toplamıdır; yani, böylesi bir ağın harekete geçirmeye olanak sağladığı sermaye ve güçlerin toplamıdır.” (Bourdieu ve Wacquant, 2003:108) Bourdieu, ekonomik, kültürel ve sosyal sermaye olmak üzere üç temel sermaye olduğunu söyler. Ekonomik sermaye paraya hemen dönüşebilen ve mülkiyet olarak da saklanabilen bir sermayedir. Kültürel sermaye, eğitim yoluyla kazanılır ve belli şartlarda ekonomik sermayeye dönüşebilen bir sermayedir. Sosyal sermaye ise, bireyin sahip olduğu toplumsal ağlar ile oluşur ve belli şartlarda ekonomik sermayeye dönüşebilir haldedir. Bourdieu, tarihsel şartlara bağlı olarak bir sermaye diğerlerine göre daha değerli hale gelebilir. Kapitalist çağda, ekonomik sermaye en öne çıkan ve diğer sermaye türlerine en çabuk dönüşebilen sermayedir ve diğer sermayelere göre ekonomik sermaye çok amaçlı ve fonksiyonel olabilir. Gelecek nesillere aynı formda aktarılabilmesi diğerlerine göre daha kolay olan bir çeşittir. (Kaya, 2005:6) Ekonomik sermayenin yanı sıra sosyal sermaye de aktarım konusunda önemli bir sermaye türüdür.

Bourdieu, sosyal sermayeyi kurumsal kaynaklara ulaşmak için bir araç olarak görmektedir. Sosyal sermaye, az çok kurumsallaşmış karşılıklı arkadaşlık ve tanıma ilişkileriyle kurulmuş dayanıklı bir ağ ile bağlantılı gerçek veya potansiyel kaynakların birleşimidir. Dolayısıyla sosyal sermaye, grup üyeliği üzerinden, birinin ihtiyaç duyduğunda potansiyel olarak yararlanabileceği ağ ilişkileri demektir. Sosyal sermayenin niteliği kişinin ağ ilişkileri yoluyla bağlandığı kişi ve kurumların ekonomik, kültürel ve sembolik kaynaklarının hacmi ile orantılıdır. Burada sosyal sermayenin iki temel yönünden bahsedilebilir. Birincisi; kişinin belli bir grubun kaynaklarından kendisine hak iddia etmesini mümkün kılacak sosyal ilişkiler ve ikincisi; bu ilişkilerin niteliğidir. Bourdieücü sosyal sermaye “alan” ve “habitus” kavramları üzerinden kaynaklara eşitsiz ulaşım sorununu ön plana çıkarmaktadır. Habitus, özel toplumsal koşullara maruz kalınarak algılanan ve içerisinde hareket edilen dünyanın aracılığıyla oluşan yatkınlıklar sistemini anlatır. Diğer yandan insanların edindikleri yatkınlıklar sistemi onların toplumda işgal ettikleri yere, yani

özel sermaye donanımlarına bağlıdır. İnsanlar sahip oldukları sermayeleri ile her biri kendine ait oyun kuralları, düzenlilikleri ve otorite biçimlerine sahip farklı mikro alanlarda güç için rekabet içinde olurlar. Dolayısıyla faillerin toplumsal sınıf, cinsiyet ve etnik köken üzerinden ekonomik ve kültürel sermayelerine ek olarak, sosyal ağları tabakalaşmakta ve bu da onların sonradan alan içerisindeki kaynaklara ulaşımını belirleyen bir takım yatkınlıklar sistemi edinmelerine neden olmaktadır. (Çelik, 2014:268) Böylece sosyal sermaye, kişilerin kurdukları sosyal bağlar aracılığıyla kendilerine fayda sağlamalarına olanak verir. Ayrıca Bourdieu, açıkladığı sermaye türlerinde bilimsel sermayenin öneminden de bahseder.

Bourdieu, ekonomik sermaye (servet), kültürel sermaye (diploma), sosyal sermaye (toplumsal bağlar), sembolik sermaye (itibar, bilgi, onur) gibi birçok sermaye türü geliştirmiştir. Bu çerçevede “bilimsel sermaye” daha geniş bir kavram olan “sembolik sermaye” kavramının bir alt kavramıdır ve iki temel unsura sahiptir; tanınma ve bilgi. Failler alanın yapısal karakterini veren sermaye sahipliği üzerinden bir alana yerleşirler. Eşitsiz sermaye dağılımı üzerinden tanımlanan alanın yapısı, bilimsel etkinliği açıklamada faillerin etkileşiminden önce bulunur. Alanda yaşanan mücadelenin mantığı, özgül sermaye dağılım yapısının korunması ya da alt üst edilmesidir. (Etil ve Demir, 2014:336) Katıksız bilimsel sermayeye bilimsel ilerlemeye yapılan kabul görmüş katkılarla ulaşılır. Kurumla ilişkili bilimsel sermaye ise zaman isteyen hususi siyasal stratejiler aracılığıyla elde edilir. (Bourdieu, 2013a:84) Bilimsel alandaki sembolik güç ilişkileri, uluslararası tanınmışlık gibi ölçümü en zor özelliğe kadar her şeyi sayısallaştırmaya çalışan bir bilimsel analizin verebileceği kesin netliğe yetkin değildir. (Bourdieu, 2013a:87) Böylece bilimsel sermaye sembolik güç ilişkilerinden daha net sonuçlar verir. Bilimsel sermayenin varlığı da simgesel sermaye içinde kendine bir yer bulur.

Otomobillerin, ikametgâhların, sporların, salon oyunlarının dağılımları, ortak algı için her pratiğin bir değere sahip olduğu simgesel sistemlere birer örnektir. (Bourdieu, 2014a:200) Meşru olarak kabul edilen her farklılık bir ayrışma faydası sağlayan bir simgesel sermaye işlevine sahiptir. Simgesel sermaye; sağladığı fayda ve iktidar biçimleriyle beden, dil, giysi, mobilya gibi ayrıştırıcı özellikler arasındaki ve kendilerini bu özellikleri tanımaya, bunları güç ilişkileri içindeki konumların dönüşmüş ve tanınmaz hale gelmiş biçimlerini, ifade üsluplarını oluşturmaya yatkın kılan ve beğeni şemalarıyla donanmış bireyler ya da gruplar arasındaki ilişkide oluşturur. (Bourdieu, 2014a:198-199) Bu nedenle simgesel sermaye bireyler arası ilişkilerde her daim var olan, bireyleri sembolik olarak ayrıştıran ve gruplayan bir yapıdır. Amaç, her tür sermayenin simgesel sermayeye dönüştürülmesidir.

Toplumsal simyanın temel işlemi, herhangi bir tür sermayenin, sahibinin doğasında temellenen meşru mülkiyet olarak simgesel sermayeye dönüştürülmesidir ve bir emek biçimi, gözle görülür bir zaman, para ve enerji sarfiyatı gerektirir. Bu, dağıtımın kabul görmesini sağlamak için gerekli bir tekrardan dağıtımdır. Bu dağıtımda dağılımda daha iyi bir yerde olduğundan verme olanağına sahip olandan alanın ona duyduğu minnettir ve borçlu olmanın kabulü, değer de kabulüdür. Hayat tarzı bu simgesel görünümünden ilki ve belki de en temel olanıdır; giysi, mobilya ya da aidiyet ve dışlama mantığına göre işleyen her tür özellik, sermaye farklarını, olgunun doğrulanamaz kabalığına, tüm anlamsızlığı ve katıksız şiddetiyle, tanınmayan ve inkâr edilen, dolayısıyla meşru olarak tanınan ve kabul gören o şiddet biçimine, simgesel şiddete varır. (Bourdieu, 2014a:203) Her sermaye, tanındığı andan itibaren bir şiddet uygular. (Bourdieu, 2014a:201) Bu şiddet, hayatın her anında vardır.

Sonuç olarak toplumsal sermaye; gerçek ya da potansiyel kaynakların, güçlerin toplamıdır. Ekonomik, kültürel, sosyal, simgesel gibi pek çok sermaye türü vardır. Bourdieu tüm bu sermayelerin uyguladığı bir şiddetin olduğunu düşünür. Kaynaklara eşitsiz ulaşımın vurgulanması ise “alan” kavramıyla yapılır.

Alan:

Bourdieu alan nosyonunu, çok boyutlu konumlar ve aktörlerin bu konumlara yerleşmesi olarak anlatır. Alan kavramı, gerçekçi yaklaşımın toplumsal dünyayı özneler arası direk etkileşimlere ve ilişkilere indirgemesine karşıdır. Özneler arası görünür ilişkilerin ve etkileşimlerin formunu ve içeriğini, alandaki yapısal-nesnel ilişkiler ağı belirlemektedir. Bir eyleyicinin konumu, habitusu ile sermayenin dağılımına göre tanımlanan konumlar alanındaki yeri arasındaki karşılıklı etkileşim sonucu meydana gelir. Alanlar otonom yapılardır ve her alanın kendine özgü habitusu, sermayesi, işleyişi, eylem mantığı, geleneği ve aktörleri mevcuttur. Alanlar, iktidar ve tanımlama tekeli için yapılan mücadele yerleridir. (Kaya, 2005:6) Bourdieu üç temel nosyonu (alan, sermaye, habitus) birbirleriyle ilişkilendirir; toplumsal eyleyicinin sermayesi, habitusunun ürünü olmuştur. Habitus, eyleyicinin zamanla alanda kazandığı yatkınlık, algı ve düşünce formlarına dönüşür. Bourdieu, bu üç nosyondan hareketle, toplumsal alanın doğal, kendine işleyen bir yapı olmadığını söyler. Toplumsal eşitsizlikleri üreten, devam ettiren ve meşrulaştıran mekanizmaları gün yüzüne çıkararak, bu eşitsizliklerle müdahale edilebileceğini dile getirir. Bourdieu, toplumda ezilen grupların habitusunun nasıl toplumsal eşitsizliği örttüğünü ve yanlış tanıttığını ortaya çıkararak bir

özgürlük ve yaşam alanının ortaya çıkabileceğini söyler. (Kaya, 2005:7) Bu noktada odaklanması gerek unsur ise kültürdür.

Bourdieu, kültürün sadece düşüncede oluşmadığını, bütün vücut parçalarının da bir kültürün parçası olabileceğini ve bu şekilde toplumun bütün katmanlarına yayılabileceğini söyler. Örneğin; insanların yaptıkları jest ve mimik hareketleri bunun örnekleridir. (Akay, 2005:116) Günlük konuşma, en yüksek anlamda uzmanlaşmış karşılıklı ilişki, konu olarak tespit edilmemiş ve organize olmamış bir eylemler bütünü olarak tanımlanabilir. Bu, bireyler arasında olur ve roller sürekli karşılıklı olarak değişebilir durumdadır. Bir fıkra, bir anı, bir olay veya bir hikâyeye anlatan biri, başka bir anda anlatıcı değil, dinleyici konumuna gelir. Bütün bu iletişim eylemleri, seyahat esnasında, kahvelerde veya bekleme salonlarında meydana gelir. (Bourdieu, 1982; akt: Akay, 2005:109) Tüm bu eylemler kültürü oluşturan birer öğedir; ancak kültürel alanın analizi Bourdieu tarafından daha farklı bir şekilde yapılmıştır.

Alan kavramı, içsel yorumlamayı ve dışsal açıklamayı inkâr eder. Örneğin kültürel alan ile ilgili konularda, bu anlamda birbiriyle çatışan iki yaklaşım vardır; birincisinin, kültürel alandaki olgulara, olaylara, kodlara ve anlamalara içkin bir yorumlama getiren ve biçimsel bir analiz yöntemi kullanan semioloji, gramatoloji ve postmodernist yaklaşımlar olduğu söylenebilir. İkincisi, kültürel alanda olup bitenleri, indirgemeci bir şekilde tamamen objektif-dışsal faktörlere bağlayan yaklaşımlar olarak adlandırılabilir. Bourdieu, iki yaklaşımı da aşan bağıntısal analizi öne sürer. Kültürel alanda olup bitenlerin politik ve ekonomik içerikli dışsal etkileri ve kısıtlamaları vardır fakat bunları özerk bir yapıya sahip olan alanlar kendi mantığı içinde biçimlendirir. Dışsal müdahaleler ve kısıtlılıklar, alanlara girerken kırılma ve dönüşüm olur. (Kaya, 2005:11) Bourdieu, alanların hiyerarşik yapısını ortaya çıkarmak için öğeler arasındaki karşıtlıklardan (yüksek/alçak, estetik/fonksiyonel, saf/karışık, sıradan/farklı) faydalanır. Her öğenin değeri ve konumu, aynı alandaki diğer öğelerinin durumuna göre biçimlenir. Kültürel meşrulaştırış ve hegemonik ilişki, özel tarzlara ya da düşüncelere göre değil, muhalif pratiklere göre oluşur. Örneğin, Bourdieu, Fransız emekçileri ile elitleri arasındaki farklı yaşam tarzlarını ikili bir zıtlık kurarak inceleme konusu yapar. İşçi sınıfı için, ihtiyaç yönelimli bir tüketim değerliyken, yüksek sınıf ihtiyaçtan bağımsız bir tüketim alt kültüründe yaşamını devam ettirir. Bu iki farklı tüketim alışkanlığına dayalı yaşam tarzı arasında hiyerarşik bir yapı kendiliğinden meydana gelir. Dominant sınıfın kültürü, domine edilen sınıfın kültürüne göre değerlendirilir, tam tersi de geçerli bir durumdur. Bu nedenle Bourdieu, dominant-elit kültürden bağımsız olarak popüler kültüre yaklaşan teori ve

çalışmaları eleştirmektedir. Dolayısıyla, bağıntısal metottan yola çıkan bir kültür alanı, din alanı, sanat alanı analizi, işbirliğini, bilinç halini, eşitlikçiliği ve entegrasyonu değil; rekabeti, bilinçsizliği, hiyerarşiyi ve çatışmayı daha görünür hale getirir. (Kaya, 2005:13) Böylece Bourdieucü yaklaşımla irdelenen kültür alanı, bireye kültür hakkında daha çok ve daha gerçekçi bir enformasyon sağlar.

Bourdieu alanların otonomluğunu, simgesel iktidar kavramı ile ilişkilendirmiş durumdadır. Kültürel alanlar, ekonomik ve politik iktidarın etkisinden kurtuldukça, var olan toplumsal düzenlemeleri meşrulaştırma kapasiteleri olan simgesel iktidarlara artma eğilimindedir. Örneğin eğitim alanı, kimin eğitim alıp alamayacağını, sosyalleşme, eyleyicilerin kariyerleri üzerindeki kontrolü ve ürettiği ideoloji ile otonom bir alan olmuştur. Bourdieu, Fransız eğitim sistemindeki değişikliklerle ilgili çalışmalarında, hep eğitim sisteminin içsel analizine vurgu yapar. Dışsal faktörlerin (örneğin; nüfus artışı) eğitim alanının mantığına ve diline nasıl tercüme edildiği onun odak noktasıdır. Çatışmalar ve çelişkiler, alanın içsel mantığı bağlamında incelenir. (Kaya, 2005:18) Tüm bu araştırmalar sonucunda Bourdieu, alanın nasıl incelenmesi gerektiğini göstermiştir. Bağlantısal metot sonucunda alanı inceleyerek çelişkileri, rekabeti, hiyerarşiyi görünür hale getirmiştir.

Simgesel Şiddet:

Simgesel şiddet Bourdieu sosyolojisinin temel kavramlarından biridir. Simgesel şiddeti ayrıntılı olarak açıklamadan önce şiddeti açıklamak daha doğru olacaktır. Şiddet; bir birey ya da grup tarafından diğer insanlara karşı fiziksel güç kullanımı ya da kullanma tehdididir. Savaş gücü şiddetin en aşırı halidir. Bununla birlikte şiddet, toplum hayatının biçimsel olmayan başka pek çok ortamında yaygın olarak görülür. (Giddens, 2000:621) Şiddet, birbiriyle çok karmaşık şekilde etkileşimde olan pek çok faktörün birleşiminin bir sonucudur. (Morris, 2002:369) Şiddet gerekçelerini göstererek haklılaştırılabilir, ancak hiçbir zaman meşrulaştırılamaz. Şiddetin gerekçeleri, niyet edilen amaç geleceğe kaydırıldıkça inandırıcılığını yitirir. Hiç kimse meşru müdafaa amacıyla gerçekleştirildiğinde şiddeti sorgulamamaktadır. Çünkü şiddet yalnızca açık değildir, aynı zamanda mevcuttur ve aracı haklı kılan amaç orada durur. (Arent, 2003:65) Her eylem gibi şiddet pratiği de dünyayı değiştirir, ancak en olası değişim daha şiddetli bir dünya doğrultusunda olmaktadır. (Arent, 2003:97) Kendi türünün üyelerini öldüren, onlara işkence eden ve bunu yapmaktan zevk alan tek primat insandır. Bir tür olarak insanın var oluşu açısından gerçek bir sorun ve tehlike oluşturan şey, bu biyolojik olarak uyarlanamayan ve kalımsal olarak programlanmamış

yıkıcı saldırganlık durumudur. (Fromm, 1993:23) Şiddet pek çok türde var olan bir eylemdir ve insan şiddeti belirli çerçevelerde irdelenebilir.

Şiddet üç esasta incelenmektedir:

1. Psikolojik: Akli olmayan ve çoğunlukla öldürme tarzına yönelik güç patlaması
2. Etik: Komşusunun milliyet ve hürriyetine saldırı
3. Siyasi: İktidarı ele geçirmek veya yasal olmayan istekler için iktidara ihanet etmek ve bu nedenle gücün kullanılması. (Türkdoğan, 1996:145-146)

Şiddet, tarihi bakımdan bir insan olayıdır. Hayvanlar avlarını ararlar, insanın avı ise hürriyettir. Şiddet ise hürriyeti aramaktadır. Aşk ve sadizm, demokrasi ve tiranlık, namuslu olma ve safsata daima eylemin birbirine rakip, biri yumuşak diğeri şiddet olmak üzere, iki akışı vardır. Bunlar birbirlerine zıttırlar. Şiddet insan tabiatının derinliğinde kök salmıştır. Çünkü, hayatın başlangıcına kadar uzanır. Çoğu kez de mistisizm, sanat ve adaletsizliğe karşı başkaldırımı sevgi gibi insanın umutsuzluklarını yansıtır. (Türkdoğan, 1996:146) Bu nedenle toplumsal bir olgu olması bakımından şiddet, sosyolojinin konularından birini oluşturmaktadır.

Şiddet normu sosyolojide sosyal hareketliliğe işaret eder. Tüm medeniyetlerde insanlar çılgınlık, anarşi ve ihtilal gibi davranışlar içinde bulunmuşlardır. Smelser, bu tür sosyal hareketleri panik, çılgınlık, düşmanlık, sosyal reform hareketleri ve dini ve siyasi ihtilalleri mezhep çatışmaları ve milliyetçilik olmak üzere sıralar. Sosyal hareketler, ilk olarak, normal sosyal kurumlarla bir zıtlasma durumunu göstermektedir. Muzaffer Sherif sosyal hareketlerin değişen değerler ve normlar kadar değişen sosyal düzen ve kültürel değişmeyi de kapsadığı görüşündedir. (Türkdoğan, 1996:406) Şiddet normu, kolektif davranış veya sosyal hareketlilik sürecinin bir ürünüdür. (Türkdoğan, 1996:406) Şiddet, tarihsel süreç içinde şekil değiştirmiş ve sözel, simgesel olarak da daha çok var olmaya başlamıştır.

Simgesel şiddet, söz ve hareketlerin düzenli bir şekilde korkutma, sindirme, cezalandırma ve kontrol aracı olarak kullanılması olarak tanımlanabilir. Simgesel şiddete ilişkin davranışlardan en belirginini, kişinin değer verdiği konulara yönelik güven sarsmak ve kişiyi yaralamak amacıyla belirli aralıklarla çok ağır hakaret etmek ve sözler söylemektir. Kişiyi küçük düşürücü adlar takmak ve sık sık olumsuz bir şekilde eleştirmek ve alay etmek de sözel şiddet kapsamındadır. (Coker-McKeown,2000: 99; akt: Uzun, 2010: 52) Kişiyi bağırma, başkaları önünde küçük düşürme, gururunu incitme, kişiyi fiziksel şiddet

uygulamakla tehdit etme, kişinin duygu ve düşüncelerini açıkça ifade özgürlüğünü elinden alma, kendi gibi düşünüp davranmaya zorlama, kişinin hareket özgürlüğünü kısıtlama, kendi aile bireyleriyle veya arkadaşlarıyla iletişimini yasaklama, kişinin istediği gibi giyinme özgürlüğünü kısıtlama vb. fiziksel bir baskı olmaksızın uygulanan ve ruh sağlığını bozucu eylemlerin tümü simgesel şiddete dâhildir. (Bourdieu,1997:84; akt: Uzun, 2010:52) Bourdieu; simgesel şiddet'in bazı durumlarda fiziksel şiddetten daha etkili bir şiddet türü olduğunu söyler. Simgesel şiddet çok daha görünmez incelikte ve günlük hayatta düşünce kalıplarımızın içinde vardır. Derin ve yaygın psikolojik süreçleri kapsamaktadır. Yargılarımızı belirleyen içsel bir işleyiş ve bu şiddeti içselleştirmemizde hayatımızdaki bütün pedagojik kurumlar büyük role sahiptir. Sosyal gerçekliği görmek için “simgesel şiddet” kavram olarak kişiyi mahalleden çıkartıp çok daha geniş mekânlardaki şiddeti anlamaya yönelir. (Bourdieu,1997: 27; akt: Uzun, 2010: 54) Simgesel şiddet aynı zamanda Bourdieu sosyolojisinin yapıtaşdır. Örneğin; babasıyla tanıştırmak için bir kız eve erkek arkadaşını getirir, babası bir şey söylemese de jest ve tavırlarıyla hoşnutsuzluğunu gösterir; bu durumda kız özgür karar alamaz, çünkü üzerinde simgesel şiddet uygulanmıştır. Kısacası simgesel şiddet sosyal ajanlar tarafından sosyal düzenini korumak üzere uygulanan (farkında olarak ya da olmayarak) bir dayatma politikasının ürünüdür. (Bourdieu,1997: 38; akt: Uzun, 2010: 55) Simgesel şiddet hayatın her anında karşılaşılabilen bir şiddet türü olarak açıklanabilir. Bu şiddet türü tarihsel süreçte artarak devam etmiştir.

Tarihsel süreç uygarlık süreci gibi tek bir çizgi üzerinde ele alındığı takdirde, bedensel şiddetin gerilemesi ve simgesel şiddetin tırmanışı kaçınılmaz olacaktır. (Bourdieu 2006c: 180-181; akt: Özsöz, 2009:33). Kişilerin silah gücünden değil, yanlış anlamamanın gücünden zarar görmeleri/engellenmelerinin simgesel şiddet olduğunu belirten Bourdieu'nün düşünümsel teorisi, tarihselliği tek bir boyuta indirgeyen yaklaşımları tartışmaya açarak kabul etmeyi ön görür. (Calhoun 2007: 119-120; akt: Özsöz, 2009:33). Simgesel şiddetin dayandığı temel kaynak, egemenlik altındakilerin habitusunu oluşturan yapılarla egemenlik ilişkilerinin yapısı arasındaki uyumdur. Yani egemenlik altında olan birey, egemen olanı egemenlik ilişkisinin ürettiği ve bu nedenle de egemen olanın çıkarına uygun olan kategoriler aracılığıyla algılar. (Bourdieu 2006b: 198; akt: Özsöz, 2009:33) Böylece simgesel şiddet egemen tarafından egemen olunana daha kolay uygulanabilir.

Bourdieu'nün belirlemeleri üzerinden yapılabilecek en net tanım simgesel şiddetin, “şiddetin görünmez ve kibar bir formu olduğu” şeklindedir. (Türk 2007: 613; akt: Özsöz, 2009:34). Bu tanım çerçevesinde simgesel şiddeti en iyi anlatan örneklerden birisi Bourdieu

ve arkadaşlarının The Social Structures of the Economy adlı çalışmasında yaptıkları konut piyasası araştırmasında vardır. Bu çalışmada müşteri ve konut/konut kredisi satıcısı arasındaki ilişkinin irdelendiği bölüm simgesel şiddetin örneklendirilmesi anlamında önemli verilere sahiptir. Satıcının konuşmayı yürütme temposu, diyalog sırasında yaptığı kritik müdahaleler, müşterinin “gerçekten” istediği ev tipini “öğrenme” süreci, müşterinin ev almakta ne kadar kararlı olduğunu anlama taktikleri, ödeme planı konuşulurken satıcının müşteriyi ürkütmemek için gösterdiği özen ve takındığı tavırlar bu ilişki içerisinde araştırılmaktadır. Çalışmada, bu diyalog sırasında satıcının kurduğu şu cümleler simgesel şiddetin pratiğe dökülme biçimleridir;

- Müşteriyle aynı tarafta oldukları hissini vererek özdeşlik kurma: “Size bu öneriyi yapacak son kişi benim aslında, zira ben bayağı eski bir ev satın almıştım...”
- Kurumsal kimlik ağzıyla diyalog kurma: “Biz müşterilerimize her zaman yeni yapılmış bir ev almalarını salık veriyoruz, zira...”
- Resmîyeti aşılıyor gibi görünme: “Annem de buna benzer bir ev satın almıştı...”
- Güya vermemesi gereken bir sırrı veriyormuş gibi davranma: “Bunu söylememem gerekiyordu ama şu planı seçerseniz...”

Burada özellikle ilk iki maddede, satıcının iki söylem tarzı arasında gidip gelme ayrıcalığını elinde tuttuğu ve diyalog boyunca simgesel şiddeti uygulayan taraf olduğu söylenebilir. (Göker 2007: 295-296; akt: Özsöz, 2009:34). Bu aşamada simgesel şiddetin şiddet uygulanan kişi tarafından fark edilmediği, hatta şiddete maruz kalan kişinin var olan durumdan hoşnut olduğu bile söylenebilir. Simgesel şiddet bu şekilde şiddete maruz kalan kişi tarafından fark edilmeden uygulanabilir ve bu durum, simgesel şiddet uygulamasının ne kadar tehlikeli olabileceğini göstermektedir.

Simgesel şiddetle ilgili bilinmesi gereken en önemli ayrıntılardan birisi de onun yasal olabilme durumudur. Çeşitli gruplar ya da yapılar arasında belli mantıksal sebeplerle bir anlaşmazlık çıktığında simgesel şiddet bu haliyle görünür olur. (Moi 1991: 1023; akt: Özsöz, 2009:35). Ayrıca simgesel şiddetin ne kadar derin ve anlaşılmaz noktalarda ortaya çıkabildiğine dair şu örnek verilebilir: Birey için piyano veya akordeondan birisini tercih etmek dahi toplumsal alanda bir seçkinlik (ya da kabalık) göstergesi olabilmektedir. Bu durum simgesel şiddet mantığının, hayat tarzı tercihlerinde dahi gözlemlenebileceğini gösterir

(Bourdieu 2006b: 23; akt: Özsöz, 2009:35). Bourdieu burada simgesel şiddete maruz kalanın da önemli bir rolü olduğunu söyler. O'na göre bu yumuşak sömürü ilişkileri egemenlik altında olanın, sömürde bulunana duyduğu sevgi ya da hayranlıkla yaptığı katkıları da bünyesinde barındırır (Bourdieu 2006b: 186; akt: Özsöz, 2009:35). Bu nedenle sevilen bir kişi tarafından simgesel şiddete maruz kalmak daha kolay ve daha fark edilmesi güç bir durumdur.

Sonuç olarak simgesel şiddet, şiddetin fark edilmeyen türüdür. Simgesel şiddet aracılığıyla istenilen pek çok şey şiddet uygulanan kişiye yaptırılabilir. Bu yaptırım, şiddet uygulayan kişi sevilen ve saygı duyulan biriye daha rahat bir şekilde uygulanabilir. Hayattaki seçimlerimiz dâhil pek çok şey, farkında olunmayan bir şiddet halkası içinde gerçekleştirilmektedir.

3. 2. Toplumsal Sınıflar, İktidar Ve Simgesel Şiddet

Bourdieu'nün sınıfa yaklaşımı, toplumsal yaşamı ilişkisel bir tarzda tasavvur etmeyi barındırır. Toplumsal analizin esas nesnesini bireyler ya da gruplar değil, maddi ve simgesel bağlardan meydana gelen ağlar oluşturur. Bu ilişkiler iki ana biçim altında var olur. Birincisi; kişilerin işgal ettiği ve dışsal biçimde algıyı ve eylemi kısıtlayan nesnel konumlar dizileri şeklinde şeyleşmiş olarak ve ikincisi; dünyayı içsel olarak tecrübe edip etkin bir şekilde kurmaya aracı olan zihinsel algı ve değerlendirme şemaları biçiminde bireylerin bedenlerinde tortulaşmış olarak. (Wacquant, 2014b:205) Bourdieu'nün sınıf anlayışı yoğun bir şekilde agnostiktir. Zira mücadele, yeniden üretim değil düşüncesinin merkez üssünde durmaktadır ve mücadele, hem toplumsal kopuşun hem de sürekliliğin her yerde hazır motoru olmaktadır. Sınıf, faillerin hayatın pek çok alanında çeşitli iktidar ya da sermaye türlerini edinmek, kontrol etmek, bunlar üzerinde hakimiyet kurmak için giriştiği bitimsiz rekabet içinde ve bu rekabet ile ortaya çıkıp kurulur. (Wacquant, 2014b:206) Toplumsal yaşamın taşıyıcıları ve belirleyicileri olarak sınıfların mevcudiyeti yaşam şanslarının ayrımlı dağılımlarına kazanmış, kaba bir şey değildir. Daha çok, rakip alternatiflere karşı hakim toplumsal vizyon ve bölünme ilkesi olarak sınıfı dayatmak üzere mücadeleler vermeyi gerektiren bir grup oluşumu çalışmasının sonucu durumundadır. (Wacquant, 2014b:207) Toplumsal sınıfların var olması faillerin toplumsal uzamda kendi konumları hakkında sahip oldukları temsil bir algı ve beğeni şemaları sisteminin (habitus) ürünüdür. Habitus da maddi özelliklerin ve simgesel sermayenin dağılımında belirli bir şekilde tanımlanan bir durumun cisimleşmiş ve bu konum hakkında yalnızca başkalarının, bir araya geldiğinde simgesel sermayeyi oluşturan temsillerini değil, simgesel olarak hayat tarzına tercüme edilen dağılımlardaki konumunu da hesaba katan bir

üründür. (Bourdieu, 2014a:198) Bu bakımdan sınıf, ilişkiler ağı sonucunda oluşmuş algı şemasının bir ürünüdür. Bu şemada bulunan unsurlardan biri de tüketimdir.

Bourdieu'ye göre, sahip olunan kültürel nesnelere, onları uygun olarak nasıl değerlendireceklerini ve tüketeceklerini bilmedikleri sürece bireylere bir fayda sağlamaz. (Karademir Hazır, 2014:244) Bourdieu'ye göre bireyler, kültürel tüketim kalıpları ve zevkleri aracılığıyla farklı olduklarını gösterme arzusuyla motive olarak, sınıflar arasındaki sınırları belirlerler. (Karademir Hazır, 2014:245) Yani sınıflar arasındaki farklılıkları vurgulamak için bireyler, ait oldukları sınıfı belirten, diğer sınıflardan farklı tüketim alışkanlıkları edinirler. Tüketim alışkanlıkları yoluyla üst bir sınıfa ait olma isteği, özünde, belirli bir iktidara sahip olma isteğini barındırır. İktidar en çok devlet aracılığıyla tahsis edilir. Devlet ise iktidarı çoğunlukla şiddet yoluyla elde eder ve bu şiddet simgesel de olabilmektedir.

Simgesel iktidar, gnoseolojik bir düzen kurma amacındaki bir gerçeklik inşası iktidarı olarak tanımlanabilir. Bourdieu'ye göre özellikle toplumsal dünyanın doğrudan duyulması, algılanması, Durkheim'in mantıksal konformizm olarak adlandırdığı zaman, mekân, sayı, nedene dair, zihinler arası uyumu olanaklı hale getiren homojen bir kavrayış gerektirir. (Ökten, 2014: 83) Bourdieu'ye göre simgesel iktidar, iktidar üzerinden tatbik olan şiddetin yanlış tanınmasını varsayan bir iktidardır. Bu yüzden vekilin uyguladığı sembolik şiddet, üzerinde tatbik olduğu kişilerin vekaletin teşvik ettiği yanlış tanıma etkisiyle vekile ihsan ettikleri bir nevi işbirliğiyle gerçekleşir. (Çeğin ve Ünsaldı, 2014: 102) Devlet belli bir toprak parçası ve buna karşılık gelen nüfusun tamamı üzerinde fiziksel ve simgesel şiddetin meşru kullanım tekeliyle başarıyla isteyen bir X'tir. (Ökten, 2014: 85) Meşru bir bakış açısı inşa etmenin, her alanda farklı tanımlanan yolları olsa da resmi ünvanlar, diplomalar, sağlam/sakat raporları vb. aracılığıyla tekel bakış açısını aşan bir bakış açısı oluşturulmaya çalışılır. Weber'in formülünü genelleştirerek devlet meşru simgesel şiddetin tekeli elinde bulundurur demekle birlikte bu tekel için mücadelede çok güçlü bir hakem olduğunu, çünkü bu konuda her zaman bir mücadelenin varlığını söyler. (Ökten, 2014: 87) Bu bağlamda simgesel şiddet, devlet aracılığıyla yoğunlukla uygulanmaktadır.

Bourdieu, estetik beğeni ile yargı yetisinin rolünü vurgulayan bir kültür modeli sunar ve bu en iyi biçimde sembolik şiddet veya tahakküm aracılığıyla anlaşılabilen bir modeldir. Estetik beğeni ve yargı yetisi, toplumsal gruplar arasındaki çatışma, mücadele ya da onların bir diğeriyle rekabeti sırasında rol oynar ve oynadığı rolüyle anlaşılabilir. Böylece kültür, farklı politik-ekonomik gruplar arasındaki mücadelenin bir aracı olarak tanımlanabilir. Kültür,

hem efendi olanın varlığını, sahip olduğu gruba dayattığı ve kabul ettirdiği efendi-köle diyalektiğinin yeniden ortaya çıkma biçimidir, hem çağdaş kapitalist toplumun hâkim fetişidir. (Arun, 2014: 170) Sembolik şiddet kavramının kültürel sınıf analizindeki kullanım biçimini anlamak için hakim sınıfların meşru beğenilerinin oryantasyonunun sadece bir estetik meselesi olmadığını; aslında o beğeni profiline sahip kişilerin meşrulaştırma yapabilecek güce sahip olduğu gerçeğiyle bağlantılı olduğunu unutmamak gerekir. Bu yetkin beğeni, nesiller aracılığıyla aktararak ve yeni kuşakların içine işleyerek, bir sonraki kuşağın da kültürel hiyerarşideki avantajlı konumlardan bir yer bulmasını sağlamaktadır. Sosyal yapıyla direkt olarak ilgisi olmasına rağmen, kültürel formlar arasındaki alçak/yüksek ve bayağı/seçkin gibi hiyerarşiler, toplum genelinde doğalmış gibi kabul görür ve gelişmiş toplumlarda tahakkümü uygulamanın aracı olan sembolik şiddetin zeminini oluşturur. (Karademir Hazır, 2014:246) Bu zeminin oluşmasından sonra simgesel şiddeti belirleyen unsur ise iktidardır.

Görünmez şiddet olarak da adlandırılabilir olan “simgesel” şiddetin temellerine dair sorulan sorulara, yani neyin şiddet olduğu veya neyin yasal/yasadışı olduğu sorusuna yanıt verebilecek tek bir güç vardır, o da onu tanımlayan iktidardır. (Copet-Rougier 1989: 73; akt: Özsöz, 2009:30). Şiddetin kontrolsüz şekilde ortaya çıkmasını engellemek açısından, yazılı kuralların önemli işlevleri vardır. Yine şiddetin her koşulda var olduğu gerçeğini doğrulayan bu tavır, onu kontrol altında tutma yetkisini devlete verir. Savaşma olasılığı ve haliyle insanların hayatları üzerinde tasarrufta bulunma yetkisi böylece tamamen devlete geçmiş olur. (Schmitt 2006: 65; akt: Özsöz, 2009:31) Bu anlamda devlet bu yetkiyi kullanma özgürlüğüne sahiptir, fakat genelde şiddeti kullanmaya gerek duymadan çoğunluğa hükmedebilir. Bourdieu'nun teorik çerçevesi ile bir yorum yapılacak olursa; devlet, fiziksel şiddet uygulayarak kendi vatandaşlarını kendilerine karşı ayaklandırmaktansa, onları uyumlu hale getirmeyi daha uygun görür. Böylece devlet gücünü “belirli bir düzen ve aynılık içinde ve bilinen kurallar uyarınca” gösterir. (d'Entréves'den akt. Micaud 1991: 62; akt: Özsöz, 2009:31) Kurumlar yoluyla uygulanan şiddet, şiddetin simgeselleşmesi olarak en önemli kırılma noktasıdır. İnsanın kavramsal düşünme gücü ve dilin simgeselliği yoluyla diğer canlılardan ayrılması, diğer insanlara hükmetmek (ya da en azından hükmetmeye çalışmak) gibi bir durumu meydana getirmektedir. (Lorenz 1996: 69; akt: Özsöz, 2009:33) Simgesel şiddetle ilgili işlevsel bir tanım olarak not edilebilecek bir diğer belirleme de şiddetin sadece olaylar bütünü olmadığı, onun aynı zamanda olayları dizginleme, yargılama, görme ya da görmezden gelme şekli olarak da anlaşılabilir. (Micaud 1991: 124; akt: Özsöz,

2009:33) Jenkins sembolik şiddetin grupların ve sınıfların meşru kabul ettikleri sembol ve anlamların dayatılış süreciyle ilintili olduğunu söyler. (1992: 104; akt: Türk, 2011: 204) Yanlış temsil ve yanlış bilinçlilik nosyonlarının işleyiş dinamiğine benzer şekilde burada da sınıf veya grupların üzerindeki tahakkümün gizlenmesi meselesi görülmektedir. Bourdieu, sembolik şiddetin bir nevi “sihir teorisi” gibi işlediğini iddia ederek, sembolik şiddet teorisinin bir inanç üretimi teorisine dayandığını vurgulamaktadır. Sembolik şiddetin etkilerinden birisi de, iktidarın karizmaya, bir sihre, bir cazibeye dönüştürülmesi halidir. (Bourdieu 1998: 102-103; akt: Türk, 2011: 204-205) Bu karizmayla birlikte iktidar, inandırmak istediklerini kitlelere kolayca kabul ettirebilmektedir.

Bourdieu’ye göre başta devlet olmak üzere bütün modern kurumlar, kapasitelerinden fazlasını vaat ederek ve toplumsal fayda için çalışıyor gibi görünerek eşitsizlikleri baştan üretirler. Daha zengin ve özgür bir yaşantı isteyenlere ümit verir fakat sınırlılıkları dayatarak sebep oldukları simgesel şiddetle toplumda hayal kırıklığı yaratırlar. (Calhoun 2007: 86; akt: Özsöz, 2009:34). Devletin simgesel şiddeti tekeline almasıyla ilgili olarak Bourdieu’nün “Pratik Nedenler” eserinde sözünü ettiği ilan etmenin tekilde tutulması konusu da simgesel şiddetle ilgili önemli bir örnek olmaktadır. Burada Bourdieu’nün ifade ettiğine göre “ilan etme” pratiği kamunun bilgisine sunmak anlamında devlete özgü bir haktır ve bu hakkın gasp edilme potansiyelinden dolayı devlet kitap basım-yayımları, tiyatro, halka yönelik konuşma, karikatür vb. tüm ilan etme biçimlerini yasalar çerçevesinde kurallara bağlı kılar. (Bourdieu 2006b: 115; akt: Özsöz, 2009:35) İktidarın ve tahakkümün görünmezliği üzerine düşünürken karşılaşılan Bourdieu’cü eğilim, simgesel şiddet üzerine düşünürken de tüm somutluğuyla gözlemlenebilir. Bourdieu, toplumsal tahakkümü, neredeyse, Althusser’in ideolojiyi kavrayışı kertesinde –yani “toplumsal faillere kendini zorla dayatan görünmez bir yapı” olarak– kavramakta, fakat bu kavrayış Althusser’le aynı ses tonunda bağırıp, söz konusu tahakküme özellikle kültürel alanda olumsuz bir tavır takındığını gösteren yeni bir ekte bulunmaktadır. Bu, “zorunluluğun seçimi”dir ve Bourdieu’nün dolaylı olarak “sınıfsal konum”ların “toplumsal konumlanış”larla ilişkisini değerlendirirken başvurduğu kavramsallaştırmalardandır. Alt sınıfların ve özel olarak da işçi sınıfının kendisine sunulan farklı ve zengin kültürel menüler içinden sadece zorunlu ihtiyaçlarını karşılayabilecek olan ürünlerle yetindiğini ve daha fazlasına –ekonomik açıdan– gücünün yetmeyeceğini anlatan “zorunluluğun seçimi” kavramsallaştırması, toplumbilimsel kadercilik diyebileceğimiz bir yaklaşım biçimini de gözler önüne sermektedir. (Köse, 2009: 75-76)

Toplumsal sınıflar, iktidar ve simgesel şiddet arasındaki ilişki, iktidar aracılığıyla şiddet yoluyla oluşturulan ve sınıflara fark ettirilmeden empoze edilen pek çok unsuru barındırır. Bu ilişkideki temel faktör, iktidarın uyguladığı simgesel şiddettir. Toplumsal sınıflar bu şiddete maruz kalarak iktidarın istediği şekilde davranmak zorunda kalırlar. Bu davranışlar bilinçli olarak yapılan davranışlar değildir, iktidarın uyguladığı simgesel şiddet yoluyla sınıfların fark etmeden uyguladıkları davranışlar bütünüdür. Bu davranışların oluşmasını sağlayan simgesel şiddet, düşünceyi baskı altına alabilmektedir. Bu bağlamda simgesel şiddet, düşünce özgürlüğünü de engelleyebilmektedir.

3.3. Düşünce Özgürlüğü Ve Simgesel Şiddet

Düşünce özgürlüğü ve ifade özgürlüğü kavramları doktrinde de anlamları bakımından tartışılan bir seviyededir. İfade özgürlüğü kavramı yerine düşünce hürriyeti, düşün hürriyeti, fikir hürriyeti, düşünce ve tartışma hürriyeti gibi birçok kavram kullanılmaktadır. (Okumuş, 2007:34; akt: Aydın, 2012: 3) Bazılarına göre; bu ayrımın özü düşünce özgürlüğünü keyfi bir takım sınırlamalara bağlı tutmak ve fikir suçlarının olabileceğini öngörmekten kaynaklanmaktadır. (Tanör,1979:83; akt: Aydın, 2012: 3) İfade özgürlüğünün en çok önem arz ettiği medya ve sanat çalışmalarında, asıl olanın bu aktiviteler aracılığı ile insanın ifade özgürlüğünün kısıtlanması gayesi olduğunda bunu anlayabilmek insan için oldukça zordur. Bu durum bireyin kendisini özgürce ifade etmeye çalışırken kullandığı araçların esasen başkalarının çıkarlarına hizmet eden birer silah olmasından başka bir şey değildir. Spor, sinema, film, gibi ortamlarda açık örtülü görüntüler vererek korku ve risk taşıma duygusu yükleyen ve belki de en kalıcı tür olan şiddete dolaylı şiddet, sembolik şiddet, simgesel şiddet gibi adlar verilmektedir. (Gümüş, 2006:13-38; akt: Aydın, 2012:4) Görsel, işitsel ve yazılı medyanın olağanüstü güçlenmesi, oligarşik iş birliği ve iş bölümü yoluyla tek başlı ve çok kollu bir ahtapota dönüşerek bireyi ve toplumu kapsamına alması, korku ve şiddete bürünmüş bir dünya propagandası yaparak bunun dışında bir var oluşun imkansızlığı duygusuna sürüklemesi, bireyi korkularıyla kafese alması, düşünene düşüncesini kendisine yönelmiş olgu ve olaylar olarak yaşatması, simgesel şiddetin betimlenmesidir. (Ökçesiz,2003:28; akt: Aydın, 2012: 5) Bu bahsedilen duruma düşürülen birey ya da toplumun bir anda göremediği demir parmaklıklar, aslında insanın ifadesine vurulmuş kırılması en zor prangadan başka bir şey değildir. Tarihi süreçte de günümüzde de insanın en korktuğu ve aleyhine ifade kullanmakta en çok zorlandığı olgu ve olaylar hep elle tutamadığı gözle göremediği, ancak her tarafını sarmış olan büyüklüğü konusunda fikir edinemediği bu simgesel, soyut şiddetler olmuştur.

(Aydın, 2012: 5) Bu nedenle tarih boyunca bireyler simgesel şiddete maruz kalmışlar ve düşüncelerini özgürce dile getirememişlerdir. Osmanlı Devleti'nde de durum böyledir.

Osmanlılarda; bir taraftan devletin iç ve dış işlerini, saltanatı ilgilendiren her şeyi, diğer taraftan fertlerin her türlü müracaat ve şikâyetlerini inceleyen, müzakere eden ve karara bağlayan bir çeşit bakanlar kurulu gibi çalışan müessese Divan-ı Hümayun'dur. (Cin, Akgündüz, 2011: 237; akt: Aydın, 2012: 5) Divan-ı Hümayun'un çalışma şekli, azaları ve salâhiyetleri Fatih Sultan Mehmed'in teşkilat kanunnamesinde ayrıntılarıyla anlatılmıştır. (Ekinci, 2008: 248; akt: Aydın, 2012:5) Halkı ve devleti ilgilendiren kararların görüşüldüğü Divan-ı Hümayun'a önceleri bizzat padişah ya da padişahın hastalık veya sefer gibi sebeplerle katılmadığı toplantılara vezir-i azam başkan olurdu. (Cin, Akgündüz, 2011: 237; akt: Aydın, 2012:5) Fatih Sultan Mehmet döneminin ortalarından itibaren padişah Divan-ı Hümayuna bizzat başkanlık etmemekte, dilerse kubbe altına açılan kafesli bir pencerenin arkasından toplantıyı takip etmekte; gerekirse kafese vurarak müdahale edip, divan mensuplarını huzuruna çağırırmaktaydı. (Ekinci, 2008: 249; akt: Aydın, 2012:5) Böylece padişah hastalık ya da sefer gibi sebeplerle katılmadığı toplantıları da sanki oradaymış gibi etkileyebilmekteydi. Bu durum divan üyelerini ve herhangi bir arza gelen vatandaşı padişahın kafesinde olabileceği şüphesine iterek davranışlarına dikkat etmesi duygusuna sevk etmekteydi. Belki de yüz yüze padişaha daha rahat ifade ve davranış sergileyebilecek olan birey, görmediği ama orada olabileceği şüphesini içinde bulundurduğu kudretli iktidarı daha da kafasında büyütürken soyut ama kırılması imkânsız bir korkuya düşmekteydi. (Aydın, 2012:5) Böylece bireyin padişahı kızdırabilecek düşüncelerini dile getirmesi engellenmektedir. Bu durum bireyin özgürlüğünü kısıtlamaktadır. Günümüzde de düşünce özgürlüğünün kısıtlanması devam etmektedir. Üstelik günümüzde bunun için teknolojik aletler de kullanılabilir.

Hollywood filmlerinde yer alan Amerika her şeye muktedirdir, dikkatli davranın mesajları içeren kareler, kişilerin haberi veya izni olmadan uydudan çekilmiş yatak odalarını dahi gösteren fotoğraflar, Türkiye'de gece yarısı insanları evlerinden alarak korku ve tedirginlik duygusu yükleyen diziler, teknik takibi sağlayan telefon dinlemelerinin ve kamera kayıtlarının hukuksuz yere kullanılabilirdiği gösteren haberler ile birlikte birçok konu ve olay simgesel şiddetin oturma odasında, çalışma odasında, sokakta, her yerde uygulandığının birer kanıtıdır. Aslında iktidar odaklarının mesaj olarak verilen kadar büyük güce sahip olup olmadığı net değildir ki yatak odalarının fotoğrafını çeken ve her şeye muktedir olduğunu filmleri ile iddia eden Amerika, 11 Eylül 2001 tarihinde herkesin bildiği ve duyu organlarının çoğundan yoksun bireylere dahi olay anında ulaştırılan saldırıyı yaşamıştır. Bu kadar büyük

gücün böyle bir saldırıyı gerçekleştirecek olanlardan habersiz olması mümkün değildir. (Aydın, 2012: 6) Bu örneklerin tümü simgesel şiddetin hayatın içinde ne kadar büyük oranda yer aldığını açıkça göstermektedir.

Bireylerin bildiklerini birbiriyle paylaşmasını engelleyen somut şiddetlerin yanında, soyut bir şiddet vardır ve bu şiddetin toplum ve birey tarafından fark edilebilmesi ve fark edildikten sonra direnilebilmesi somut şiddetin farkına varmak ve somut şiddete karşı direnmekten daha da zordur. (Aydın, 2012: 6) Simgesel şiddet hayatın her anına nüfuz etmiştir ve onun etkisinden kaçmak oldukça zordur. Bu şiddetin uygulanmasını kolaylaştıran unsurlardan biri de medyadır.

3. 4. Medya, İletişim Ve Simgesel Şiddet

İçerisinde yaşanan toplum çoğunlukla imal edilen ürünlere görsel anlamda sahip çıkılacak, imgeleri toplanan bir dünya sunar. İnsanlar tarafından üretilmiş bu yapay evrenin bir ontolojisi varsa, bu çaba görsel olanın, diğer duyguların terk ettiği, ilk bakışta ağırlıklı görsel varlığın ontolojisi olmak zorundadır. Tüm iktidar ve arzu mücadeleleri burada, yani bakışın hâkimiyet kurma ile görsel nesnenin sınır tanımaz zenginliği arasında yer almak zorundadır. Uygarlığın en üst düzeyinin insan doğasını, ahlakçılığın bile kesip atmamak istemediği tek tür oynaklığa dönüştürmüş olması tam bir ironidir. (Baker, 2012:13) İmajın günümüzde insanın zihinsel faaliyetlerini düzenlemekte çok etkili olduğunun farkında olunmalıdır. Her yeni kuşak metin ve okuma yerine imajlar aracılığıyla düşünmeye daha çok adapte olmaktadır. (Baker, 2012:228) Görselliğin bu kadar önemli olması beraberinde medyanın önem kazanmasını getirir. Medya, özellikle de televizyon, sunduğu görsellikle birlikte bireylerin daha çok ilgisini çekebilmektedir. Bu ilgi ise medyanın bireylere şiddet uygulamasını kolaylaştırmaktadır.

Medya şiddeti çeşitli araştırmalara konu edilmiştir. Medya şiddetine ilgi giderek artmış ve 1960'larda hız kazanmış, 1970'lerde yoğunlaşmıştır. Medyanın insanlar üzerindeki etkilerine ilişkin çok sayıda yaklaşım ve kuramsal bakış açılarından yapılan araştırmalarda çoğunlukla medyanın şiddet açısından insanları olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. (Özer, 2007:1) Kitle iletişim araçlarının, şiddet olaylarını arttırdığı görülmektedir. Mary Morrison tarafından gerçekleştirilen bir araştırmaya göre, televizyon izleyen okul öncesi çocuklar dünyalarını şiddet alanı olarak görmektedirler. Bu çocuklar diğer insanları şiddetten ziyade muhtemel yardım ve destek kaynağı olarak görmeye daha az eğilimlidirler.

(Türkdoğan, 1996:148) Bu araştırmalar sonucunda medyanın bireyleri küçük yaşlardan itibaren nasıl etkilediği görülebilmektedir. Bu etki, bireylerin şiddet eğilimli olmalarına neden olmaktadır. Ayrıca medya bireylere kitle iletişim araçları vasıtasıyla simgesel şiddet de uygulamaktadır.

Simgesel şiddetin en önemli dinamiklerinden birisi televizyondur ve Bourdieu için de çok önemli bir konu olan televizyon, seçkinlerin, yönetenlerin veya hâkim sınıfın kendi lehlerinde kamuoyu oluşturmaları açısından önemli bir şiddet aracı konumundadır. Bourdieu bu şekilde oluşmuş olan kamuoyunun ne derece gerçek olduğunu da tartışmaya açar. Televizyon kanallarının kimlerin elinde olduğu ve kanalları elinde bulunduran kişilerin iktidarla olan ilişkileri Bourdieu'nün üzerinde önemle durduğu konulardan biridir. Simgesel şiddet uygulamaya aracılık eden televizyon kanallarına konuk olan sözde aydınları ve kendi deyimiyle fast-thinker'ları, ne yaptıklarını sorgulamaları için uyarır. Çünkü Bourdieu'ye göre, kültür endüstrisinden kurtulmanın yolu kendisini her türlü bağlılıktan kurtarmış bir sosyolojiyle mümkündür. Kendisi de bu konudaki görüşlerini profesörlük yaptığı üniversitenin kanalında, kendi belirlediği bir formatta açıklar. Bu derslerini daha sonra Televizyon Üzerine ismiyle bir kitaba dönüştürür. Burada, kendisinin inisiyatif koyabildiği bir kanalda istediğini söyleyebildiği ama belli başlı zenginlerin elinde bulunan kanallara (şayet durumun farkında olmadan) çıkılmışsa, inisiyatifin kaybolacağı ve orada bulunan düşünürün fast-thinker konumuna düşeceğini göstermeye çalışır. Fast-thinker'lar, istenilen konuda istenilen şeyleri akademik bir üslupla anlatan ve medya tarafından sıklıkla tercih edilen popüler (sözde) akademisyenlerdir. Bu yolla simgesel şiddet yeniden üretilir ve bu şiddet biçimi ona maruz kalanların ve aynı zamanda da, çoğu kez onu uygulayanların sessiz suç ortaklığıyla ve her iki tarafın da onu uyguladıkları ya da ona maruz kaldıklarının bilincinde olmadıkları ölçüde uygulanan bir şiddet biçimidir. (Bourdieu 1997: 21-22; akt: Özsöz, 2009:35-36) Televizyon Üzerine eserinde Bourdieu, televizyon ve gazete haberciliğinde, birbirinden farklı davranabilme ya da aynı haberi en önce verebilme hırsının, zamanla bütün habercileri aynı hale getirdiğini söyler. Haber bültenlerinde, aslında konuşulması gerekenin değil de, yukarıdan gösterilmesi istenenin gösterildiği ve geçiştirme haberlerle gündemin sürekli bulanıklaştırıldığı konularını anlatır. Bourdieu bu haberlere konu ya da önyak olan aydınları “düzene bağlılar” şeklinde tanımlar. Bu düzene bağlılar genellikle eski modele göre eleştirenler olarak yaşarlar. Bourdieu tüm bu tekdüzelikten kurtulmak için aydınların kurtarıcı olabileceğini, fakat pazarın güçleriyle suç ortaklığı ve işbirliğinden kaçabildikleri takdirde

bunu başarabileceklerini öne sürer. (Bourdieu 2006a: 68; akt: Özsöz, 2009:36) Bunun başarılabilmesinin tek yolu ise, söylemin manipülasyonunu engellemektir.

Dil yalnızca adlandırmaz, aynı zamanda fikir beyan eder, öneride bulunur, yargılar, öğretir ve eleştirir; tamamen pragmatik bir potansiyeldir. Adlandırma bile bir söz edimidir. (Baker, 2012:81) Söylem aracılığıyla toplumsal denetim ağı oluşturmanın temel koşulu, söylemin manipülasyonu ve bizatihi üretilmesidir ki bazı söylemler diğerlerinden daha meşru olarak görülür. (İ.Erdoğan, K.Alemdar;2002:351; akt: Meder ve Çeğin, 2004: 103). Bu noktada sorulması ve sorgulanması gereken şey, farklı söylem tarzları ya da söylemin üretim araçlarına erişme imkânına sahip olan “Kimdir?” sorusudur ya da “...önümüze itilen gerçekliğe dair tikel bir bilgi sorunu değil, bireyin bu bilgiye ulaşmasının sağlanma tarzı ve sonuç olarak bireyin güçlendirilmesi ya da güçsüzleştirilmesi”dir (Grossberg’den akt. Hardt;1999:54; akt: Meder ve Çeğin, 2004: 103). İdeolojik parametreler açısından “tahakküm edilenler”in “söyleyecekleri hiçbir şey”i, muhatap bulacakları kimseleri yoktur ve gündelik yaşamda, konuşan insanlar aile üyeleriyle, dostlarıyla ya da meslektaşlarıyla aktif bir iletişim içerisine girseler de, daha resmi diyaloglarda kurumsal temsilcilerle konuşurken edilgen ve etkisiz bir role sahiptir. Mahkemede, karakolda, okulda veya bürokratik işleyişin öteki kurumlarında beklenen şey, insanların ancak kendilerinden istenildiği zaman konuşmalarıdır. Yani, kitle iletişim araçlarına ait söylem tarzları açısından, tahakküm edilenler genellikle edilgendirler. (Van Dijk;1999:335-6; akt: Meder ve Çeğin, 2004: 103) Bu edilgen kitle, medya aracılığıyla rahatlıkla manipüle edilebilmektedir. Bu nedenle bu kitlenin beyan ettiği fikirler, aslında çok da özgürce açıklanmış fikirler değildir. Bireylerin kanaatleri, medya ve toplumun etkisiyle oluşmuştur ve bireyin bu etkiden kaçması oldukça güçtür.

“Bakış açısı” günümüzde Kartezyen öznellik anlayışının dışında kurulabilir, ancak bu daima Descartes’ın icra ettiği darbenin açtığı alanda geçerlidir. (Baker, 2012:70) Her kanaatin bir şekilde kamusal olduğu için ifade edilemeyen bir kanaat taşınması mümkün değildir. Kanaat, kamusal tartışmalarda belirlediği daima kişisel olarak ifade edildiği halde bir görüntüden ibarettir. Kanaat, bilimsel bilginin hakikatini içerse de kamusaldır. (Baker, 2012:60) Kanaat bireyi düşüncesinin efendisi ve öznesine, bir grubun mensubuna dönüştürür. (Baker, 2012:61) Bir soru yöneltildiğinde herkeste bir yanıt verme isteğinin uyanması, tümüyle yanıltıcı olmasına karşın bizatihi sorunun etkisinden dolayı, temel bir önyargı oluşturur. Bireyler gündemde olan önceden hazır yanıtlar arasından bir tanesini seçmeye yönlendirilmiştir ve hemen her durumda böyle davranılır. (Baker, 2012:47) Bu nedenle

kamuoyunun görüşünün açıklanması aslında bir mittin ibarettir. Çünkü kamuoyu görüşü belirlenmiş bir görüştür.

Kamuoyuyla ilgili olarak Bourdieu'nün görüşü de oldukça serttir. Kamuoyu yoktur makalesinde dile getirdiği şeyin temel olarak kamuoyu yoklamalarının katı bir çözümlenmeye tâbi tutulması gerektiği söylenebilir. Kamuoyu yoklamaları 'cevap yok' yanıtını verenleri yok sayan, sonuçları sadece soruya cevap veren katılımcılar üzerinden değerlendirilen, cevap şıklarında keyfi düzenlemeler yapılan ve katılımcıları beklemedikleri ve belki de istemedikleri soruları cevaplamaya zorlayan (bu anlamda ahlaki olarak sorgulanması gereken) bir yapıdadır. (Bourdieu 1995: 177-181; akt: Özsöz, 2009:36). Ayrıca Bourdieu, kendi araştırmalarından elde ettiği verilerle, kamuoyu yoklamalarına "cevap yok" cevabını veren kesimin, genel seçimlerde sandık başına gitme konusunda en yüksek yüzdeye sahip olan kesim olduğunu vurgular. Bourdieu; bireylerin farklı eğitim, gelir vb. özelliklere sahip oldukları halde, anketlerde veya sandık başında aynı söz hakkına sahip olmalarının, sonuçlara nasıl etki edeceğinin önemli bir sorun olduğunu ve bu haliyle kabul edilmiş bir kamuoyunun var olmadığını söyler. O, kamuoyu yoklamaları yapanların veya yoklamaların sonuçlarından yararlananların gizil bir şekilde kabul ettiği kamuoyunu kabul etmediğini söyler. (Bourdieu 1995: 188; akt: Özsöz, 2009:37) Kamuoyu sorgulanması gereken bir yapıdır. İktidar medyatik söylem aracılığıyla kitleleri yönlendirmektedir. Bu yönlendirmenin temelinde ise çıkar grupları yer almaktadır.

Medya alanı, pazar ekonomisinin güçlerini ve çıkar-bağımlı karmaşık ilişkiler ağından oluşan "kurumsal bir ses"i, alanın değişmez egemenine dönüştürmüştür. Bu nedenle, medyatik söylemin özerkliği sorunu, bir iktidar alanı sorunudur. Çünkü, Bourdieu'nun gösterdiği üzere, medya söylemi vasıtasıyla inşa edilmeye çalışılan toplumsal uzamın sınırları siyasal, iktisadi ve sembolik iktidar odaklarınca (devlet parlamento- siyasal partiler vs.) zaptedilmiştir. Sonuçta, enformasyon ağı da, araçsal aklın ve ekonomik yasaların geniş beklentiler skalasınca şekillendirilmiş kendine özgü bir oluşumdur. "Eşit temsiliyet hakkı"nın baltalayan şey, bu tecimsel mantığın işleyiş tarzıdır. Sansür mekanizmasının mutlak-ı kadir görünümü, sivil toplumun önemli bir rol biçtiği basın "özerk bir toplumsallaşma" imkânını yaratabilme gücünü başlangıçtan itibaren yok etmiştir. Bu karanlık tablo, "sembolik şiddet" oranında belirli bir ideolojik belirleyiciliğe de sahiptir. (Meder ve Çeğin, 2004: 104) Medyatik söylemin "söz manipülasyonu stratejisi" aracılığıyla yapılandığı sembolik şiddetin öznesi de profesyoneller-arası suç ortaklığında bulunan "heteronom entelektüeller"dir. Bu bağlamda iktidar-medya eklemlenmesinin üretim tarzı "sembolik sermaye" temelinde erk uygulayan

gazeteciler, yazarlar, sanatçılar, yönetmenler, akademisyenler gibi “simgesel elitler” denebilecek gruplarca denetlenir. Bu gruplar kendi iktidar alanları içinde söylem tipleri hakkında belirleyicilik özgürlüğüne ve görece iktidarlara sahiptir ve söylemin başlıklarını, üslup tarzını ya da sunumunu belirlerler. Öyle ki bu sembolik iktidar sadece eklemlemeyle sınırlı olmayıp, etkinin tarzına kadar uzanır: Kamusal tartışma odaklarını belirleyebilir, enformasyonun miktarına ve tipine, özellikle de kimin kamusal olarak tarif edilebileceğine dair bazı düzenlemeler yapabilirler. Bu gruplar, Bourdieu’nun deyimiyle ‘doksozof’lar, kamusal bilginin, kanaatlerin, tavırların, normların, değerlerin ve ideolojilerin üreticileridir.(Meder ve Çeğin, 2004: 104) Dolayısıyla bu grupların sembolik iktidarları, aynı zamanda bir ideolojik iktidar biçimidir (Van Dijk;1999:337; akt: Meder ve Çeğin, 2004: 104). Suç ortaklığının asli zemini olan “kulis” ise, toplumsal uzamın nesnel gerçeklikten arındırılmış öznel bir perspektifi konumundadır. Bourdieu’nun dile getirdiği gibi, “kulis”, muhtelif sermaye biçimleri dolayısıyla ve medyatik söylem aracılığıyla kurulan toplumsal uzamın tüm radikal içerimlerini yutan bir “kara delik”e dönüşmüştür. Bu açıdan değerlendirildiğinde, TV artık eylemsel olanaklardan mahrum kılınmış bir iletişimsel sistemin ekranda anlık yansımalarla somutlaştığı işlevsizliktir. Sonuçta, yayının başarısı, seyredenin araca tepkisizliğidir (Meder ve Çeğin, 2004: 104) Bu nedenle simgesel şiddet, televizyon aracılığıyla bireylere daha kolay uygulanabilmektedir.

Sembolik şiddetin amillerinden biri de TV spikerleridir. Çünkü ellerinde bir koz vardır: “kalıp-söz”. Bourdieu’ye göre, kalıp-sözün muhtelif italiklemelerle anlamlandırılışı, katılımcılar üzerinde bir manipülasyon ve görünmez bir şiddet mekanizmasını devreye alır. (Meder ve Çeğin, 2004: 105):

“ ‘Teşekkür ederim’ sözü, ‘Size teşekkür ediyorum, çok memnun oldum, söylediklerinizi memnuniyetle karşılıyorum’ anlamına gelebilir. Ama bir de sözü kesmekle eşanlamı olan teşekkür etme tarzı vardır: o durumda ‘teşekkür ederim’ demek şu anlama gelir: ‘Tamam, yeter. Sonraki konuşmacıya geçelim’ (s.37; akt: Meder ve Çeğin, 2004: 105) Böylece spikere, katılımcı karşısında tanınmış ayrıcalık onu mutlak otorite konumuna ulaştırmıştır. (Meder ve Çeğin, 2004: 105) Otorite aracılığıyla spiker konukların simgesel şiddete maruz kalmalarını sağlamaktadır. Bu da simgesel şiddetin fark ettirilmeden, kibar bir şekilde uygulanabildiğini göstermektedir.

Medya, iletişim ve simgesel şiddet birbiriyle ilişkili kavramlardır. İletişim, medyanın temelindeki unsurdur. Medya ise simgesel şiddetin sıklıkla ve rahatlıkla uygulanabildiği bir

mecradır. Medya aracılığıyla bireyler kolaylıkla manipüle edilebilmekte ve bireyler üzerinde simgesel şiddet uygulanabilmektedir. Bu uygulamanın olduğu medya alanlarından biri de sosyal medyadır. Sosyal medyadaki simgesel şiddet, pek çok internet sitesi aracılığıyla görülebilmektedir. Bu internet sitelerinden biri de Ekşi Sözlük'tür. Ekşi Sözlük'te uygulanan simgesel şiddetin incelenmesiyle sosyal medyadaki simgesel şiddetin uygulanışı örneklendirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EKŞİ SÖZLÜK

4.1. Ekşi Sözlük'ün Tanımı Ve İşleyişi

Yeni iletişim teknolojileri ve İnternet, yaşama dair tüm alanları etkileyerek, kavram ve değerlerin değişimine aracılık etmektedir. Bu noktada geleneksel sözlük anlayışının da yeni iletişim teknolojileri ile uyum sağlayarak değişime ayak uydurduğu ve sanal ortamda varlığını ilan ederek e-sözlük anlayışına dönüştüğü görülebilmektedir. Çağcıl dinamikler ile bağlantılı olarak gündeme gelen e-sözlük -edictionary-, İnternet üzerinde faaliyet gösteren ve kelime ya da deyimleri alfabetik bir açılımla sunan platformdur. Geleneksel sözlük anlayışına ilişkin kalıpları yıkan ve çağcıl bir referans kaynağı olarak değerlendirilebilen Ekşi Sözlük; e-sözlük anlayışına paralel bir görünüm arz etmekle birlikte, e-sözlük anlayışının sınırlarını zorlayan ve aşan bir niteliktedir. Öyle ki Ekşi Sözlük, doğru kavramının ne denli değişken olabileceğini ve doğruya pek çok farklı açıdan bakılabileceğini göstermektedir. (Gürel ve Yakın, 2007: 203-204) Bu bağlamda Ekşi Sözlük, bilinen “sözlük” tanımının bir hayli dışına çıkmakta ve daha farklı bir sözlük anlayışı gelişmesine olanak sağlamaktadır.

Amatör bir girişim olarak faaliyete geçmesine rağmen, 1999'dan bu yana oldukça büyük yol kaydeden ve popüler bir web sitesi haline gelen Ekşi Sözlük, yarattığı kültürle İnternet üzerindeki alışılmış sözlük konseptinin değişimine aracılık ederek benzeri oluşumlara ilham vermiş ve bir fenomen olmuştur. (Gürel ve Yakın, 2007: 204) 1999 yılından bu yana, [www. eksisozluk.com](http://www.eksisozluk.com) -sozluk.sourtimes.org- adresi üzerinden faaliyet gösteren Ekşi Sözlük; sözcük, terim, kavram ve kişilere ilişkin bilgi, deneyim, gözlem, espri, yorum, anket, link ile kaynak içeren interaktif bir platform ve veri tabanıdır. Türkiye'nin en çok takip edilen web siteleri arasında yer alan ve Türkiye'de siber kültürün oluşumunda önemli bir rol üstlenen site, başarılı ve öncü bir İnternet oluşumudur. (Gürel ve Yakın, 2007: 203) Ekşi Sözlük, Türkiye'deki en popüler web sitelerden biridir. Kullanıcılar tarafından oluşturulan online ansiklopedi olan Wikipedia, zorunlu etik kuralları olmayan görüntü alanı 4Chan ve anonim kullanıcıların birleşiminden oluşan bir web forumu olarak tanımlanabilir. (Köseoğlu, 2011: 26)

Ekşi Sözlük, her türlü kelime ve kavram hakkında kayıtlı yazarların yorumlarını içeren ve katılımcı sözlük -collaborative hypertext dictionary- özelliği gösteren bir web sitesi olarak

da tanımlanabilir. Bir bilgisayar programcısı olan ve 'ssg' rumuzu -nickname- ile tanınan Sedat Kapanoğlu tarafından, 15 Şubat 1999 tarihinde oluşturulmuştur. Kişisel bir günlük -blog- olmasına ve amatör bir nitelik taşımasına rağmen kısa sürede popülerite kazanan bu sanal oluşum, Türkiye'nin en çok takip edilen siteleri arasına girmiş ve kendi alt kültürünü yaratmıştır.(Gürel ve Yakın, 2007: 204) Kavram ve konsept sınırlaması olmaksızın, herhangi bir konu, durum ya da kişi ile ilgili bilgi, haber ve yorum niteliği taşıyan ifadeler içeren bir site olan Ekşi Sözlük; yazarlar tarafından açılan entry -giriş ya da kayıt- ile metin içinde yer alan bağlantılar ve 'bakınız' şeklinde verilen linkler nedeniyle sonsuz çağrışımlara olanak vermektedir.(Gürel ve Yakın, 2007: 204) Sözlükte girilen entry'ler aracılığıyla her kavram hakkında bireylerin fikir sahibi olmaları sağlanmaktadır.

Katılımcı sözlük anlayışının dünyadaki ve Türkiye'deki başarılı öncülerinden olan Ekşi Sözlük ile bilim kurgu literatürünün önemli eserlerinden biri olan The Hitchhiker's Guide to the Galaxy -Otostopçunun Galaksi Rehberi arasında benzerlik kurulabilir. İngiliz yayın kuruluşu BBC tarafından gerçekleştirilen The BBC Big Read anketinde İngiliz okuyucular tarafından en iyi dördüncü roman seçilen (<http://www.bbc.co.uk/arts/bigread/top100.shtm>), 01.09.2006; akt: Gürel ve Yakın, 2007: 205) Otostopçunun Galaksi Rehberi, Douglas Noel Adams (www.douglasadams.com; akt: Gürel ve Yakın, 2007: 205) tarafından kaleme alınan beş ciltlik bir roman serisidir. Adams'ın yirmi yedi yaşında büyük üne kavuşmasını sağlayan seri; BBC'de radyo dizisi olarak yayınlanmıştır ve sonra 1981 yılında Alan J. W. Bell tarafından televizyona uyarlanmıştır. Simon Jones ile David Dixon'ın başrollerini üstlendiği televizyon dizisini, CD ve bilgisayar oyunları izlemiştir. Söz konusu roman, beyazperdeye de uyarlanmıştır. Nisan 2005 tarihinde vizyona giren filmin yönetmenliğini Garth Jennings yapmış, başrollerinde ise Martin Freeman ile Sam Rockwell vardır. (<http://www.hitchhikers.movies.go.com>, 12.09. 2006; <http://us.imdb.com/title/tt0371724/>, 12.09.2006; akt: Gürel ve Yakın, 2007: 205) Absürt olayları, ilginç karakterleri, değişik espri anlayışı ve eleştirel dili ile geniş bir okuyucu kitlesine sahip olan seride konu edilen ve gezginler tarafından evrenin dört bir yanından edinilen bilgilerin derlenmesiyle oluşturulan 'elektronik rehber'in, Ekşi Sözlük ve benzeri oluşumlar ile örtüşen tarafları vardır. Evrende otostop yaparak dolaşan gezginler, oluşumuna ve gelişimine aracılık ettikleri bu rehber aracılığıyla ziyaret ettikleri gezegenlerde ihtiyaç duydukları yaşama dair önemli bilgileri ve resmi kaynaklarda yer almayan ipuçlarını öğrenebilmektedirler. (Adams 2002; akt: Gürel ve Yakın, 2007: 205) Ekşi Sözlük de tıpkı Otostopçunun Galaksi Rehberi'ne benzer olarak yaşama dair önemli bilgileri ve ilginç ayrıntıları okurlarla paylaşmaktadır.

Yazarların yaşamın içinden kişiler olmalarının yanı sıra bilgi aktarımından samimi ve içten bir üslup kullanmaları, her iki platformun da resmi kaynakların tekdüze sunumuna alternatif olarak algılanmasına, gerçekliği monotonluktan uzak ve farklı bir içerikle sunarak öğrenmeyi eğlenceli kılmalarına olanak vermektedir. Böylelikle okur, her daim güncel bilgiye ulaşabilmekte ve yaşam algısını daha renkli olarak kurgulayabilmektedir. Bu noktada Otostopçunun Galaksi Rehberi serisinde konu edilen elektronik rehberin; kaleme alındıktan onlarca yıl sonra günümüz İnternet dünyasında Ekşi Sözlük (sozluk.sourtimes.org), Wikipedia (www.wikipedia.org), Everything2 (www.everything2.com) ve h2g2 (www.bbc.co.uk/dna/h2g2/) başta olmak üzere bireysel katılımı gerçekleştiren sözlük, ansiklopedi ve forumlara fikir öncülüğü yaptığı söylenebilir. (Gürel ve Yakın, 2007: 205) Ekşi Sözlük aracılığıyla günlük hayatta bir araya gelmesi zor olan ya da bir araya geldiklerinde yapacakları paylaşım sınırlı olan kitleler, ortak bir platformda görüşlerini dile getirebilmektedirler. Yaşamdaki hiyerarşik düzen sözlükte yerini “nesil”e bırakmaktadır, ancak yazar olan herkes görüşlerini sözlük aracılığıyla siteyi takip eden herkese duyurabilmekte ve “en beğenilenler” arasına girebilmektedir.

Ekşi Sözlük’ün işleyişinde önemli yer tutan bazı temel kavramlar vardır. Bu kavramların bazıları yalnızca kullanıcılar tarafından bilinen ve/ veya kullanılabilen öğelerdir, bazıları da herkes tarafından görülebilir ve/ veya kullanılabilir. Bu kavramlar şunlardır:

Moderatör: “Moderatör; denetimci, yönetici ve müdür anlamlarına gelmektedir” (Kabağağaç ve Alova 1995: 471; akt: Gürel ve Yakın, 2007: 206). Ekşi Sözlük hiyerarşisinde moderatör, yazarların Sözlük kurallarına uygun olup olmadıklarını denetleyen ve gerektiğinde onları yönlendiren yazarları tanımlar. Sistemin işleyişine bakıldığında, gammaz yazarların ispiyonlarını onaylama ya da reddetme yetkisine sahip olan moderatörlerin entry silme, düzeltme, yazarı çaylak konumuna düşürme yetkilerine sahip oldukları görülebilmektedir. Bununla birlikte moderatörler, çeşitli durumlarda yazarın yazarlık hakkının elinden alınmasını da Sözlük kurucusuna önerebilmektedirler. (Gürel ve Yakın, 2007: 206)

Praetor: Praetor, iktidarı kullanma yetkisine sahip yargıç veya eyaleti yöneten en yüksek memur demektir (Kabağağaç ve Alova 1995: 471; akt: Gürel ve Yakın, 2007: 206). Ekşi Sözlük hiyerarşisinde praetor ise, Sözlük’te özgürlüğü ve yasalara uyum arasındaki dengeyi sağlayan gönüllü Sözlük yazarları anlamına gelir. Bir denetim mekanizması olarak görev yapan praetor yazarlar; moderatör değildir ve moderasyon -entry silme, taşımak, yazarları çaylak etmek ve yazarlık statülerini iptal etmek- yapmazlar. Bununla birlikte

moderatör yazarlarla iletişim ve eşgüdüm içinde çalışırlar. Moderatörler suç teşkil edebileceklerinden kuşkulandıkları entryleri praetor'ların görüşlerine sunmakta ve praetor'lar gereken durumlarda karar birliğine vararak söz konusu entry'nin silinmesi ya da herhangi bir suç unsuru içermediği yönündeki görüşlerini belirtmektedirler (<http://sourtimes.org/show.asp?t=praetor%2F%40ssg>; 05.09.2006; akt: Gürel ve Yakın, 2007: 206).

Praetorlar, genellikle hukuk tecrübesi olan yazarlardan oluşmaktadır. Moderatörler verilmiş praetor kararlarının olduğu bir arşive erişim hakkına sahip olduklarından rutin durumlarda praetor'a danışmaksızın bir entry'nin hukuki durumu hakkında karar verebilmektedirler.(Gürel ve Yakın, 2007: 206)

Gammaz: Gammaz; söz getirip götür, arkadan çekiştiren, arabozan ve fitne taşıyan kişi demektir. Ekşi Sözlük kapsamında gammaz yazarlar, denetim konusunda moderatörlere yardımcı olan ve hatalı entryleri gerekçe belirterek moderatörlere bildiren yazarlardır. Gammazlar; sözlük kuralları, hatalı entry ve kısıtlayıcı yasalar gibi konularda belirli bilgi ve deneyime sahip kullanıcılar arasından seçilmektedir.(Gürel ve Yakın, 2007: 207) Gammazlar “en başarılı gammazlar” ve “gammaz aktivitesi” bölümlerinde başarılarına ve aktifliklerine göre sıralanmaktadır. “En başarılı gammazlar” bölümü “*İspiyon yapmayı en iyi beceren, hatalı, yanlış yunluş ispiyon yapmayan en süper gammaz staff üyelerini görmektesiniz*” açıklamasıyla gammaz yazarların sıralamasını yapar. “Gammaz aktivitesi” bölümünde ise “*Son dönemde hangi gammaz en çok aktif hangi gammaz bu şanlı siteye şerefiyle kanıyla canıyla hizmet ediyor. Hangi gammaz beni durduracak şaşarım!*” açıklamasıyla en çok hatalı entry tespitinde bulunan gammazlar sıralanır.

Hacivat ve Karagöz: Ekşi Sözlük'teki Türkçe yazım ve dil bilgisi kurallarına uyumu denetleyen seçilmiş yazarlar Hacivat olarak adlandırılırlar. Karagöz'ler ise sözlükteki başlık, harf düzeltme işlerini yerine getiren, seçilmiş yazarlardır. “Hacivat/karagöz aktivitesi” bölümünde “*Hacivat ve karagözler başlık taşıma/düzeltilme ve entry taşıma işlerine ne kadar vakit ayırıyorlar? Entry ispiyonu: 10 puan, başlık taşıma ispiyonu: 10 puan, başlık düzeltme: 1 puan, entry taşıma: 1 puan, kiraz: 100 puan*” açıklamasıyla var olan puanlamaya uygun olarak Hacivat ve karagöz olan yazarlar sıralanırlar.

“Hacivat” ve “Karagöz”ler başlık taşıma, düzeltme ve entry taşıma işi yaparlar ve bir nevi sözlüğün temizlik işçileri oldukları söylenebilir. Onlar başlıkları taşıdıklarında yazarlara başlığın taşındığına dair otomatik bir mesaj gelir. “Hacivat” ve “Karagöz”lerin kendi sayfalarında en üstte unvanları yazar, böylece hangi yazarların Hacivat, Karagöz oldukları anlaşılabilir.

Kondüktör: Hacivat ve Karagöz'ün bir üst seviyesindeki yazarlardır. Kondüktörler çaylakların entrylerini okur ve sözlük formatına uyup uymadığını kontrol ederler, entryleri formata uyan çaylakları ise yazar olarak kabul ederler. Çaylak için “al bunu” ya da “olmamış, sıranın sonuna at” diyerek yazar kabulü yaparlar. “Kondüktör aktivitesi” bölümünde “*Kondüktörler son 30 gün içinde nasıl iş çıkarmışlar, nasıl çabalıyorlar? Gözde kondüktörler hangileri?*” açıklamasıyla kondüktörlerin aldıkları yazar sayıları açıklanır.

Yazar: Yazar, belirli bir konuda yazı yazan kişi anlamına gelmektedir. Ekşi Sözlük'te yazar, belirli bir rumuza ve metin giriş hakkına sahip kullanıcıları anlatır. Öyle ki başlık açarak ve entry girerek sistemin oluşumuna ve gelişimine katkıda bulunan bu yazarlar, ‘sözlük’ ile İngilizce’de kullanıcı anlamına gelen ‘user’ kelimelerinin bileşiminden oluşan suser kelimesiyle tanımlanırlar. Sözlük kurucusu ssg ile kondüktörler tarafından belirlenen kurallara uygun olan ve bu kurallar uyarınca faaliyet gösteren yazarlar, fikir ve düşüncelerini beyan etmenin yanı sıra Sözlük üzerinden ulaşılabilen fasilitelerden -sub-etha ve mesajlaşma vb.- de yararlanma imkânına sahiptirler.(Gürel ve Yakın, 2007: 207) Yazar olmak için başvuran kişiler öncelikle çaylak olup on entry yazımını tamamlayıp yazar olmaları uygun görüldüklerinde sürekli yazar olurlar.

Çaylak yazar: Çaylak; toy, tecrübesiz ve acemi demektir. Ekşi Sözlük bünyesinde çaylak yazar, Sözlük’e üye olmak için başvurarak geçici bir kullanıcı hesabı -account- edinen ve deneme amacıyla girdiği on entry değerlendirme aşamasında olan kullanıcıları anlatır. Bu kullanıcıların üyeliklerinin onaylanması ve sürekli yazar statüsüne dönüştürülmesi; belirli bir süre zarfında girecekleri entrylerin Sözlük formatına uygunluğunun dil, üslup, bilgi ve yaratıcılık bağlamında değerlendirilmesi sonucu gerçekleşir. Çaylak yazarların başvuruları kabul edilene ve daimi yazar statüsüne kavuşana dek, açtıkları başlıklar ve yazdıkları entryler sadece kendileri ve moderatörler tarafından görülebilir durumdadır. Bunun yanı sıra çaylaklık, sürekli yazarlar için bir cezalandırma aracıdır. Sürekli yazar olan, ancak sözlük formatına uygun olmayan başlık açıp entry giren yazarlar; çaylak konumuna düşürülmekte ve çaylak oldukları sürede girecekleri on entry üzerinden sürekli yazarlığa geri dönüp dönmeyeceklerine moderatörler tarafından karar verilmektedir.(Gürel ve Yakın, 2007: 208)

Sürekli yazar: Ekşi Sözlük hiyerarşisinde sürekli yazar, üyelik başvurusunda bulunmalarının ardından girdikleri on entry kondüktörler tarafından kontrol edilerek onaylanan ve daimi yazar statüsünü elde eden kullanıcılarıdır. Sitenin sürekli yazar statüsündeki kullanıcılarına açık olan ‘kontrol merkezi’, ‘sözlük içi mesajlaşma’, ‘sub-etha’ gibi aktivitelerinden yararlanma olanağına kavuşan bu yazarların açtıkları başlıklar ve entyler

diğer yazarlar ile kullanıcılar tarafından okunabilmekte ve diğer kullanıcılar tarafından oylanabilmektedir.(Gürel ve Yakın, 2007: 208)

Yazarlar, “ben” butonuna tıklayarak girdikleri entry’leri, bu entry’lerden hangilerinin oylandığını, hangi entry’lerin en beğenilenler arasında olduğunu, favori entry’lerini, en çok favorilenen entry’lerini görebilmektedir. “Mesaj” butonuyla gelen mesajları okuyabilmektedir. “Olay” butonuyla da hem takip ettikleri başlıklara entry girildiğinde haberdar olabilmekte hem de sözlükle ilgili bir gelişme olduğunda o gelişmeyi öğrenebilmektedir.

Ekşi Sözlük’teki yazarlar 500 entry yazdıktan sonra “**karma**” puanı aracılığıyla bazı karma isimlerine sahip olurlar. Karma puanı, sözlükte alınan artı ve eksi oylara göre belirlenir, her yazarda 0 olarak başlar ve sevilme oranına göre artar. Karma, her yüzlük ya da ellilik barajı aştığında "anadolu çocuğu", “hippi”, “milyonların sevgilisi” gibi unvan değiştirir. Karma listesindeki unvanlar şunlardır:

Artı Karma:

1000+	Çapulcu
1000	Ohannesburg!
950- 999	Highlander, ormanda on kaplan gücünde
900- 949	Halk kahramanı
880- 899	Türkiye’nin popstarı
870- 879	Fevkalbeşer
860- 869	Anka Kuşu
850-859	Rating canavarı
800- 849	Gençlerin Sevgilisi
780-799	Energizer Tavşanı
750-779	Tadına doyum olmaz
720-749	Her eve lazım
700-719	Şamda kayısı
667-699	Şekerpare
666	Entry uğruna ruhunu satmış
650-665	Leziz
630-649	Baldan tatlı
620-629	Bal küpü
600-619	Şeker abi

570-599	Prezantabl
550-569	Akliselim
530-549	Mülayim ama sempatik
500-529	Mangal yürekli rişar
470-499	Bıçkın
450-469	Ağır abi
430-449	Delikanlı
400-429	Hippi
370-399	Çetrefilli
350-369	Battal gazi
300-349	Anadolu çocuğu
250-299	Hırçın golcü
200- 249	Anarşist
150- 199	Kofti Anarşist
120- 149	Çılgın
100- 119	Padawan
50- 99	Müzmin yedek
40- 49	Minyonların sevgilisi
30- 39	İç güveysinden hallice
20- 29	Kaotik nötral
10- 19	Kızgın kumlardan serin sulara

Eksi Karma:

(-1)- 9	Düzadam
(-11)-(-2)	Eva pilotu
(-31)- (-12)	Yeni gelin
(-51)- (-32)	Eric cartman
(-101)- (-52)	Sakallı tavernacı
(-121)-(-102)	Ekşi
(-151)-(-122)	Devlet memuru
(-161)-(-152)	Dahili bedhah
(-171)-(-162)	Harici bedhah

(-201)-(-172)	Kaçkın
(-231)-(-202)	Hülleci
(-251)-(-232)	Dadaist
(-271)-(-252)	Dünyayı kurtaran adam
(-291)-(-272)	Kızlar ağası
(-301)-(-292)	Zibidi
(-311)-(-302)	Hande ataizi
(-321)-(-312)	Viyadük
(-331)-(-322)	Suflör
(-341)-(-332)	Kuzuciğim
(-351)-(-342)	Keskin sirke
(-361)-(-352)	Karşının taksisi
(-401)-(-362)	Zirtapoz
(-411)-(-402)	Kontrgerilla
(-421)-(-412)	Karın ağrısı
(-431)-(-422)	Bedevi
(-441)-(-432)	Tomruk
(-451)-(-442)	Beleşçi
(-461)-(-452)	Yecüc mecüc
(-471)-(-462)	Gaydırıguppak
(-481)-(-472)	Keko
(-491)-(-482)	Serseri
(-501)-(-492)	Gerilla
(-511)-(-502)	Voyvoda
(-571)-(-512)	Fenafillah
(-601)-(-572)	At arsız
(-651)-(-602)	İngiliz hasta
(-671)-(-652)	Balta sapı
(-701)-(-672)	Eşkîya
(-711)-(-702)	Gulyabani
(-751)-(-712)	Acıların çocuğu
(-801)-(-752)	Mahallenin delisi

(-851)-(-802)	Agent smith
(-871)-(-852)	Şu güzel ortamı bozan
(-901)-(-872)	İnterpol kaçağı
(-1000)-(-902)	Hamsi reçeli

Tablo 1: Karma Puanları ve Karma Puanlarına Göre Verilen Unvanlar

(<https://eksisozluk.com/entry/3484176>)

Karma puanları ve unvanlarının yanı sıra girilen entry sayısına göre verilen başka bir unvan da vardır. Bu unvan; “azimli”dir. “Azimli”, bir nick belirteçidir. Sözlükte 1000 entry’den fazla yazan tüm yazarlar bu unvana sahip olurlar.

Yazarlar sözlükteki kanallar aracılığıyla ilgilendikleri konular hakkında daha çok bilgi edinebilmekte, yeni gelişmeleri takip edebilmektedirler. Bu kanallar; müzik (*gruplar, parçalar, müzik teorileri, enstrümanlar, pena*), sinema (*filmler, yönetmenler, teknikler, yarıda salonu terk etmeler*), siyaset (*partiler, politikacılar, terör, savaş kan ve korku*), bilim (*atom mühendisliğine giden yolda her konu*), edebiyat (*kitaplar, yazarlar, ekoller, yayıncılar, ödüller ve niceleri*), spor (*futbol, basketbol, tenis ve curling gibi ata sporları*), ilişkiler (*sevgili, eski sevgili ve hoşlanılan kız*), tarih (*geçmişten günümüze hayatlar, insanlar*), teknoloji (*cihazlar, yazılımlar, standartlar, mavi ekran*), sanat (*teoriler, sanatçılar, sanat tarihi, ucubeler*), tv (*tv kanalları, diziler, yarışmalar*), oyun (*video oyunları, konsollar, oyuncular, efsaneler, atari*), anket (*subjektif cevap yığınları*), programlama (*yazılım geliştirme jargonu, araçları, teknikler, atasözleri*), meta (*bizzat ekşi sözlük hakkında*) ve sağlık (*rahatsızlıklar, hastalıklar, ilaçlar, tedaviler, anatomi, hurafeler*)tır.

Sözlükteki *bugün, popüler, badi, son, kenar, çaylaklar* fasilitasleri aracılığıyla yazarlar başka yazarları takip edebilmekte (*badi*), kendilerinden sonra girilen entryleri görebilmekte (*son*), dünün en beğenilen entrylerini okuyabilmekte (*popüler*), yazdıkları kaydettikleri ancak henüz göndermedikleri entryleri görebilmekte (*kenar*), çaylak yazarların entrylerine (*çaylaklar*) göz atabilmektedirler.

Ekşi Sözlük sadece bilgi verilen ya da yorum yapılan bir platform değildir. “Sub-etha” fasilitasi aracılığıyla yazarlar sosyalleşebilirler, soru sorabilirler, ürün satabilirler. Sub-etha ile birlikte yazarlara pek çok imkân sağlanmıştır. Sub-etha’daki bölümler şunlardır:

Limon: “Zirve takip enstrümanı” açıklamasından da anlaşılacağı gibi *limon*, yazar toplantılarının organize edildiği bölümdür. Bu bölümde toplantılar (*zirve*) duyurulur ve yazarların zirvelerden haberdar olması sağlanır. Bu zirveler çeşitli konularda olabilirler:

İstanbul Reggae Zirvesi, İzmir Sıkıysa Hafta İçi Gelin de Görelim Zirvesi, İtaatsizi Çok Özleyenler Zirvesi, İki Tekerle Püfür Püfür Geziyoruz Zirvesi, 8 Temmuz Dünya Kupası New York Zirvesi gibi.

Ekşibition: “Ekşi sanat galerisi” açıklamasıyla karşımıza çıkan *ekşibition*, yazarların diğer yazarlarla paylaşmak istedikleri fotoğrafları paylaşabildiği bölümdür. Eser kategorileri aracılığıyla görülmek istenen fotoğraf türlerine ulaşılabilmektedir. Ayrıca paylaşılan eserlere yorumlar da yapılabilmektedir.

Sourberry: “Muzikal etme bulma dünyası” şeklinde açıklanan *sourberry*, ekşi sözlük yazarları tarafından oluşturulmuş herkese açık bir internet radyosudur. Canlı olarak yazarların radyo programları dinlenebildiği gibi kayıtlı olan radyo programlarına da bu bölümden ulaşılabilmektedir. Radyo programları, yayın akışı, son çalınan, en çok çalınan parçalar buradan görülebilmektedir.

Ekşi Sözlük Birinci Pazar Ligi: “Futbol asla sadece futbol değildir” mottosuyla yola çıkan bu bölüm, sözlük yazarlarını futbol paydasında buluşturmayı amaçlayan platformdur. Bölüm hakkındaki açıklama şöyledir:

“Ekşi Sözlük Birinci Pazar Ligi ("ESBPL"), Ekşi Sözlük yazarları tarafından yine Ekşi Sözlük yazarlarının futbol paydasında buluşması amacıyla 2002 yılında kurulmuş, Türkiye'nin ilk halı saha futbol ligi organizasyonudur. ESBPL'nin kuruluşundan beri maçlar sadece Pazar günleri, çoğu Ekşi Sözlük yazarlarından oluşan 6'şar kişilik takımlar arasında oynanmaktadır. Her sene Eylül ayının sonuna doğru başlayan sezon, Nisan ayının sonuna doğru bitmektedir.ESBPL'yi kendisinden sonra kurulan halı saha liglerinden farklı hale getiren en büyük özelliği; centilmenlikten uzaklaşmadan kaliteli futbol ve rekabet ortamı sunarak, keyif ve eğlenceyi amaçlamasıdır. ESBPL organizasyonu, yine ESBPL'de yer alan kişilerce gönüllü olarak yürütülür. ESBPL'ye katılım ücretsizdir ve sembolik bir kupa ve madalya dışında başka bir ödül de vaat edilmemektedir.ESBPL; geçmişi, kuralları ve sürekliliği ile kurumsal bir düzene sahip olan ancak saygıyı ve arkadaşlığı önemseyen, amatör ruhunu kaybetmemiş bir oluşumdur. Bu nedenle maç içinde hakem ve benzeri bir mekanizma bulunmamakta, saha dışında olduğu gibi saha içinde de kontrol kaptanlardadır.ESBPL; başta İstanbul olmak üzere birçok farklı şehirde kurulan ve devam eden amatör ve profesyonel halı saha liglerine yapısı ve kuralları ile öncü olmuş ve olmaktadır.”

Ekşi Duyuru: “Bir nevi duyuru platformu” olarak açıklanabilir. Sözlük yazarları bu bölümde çeşitli kategoriler aracılığıyla duyurular yapabilirler. Bu kategoriler; duyuru, soru (şarkı/ şarkı adı, film/ dizi, teknik, medikal, sözlük, yabancı dil, yer/yön), alınık/ satılık, gönül işleri, hayvan, kayıp, kan aranıyor, ev/ kalacak yer’dir. Yazarlar bu bölüme duyuru ekleyebilirler, duyurularını takip edebilirler, var olan duyuruları yanıtlayabilirler.

Ekşi Stats: “Ekşi sözlük istatistik servisi” açıklamasından anlaşılacağı gibi *ekşi stats*, sözlük hakkındaki tüm istatistiki bilgilere ulaşılabilen bölümdür. Yazarların, başlıkların, entrylerin sayısı belirtilmekte ve sözlüğün en yoğun kaçınıcı günü olduğu bilgisi görülebilmektedir. Ayrıca en çok beğenilen entrylere de buradan ulaşılabilir.

Yıllar	Sayı
1999	44.674
2000	125.536
2001	324.138
2002	735.139
2003	1.108.642
2004	1.300.814
2005	1.376.966
2006	923.658
2007	845.469
2008	1.038.342
2009	1.360.771
2010	2.086.917
2011	3.474.880
2012	3.738.338
2013	5.665.006
2014	3.454.814

Tablo 2: Yıllara göre toplam entry sayısı

(<http://www.eksistats.com/index.php?page=entry&list=sec>; 19.11.2014)

Başlık	Entry Sayısı
Ekşi İtiraf	69383
Recep Tayyip Erdoğan	44285
Başlıkları alt alta okumak	40799
Behzat Ç.	24147
Galatasaray	23531
Fenerbahçe	22729
Beşiktaş	21043
Ekşi Sözlük	18177
Aşk	17075
Leyla ile Mecnun	16083
Facebook	15599
28 Mayıs 2013 Taksim Gezi Parkı Direnişi	15063
Lost	14895
Sözlük Yazarlarından Aforizmalar	14579
Yaran Diyaloglar	13426
Kemal Kılıçdaroğlu	13236
Yaran Facebook Durum Güncellemeleri	12714
Hastası Olunan Sözler	12482
Aziz Yıldırım	12158
Muhteşem Yüzyıl	11769

Tablo 3: En Çok Entry İçeren 20 Başlık
<https://eksisozluk.com>; 19.11.2014)

Kategoriler	Başlık
Bilim	Öğrenildiğinde ufku iki katına çıkaran şeyler (7614)
Siyaset	Recep Tayyip Erdoğan (43740) Siyasetçiler: Recep Tayyip Erdoğan (43740) Parti: Adalet ve Kalkınma Partisi (5799) Yabancı Siyasetçi: Barack Obama (1969)

Spor	Fenerbahçe (22584) Futbol: Fenerbahçe (22584) Oyuncular: Alex de Souza (8536) Yabancı Oyuncu: Alex de Souza (8536) Yerli Oyuncu: Volkan Demirel (4761) Yerli Takımlar: Fenerbahçe (22584) Yabancı Takımlar: Fc Barcelona (3071)
Telekomünikasyon	Ttnet (6402) Gsm Sağlayıcılar: Turkcell (4911) İnternet: Ttnet (6402)
Tv Dünyası	Behzat Ç. (24400) Yabancı Dizi: Lost (14943)
Yazar	Ssg (7211)

Tablo 4: Kategorilere Göre Ayrılmış En Çok Entry İçeren Başlıklar (<http://www.eksistats.com/index.php?page=entry&list=populer>; 19.11.2014)

Ekşi Anket: “Anket doldurma diyarı” şeklinde tanımlanan bölümdür. Yazarlar bu bölümdeki anketlerden istediklerini seçerek istedikleri yanıtları verebilmekte, anketler hakkında yorum yapabilmekte ve istedikleri seçenekleri anketlere ekleyebilmektedirler. Ayrıca son oylanma tarihi, toplam oy sayısı, en beğenilenlere de buradan ulaşılabilir.

Ekşimarket: “Madem üreten biziz” mottosuyla hareket eden ekşimarket, yazarların satmak istedikleri eşyalarını yayınlatabildiği, satın almak istedikleri eşyalara ulaşabildikleri bir platformdur. Yazarlar satılacak eşyalarını yayınlatabilirler, satın almak isteyen yazarlar eşya için maddi bir teklifte bulunabilirler ve yorum yapabilirler. “İlanlar” bölümü aracılığıyla tüm ilanlara ulaşılabilir. “Kategoriler” bölümü aracılığıyla da satın alınmak istenen eşyaya daha kolay ulaşılabilir.

Bahisör: “Günün iddaa kuponu” açıklamasıyla yola çıkan *bahisör*, haftanın iddaa programındaki güncel oranlara göre kupon yapıp oynanabilen, oynanan kuponları başkalarının da oynaması ile yazarların tanıdıklarının da kazanmasını sağlayabilen bölümdür. Yazarlar tutturdıkları kuponlar karşılığında puanlar kazanırlar, “program”butonu sayesinde iddia oranlarını görebilirler, “günün muhabbeti” bölümü aracılığıyla program hakkında yorum yapabilirler, yorumlara yanıt verebilirler. Maç sonuçları da buradan takip edilebilmektedir. Ayrıca çok kazananlar, kaybedenler, çok kazandıranlar, güvenilir bahisörler, tüm bahisörler “istatistikler” bölümünden görülebilmektedir.

Ekşi Blog: “Sözlükçülerin blogları” açıklamasıyla karşımıza çıkan bu bölüm yazarların bloglarını bu bölüme eklemesi sonucu oluşturulmuştur; ancak, şu an hizmet vermemektedir.

Hangberry: “Adamı asmayalım da besleyelim mi? (tm)” açıklamasıyla tanıtılan *hangberry*, sözlükten rastgele başlıklar seçerek adam asmaca oyunu oynatan ve oyun sonucunda puan veren bir bölümdür; ancak, şu an hizmet vermemektedir.

Ekşi Sözlük yazarların ve okurların gündemi takip etmesini sağlamasının yanı sıra, istatistikî bilgilere ulaşmasını da sağlamaktadır. “İstatistikler” butonu aracılığıyla entrylere, düzeltmelere, denetim aktivitelerine ulaşılabilir. Dünün en beğenilen entryleri, geçen haftanın en beğenilen entryleri buradan takip edilebilir. En çok kod hatası düzelttiren yazarlar *“en çok düzeltilecek geçerli bug raporlayanlar. bug canavarları”* açıklamasıyla bu bölümde yayınlanır. Türkçe harf gönüllüleri *“en çok temel basit harf ve özel işaret düzeltme işlemleri yapanlar”* olarak istatistik bölümünde yerlerini alırlar. Türkçe mücahitleri ise *“başlık düzeltmeye, entry taşıtmaya en çok efor harcayanlar, radikal başlık/entry düzeltme ve taşıma isteklerini kabul ettirenler. Her kabul edilen başlık taşıma ispiyonu 10 puan, her kabul edilen entry taşıma ispiyonu 1 puan. Wizard of wor 2500 puan”* açıklamasıyla başlık düzeltme işini en çok yapanlardır ve bu alanda bu başarıları sergilenmektedir. Sözlükteki bazı uygulamalar ise sadece yazarlara özgüdür. Bunlardan biri de “modlog”dur.

Modlog, moderatörler tarafından taşınan, silinen, silinip tekrar yayınlanan (canlanma), reddedilen başlıkları görmeyi sağlayan alandır. Entry, yazar ya da başlık, bulunmak istenen tarihe göre aranabilir ve başlıkların nasıl değiştiği görülebilir. Ayrıca yazarlar “ben” butonuna tıklayarak moderasyon tarihçeleri hakkında bilgi sahibi olabilirler. Moderasyon tarihçesinde hangi entrylerine hangi işlemlerin uygulandığı, yazarın silinen ya da eğer olduyorsa çaylak olmasına neden olan entryleri görülebilir.

Yazarlar sözlükte istedikleri yazarları, başlıkları takip edebildikleri gibi görmek istemedikleri yazarları da engelleyebilirler. “Engelle” butonu aracılığıyla yazarlar entrylerini okumak istemedikleri yazarların entrylerinin kendileri için görünmez olmasını sağlayabilirler. Takip edilen yazarlar “badi” listesine eklenirken, engellenen yazarlar ise “engellenmiş” listesine eklenirler. Yazarlar beğendikleri entrylere “şükela!” butonuna basarak artı oy, beğenmedikleri entrylere de “çok kötü” butonuna basarak eksi oy verebilirler. Ayrıca entryyi daha sonra okumak istediklerinde ya da çok beğendiklerinde “favori” butonuna basarak

entry'nin kendi sayfalarında da yer almasını sağlayabilirler. “Paylaş” butonu aracılığıyla da diğer sosyal medya platformlarında entry'yi paylaşabilirler. Sözlükte yazılan entryler yazarlar ya da okurlar tarafından sakıncalı bulunduğu şikâyet edilebilmektedir. Bu şikâyet entry altındaki “şikâyet” butonuna basıp gerekli bilgilerin doldurulması yoluyla yapılmaktadır.

4.2. Ekşi Sözlüğün İşlevleri

Ekşi Sözlük ulusal alanda oldukça tanınan, bilinen bir internet sitesi olmasının da avantajıyla pek çok işleve sahiptir. Bu işlevler Ekşi Sözlük'ün daha da popüler bir internet sitesi olmasını sağlamaktadır. Bu işlevler tamamen bireysel bazda olabildiği gibi toplumsal fayda sağlayacak alanda da olabilmektedir. Bahsedilen işlevlerden bazıları şunlardır:

1. Arama Motoru: Kurulduğu ilk yıllarda bir arama motoru işlevi gören ve arama yapan kullanıcıları ilgili sitelere yönlendiren Ekşi Sözlük, yazar sayısının artmasına ve yazarların Sözlük veri tabanına aktardıkları bilgi miktarının çoğalmasına koşut olarak bir bilgi havuzu konumuna ulaşmış ve bu nedenle de arama motorlarının en çok ulaştığı sitelerden biri olmuştur. Bilgi düzeyinde meydana gelen artış, Sözlük içinde bulunan ve arama kanalı olarak kullanılan ‘ara’ ve ‘hayvan ara’ butonlarıyla daha kullanışlı ve erişilebilir haldedir. (Gürel ve Yakın, 2007: 213) Bu işlevi sayesinde Ekşi Sözlük herhangi bir bilgiye ulaşmak isteyen birinin ilk olarak başvurduğu sitelerden biri olmaktadır. Verilen bilgilerin ansiklopedik bilgi olmasının yanı sıra günlük kullanımda olan sözcük ve terimlerle açıklanması da kullanıcıların erişmek istedikleri bilgiye ek bir kaynağa ulaşmadan erişebilmelerini sağlamaktadır. Ayrıca yanlış ya da eksik bir bilgi olduğunda bu bilginin diğer yazarlar tarafından yanlışlanması ya da tamamlanması, Ekşi Sözlük'ün güvenilirliğini arttırmaktadır.

2. Tartışma Platformu: Bir tartışma platformu olarak Ekşi Sözlük, benzer ve farklı düşüncelerin bir arada bulunduğu ve taraflarca doğrulanmaya çalışıldığı bir oluşum olarak görülebilmektedir. Fikirlerin özgürce ifade edilmesine olanak sağlayan Sözlük, farklı ve karşıt düşüncelerin dile getirilmesinin yanı sıra savunulmasına da aracı olmaktadır. Yazarların gerçek kimliklerini ortaya koymaksızın rumuz ile yazmaları, gerçek hayatta olduklarından daha rahat ve özgür davranmalarını, toplumsal rol ve statü gibi kısıtlayıcıların etkisinden sıyrılmalarını sağlamaktadır. Böylelikle kamuoyunda ve kitle iletişim araçlarında rahatlıkla gündeme getirilemeyen ve özgürce tartışılmayan pek çok konu dile getirilerek farklı bakış açıları uyarınca tartışılabilmektedir. (Gürel ve Yakın, 2007: 213) Bu sayede daha farklı düşüncelerin

ortaya çıkması ve bireylerin düşünce yelpazesinin genişlemesi sağlanmaktadır. Farklı görüşteki kişiler aynı platformda görüşlerini beyan ederek çeşitli görüşlerin bir arada bulunabilmesi olanaklı hale gelmiştir. Bu kişiler görüşlerini savunmak adına daha çok araştırma yapmak zorunda kalarak daha da bilgilenebilme imkânına ulaşmaktadırlar. Okuyucular için de farklı görüşlere aynı anda ulaşmak, bakış açılarının genişlemesine neden olmaktadır. Ayrıca kişilerin statüsü ve kimlikleri belli olmadığı için her statüdeki bireyin görüşlerini bulunduğu konuma atfedilmiş kimlikten arınarak deklare edebilmesi ve diğer bireylerin de bu görüşlere objektif yaklaşabilmesi sağlanmaktadır. Örneğin; bir siyaset doçentinin paylaştığı düşünce ile herhangi bir kamu yönetimi ve siyaset bilimi öğrencisinin paylaştığı düşünce aynı başlık altında yer almaktadır. Yazarların statüleri bilinmediği için iki düşünceye de eşit mesafede yaklaşılabilmekte ve ikisinin de doğru olabilme ihtimali üzerine düşünülebilmektedir.

3. Sosyalizasyon Aracı: Ekşi Sözlük'ün en önemli özelliklerinden biri, bir sosyalizasyon aracı olmasıdır. Sosyalizasyon, toplumun var olan değer ve normlarının bireylere öğretilmesi sürecidir. Bir başka anlatımla sosyalizasyon bir öğrenme sürecidir ve bu süreçte bireyler hangi durumlarda nasıl davranacaklarını, sahip oldukları ya da toplum tarafından kendilerine verilen roller ile bunların sonucu olarak sahip olunan statülerin gerektirdiği davranış biçimlerini, toplumun ve öteki bireylerin kendilerinden beklentilerini öğrenmektedirler. Dolayısıyla kültürün insandan insana geçişi olarak tanımlanabilen sosyalizasyon, bireyin kültürün özelliklerini öğrenerek yaşama ilişkin bilgilerle donatılması demektir. (Gürel ve Yakın, 2007: 214) Ekşi Sözlük de yazarların sosyalizasyon sürecine katkıda bulunmaktadır.

Gizemli bir duruşları olmasına ve rumuz - nickname- ile bilinmelerine rağmen Ekşi Sözlük yazarları, “zirve” olarak adlandırılan toplantılar aracılığıyla İnternet ortamındaki ilişkilerini gerçek hayata taşımaktadırlar. Sanal ortamda kurulan ilişkilerin reel yaşama taşınmasına olanak veren zirve; yazarların bir araya gelmesini, tanışmasını, görüşmesini ve paylaşımlarını gerçek yaşama taşımalarını sağlayan kapsamlı toplantıdır. Site kapsamında sadece sürekli yazarların erişiminde olan “sub-etha” sayfasında, yurt içinde ve yurt dışında yapılan ya da yapılacak olan zirveler ile zirvelere ilişkin görüşler ve görsel materyaller -fotoğraf ve video çekimleri gibi- bulunmaktadır. (Gürel ve Yakın, 2007: 214-215) Bu zirveler aracılığıyla yazarlar birbirlerini tanımakta ve sosyalleşebilmektedirler. Ayrıca yazarlar mesajlaşma

fasilitesi aracılığıyla benzer görüşe sahip oldukları yazarlara ulaşabilmekte ve onlarla iletişim kurabilmektedir. Bu iletişim yazarların gündelik hayatta da görüşmesiyle artabilmektedir. Hatta sözlük aracılığıyla duygusal bağ kuranlar, evlenenler dahi olmaktadır. Böylece yazarlar Ekşi Sözlük aracılığıyla günlük yaşamda görüşebilecekleri benzer görüşlere sahip arkadaşlar edinebilmektedirler. Zirveler aracılığıyla da sosyal fobisi olan yazarların bu fobisini atlatabilmeleri de sağlanabilmektedir. Çünkü zirvede daha önce tanınmayan kişilerle görüşmek, kişilerin sosyal fobilerini yenmeleri açısından yararlı olabilmektedir.

4. Sosyolojik Mizah Anlayışının Temsilcisi: Mizah terimi; şaka, latife, nükte, alay, fıkra, eğlenceli hikâye veya resim, güldürücü söz, durum veya davranış gibi çeşitli olguların genel bir kategorisidir (Bilgin 2003: 242; akt: Gürel ve Yakın, 2007:215). Güldürürken düşündürme sanatı olarak tanımlanabilen mizah, sosyal bir kod olmasının yanı sıra gündelik yaşamda da önemli bir yer tutar. Kurulduğu tarihten bu yana gündemi meşgul eden ve ziyaretçilerinde bağımlılık yaratan Ekşi Sözlük, mizahi bir platform olarak da tanımlanabilmektedir. Ekşi Sözlük, sosyolojik mizah anlayışının İnternet ortamındaki temsilcilerinden biridir. (Gürel ve Yakın, 2007: 215) Yarattığı mizah anlayışıyla kişilerde bir aidiyet duygusu da yaratabilmektedir.

Sosyolojik mizah, toplumsal ve psikolojik öğeler içeren; toplumsal problemleri temel alan; dilin ön planda olduğu ve yaratıcı bir şekilde kullanıldığı mizah türüdür (Çalışlar 14.11.2003; akt: Gürel ve Yakın, 2007:215). Genç bir kitle tarafından geliştirilen site özellikle dil oyunları yoluyla sosyolojik mizah anlayışının görüldüğü bir ortamdır. Wittgenstein, bir dil oyununu anlamamanın dünya görüşünü paylaşmak anlamına geldiğini söyler. Bu bağlamda bir insanın yaptığı espriyi anlamak ancak onun dünya görüşünü anlamak ile mümkündür (Morreal 1997: 90-91; akt: Gürel ve Yakın, 2007:215) Bu nedenle Ekşi Sözlük, mizahi unsurun bazen yalnızca siteyi düzenli olarak takip edenlerin anlayabildiği bir platformdur. Örneğin; “*diego dur allahını seversen zaten ortalık karışık*”, “*hele otur bi soluklan yiğenim*” vb. espriler sözlüğü takip etmeyen biri için hiçbir anlam ifade etmemektedir, bu esprilerin anlamlarını ancak sözlük takipçileri anlayabilmektedir.

Sözlük aracılığıyla toplumda yaşanan ve kemikleşmiş çelişkilerin, yasalar ve beklentiler ile gündelik yaşam arasındaki farklılıkların, genç kuşak ile yaşlı kuşak arasındaki sorunların ve daha pek çok konunun mizahi bir dille ifade edildiği

görülmektedir. (Gürel ve Yakın, 2007:215) Örneğin; tatil olgusuna ilişkin bin başlık açılmıştır. Söz konusu başlıklar arasında, “tatil hayalinin leğende et taşıırken son bulması”, “uzun tatil öncesi ofiste oluşan yalandan dostluk”, “tatil için ekmeleddin”, “ay bugün de mi tatil deyip kahkaha atan öğretmen”, “11 ay tatil yapan n.hatipoğlu”, “her tatil sonrası kabaran istifa etme isteği”, “kız kıza tatil sonrası fotoğraf albümü isimleri”, “tatil mekânlarında tek erkeğin yarattığı gerilim”, “tatil doğanlar”, “tatil dönüşü beyaz kıyafet giyinmek”, “bodrum'da tatil yapmazsa ölecek hastalığı”, “tatil köyündeki aktivite manyağı müşteri”, “tatil için köye giden şehirli çocuk karizması” gibi başlıkların olguyu esprili bir bakış açısıyla ele aldığı söylenebilmektedir (<http://sozluk.sourtimes.org>; 17.11.2014).

5. Tarihi Bir Belge:Ekşi Sözlük, dünyada ve Türkiye’de yaşananların yazarlarda yarattığı duyguların ve bıraktığı izlerin en iyi gözlenebileceği platformdur. Günümüz gerçeğini en iyi yansıtan oluşum olan Ekşi Sözlük, tarihi bir belge olarak da irdelenebilmektedir. Toplumun gündemindeki kişi ve olayları konu almasının yanı sıra girilen tüm entrylerin tarih ve saat bazında kayıtlı olması Ekşi Sözlük’ün toplumsal bir hafıza olarak değerlendirilmesinde etkilidir. Bu bağlamda Sözlük, yakın tarihe ışık tutan ve dönemin sosyo-kültürel yapısına ilişkin ipuçları içeren bir oluşumdur. Bu durum, Sözlük’ün yazarlar tarafından “Sourtimes Metinleri” olarak nitelenmesine ve gelecek kuşaklar tarafından arkeolojik bir kaynak olarak kullanılma ihtimalinin yüksek olduğuna ilişkin esprilerin yapılmasına neden olmaktadır (Gürel ve Yakın, 2007:215). Bu bağlamda Ekşi Sözlük bir nevi sanal almanak görevi de üstlenmektedir.

Tarih, bir konuyu geçmişi ve gelişimi bağlamında inceleyen anlatıdır. Geçmiş ve gelecek arasında köprü kurarak yaşananları anlamlandırmamızı sağlayan tarih, kazananlar ve egemen sınıf tarafından yazdırılan bir özelliğe sahiptir. “Resmi tarih” olarak adlandırılan bu olgu, nesnel olmaması ve mevcut ideolojiyi yansıtması nedeniyle güvenilir değildir. Egemenlerin tüm insanları bir yalan dünyasında yaşattığını söyleyen Vassaf; okuduklarımızın ve bize söylenenlerin genellikle doğru, yarı-doğru ve yalanların harmanlanmasından oluşan bir bütün olduğunu belirtmekte ve bu yüzden de her an tetikte olmamız gerektiğini vurgulamaktadır. Tarihi yaşarken değil, yazarken de yarattığımız için geçmişin anlaşılması işi hiçbir zaman başkalarına terk edilmemelidir. Bu nedenle özellikle günlüklere önem veren ve gerçeklerin korunabilmesi için herkesin kendi günlüğünü tutmasını önerenler vardır, fakat belki Büyük Yalan’a kanmamak da önce sahip çıktığımız kendi günlüğümüze

inanmamaktan geçmektedir (Vassaf 2002: 188; akt: Gürel ve Yakın, 2007:216) Bu nedenle var olan gerçeklere bağlılığımız çok kalın çizgilerle olmamalıdır. Doğru olarak gördüklerimizin aslında yanlış olabileceği öngörüsü her daim göz önünde bulundurulmalıdır.

Doğruya ilişkin çeşitli ihtimallerin varlığına, anlamların kaygan olduğuna ve gerçeklik hakkında tüm bildiklerimizin öznelliğine dikkat çeken bir platform olarak Ekşi Sözlük; tarihi bir belge olarak ve resmi tarihe alternatif bir kaynak olarak önemli bir işlev yerine getirmektedir. Bu paralelde son dakika haberleri, gündemle ilgili yorum ve değerlendirmeler sözlükte sığdığı sığacağına gündem oluşmasına neden olmaktadır. Yazarlar tarafından “Ekşi Sözlük Haber Ajansı” olarak adlandırılan bu olgu; herhangi bir olayın yaşayanlar ya da diğer bir deyişle tarihe tanıklık edenler tarafından aktarılmasına, yorumlanmasına ve kayıtlara geçirilmesine olanak tanımaktadır. Bu bağlamda dünya tarihinde bir dönüm noktası olan ve New York’ta bulunan Dünya Ticaret Merkezi’ne 11 Eylül 2001 tarihinde Türkiye saatiyle 15.45’te yapılan terör saldırısı, Ekşi Sözlük’te eş zamanlı olarak gündem olmuştur. (Gürel ve Yakın, 2007: 216) “World trade center’a iki adet uçak girmesi” başlığı, Kasım 2014 itibarıyla yüz altmış yedi entryye sahiptir ve tarihi bir olayın geçmişten günümüze yansımalarını içermesi, konuya ilişkin değerlendirmelerin ne denli görece olabileceğini kanıtlanması bakımından oldukça önemlidir (<http://sozluk.sourtimes.org>; 17.11.2014).

Ekşi Sözlük’ün değişik fikir ve görüşlere sahip yazarların katkılarıyla gelişen bir niteliğe sahip olması, renkli ve zengin bir anlayışı beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla yaşananların resmi tarih belgelerinde ve kitle iletişim araçlarında yer bulan söylemlerden farklı olarak yansıtılmasına aracılık ederek, gelecek kuşaklara daha objektif ve insancıl bir bakış açısıyla aktarılmasını sağlamaktadır. Bu noktada Ekşi Sözlük’ün alternatif bir tarih bilincinin gelişimine öncülük ettiğini ve binlerce kişinin kolektif hafızasını teşkil ettiğini söylemek mümkündür. (Gürel ve Yakın, 2007:216) Bu işlevi bakımından Ekşi Sözlük tarihin şekillenmesine ve görece daha objektif yaklaşımların hayat bulmasına olanak sağlamaktadır. Sözlük ve dolayısıyla sözlük yazarları aracılığıyla günümüz olayları gelecek nesillere farklı çerçevelerden aktarılabilir. Belirli bir görüşün hâkim olduğu, ideolojik temelli resmi anlatının aksine bu gibi platformlar tarihi anlatının daha gerçekçi ve daha sübjektiviteden uzak olmasına imkân sağlamaktadır.

6. Reklam Mecrası:Günümüzde reklam, tüm yaşam alanlarını işgal eden ve bireyin sınırlarını zorlayan bir niteliktedir. İçinde bulunduğumuz değişim ve dönüşüm çağında, bireyin kendisini ifade etmesine yarayan ve kendisine özel olan tüm iletişim araçları, bir reklam mecrası haline gelmektedir. Amatör bir girişim olarak kurulan ve bir blog olarak faaliyet gösteren Ekşi Sözlük, kamuoyunda gördüğü yoğun ilgi nedeniyle bir reklam ortamı olarak talep edilmeye başlanmıştır. Türkiye'nin en çok ziyaret edilen web sayfalarından biri olması, Ekşi Sözlük'ün reklam veren firmaların hedef kitlelerine ulaşmalarını sağlayan alternatif bir mecra olarak değerlendirilmesine olanak vermiştir. (Gürel ve Yakın, 2007: 216) Böylece daha çok kişiye ulaşmak isteyen firmalar, sözlüğe reklam vererek bu amaçlarına ulaşmaktadırlar.

Ekşi Sözlük'ün nevi şahsına münhasır yapısı; bant reklam, entry reklam, ağızdan ağıza reklam ve skin reklam gibi çeşitli uygulamalara imkân sağlamaktadır. Reklam fırsatlarının yanı sıra firmalar siteye sponsor olarak hedef kitleleriyle duygusal bağ kurma fırsatına ulaşmaktadırlar. Yüksek marka değerine sahip olması nedeniyle Ekşi Sözlük Kitabı (Kapanoğlu 2002), Ekşi Sözlük logolu ürünler ve Ekşi Sözlük Dergisi gibi çalışmaların gündeme gelmesi sağlanmıştır. Bu bağlamda Ekşi Sözlük'ün, marka kümesi oluşturma yolunda hızla ilerlediğini söylemek mümkündür (Gürel ve Yakın 2005: 26 – 42; akt: Gürel ve Yakın, 2007:216). Sözlük aracılığıyla hedef kitlelerine ulaşmak isteyen firmalar, gerek günlük reklam vermek suretiyle o gün kendi ürünlerinin reklamını yaparak gerekse bazı yazarlarla anlaşma yoluna gidip ürün başlığı altına olumlu mesaj içeren entry girilmesini sağlayarak ürün tanıtımlarını yapabilmektedirler. Bunların dışında herhangi bir ürün hakkında, firmayla bir bağlantı olmaksızın, olumlu bir yorum yapıldığında da dolaylı reklam yapılmış olup firmanın güvenilirliği ve tanınırlığı artmaktadır. Ürünler ya da firma hakkında yapılan tüm yorumlar tüm takipçiler tarafından görüldüğü için olumsuz yorum yapıldığında da firma için kötü bir tanıtım olacaktır. Bu nedenle firmalar sosyal medya uzmanlarına sözlüğü takip ettirerek olumsuz yorumların önüne geçmeye çalışmaktadırlar ya da özellikle sözlük yazarı kişilerle çalışarak olumlu entry sayısını artırma yoluna gitmektedirler.

7. Yardım Kuruluşu: Ekşi Sözlük, bilinirliğinin ve popülerliğinin etkisiyle, yazarların ihtiyacı olan kişiler için yardım kampanyaları düzenlemesi aracılığıyla sosyal sorumluluk projelerine katkıda bulunabilmektedir. Bu yardım

kampanyaları bazen bir yazar için bazen bir yazarın tanıdığı için bazen de ulusal çapta bilinen ve yardıma muhtaç olan biri ya da birileri için düzenlenebilmektedir.

Ekşi Sözlük'te Kasım 2014 itibariyle içerisinde “yardım kampanyası” söz grubu geçen toplam yüz altmış üç başlık bulunmaktadır. Bu başlıkların bazıları mizahi unsur taşıyan, yardım amacı gütmeyen başlıklar olmasına karşın birçoğu gerçek yardım kampanyalarıdır ve bu kampanyalarda ciddi miktarlarda para toplanmıştır. Bu yardım kampanyalarından bazıları şunlardır:

- Eymen bebek için yardım kampanyası
- Yetim dördüzlere yardım kampanyası
- Gözde Kanat'a yardım kampanyası
- Arabası yanan Ankaralı vatandaşa yardım kampanyası
- Konyalı Hatice nineye yardım kampanyası
- Somali'ye yardım kampanyası
- Ayağı kesilen Beyaz İnci'ye yardım kampanyası
- Pırıltı Akasya Çağlayan için yardım kampanyası
- Muhammet Eren Dönmez'e yardım kampanyası
- Ekşi Sözlük kanser hastalarına yardım kampanyası
- Hayvan barınaklarına yardım kampanyası
- Çarşı köy okulları yardım kampanyası
- Kızılay'da el işi satan ablaya yardım kampanyası
- Güney Asya depremi yardım kampanyası
- Minik Aren'e yardım ediyoruz kampanyası
- Ekşi Sözlük Soma'ya yardım ediyoruz kampanyası
- Ezidilere yardım kampanyası
- Haiti'ye yardım kampanyası
- Kobani'ye yardım kampanyası
- Minik Sıla için yardım kampanyası
- Afrika'ya yardım kampanyası

Sonuç olarak Ekşi Sözlük; arama yaparak öğrenmek istediğimiz bilgilere ulaşabildiğimiz, çeşitli görüşler beyan ederek tartışma ortamı içinde pek çok fikri görebildiğimiz, yeni kişilerle tanışarak arkadaş çevremizi genişletebildiğimiz, olay ve olgular

hakkında yorum ve bilgilerimizi aktararak tarihe yön verebildiğimiz, firmaların reklam yaparak daha çok kişiye ulaşmalarını sağlayan, yardım kampanyaları aracılığıyla yardıma muhtaç insanlara umut ışığı olabilen bir sosyal medya platformudur. Ekşi Sözlük, bahsedilen işlevleri ve çeşitli nedenlerden dolayı sosyal medyada önemli yere sahip bir web sitesidir.

4.3. Ekşi Sözlük'ün Sosyal Medyadaki Önemi

Ekşi Sözlük, sosyal medyada gerek yarattığı kendine özgü dille gerekse bünyesinde çeşitli ve birbirine zıt görüşleri barındırabilmesiyle önemli bir konumdadır. Sözlüğün kendine özgü yarattığı dil, sözlük yazarlarının bir alt kültür oluşturmasını sağlamakta ve sözlüğü düzenli takip etmeyen kişilerin bu dili anlamlandırmasını güçleştirmektedir. Nasıl ki birey farklı bir toplumda o toplumun kültürüne uyum sağlamakta zorluk çekiyorsa, sözlük okurları da sözlüğü okumaya başladıkları ilk zamanlarda bu zorluğu çekebilmektedirler. Bazı klişeleşmiş bakınızlar, söz öbekleri vs. ile sözlük kendi dilini oluşturmaya başlamıştır. Öyle ki günlük yaşamda bile bu söz öbeklerinden biri kullanıldığında karşıdaki kişinin sözlük yazarı ya da sözlüğü takip eden bir kişi olduğu anlaşılabilir. Yazarlar çoğunlukla “*bakınız*” yoluyla klişeleşmiş sözlük deyişlerini kullanmaktadırlar. Bu *bakınızlar* ise çoğunlukla gündelik yaşamdan alınmış; dizi, film, futbol programı, herhangi bir sosyal medya platformu gibi bir alanda daha önce kullanılmış söz öbeklerinden oluşmaktadır; ancak anlamları farklılaşmıştır. Bu klişe sözlük deyişlerinden bazıları şunlardır:

Not: Bazı *bakınızlar*da kullanılan konuya göre *bakınız* şekillendiği için değişebilen bölüme “x” denilecektir.

- Ooo x alırım bi dal
- Adam pisliğin teki çıktı rıza baba
- Vay anam vay serhat neler dönmüş ya
- Aranızda hala caps vermeyen hayvanlar var
- X çok güzel sen de gelsene
- Sübhanallah kardeş ibretlik bir paylaşım
- Uff snne be slk
- Bu bir sevgi olayı ercan
- Seni kınıyorum ve sana laflar hazırladım
- Tutmayın küçük enişteyi
- Hanım koş

- Ukteydim doldum
- Bunu yapan insan olamaz
- Ben altı yaşımdan beri
- Ben bugün bunu gördüm
- Kedidir kedi
- Ne diyem mahmut mu diyem
- Bi çay koy
- Britanya'nın köpeğiyim ondan İngilizce yazıyorum
- Emrah koş
- Almanya yenilince biz de yenilmiş sayıldık
- Anket yapmışız canlar
- Legal bu
- Pls ltf tşk
- Anne ben tespit yaptım
- Bi x vardı noldu ona
- Aferin çok güzel düşünmüşsün
- Ve olaylar gelişir
- Ya ben lan neyse bi şey demiyorum
- Cevab veremedi
- Hele otur bi soluklan yiğenim
- Şeref geçen gün çok iğrenç bi insansın
- Aa bu benim lan
- Daha da x'e gelmem
- Yapma demiyorum hobi olarak yine yap
- Geronimo Türkçesi
- Anam coştı lan bunlar
- Sürekli büyüyor efendim durduramıyoruz
- Bu da dahil bütün genellemeler yanlıştır
- Selam ederim
- An itibariyle
- Çocuğumu keserim
- Buyrun benim

- Sen kaç beni tanıdılar
- Para verip alacağım x'inci albüm
- 1 temmuz 2004 karnımın acıkması
- Şimdi onlar düşünsün
- 404 not found
- İroniyi anlamayan nesle aşına değilim
- Başlık açayım derken çığır açmak
- Bir anda sözlüğün devrimcisi kesilen zihniyet
- X ile konuştum haberler iyi
- Küsurlü sayı vereyim de salladığım anlaşılmasın
- Bir x değil
- Bono kahkahayı bastı
- Yetmez ama evet
- Aramaya inanmak
- İnanılmaz mantık hatası
- Hayırlı olsun kardeş internet bağlatmışsın
- Abi x diye bir şey keşfettim süper
- Kim bunlar
- Vurmayın beyler adam öldü
- Bazı eziklere kapak olmuş x'tir
- Hoş geldin kardeş bu aletin adı modem
- Cool story bro
- Yav hee he
- Tabii lan manyak mısın
- Geçen yine mağduruz
- Devlet bize bahmiyir
- Ya ne olacaktı
- Baran 14 yaşında arkadaşları ona Einstein diyor
- Okumadım kardeş durumumuz yoktu
- Salak yemin ediyorum gerizekalı bu çocuk
- Don't feed the troll
- Pics or it didn't happen

- Copy paste değil alın teri
- Sakin ol şampiyon
- Ne içtiysen ben de aynısından istiyorum
- Gibi geliyor bana yoksa şüphen mi var
- Ağlama melis
- Eskiden buralar hep dutluktu
- Yok artık lebron James
- Hayat ne tuhaf vapurlar falan
- Burcucum çok güzel çıkmışsın
- Ay ben gülerim
- Beslenir ki bu
- Yavaş gel de saçın başın dağılmasın
- Şimdi sakin ol ve elindekini yavaşça yere bırak
- Abi seviyorsan git konuş bence
- Kaçın lan kaçın sahibi geldi
- Cem uzan'a hapis şoku
- Çok komikmiş yazar kardeş
- Orayı yıkarlar
- Kimse de demiyor ki aga bu nedir
- X'i harcayacaklar matmazel
- Abi geç oldu yat istersen
- Şu an ağlıyorum ve entry giriyorum biliyor musun
- Kız mıdır kadın mıdır bilemem
- Zamanlaması manidar
- İşte bunlar hep x
- Ateistler hadi bunu da açıklayın
- İnsan gerçekten hayret ediyor

Tüm bu *bakınızlar*, çeşitli durumlarda yazarların kendilerini ifade etmek adına kullandıkları söz kalıplarıdır. Genel olarak *bakınızların* günlük hayatta barındırdığı bir anlam ve sözlükte var olan bir başka anlamı vardır. Kullanımları daha çok başlığı açan ya da görüşleri beğenilmeyen yazara karşı bir fikir sunmak ve o yazara simgesel şiddet uygulamak adına kullanılır.

Ekşi Sözlük birbirinden çok farklı görüşlerin aynı platformda özgürce dile getirilebildiği bir sosyal medya aracıdır. Bu açıdan sosyal medya adına önemli bir yerdedir; ancak, yazarlar sözlükteki yaygın olarak kabul gören herhangi bir görüşe aykırı bir fikir beyan ettiklerinde, onlara karşıt görüşteki diğer yazarlar tarafından simgesel şiddete uğrayabilmektedirler. Sözlükteki klişe *bakınızlar* aracılığıyla yazarlar, farklı görüşleri paylaştıkları yazarlara simgesel şiddet uygulayabilmekte ve onların görüşlerini beyan etmelerini, dolaylı olarak da olsa, engelleyebilmektedirler. Bazı durumlarda ise *bakınız* kullanılmaksızın, yazarın yazdığı bir entry üzerine yazara şiddet uygulanmaya başlanmaktadır. Tüm bunların dışında, diğer yazarları *trollemek* adına açılmış başlıklar da bulunmaktadır. Bu başlıklarda simgesel şiddet örnekleri rahatlıkla görülebilmektedir. Bu nedenle simgesel şiddetin uygulandığı başlıklar ve bu şiddete maruz kalan yazarlar Bourdieu'nün simgesel şiddet tanımı ve örneklendirmeleri temel alınarak incelenmelidir.

4.4. Ekşi Sözlük'te Simgesel Şiddetin Uygulandığı Başlıklar Ve Simgesel Şiddet Örnekleri

4.4.1. Formata Aykırı Başlık/ Entry

Ekşi Sözlük'ün, pek çok İnternet sitesinde olduğu gibi, kendine ait bir formatı vardır. Bu formata uygun olarak başlık açmayan ya da entry yazmayan yazarlar, diğer yazarlar tarafından uyarılmaktadır. Bu uyarı bazen simgesel şiddet uygulanarak yapılmaktadır. Simgesel şiddet uygulanarak uyarı yapılan entry ve başlık örneklerinden bazıları şunlardır:

1. **Başlık:** Türksat 4a ayarlama uydu ekleme tüm kanallar bulma

Şiddet konusu olan entry: *öğle vakti eve geldiğimde hiçbir kanalın çekmediğini görünce çözüm aradığım ve burada çözümünü bulduğum konudur.*

umarım size de yararı olur.

<http://www.fatihatasoy.com/...ir-videolu-anlatim.html>

Yazar nicki: At avrat tabanca

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

Jfn: (bkz: piiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii)

Erkek pisi: (bkz: hd canlı izle ivedik izle lost izle hd canlı izle)

Rhan: (bkz: overlok makinesi ayağınıza geldi)

beş dakikada yapılır,

hemen teslim edilir.

tanım burdan iyi reklam çıkabilecek başlık.

Webustad: (bkz: sübhanallah kardeş ibretlik bir paylaşım)

yuzyl uyuyan uykucu: (bkz: ayarladım uydu ekledim tüm kanalları buldum)

kingofthekings: (bkz: donanım habere hoşgeldiniz)

(bkz: linkleri görebilmek için üye olmanız gerekmektedir)

(bkz: allah ıslah etsin)

dondurmam gaymak: (bkz: şebeke arama)

(bkz: ağ arama)

(bkz: network arama)

(bkz: nıt arama)

2. Başlık: Beyler almayaya handikaplı 100 tl basayım mı (Başlık, yönetim tarafından “Almanya'ya handikaplı 100 tl basmak” olarak düzeltilmiştir.)

Şiddet konusu olan entry: <http://sites.eksiduyuru.com/...nket/poll.php?id=12151>

ekşicilere sorduğum anket sorusu. ona göre basicam lan çabuk cevap verin.

Yazar Nicki: fatihaltayli

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

gencliginde metalci dovmus hikmet amca: (bkz: ilk taşı en niyetli olanınız atsın)

atlantisgezgini: (bkz: almaya)

(bkz: alaya)

(bkz: alayına bas)

terbiyesizmudurumafedersin: almayaya basarsan cidden handikap olur diyerek destek verdiğim anket

nanik depresif:(bkz: let the linç begin)

arpej:(bkz: tatava yapma bas geç)

renksiz hayat:(bkz: bunu bana bırakın)

vahey vahey: (bkz: forumtr)

kaiserclown: (bkz: sen sedet'in çocuğu musun)

(bkz: basmanya)

(bkz: rica edeceğim biri öldürsün)

bbu arada bora ben: (bkz: almayayada he mi?)

bir cevabim yok ama soru güzelmiş: (bkz: bunu bunu alın dışarıya)

totamic: (bkz: sedat eserinle gurur duy)

yyyvvvzzz: (bkz: oo linç)

mionel lessi: (bkz: adam zaten fatih altaylı)

fani dünya: (bkz: alma dersem bas armut dersem basma)

lord of the trakya: (bkz: linç var dediler geldim)

syklat: (bkz: ben almayayım)

aksi driver: (bkz: almaya almaya almaya geldik)

herhangi bir nick: (bkz: sevim koş linç var)

gencligimi kimse bilmez: (bkz: format neydi format emekti)

yuri be koçum: (bkz: bas bas paraları leyla'ya)

gbaybora: (bkz: şeker almaya geldim)

edit: başlık almayaya şeklindeyken pek bir komik olan bkz şimdi mahsun ve garip.

duyulmasi gerektiği kadar: (bkz: al al alaman ya)

yurekinmez: (bkz: gençler vurun devam)

zenci susam: (bkz: arı maya)

mike ehrmantraut: (bkz: basmayaydın iyiydi)

daslebenderanderen: (bkz: ya ya ya şa şa şa)

3. **Başlık:** Coreldraw anlayan yazar arıyorum

Şiddet konusu olan entry: Yazar entry'yi sildiği için entry görülememektedir.

Yazar nicki: Yazar entry'yi sildiği için nick görülememektedir.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

isimbulamadım:(bkz: forumdonanim'a hos geldiniz)

(bkz: bir format vardı ne oldu ona)

brkylmz:(bkz: ne veriyim abime)

rolandmicrocube: (bkz: kariyer.net)

(bkz: yenibiris.com)

(bkz: elektrik direği)

(bkz: minübüsçü koltuk başlığı)

susucan: (bkz: sub-etha)

jokullmagic: bir şiir.

coreldraw anlayan yazar arıyorum, idrak yollarım kapalı.

önce hafiften bir ayar geliyor;

yavaş yavaş sertleşiyor,

yazarlar, başlığında,

sırayla, arka arkaya,

sedat'ın hiç durmayan adamları,

coreldraw anlayan yazar arıyorum, idrak yollarım kapalı.

r daneel:(bkz: anlıyorum ama konuşamıyorum)

right here in my arms: (bkz: linkleri görebilmek için üye olmalısınız)

mike ehrmantraut: (bkz: yapma bunu yapma bunu)

bi bok anlamadım: (bkz: sourlines iyi uçuşlar diler)

itch where you cant reach:ilan.

bir coca-cola'yı fanta içerek protesto eden vali 'nin nasıl vali olduğunu, bir de böyle adamların nasıl yazar olduklarını anlayamıyorum.

1001idea: (bkz: sözlük)

(bkz: bukkake)

yabisorucam: (bkz: artık herkes kim olduğunu tanımlayacak)

bbu arada bora ben: (bkz: ekşi sözlüğün bayağı bir platform olması)

demandsupplyeyrisi: (bkz: konu kilit)

itiraf ediyorum hep bunu yapmak istemiştim

4. Başlık: Dört sayısının rakamla yazılışı

Şiddet konusu olan entry: *cehaletime verin hep aklımı kurcalayan yazılış. şimdi 4 yazdığımda gördüğünüz gibi yazıyor. bütün kitaplarda, dergilerde, internet sayfalarında da böyle. ama elle yazınca böyle yazmıyoruz. nasıl yazdığımızı buraya örnekleyemiyorum. siz zaten biliyorsunuz. ilkokullarda da hala bizim yazdığımız gibi öğretiliyor. bu ne iştir?*

Yazar nicki: one does not simply walk into mordor

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

spiritus sanctus:(bkz: ekşi diye bir forum buldum süper)

bulunmaz hint kumasi: (bkz: akıla fikire açık davet.)

dede korkut: (bkz: beyler şimdi format konusunda son durum nedir)

5. Başlık: Bir nick'i başka nick'le tamamlama oyunu

Şiddet konusu olan entry: *az önce uydurduğum oyun. tek şart nickleri orijinaline dokunmadan ard arda yazmak. illa ki iki tane koymak zorunda da değiliz. birden fazla nickle değişik kombinasyonlar da oluşturulunabilinilir. bir de nickler arasına slash ya da başka bir ayırıcı işaret konulursa hangi nickin nerde başlayıp nerde bittiğini görebiliriz.*

Yazar nicki: kuul

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

balkanlar üzerinden gelen alcak basinc: (bkz: yetmez ama allah belanızı versin)

mesglsn sanirm bn yatiyrm: (bkz: arkadaşlar hayırlı forumlar)

yatagants: (bkz: ekşi forum)

4.4.2. Verilen Bilginin Küçümsendiği Başlık/ Entry

Ekşi Sözlük'te hemen hemen her konuyla ilgili bilgiler yer almaktadır. Bu bilgilerden bazıları daha önce duyulmamış bilgiler olabildiği gibi genel olarak bilinen bilgiler de yazılabilmektedir. Bazen de yazarın görüşleri küçümsenmektedir. Bu gibi durumlarda genellikle diğer yazarlar tarafından bilgiyi sunan yazara simgesel şiddet uygulanmaktadır. Simgesel şiddet uygulanan başlık ve yazarlar şunlardır:

1. Başlık: En çok favorilenen entry düşünce olan

Şiddet konusu olan entry: *başucu eserlerinin olmadığı günümüzde, istatistik takip eden yazar kardeşlerimizi yasa boğan bir olaydır bu. zira tutunulacak tek daldır "en çok favorilenen entry" bölümü..*

Yazar nicki: one does not simply walk into mordor

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

nanik depresif: (bkz: türkçe çok güzel gelsene)

dicemidim: (bkz: başlık nick anlaşılmaılığı)

tolkien: (bkz: beter ol beter)

swollenmember: *tam bir "akjwdjkawbn"dır.*

hayır, "akjwdjkawbn" diyip geçme önemli bir kavram o da.

bir düşünce düşününce favorilenen olur en çok, diyerek bile "akjwdjkawbn" ile açıklayabildiğim kadar açıklayamam bu kavramı.

planetpluton: (bkz: jetonum 10 gün sonra düştü) (bkz: ama var bir şeyler)

2. Başlık: Sesli harfleri ö harfi ile değiştirmek

Şiddet konusu olan entry: *yazarların son zamanlarda çok fazla yapmaya başladığı, uyuz olduğum şey.birini taklit ederken, ya da küçümsemek amacıyla entrylerini 'öylö ölmödö böylö öldö', 'börkücön, bözöm ööfö köpömöz vör tümöm mö?' gibi salakça şeylerle dolduruyorlar.*

inanılmaz itici oluyorsunuz, rica ediyorum bitin artık.

Yazar nicki: golemius

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

profesyonel okur: (bkz: öylö mö cönöm?)

kildaki keramet: (bkz: öllöh önlörön övlörönö ötöşlör sölsön)

jose ignaci: (bkz: sönsön ötöcö)

sadecegunlukseyleryazıcam: (bkz: nösöl yözöcöğümüzü sözdön öğrönöcök döğülüz)

kestirmeden uzagi yoktur: (bkz: sahi bir format vardı ne oldu ona)

tilkinin kuyruguu: *çök özöldöm lön. öyy çöök yözöök.*

bir coolunu çok sevdim: (bkz: cön bönömö)

yasoyasoyaso: (bkz: rö)

(bkz: egemen bağış)

alternatıfsacaksesuari: (bkz: öştö bönlör höp rö)

kompisko: (bkz: dövlöt bözö böhmöyör)

icanttellyouwhiyambreakingdown: (bkz: önöm örköm söğöm sölmö öbö)

fizikolojist: (bkz: gölömöös nödör sönön dördön lön)

agy: (bkz: ökömödöm kördöş dörömömöz yöktö)

kompela teorisyeni: (bkz: yötör örtök vörmöyön ödöm öldö)

akilhastanesindekiakillikiz: (bkz: başlık açayım derken çığır açmak)

futurecoffeecup: (bkz: yötör örtök öçöm döşöm ö öldö)

beni benden alırsan gerisine karismam: *çok söçmö bör şöydör. vö dö göröksözdör.*

denizdekarartivarsugelenalpermidir: (bkz: öö ösprö)

eylem adami: (bkz: ööö ö hörfö ölöröm bö döl)

hayret bir sey: (bkz: yözök lö kömön çöçöğöysö)

aklimagelmedibise: (bkz: söröf göcön gön cök örönc bö önsönsön)

the silent enigma: (bkz: söslö göldöm)

3. Başlık: 2001 a space oddesey

Şiddet konusu olan entry: *manyak bir film. kitabı da çıkmış.*

Yazar nicki: ajfo1vk85bhdh3vjfj13vjdk90

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

a133 fix: *bu zamana kadar başlığının açılmamasına über şaşırduğım film. güzel oysaki.*

(bkz: v for vandetta)

e1011001: *sözlük nasıl es geçmiş anlamadığım. halbuki kült bu kült.*

kötü sözlük seni.

pageplant: (bkz: star vars)

tigermoods: (bkz: indiana jons)

kaf kef lam mim: *lord of the sauron, friendship of the rings filmi kadar olmasa da süper filmidir.*

proust: (bkz: breyhart)

ceylanin beyaz tepsisi: *dizi de olsa* (bkz: californiacation)

gayet iyidir.

nick kalmamis alacak: (bkz: shavshank redemption)

nazarethme ne olur: (bkz: blade runer)

norman stansfield: (bkz: a cockwork orange)

zaten sinirliyim: (bkz: dondurmam kaymak)

mezzyet: (bkz: breaking pad)

dr emmett kahverengi: (bkz: iki bin bir a space odyssey)

barisunver: (bkz: martiks)

(bkz: the gadfather)

proust: (bkz: itörnül sanşayn of dı spotlıs maynd)

bilmiyomamaoyle: (bkz: matalika diye bi gurup buldum süper)

jack skellington: (bkz: ful metal ceket)

darth nihilus: (bkz: star tarak)

le fougueux: (bkz: korsan cd satıcılarıyla diyaloglar)

e1011001: (bkz: game of tohorons)

pamukprensesioperekuyandiranyamukprens: *a clockvork oragne filmi ile birlikte gözden kaçmış süper ötesi bir kült filmidir. stanley kurbick bu işi biliyor adamım!*

Barisunver: (bkz: how i met yor mather)

xavier naidoo: (bkz: ignorance is blissmillahirrahmanirrahim)

yeteramadenedimherseyi: (bkz: star war)

(bkz: green mil)

truncus brachiocephalicus: the hungry games'ten sonraki favori filmim.

ajfo1vk85bhdh3vjfj13vjdk90: (bkz: 49 shades of grey)

srondad: (bkz: fayt klab)

(bkz: dı dirhantır)

darkangel83: (bkz: palp fikşın)

sararmen: bu film için, 6.7 milyar dolar bütçe harcanmıştır.

2024 yılının sinema teknolojileri kullanarak çekimleri tamamlanmıştır..

edwood10: (bkz: the sofranos)

yariturkyarifransizadam: (bkz: american pei)

8ecks: (bkz: altıncı sis)

4. **Başlık:** 91'in 7'ye tam bölünmesi

Şiddet konusu olan entry: *bazen öyle sayılar karşıma çıkıyor ki sonucunda tam sayı çıkmayacağını düşündüğümden bölmeye bile tenezzül etmiyorum. hayatın insanın karşısına neler çıkaracağı hiç belli olmuyor. sanırım 91/7 de bunlardan biri. hayat işte.*

Yazar nicki: vogojin

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

Foxesoxes: (bkz: uğursuz 13)

lazpalle: (bkz: ekşi sözlük bölücü faaliyetler örgütü)

yga: (bkz: formatın 7'ye tam bölünmesi)

doktor sensin doktor: (bkz: hadi ateistler bunu da açıklayın)

kivanco: (bkz: açacakları başlığa ateşler salsın)

cozuf:(bkz: insan gerçekten hayret ediyor)

bilgedin: diğer rakamlara kapak olan işlemdir.

Uffu: (bkz: bilim dünyası şaşkın)

ubi dubium ibi libertas: (bkz: adam gauß beyler)

ne clark kentim ne supermanim: 7773 sayısının 7'ye bölünmemesi daha bir garip olan durumdur. hayır yani hem içinde o kadar 7 var hem tek sayı ama 7'ye bölünmüyor. gerçekten sayılar bi garip ayol.

it oynamis yonca masarasi: (bkz: dinsizin hakkından imansız gelir)

(bkz: sayılara karakter yüklemek)

profesor wimbledon: gizli bölücülük içeren hain bir plan. 91'den kasıt türkiye cumhuriyeti'dir. şöyle ki cümhuriyetin kaçınıcı yılı? 91. 7 de 7 bölgemizdir. isteniyor ki 7 eyalete bölünsün türkiye cumhuriyeti. en sonunda matematiğe de siyaset bulaştırdınız ya. pes diyorum. dedim.

adidas giyen nike işçisi: (bkz: zeka dolu tespitler)

fullmetalanil: ileride güzel günler göreceğimizin bir işaretidir. masmavi bir hava, pamuk pamuk bulutlar, sevincinden çiçek açan ağaçlar, ışıl ışıl gülümseyen güneş...

(bkz: yersen)

dondurmamgaymak: (bkz: yok artık ali sami)

zaferizm: 91'in bu suskunluğu asaletindendir. oysa 14'den hiç bir farkı yoktur.

cin ruhi: sözlük olarak biraz daha kassak gauss metodu gibi bişey ortaya çıkaracağımı işlem.

malt whisky: 31 bundan ders almıştır...

(bkz: böldürmem sana kendimi)

5. Başlık: Ekşi sözlük yazarlarına kötü haber

Şiddet konusu olan entry: “başıma birşey gelmicekse?”(Yazar bir haber sitesinin link'ini paylaşmıştır.)

Yazar nicki: behelit

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

creature of habit: (bkz: cem uzan'a hapis şoku)

vakitgecirmedensoylenmesigerekenhersoz:(bkz: ünlü şarkıcının zor anları objektiflere takıldı)

the wade: (bkz: ronaldinho varım dedi)

huniliklik: (bkz: hangi ünlü sanatçı arabasına binerken zor anlar yaşadı)

bkz terk.

doxanikee: (bkz: türk doktorlardan kansere mucize ilaç)

asklepios26eses: (bkz: alın bu kavası)

baltaliilhan: (bkz: link soğuk)

(bkz: makina bozuk)

Betos: (bkz: bu duruma en çok sevinen yine çocuklar oldu)

relabluess: (bkz: sedat kapanoğlu ve 40 kişiye hapis talep edilmesi)

(bkz: aramaya eeh)

donla kalan sener: (bkz: alo sedat)

whitesinek: (bkz: görünce gözlerinize inanamayacaksınız)

- 6. Başlık:** Yanlışlıkla aranan numaranın hiç meşkul çalmaması (Başlık, yönetim tarafından “yanlışlıkla aranan numaranın hiç meşgul çalmaması” olarak düzeltilmiştir; ancak düzeltilmeden önce yazara simgesel şiddet uygulanmıştır.)

Şiddet konusu olan entry: *ilginç bir durum. kafadan 15 yıldır telefon kullanan birisi olarak söylüyorum ki, hiç meşkul çalan yanlış numara ile karşılaşmadım. hayır bu numaralar sabit mi acaba diye düşünmüyorum değilim. az önce kafadan bir kaç numara denemesi yaptım, tabi özelden aradım...onlarda çalıyordu. ulan birinizde meşkul çalın be...*

(bkz: işte bunlar hep istatistik)

Yazar nicki: demisvegitmistin

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

baysifir: *meş adlı kulun hırsız olmamasından dolayıdır.*

headredhead: *ilkinç bir tespit.*

not: bir zamanlar başlıkta meşkul yazıyordu, filan.

Pazubant:(bkz: kulhüvallah)

edit: taşınan başlık. taşınmadan önce gayet güzel duruyordu.

nerde o eski istanbul:(bkz: odaya girdiğimde meşkul çalışıyordu)

serefsizim aklima gelmişti:(bkz: al bunu al al al al al al)

edit: başlık taşınmış ya la. manasız oldu şimdi ister istemez tabii.

umutsuzisadami: *herkez tarafından bilinir.*

sagliginiz için:(bkz: hayırlısı be külüm)

nickime takmıyorum: *yannışniknan aradıysan ya da yannış aradıysan meşkul olabilirki! ben bikeresinde teyfigilleri aradıydım, şarzımda bitiyodu,agzımda böğrek vardı,karsidanda bağyan geliyodu,amarikadaydim,amalyat olacaktım,yagmur vardı ve şemşiyeyi actiydim,sona kipritle cigara yaktım,pantolonun cebinde de pıçak vardı , agzımda sovan kokuyordu,yandaki santiyede de mütayit bina dikiyordu, herkez bana bakıyordu!*

not: turkce ogretmeninizin telefonuna ihtiyacim var acilen...birsey soylemek istiyorum!

willdone: (bkz: vurmayın adam öldü)

emreszn: *verilmeden* (bkz: bak hala ölmedi vurun)

(bkz: linç var dediler geldik.)

(bkz: gramer hatası var dediler geldik)

(bkz: vurun daha ölmedi)

ankarakarakedisi: *müşkül bir durum.*

aşk kalbimi yakan bir volkan gibidir,

en sevdiğim tatlı kazandibidir.

leyla sev beni sokma müşküle,

beraber kaşık atalım bir tabak keşküle.

(bkz: beraber kaşık atalım bir tabak keşküle)

oglumbakgitt:(bkz: tesbihte hata olmaz)

yoga yapan mistiq kedi: (bkz: sensin istatistik)

aran suıldur: (bkz: inanmıyorum ama bir gramer var)

turkcekarakterlinikimolsaydikeske: (bkz: alın bu arkadaşı)

7. **Başlık:** Öldüren 1 nisan şakası

Şiddet konusu olan entry: *şuradan izlenebilecek,ciddi anlamda öldüren 1 nisan şakası olmuştur.bu nasıl şaka lan allah cezanızı versin.*

Yazar nicki: copten camurdan adam

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

gencliginde metalci dovmus hikmet amca:(bkz: seri şekilde hayırlı olsun'ları iletiyoruz beyler)

zokondor: (bkz: fiber mi kardeş)

cicekacanpapagan: (bkz: adam çöpten çamurdan çıkmış beyler vurmayın)

ben degilsem kim simdi degilse ne zaman: (bkz: oo internet alirim bi dal)

asklepios26eses: (bkz: hayırlı olsun)

chumarro: (bkz: anlayamazsınız)

kahmut: (bkz: sene 69)

ayi taklidi yapan kedi yarusu: (bkz: 146'dan adsl'e geçen adam)

antipodes: (bkz: vurmayın beyler adam öldü)

hal i pürmelal: (bkz: aaa metin ali feyyaz)

betos: (bkz: oo ashab-ı kehf uyanmış)

mal mod tarafından ucurlan yazar: (bkz: kaptan mağara adamı geliyor anacım)

supermanın yaveri: (bkz: mağara serin miydi?)

jfn: (bkz: youtube'a yüklenen altıncı video)

neydugu belirsiz: (bkz: 80 darbesiyle 10 yıl geri giden adam)

xavier naidoo: (bkz: ilhan irem vardı noldu ona)

larsvontier: (bkz: homo erectus connecticus)

scorch: (bkz: cgi'ya giriş 101)

tarhanazaptagerek: *ben bu videoyu ilk izlediğimde bilgisayar yoktu ütü ile izlemiştik. hey gidi günler.*

demisvegitmistin: *hiç unutmam bu videoyu hesap makinasına yüklemişlerdi ilk, bütün mahalleli toplanıp izlemiştik.*

benoyledemekistemedim: (bkz: vurun vurun olmemis daha)

thatam: *büyükbabam 2. dünya savaşında öldüğünde cebinden çıkan flash diskteki esrarengiz videoda bulunan şakadır.*

40'lular bilmez...

bahti: (bkz: aaa dünya yuvarlakmış)

r e d n e c k: (bkz: eski mısır'da kablosuz elektrik kullanılması)

right click: (bkz: vurun adam daha ölmedi)

proust: (bkz: diğer 6 arkadaşın nerde)

kirk karakterin kirkini da kullanan zat: (bkz: mağara kira mı kendi üzerinize mi?)

anomaly: (bkz: beyler abba diye bir grup buldum süper)

balzac: (bkz: metallica diye bir grup buldum çok iyi)

rakicandır: (bkz: beyler gelin ateşi buldum)

celikk: (bkz: beyler süper baba'yı çalıyorum flütle)

baltaliilhan: (bkz: internet bağlatmışsın kardeş hayırlı olsun)

isini vermek istemeyen bir yazar: (bkz: lc waikiki'nin zengin markası olduğu yıllar)

ed gein jr: - mazhar diye bir vokalist buldum tam bize göre

fuat

superwoman: tost makinesinde izledigim ilk video'dur.

spatulaylayerdenkazinankurbaga: (bkz: bana bir modem bağlat baba)

bilemiyorum altan bilemiyorum:(bkz: micheal jackson'ın henüz siyah olduğu zamanlar)

kunduramin akisina olurum turkiyem: (bkz: iboyla mahsun barıştı mı)

kisa bisey olsun istemiştım: (bkz: ttnet'in kapsama alanının bayağı genişlemesi)

komik olma kuzen: (bkz: içq dan mı mirc ten mi yazıyorsun kardeş)

fiberoptikkablosunatakilanadam: (bkz: seneye de nasipse milenyumdayız)

budwe1ser: (bkz: mağara.avi)

ozgurolmakistiyorum: (bkz: ve tanrı ademi dünyaya gönderdi)

neptun savascisi: (bkz: noel dayı çok komik ya)

kutukcu: (bkz: hangi mağara)

isitajoke: (bkz: mağaranda bana da bana da yer ver)

abbas isyanda: (bkz: mağaramda her şey var ama yine de mutsuzum)

fshield: (bkz: google diye bir site buldum çok güzel)

bazi eziklere kapak olan yazar: (bkz: 30 yıl sonra komadan çıkan adamın yaşadıkları)

(bkz: 1979'dan 2010'a komada kalan adama özet geçmek)

greyback: (bkz: kardeş göktürkler nasıl)

nihayet be: (bkz: mağaranın -1. katındaki öğrenci evi)

kaptankosku: (bkz: oo grafi 2000 şakaları alırım bi dal)

bi kac yerden para bekliyorum: (bkz: ardı ardına big bang patlamasının olduğu yıllar)

kingjames: (bkz: geçen isa'yla kudüs'teyiz)

neptun savascisi: (bkz: geçmişe geri dönmeliyiz marty)

lewiscarroll: (bkz: slm asl pls)

ozgurolmakistiyorum: (bkz: dünya düz bir tepsidir denilen yıllar)

hal i pürmelal: (bkz: tûtî-i mu'cize-gûyem ne desem lâf değil)

kafasi karismis adam: (bkz: vurun beyler adam morgdayken dirilmiş)

8. Başlık: İki basamaklı sayıları 11 ile çarpmanın kolay yolu

Şiddet konusu olan entry:iki basamaklı sayıları 11 ile çarparken bu yolu kullanabiliriz.

sözü fazla uzatmadan hemen örneklerle anlatalım.

iki basamaklı olup sayı değerleri toplamı 10'dan küçük olan sayıları 11 ile çarpmanın kolay yolu :

-11 ile çarpacağımız sayının sayı değerleri toplanır ve çıkan sonuç 11 ile çarpılacak sayının arasına yazılır.

örnek 1:

$$12 * 11 = ?$$

(1+2 = 3 <<< yani 10'dan küçük)

sayımız : 12

1+2=3 (toplama işlemi ile ulaştığımız 3 rakamını 12'nin ortasına atıyoruz)

$$12*11 = 132$$

örnek 2:

$$27 * 11 = ?$$

(2+7 = 9 <<< yani 10'dan küçük)

sayımız: 27

$2+7=9$ (toplama işlemi ile ulaştığımız 9 rakamını 27'nin ortasına atıyoruz)

$$27*11=297$$

örnek 3 :

$$53*11=?$$

$(5+3=8 \lll \text{yani } 10\text{'dan küçük})$

sayımı: 53

$5+3=8$ (toplama işlemi ile ulaştığımız 8 rakamını 53'ün ortasına atıyoruz)

$$53*11=583$$

iki basamaklı olup sayı değerleri toplamı 10'dan büyük olan sayıları 11 ile çarpmanın kolay yolu

- 11 ile çarpacağımız sayının sayı değerleri toplamı 10 veya 10'dan büyük ise yine toplama işlemi yapılır, toplama işlemi ile bulduğumuz sayının birler basamağı 11 ile çarpılan sayının ortasına atılır ve onlar basamağı 1 arttırılır. örneklerle pekiştirelim :

örnek 1 :

$$64 * 11 = ?$$

$(6+4=10 \ll \text{toplama işlemi sayesinde ulaştığımız sayı } 10, \text{ bu nedenle birler basamağını } (10\text{'un birler basamağı } 0\text{'dır}) \text{ sayımızın ortasına atıp, onlar basamağını } 1 \text{ arttıracamız})$

$$6+4=10 \text{ [birler basamağı : } 0 \text{]} \text{ (0'ı sayımızın ortasına atacağız)}$$

sayımız : 64 (sayımızın onlar basamağı: 6) bunu 1 arttırıyoruz $(6+1=7)$

$$64 * 11 = 704$$

örnek 2 :

$$78 * 11 = ?$$

($7+8=15 \ll$ toplama işlemi sayesinde ulaştığımız sayı 10'dan büyük, bu nedenle birler basamağını (15'in birler basamağı 5'dir) sayımızın ortasına atıp, onlar basamağını 1 arttıracamız)

$7+8 = 15$ [birler basamağı : 5] (5'i sayımızın ortasına atacağız)

sayımız : 78 (sayımızın onlar basamağı: 7) bunu 1 arttırıyoruz ($7 + 1 = 8$)

$78 * 11 = 858$

Yazar nicki: tozkoparanoglu

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

sphagetti: (bkz: hayirli olsun kardeş matematiğe başlamışsin)

archimonde: (bkz: oo matematik alırım bi dal)

aglarini deldik hala gak guk: (bkz: matematik diye bir şey keşfettim süper)

slave4you: (bkz: hesap makinesi)

ucmu ucvirgulondortmu: (bkz: mega hafıza)

(bkz: hafıza şampiyonu)

abraxas abraxas: (bkz: baran 14 yaşında arkadaşları ona einstein diyor)

sicarken ilham gelen dahi: (bkz: bu çocuk okur hanım)

lojbat: (bkz: insan beyni muazzam gerçekten)

anomaly: (bkz: her çocuk özeldir)

aslan kartal: (bkz: ortaokul öğrencisi)

eeengineer: (bkz: ha tamam o zaman)

swollenmember: (bkz: philosophiae naturalis principia mathematica)

ca is sa: bana salak yemin ediyorum geri zekali bu cocuk ya ozlu sozunu hatirlatan nedensiz durum...

maskulen: (bkz: bizim çocuğun da matematiği çok kuvvetlidir)

beeyore: daha kolayı var.

mesela 44 olsun sayımız.

44+44+44+44+44+44+44+44+44+44+44 yapıyoruz. 11 kez topluyoruz. ne çıktı?
484.

44x11= 484

484=484. muthis bi bulus bence. zaten bana ilkokulda dahi anlamında de derlerdi.

sisisi silifkenin yoğurdu: (bkz: veee milliyetçi harek aaa pardon yaa)

agy: john nash'in şizofren olmadan önceki hallerini hatırlatan dahice yöntem.

9. Başlık: Arkadaşının yılmaz ile konuşmasına sinirlenen kız

Şiddet konusu olan entry: gerçekten çok sinirlenmiş olan kız. youtube'da tesadüfen gördüm çok pis dayak atıyor.

<http://www.youtube.com/watch?v=sngrtiyyciy>

Yazar nicki: gavur mahmut dayı

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

solitary man: (bkz: bu artık mağarayı da internet bağlatmayı da geçti)

ozoutlaw: (bkz: kardeş interneti yeni mi bağlattın)

kendinikesensatanistkedi: (bkz: alalım arkadaşı)

foverine: (bkz: hayırlı olsun kardeş internet bağlatmışsın)

solitary man: (bkz: kaç yaşındasınız lan)

lord of the trakya: (bkz: ekşi sözlükteki geçmişten gelen adam)

geneticallycorrected: (bkz: yılmazı belediye itlaf etti)

dedikoducu: (bkz: hayırlı olsun kardeş kondansatör icat olundu)

capkin degilim yuksek mühendisim: (bkz: kimden ötürü haa kimden ötürüüü)

internetini yeni açan seyircilerimiz için gerekli analizler, komiklikler, şakalar yukarıdaki linkte mevcuttur. boşuna uğraşmayınız.

10. Başlık: Arkadaşın kokoreççiden yediği inanılmaz ayar

Şiddet konusu olan entry: *çocuğu günlerdir uyutmayan ayardır.*

acıbadem'in üst tarafında, küçük çamlıca eteklerinden efsane kokoreç yapan bi abi var, bilen bilir. daha iyi kokoreç yediğim bir yer oldu mu bilmiyorum. adam diğer kokoreççiler gibi eti domatesle karıştırıp malzemedden çalma türü hileler yapmıyor. orijinal kokoreç yiyorsun.

neyse,

bizim kekonun mide, bağırsak falan baya rahatsız. öyle her boku yiyemiyor yani, ama bi o kadar da obur.

sipariş verirken adama şu olsun bu olmasın deyip duruyor. domatesini bol koy deyince herif buna sağlam bi bozuk attı:

"sen niye geldin buraya?" diye sordu.

bizimki de "ne demek niye? yemek yemeye geldim" dedi.

"hayır onu demiyorum, sen niye geldin buraya?"

bizimki acaip bozuldu, mavi ekran verdi garibim. bet beniz sapsarı oldu falan. "iptal et sen benim siparişi, siz yiyin abi ben yemiyorum" dedi.

gülmek için zor tuttuk kendimizi.

(bkz: bu da böyle bi anımdır)

Yazar nicki: vincenzo scaletta

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

alkolik oldum: (bkz: sen şimdi neden bu başlığı açtın)

ugurcan: (bkz: sen niye geldin sozluge)

ghergedan: (bkz: beni niye cagirdin sen)

tirizettin: (bkz: arkadaşını satan adam)

susadıkca ver agzima dudagi: (bkz: hoca durur mu)

beta karotensel uyum: (bkz: yiyen bilir)

vetuspolitique: (bkz: not your blog kekocan)

sourbeyi:ya sen hayırdır ya?

- ne demek hayırdır

yok onu demiyorum, sen hayırdır yani ?

- tamam benim entry'i iptal et, yazmıyorum sözlüğe :(

sirbalik: (bkz: serin hikaye)

kendiniressamsananfirca: (bkz: beyler milletin içinde yapmayın bari)

bayuldum: (bkz: bir arkadaşım ekolü)

vardevela: beklenen sonu vermemiş olan ayardır.

eğer hikayenin başında duvara asılı bir tüfek varsa, bir an gelir mutlafa patlar.

eğer hikayede rahatsız mide, bağırsak varsa

ay daha fazla yazamayacağım. anladınız siz onu.

delikanli kiz: (bkz: ayarlar menusu)

web kamerasiyla yayın yapan tv: (bkz: sebebi neydi ki)

fuckervoice: (bkz: dostum ayar demişin ama bu bildigin kafayı yemiş)

yo wassup: zeka testi gibi ayardır. 80+ iq sahipleri göremez.

- hangi ayar?

+ ya işte böyle dedi ahuuahauhaua

- onu demiyorum, hangi ayar?

tasarim mühendisi: (bkz: fikrasına gülünmeyen adam)

doctorshultz: (bkz: bir gün yılmaz hocalarla lokalde oturuyoruz)

kartonpierre: *efsane bir ayar olmuş hakikaten. o arkadaş yaşıyor mu acaba hala?*

(bkz: beyler benim kafam çok iyi haberiniz olsun)

(bkz: paramla rezil oluyorum)

ben hic terlemem: (bkz: aslında komikti ama şimdi anlatınca olmadı)

olcayskr: (bkz: ooo troll alırım bi saçmalık)

iktidar olup muktedir olamamak: (bkz: hanım koş gene ayar veriyorlar)

(bkz: hanım koş bizim oğlan espri yapıyor)

(bkz: hanım koş leğen getir höykürecez)

(bkz: hanım koş çocuklar başlık sıçmış)

hayalleri olan çocuk: (bkz: vaziyet almayın zaten ortalık karıştı)

besparasizburjuva: (bkz: botulan fotmata tetki)

petito: (bkz: bu da böyle bir animdir) (bkz: bizi pek sarmadı)

hele buna: (bkz: torununa anlatacak anısı olmayan insan)

sa de: (bkz: ankaranın keçiöreninden yediği inanılmaz ayar)

hyperkin: (bkz: hahahaha anlamadım)

recelbendimsevgilim: (bkz: ben gülüyor muyum ?)

zaptir: (bkz: boşa geçen saniyeler)

vetuspolitique: (bkz: abi pardon)

ssmtefl: (bkz: ...dedim dedim inanmadınız bak ne oldu şimdi?)

gastiro: (bkz: cevap veremedi)

epres: (bkz: yokum dedi)

freeshah: (bkz: sen kim köpek)

bis morgen: (bkz: sevgili günlük)

sektersengetsen: (bkz: hayır onu demiyorum, sen niye bu başlığı açtın?)

andrew: (bkz: sıkıntıyla gelen ekşi sözlükte komik olma isteği)

sky god: (bkz: komik mi şimdi bu)

nuribeyaz: (bkz: cool story bro)

bu tabanca bu cakmak: (bkz: bono kahkahayı bastı)

11. Başlık: Cansu Dere

Şiddet konusu olan entry: *yüzümün ,şu sıralar sıklıkla, benzetildiği kadın.*

diğerleri için, (bkz: selin şekerçi), (bkz: özgü namal)

Yazar nicki: cidalikenan

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

kalpsiz mikrop: (bkz: çok benziyorum)

(bkz: aynısıyım)

(bkz: cem bey merhaba)

sergezer: (bkz: adım kenan cansu dere'ye benziyorum)

sikelanjelo: (bkz: sen bana birini android)

lord of the trakya: (bkz: hoşgeldin kenan abla)

nick kolay aga: *beş kilometreden bakınca aynı bana benzeyen hatun.*

sutdoktermuskedi: (bkz: kenan komutan)

"ben kenan komutan, arkadaşlarım bana cansu dere diyor."

türkiye sınırlarındaki esmer kadınların yuzde 94.33'nün benzetildiği kadın.

umursamaz tavrın hastası: (bkz: adım kenan kadınsı erkeğim)

psychiatry: (bkz: hoşgeldin harun abi)

12. Başlık: 1 Kasım 2005 Ankara'da kar yağışı

Şiddet konusu olan entry: *incekte oturduğum için youn bir şekilde yaşadım bu yaşı hatta halen yaşamaktayım ama olsun böylece evdeki jiplerden birini kullanmam için bahane olur.*

Yazar nicki: kokainci toykelam

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

dirtyfrank: *kocaelide oturduğum için yaşayamadım ama olsun böylece evdeki bisikletlerden birini kullanabiliyorum*

jean: *ankarada olmadığım için sahitlik edemediğim doğa olayı..*

bahane uyduramadım bari direk söyleyeyim... bizim ucagımız var...

plt radioman: *ankaranın yüksek semtlerinde çimlerin ve araçların üstüne 4 cm, bilemedim 5 cm kar bırakmıştır - ben oran semtindeyim, çıktım ölçtüm -... bırakın jiplerinizi biriyle gezmeyi, evinizde oturun, ders çalışın, vizeler yaklaşıyor.*

etsw: *tungun yurttan kaldığım için göremediğim, sozluk olmasa da göremeyeceğim kar yağışi.*

ne yazık ki yurdun onune park etmek yasak olduğundan jipimi park edemiyorum.

robin: *yetişmek için az sonra cherokee'ye atlayıp yola çıkacağım kar yağışidir. eskişehir'de okula gidip gelsin diye bizim oglana bıraktığım range rover var, ona geleceğim. biraz azla yetinmeyi öğrensin eşşek sipasi.*

etsw: *ustune çok kar yağdığı için jipimin üstünü branda ile örtmek zorunda kaldığım kar yağışi. yoksa ucagım mıydı?*

sorrowmybeloved: *ankara'da olmadığım için henüz göremediğim doğa olayı. lakin az önce bir denizaltı kiraladım ve şu an içinde bulunuyorum. yağışın sonlarına yetişmeyi umut ediyorum. aaa lan ankara'da deniz yoktu di mi? tüh...*

gozu yasli kurbaa: *paniğe çok mahal vermedim ama yinede bir an önce altın kaplama scooteruma atlayıp bu diyarları terketmeyi düşünüyorum..*

etsw: an itibariyle evimin onundeki jipi kaldirimdan trafik polisleri cekerken anons yaptigi icin di\$ari baktigimda farkettigim kar yagi\$ı.

deadpilot: sahibi olduğum ankaradaki yüksek semtlerimi beyaz bir örtü altına sokan yağı\$tır. neyseki cape canaveraldaki mekiğimin kaloriferlerini alıştırabildiğim uzaktan kumandam yanımda da en azından dünyadan kaçarken uőümem.

retronology: bi sey bi sey mart 2011 ankara'daki kar yagisi gibi degildir asla. 109 cm bacak boyumla giydigim harleylerimden sonra yariyi bile geciyördü kar. havami da attim.

androcek: (bkz: ergen olmak çok zor be hacı)

13. Başlık: Bugün 25 kasım erkekler sussun

Şiddet konusu olan entry: *bugün 25 kasım! erkek şiddetine, devlet şiddetine karşı kadınların mücadele günü! bugün erkekler günlük hayatlarında bir adım geri dursunlar. biraz egolarını bastırsınlar ve bunladan sonra da böyle gitsin mümkünse!*

Yazar nicki: season when passed

Simgesel şiddet İçeren Entryler:

pamuk prenses ve en az uc cüceler: (bkz: tamam)

darda imaney: zaten kadın ve erkeğin eşit olması fitrata ters

naletcix:(bkz: duygu asena'nın sözlük yazarı olması)

king lizard: (bkz: aferin çok iyi düşünmüşsün)

14. Başlık: Edit yerine düzeltme kullanalım kampanyası

Şiddet konusu olan entry:--- spoiler ---

2 adet yön vardır.

edit: nicola tesla uyardı, 4 adetmiş.

edit2: albert einstein uyardı 8 adetmiş, 4 ana 4 ara yön olmak üzere.

debe editi: entry'mi editemem için çok sayıda istek geldi o yüzden editliyorum.

--- spoiler ---

yukarıdaki entry tamamen hayal ürünü bir entrydir. sözlükte çok sayıda görebildiğimiz entrylerden sadece bir tanesi.

dikkat çekmek istediğim kısım edit kısımları, yabancı bir kelimenin türkçe yapım ekleriyle, adeta türkçe bir kelimeymiş gibi kabul edilmesi.

edit kelimesinin türkçe karşılığına bakalım; düzenlemek, yazımlamak, baskıya koymak, yayına hazırlamak...

bizim sözlükte kullandığımız anlamı ne ? düzenlemek yani düzeltmek. sözlük yönetimi bir entrymiz üzerinde değişiklik yapmak için düzelt butonu koymuş, ee biz niye edit'i kullanmakta ısrar ediyoruz.

şimdi diyeceksiniz tamamda sende kullanıyorsun, daha önce hiç bu konuyu düşünmemiştim, sadece mevcut durumu kabullenip editlemeye devam ediyordum. bundan sonra düzeltme kelimesini kullanmaya başlıyorum. ve siz değerli sözlük yazarlarınızı da bana katılmaya davet ediyorum. şimdi baştaki entryi türkçeleştirelim.

--- spoiler ---

2 adet yön vardır.

düzeltilme: nicola tesla uyardı, 4 adetmiş.

düzeltilme2: albert einstein uyardı 8 adetmiş, 4 ana 4 ara yön olmak üzere.

debe düzeltilmesi: girdimi düzeltilmem için çok sayıda istek geldi o yüzden düzeltiyorum.

--- spoiler ---

kampanyamız başarıya ulaşırsa ikinci sırada (bkz: entry yerine girdi kullanalım kampanyası) olacaktır.

Yazar nicki: ofsayti bozan stoper

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

cobongo: (bkz: olmaz işler müdürü)

anektar: (bkz: beni düzeltme süpermen)

righteous man: (bkz: oğlum cidden oturup düşünüyor musunuz bunları ya)

photonics: (bkz: ofsaytı bozan stoper)

çizgi ihlalini bozan durdurucu

(bkz: entry nick uyumu)

solomoll: (bkz: albert einstein)

korbagor:(bkz: kullanın)

15. Başlık: Uzaya uçmak yerine düz gitmek

Şiddet konusu olan entry:*az önce biraz düşündüm de uzaya mekik fırlatacağımıza yerden uzaya doğru hafif eğimli, 30-35 derecelik açıyla yavaş yavaş yükselen bir yol yapsak. daha kolay gidip gelmez miyiz lan?*

<http://i.hizliresim.com/ny7kyv.png>

yada şöyle

<http://i.hizliresim.com/emrb41.jpg>

gördüğünüz gibi elin uzay mekikleri uzaya dimdik gittiği için korkunç bir enerji ve kaynak harcarken benim uzaya double yol projem sayesinde arabayla bile uzaya gidebileceğiz. işin tüm sırrı dünyanın yuvarlak olmasıyla alakalı. yolun dünyadaki kısmına ağırlık koyarsak ve dünyadan ayrılan bölümün altına da destek kolonları yerleştirirsek (buradan arşimete de selamlar). böylece gayet dengeli ve yıkılmayan bir geçiş sistemi sağlayabiliriz.

hatta yolu biraz daha uzatabilirsek aya da köprüleme yaparak doğru bir zamanlamayla kolayca geçebiliriz. neyse işte ben nobel başvuru formumu doldururken siz de hükümete haber verin. zaten başbakanımız double yol yapmayı sever. böylelikle ülkemizi küresel güç yapma adına bir adım daha atmış oluruz ellaam.

(bkz: kafam yine zehir gibi)

Yazar nicki: filolog

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

alperz: (bkz: adam zeki beyler)

lapris: (bkz: yazık la kimin çocuğuyusa)

dumduz bir adamim: (bkz: yaman şakacısın delikanlı)

bangbusun muavini: (bkz: senin yolun yol değil)

bedwetter: (bkz: en kestirme yol bildiğin yoldur)

fusion2dx:2071 projesi gibi öneri. (bkz: asfaltınız hayırlı olsun)

badamli: *bu seneki soruların kosedeki bakkal amca tarafından hazırlandığını ortaya çıkaran fikir*

backflip: *burdan aya çelik hat gerip teleferikle gidelim diyerek +1'imle geldiğim zirvadır.*

bi bok anlamadım: (bkz: arkadaşları ona einstein diyor)

dmxx: (bkz: stairway to heaven)

hatta

(bkz: a ladder to heaven)

beni bana vermeyen beni neyleyim: *projeye everest tepesi üzerinden başlanırsa maliyeti ciddi oranda azalacak asrın projesi.*

hikayedeki mal: *tbmm'nin acilen toplanıp yerçekimi kanununu iptal etmesiyle olabilesi yüksek proje.*

agacadam: (bkz: yeğen einstein beyler o kitaptan mı çıktı bunlar ?)

celeron 300a: *bunun yerine saatte 40.000 küsür km ile koşarak uzaya gidebilirsiniz. hem ucuz.*

(bkz: kaçış hızı)

pyolgezer: (bkz: abduallah ile ucmak)

messi rakibinden siyildi: (bkz: tabii lan manyak mısın)

engyn: *süper fikir. bu fikri tam onaylayıp 1 milyar \$ ödenek başvurusu yapacaktım ki dünya dönüyormuş beyler... şimdi bu dönüş hızını mancınık olarak kullanmak üzere bir proje geliştiriyoruz, siz dalga geçin anca.*

psychostar:sürekli zıplayarak geri geri dünyayı gezme projem kadar etkileyici bir fikir.

from the future: (bkz: kafa da zehir gibiymiş maşallah)

majesteleri84:o duble yolun ortasına metrobüs de koyar, çoluk çocuk uzaya gidebiliriz.

pkron: (bkz: atom fiziğine de profesörlüğe de lanet olsun)

enfazla40karakter: (bkz: nobel akıl-fikir ödülü)

16. Başlık: Dünyanın bir bilgisayar oyunu olması

Şiddet konusu olan entry:aşırı gerçekçi bir bilgisayar oyunu. yapay zekası o kadar gelişmiş ki karakterler bile gerçek olduklarını düşünüyorlar. uygarlıklar kuruyorlar, maden işliyor, ticaret yapıp, teknoloji geliştiriyorlar. hatta bazıları onlarla oynayan oyuncuya tapıyor bile. oyunun da belli sınırları var tabi. mesela oyundaki harita dışına çıkınca nefes alamıyorlar. ilerlemeleri çevresel koşullardan dolayı aniden güçleşiyor. bunun nedeni oyunun sınırlarına ulaştıklarında aslında tümüyle kurgusal bir evrende yaşadıklarını öğrenip umutsuzluğa düşmelerini engellemek. oyuncu arada canı sıkıldığında doğal afet falan gönderip eğleniyor. tam tersi karakterler birbirini öldürmeye çalıştığında anında kitap, peygamber falan geliyor. eldeki peygamber upgrade'i bitince fetullah, cübbeli falan gönderiyor. aslında farklı ülkelerin ve kıtaların farklı oyuncular tarafından yönetildiği multiplayer bir oyun da olabilir bu (mesela amerikanın sahibi iyi oynuyor). ama ne olursa olsun oyuncu bir gün oynamaktan sıkılacak ve fişi çekip tatile, kız arkadaşına falan gidecek.

(bkz: işte biz o gün tükeneceğiz)

Yazar nicki: filolog

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

romali kole marcuss:(bkz: himm bakıyorum da çok esaslı bir tespit yapmissin)

thesweepmaster: (bkz: save tuşu neydi)

xasiork: (bkz: senin bu hesabın var ya. silinmiş o.)

ugr101mmxi: (bkz: gta v'in etkileri)

arpej: (bkz: diego dur allahını seversen zaten ortalık karışık)

red sonja: (bkz: vat iz matriks ulan)

zibidi haylazoglu: (bkz: catapult ready my lord)

disease: (bkz: the thirteenth floor)

tekila mi vodka mi karar veremedim: (bkz: dejavunun ölümden önceki son checkpoint olması)

temmuz soğuğu:(bkz: crack çıktı mı)

bluebeard: (bkz: sözlüğü neo kurmuş)

sonyablade: (bkz: şakaysa da döverim ciddiye de döverim)

originals: (bkz: kol bozuk)

french inhale: (bkz: böyle bir şey yok. ama olabilir de.)

eindaclub: (bkz: evrenin bir televizyon dizisi olma ihtimali)

4.4.3. Karşıt Görüş İçeren Entry/ Başlık

Ekşi Sözlük, çok farklı görüşlerin aynı anda ifade edilebildiği bir platformdur; ancak sözlükte ya da toplumda hâkim olan bazı görüşlere aykırı fikir beyan edenler diğer yazarlar tarafından simgesel şiddete maruz kalabilmektedir. Bu duruma örnek olabilecek başlık ve yazarlar şunlardır:

1. Başlık: Iphone'a kılıf takmayı görmemişlik saymak

Şiddet konusu olan entry:*genelde kalburüstü kesimde hakim olan görüştür. bunlar iphone'a yada buna benzer pahalı telefonlara kılıf takmayı görmemişlik sayarlar..ciddi ciddi söylüyorum bakın..defalarca şahit oldum..*

onlara göre iphone yada buna benzer telefonlar en fazla 2 senede bir yenilenmesi gereken ürünler. böyle aşırı korumacı yaklaşım bir eziklik ve sonradan görmelik belirtisi..

o yüzden bunların büyük bir kısmı öyle kılıfsız falan kullanırlar bu türden pahalı telefonları. eskidikçe de yenilerler.

Yazar nicki: ozvald

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

oxsi: (bkz: yemin ederim gerizekali bu çocuk)

ephe: *he gülüm he başka işin gücün mü kalmadı denmesi gereken cümle.*

telefonuyla türlü aksiyonlara giren adam isterse dışına karbonfiber kaplatır la sanane denir, bu önermeyi doğru sayanlara...

haa aldığı tel.i kılıfsız hiç kullanmamışsa o zaman biraz denesin la çok güzel oluyor, her yanı çiziliyo hemen ama olsun.

dudagin kenarındaki egreti kivrim: *kılıfın sadece koruma amaçlı kullanıldığını sananların ezikliğidir. pekâlâ dekoratif amaçlarla kullanan da vardır, eli terlediği için kullanan da. eşyanın esiri olan insanlara acıyorum.*

erisaa: *sayanın ezikliğidir.*

siz telefonu zenginlik ya da gösteriş nesnesi olarak algılıyorsanız sahiden fakir ve eziksiz demektir.

biz zenginler böyle şeylere dikkat dahi etmeyiz. yani telefonun kılıfı mı var, elinde mi taşıyor. masaya mı koydu falan gibi abuk şeylere yani.

perfectum: *zenginleri mallarını har vurup harman savuran kekolar sanan mal beyanı.*

sizin tabirinizle "kalburüstü kesim" olarak addedilen bir ortamda bulunuyorum. henüz kılıfsız bir iphone'a rastlamadım.

yalnız donanimhaber gibi forumlarda cihazın tüm estetiğini hiçe sayan kılıfları gördükçe acayip dalga geçiyorum o ayrı. örnek: spigen kılıfları. kılıf konusunda acayip başarısız bir marka. rezalet ötesi kılıfları var. cihazı inanılmaz kalın gösteriyor.

enchantress: *görgüsüzlük göstergesidir. telefonun kılıfından görgü analizi yapan görgüsüzdür o zaman bana göre de. kılıf takmayarak çok zenginim, para bende bak iphone5678si öyle kullanıyorum mesajı vermeye çalışır. o tespit bu da tespit.*

2. Başlık: Akp'ye alternatif bir parti olmaması

Şiddet konusu olan entry: *son edit: akp'ye alternatif bir parti olmaması sorunu şeklinde bir başlığı, popülist nedenlerle akp'ye alternatif bir parti olmaması yapmak tam bir deha ürünü.*

edit: öncelikle lütfen, (bkz: maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi)

uzun zamandır hakkında yazmayı planlayıp sürekli ertelediğim bir siyaset sorunu.

çok net bir şey söyleyeyim, akpden zerre kadar haz etmeyen, kafama silah dayasalar oy vermeyecek insanım. ve bu konuda da çok ciddiym. ama gelgelelim, benim bu duygularım, bir takım gerçekleri görmemi engellemediği için bazı - sol kesimin kabul etmek istemediği - olayları daha iyi analiz edebiliyorum.

(edit: ben de bir solcuyum arkadaşlar. yazının ortalarında bir yerlerde anadolu insanının gözüyle yazıyorum dedim. kendi düşüncelerimi yazıyorum demedim.)

nedir bu olaylar ? hemen düşüncelerimi yazayım.

şu sözlükte, ciddi ciddi kaz ve ördek'i net bir şekilde ayırt edebilen kaç kişi var? gülmeyin öyle, ciddiym. koca sözlükte kaçımız tezek yakarak ısındık ömürlerimizde? kaçımız tezek evlerde yaşadık?

bu ülkede çok fakir insanlar var arkadaşlar. biz buralarda tekel zamları, mazot zamları, doğalgaz zamları için dövünürken, evine akşam fazladan 1 ekmek alıp alamayacağını düşünen insanlar var. bunu anlamak lazım önce. sen ben sigara zammının, alkol zammının peşine düşeriz, biz kullanıyoruz çünkü bunu. ama kusura bakma, karnını dahi doyuramayıp, çoluk çocuğuna aş götüremeyen bir babanın umrunda olmaz tekele, mazota gelen zam. ve bu da oldukça doğaldır.

hayatı boyunca değil bir arabaya sahip olmak, ölene dek ehliyet görmemiş insanlar var bu ülkede. otobüse binerken bile 2 liralık yol masrafını düşünen anneler/babalar var. çocuğunu, servise veremeyeceği için, dandik bile olsa evinin yakınlarında olan okula istemeye istemeye de olsa gönderen aileler var. diyeceksin ki mazot zammı sadece mazotu bağlamıyor ki ? evet biliyorum bunu ama şimdi sor kendine, mazot zammını mı düşünüür bu insan ? irdeler mi ? tabii ki hayır. ve bu da oldukça doğaldır.

bak linke, sadece istanbul için belirlenen okul servis ücretlerini incele, durum anadolu' da da aynı merak etme. buyur buradan yak.

kendi yakın çevremde maalesef insanları eğitilmiş/eğitimsiz (cahil) olarak ayıran arkadaşlarım var. evet var bu insanlar. sorun ayırım yapmak ya da ayırım yapıyor olmaları değil. esas sorun, bir aşağılama unsuru olarak cehaleti kullanmak.

cehaletten bahsedince hala yıl olmuş 2014, mum ışığında okuyup doktor olanlar var şeklinde cümleler kuran insanlar var. kusura bakmayın ama bu bana samiyi çağırıyor. hani erkek gibiyim dediği sevgilisine, rusa gidelim mi diyen...arkadaşlar, herkes aynı çevrede yetişmiyor. herkes aynı ailede yetişmiyor. insanlar kek değildir, şunu bir anlayalım önce. insanların öncelikle ebeveynleri sonra da yakın çevrelerinden öğrendiklerini değiştirmeleri imkansızdır demiyorum, ama bu kabuğu kırmak çok çok zordur. çok ciddi mücadele, irade ve savaş ister.

sana senin dilinden anlatayım o halde, irade kelimesine güldüğünü görür gibiyim. alkollüsün, karşında muazzam güzel bir kadın, sevişmek istiyor seninle, hiçbir bağlayıcı sorumluluğun (aile, eş, sevgili vb.) yok. kendini durdurman ne kadar kolaydır ? hah. işte insanların da büyüüp yetiştikleri çevrelerinden irade ve mücadeleyle farklılaşmaları da aynı derecede zordur diyorum.

gelelim eğitim konusuna. lütfen artık gerçekçi olalım şu konuda. nadir ve uç örnekleri geçelim artık. şu sözlükte bugün standart ve orta karar bir lisans eğitimi alabilmek için dahi, en azından dersane dediğimiz kurumlara gitmeyen ya da özel dersler almayan kaç öğrenci var? ya da en iyi ihtimalle gayet iyi eğitim veren bir liseden mezun olmayan ? herkes aynı şartlara sahip değil arkadaşlar. eğitimde eşitlik denen bir kavram yok bu ülkede. hasbelkader bu imkanları olmadan üniversiteyi kazansa bile, üniversite harcını ödeyemeyen insanlar var bu ülkede. her ne kadar siz görmek istemeseniz, size ütöpik gelse bile.

bak linke, 2. öğretim öğrencilerinin ödedikleri harca bir bak. buyur buradan yak.

dershane dedim, evet ben dershanelere sonuna kadar karşıyım. çünkü benim bakış açımdan, fırsat eşitliği ilkesine aykırı. ben parası olup dershaneye giden öğrenciyle, parası olmadığı için dershaneye gidemeyen öğrenci arasında uçurum görüyorum çünkü. acıtıyor bu beni. canımı acıtıyor. dershaneler kapansın istiyorum, bu konuda da hükümeti haklı görüyorum açıkçası. ama beni düşündüren ne biliyor musun ? özel ders verecek olan hocaların mantar gibi çoğalacak olması. eğitimde zaten var olan uçurumun, artık iyice kapanamayacak boyutlara oluşması. özel ders vererek para kazanan öğretmenlerin, hazi hazırda mevcut kayıt dışı ekonomiye iyice pozitif ivme sağlamaları.

bak ne yazmışım, beden dersi günü eşofmanlarını evde unutan çocuk/@borderline cadi. neden bunu örnek verdim biliyor musun ? çünkü bu ülkede hala evladının beslenme çantasına 1 elma dahi koyamayan anne/babalar var. anlamadın değil mi ne demek istediğimi ? o halde, buyur buradan yak. sen ben bu sütlerin dağıtımı ve ihalesiyle ilgili fıldır fıldır nette araştırmalar yapar, buraya yolsuzluk örnekleri yazarken, senin hayatın boyunca görmediğin insanlar bu süt için dahi şükrediyor. anlayabiliyor musun bunu ?

gayet iyi eğitimi olan bir teknik üniversitede, mühendislik eğitimi aldım ben. sene 2003, ders teknik resim. o dönemler derste pergel ve t cetveli kullanıyoruz. evet evet, a2 kağıdını silemediğin, silginin lekesi olduğu için dersten kaldığın dönemler, o dönemler. ve inan bana, o dönemlerde, benimle beraber mühendislik(!) eğitimi alıp, ömrü hayatı boyunca bilgisayar görmemiş arkadaşlarım oldu benim. yıl 2014 şu an. aynı üniversitede, bilgisayar laboratuvarları var. sene 2003, biz solidworks ve autocad'in varlığından bile haberdar değiliz. yıl 2014 şu an. teknik resim dersi, bilgisayar laboratuvarlarında, solidworks ve autocad programlarıyla veriliyor. kütüphanelerde bilgisayarlar var. üniversite öğrencisi herkes bilgisayar kullanabiliyor, çağa uyum sağlayabiliyor.

sene 1999, anadolu lisesini kazanıyorum. babamın, bağış adı altında 1999 yılında anadolu lisesine ödediği meblağ 400.000.000. (o zamanın parası 400 milyon) şimdi ne kadar bir hesapla bakalım ? şu an var mı peki bağış adı altında öğrencilerden ya da ailelerden para istemek ? yok arkadaşım, yok. mazide kaldı o günler.

yine eğitimden gideceğiz, üzgünüm. ne dediğimi anlamak için, tarihteki af kanunlarına bakalım öncelikle. peki diyeceksin ki ne alaka ? bak arkadaşım, eğitimle ilgili aflar, yalnızca bu hükümet döneminde gerçekleşti. hatta 6111 sayılı kanunu ve 6353 sayılı öğrenci affını oku, incele. 60 döneminde, 80 döneminde ve ekseriyetle türbanlı olduğu gerekçesiyle üniversiteye kayıt yaptıramayan, kaydı silinen vb. sebeplerle lisans eğitimi alamayan veya tamamlayamayan insanların mutluluğunu düşün. örnek bir link için buyur buradan yak. bu kesmezse seni şöyle alalım.

sene 2014, öğrencilere bu ülkede tablet bilgisayarlar dağıtılıyor. hani sen ihalelerini, yolsuzluklarını araştırıyorsun ya, bir yerlerde bazı insanlar, hayatlarının belki ilk şansı olan bilgisayar kullanma lüksüne erişiyor. bunun farkında mısın ? değilsin arkadaşım. neden biliyor musun ? çünkü senin elinde iphone, önünde bir laptop, onun da önünde bir led tv var büyük ihtimalle. ve en büyük sorunun, torrent download hızın. en büyük sorunun, internette dizi ya da film izlerken, görüntünün takılması. hadi yalanla beni. ama yapamazsın.

eğitimsiz olmakla cahil olmak, eğitim ile cehalet arasındaki fark konusunda bile mütabık kalamayan insanlarız. bu konuda bile mütabık kalamazken, insanları eğitimsiz ve/veya cahil olarak aşağılamak gerçekten çok ironik. öncelikle eğitilmiş olmakla, cahil olmamak arasındaki farkı anlamak lazım. ancak bu fark başka bir entari konusu. konuyu dağıtmamak adına değinmeyeceğim burada.

15 sene öncesini, 20 sene öncesini hatırla. devlet hastanelerinin memurlara, ssk hastanelerinin işçilere baktığı o dönemleri hatırla. sen baban işçiyken girebiliyor muydun devlet hastanesine ? devlet memuru girebiliyor muydu ssk hastanesine ? ilaç alabilmek nasıldı hatırlar mısın ? sadece hastanelerin içinde bulunan, o küçücük eczanelerde, önümüzde binlerce insan bekleyerek alabiliyorduk ilaçlarımızı. belki yaş itibariyle çoğumuz hatırlamaz bunları, annene babana sor, onlar hatırlar. ha diyeceksin ki, bu mudur yani bu hükümetin olayı ? evet arkadaşım. hükümetin olayı değil ama bu devletin vatandaşlarının istediği bu. bunu kabullen artık.

özel muayenehaneler ve doktorlara yönelik yasalar (tam gün yasası vb.), diş hekimleri ve diş ve dişeti hastalıkları ile ilgili yasalar/düzenlemeler ve bir takım iyileştirmelerden bahsetmeyeceğim bile burada. bunların hepsi mevcut zaten sözlükte ve internette. bir bakalım bakalım 15 sene önce nasılmış ? insanlar diş protezi yaptırabiliyor muymuş ? insanlar devletin hastanelerinde implant taktırabiliyor muymuş ? hatta ayrıca bugünkü gibi diş ve dişeti hastalıkları hastaneleri var mıymış devlet hastanelerinden ayrı olarak ? optik cam ve çerçeveler nerelerden nasıl alınıyormuş ? bir de şimdiye bak bakalım. neler değişmiş. diyeceksin ki bu mudur hükümetin olayı. yine evet diyeceğim, çünkü vatandaşın beklentisi bu.

eskiden online randevu sistemi yoktu hastanelerde muayene olabilmek için. şanslıysan tanıdıklarla, şanssızsan sabah ezanına müteakip önünde binlerce kişi kuyrukta beklerdin. şimdi ? anında internetten randevu alabiliyorsun. eskiden sabah 6 da doktorun kapısının önünde beklerdin. doktor özel muayenehanesinden çıkıp teşrif edene dek kıvranırdın kapının önünde. şimdi ? şimdi yok öyle.

yanlış anlama beni, her mesleğe saygım sonsuz. bu yazdığım da, tam gün yasasını meşrulaştırmak amaçlı değil. ama arkadaşım kurunun yanında yaş da yandı. öğlen 13de, 14de hastaneye teşrif eden meslektaşlarınız sayesinde bugün bu duruma gelmediniz mi ? otur bir düşün bunu etraflıca.

gelelim ulaşım konusuna. sene 2006, üniversite 3. sınıftayım. yaşadığım yer levent, stajyer mühendis olarak çalıştığım şirket sultanbeyli'de. şu an beğenmediğin ve sürekli eleştirdiğin iett var ya, o zamanları hatırlar mısın ? sultanbeyli'den, kar yağışı sebebiyle levent'e dönemediğim günler oldu benim. o dönemler 522st hattı saatte neredeyse 1 sefer yapıyor. peki ya şimdi ? şimdi meciyeköy'den sultanbeyli'ye ya da sultanbeyli'den meciyeköy'e, tam 10 dakikada 1, 522st hattı var. bak saatlere, incele bunu. otur bir düşün. o dönemler otobüs bile bulamadığın sultanbeyli'ye, sarıgazi'ye, samandıra'ya, bugün istanbul'un en iyi otobüsleri sefer yapıyor. bir düşün bu dediğimi. kaç kez gittin oralara ? bence en azından 1 kez uğramalısın.

gelelim bürokratik işlere, 15 sene önce naaşın olduğunda defın bürokrasisiyle günlerce uğraşmak zorunda kalırdın, bilenler bilir. şimdi cenazen olduğunda, belediye senin için her anlamda herşeyi hallediyor, anında hem de. sen önemsemiyorsun belki, ilgilenmiyorsun, cenazen olmadı bugüne dek, ama insanlar için çok önemli bir konu, şunu anla artık. eskiden pasaport almak için 40 takla atar, bin tane işle uğraşırdık. şimdi onu bile neredeyse online hallediyoruz. evraklarını götür, 3 gün sonra kapına gelsin. hatta e-devlet üzerinden an be an pasaportunun nerede bulunduğunu öğren. hadi yalan de bana. ama sen sadece harcıyla, masrafiyla ilgileniyorsun.

yine bürokrasiden örnek vereyim, 15 20 sene evvel, sağlık karnesi dediğimiz karneler var, renkli kaplı defterlerden hani. öylesine önemli ki bu karneler, evin en güvenilir yerlerinde saklanıyor o dönemler. karnen olmadan muayene olamıyorsun. peki ya şimdi ? tc kimlik numaran yeter. doktora gidemedin mi ? ilacın mı bitti ? arıyorsun doktor arkadaşını, bana bu ilacı yazar mısın diyebiliyorsun. sadece tc kimlik numaranı verip yazdırabiliyorsun ilacı arkadaşına. aynı akşam istediğin bir eczaneden de, kağıtsız sorgusuz sualsiz sadece tc kimlik numarası bilgisiyle alabiliyorsun ilacını online sistem sebebiyle. peki ya geçmişte ? var mıydı böyle bir lüksün, hatırlar mısın o yüz kızartıcı bürokratik dönemleri ?

doktorları, öğretmenleri, eğitim sistemini, sağlık sistemini geçtik. geldik mühendislere. ben mezun olduğumda sektöre yeni başlayan bir mühendisin ortalama sektör maaşı 2000, 2500 liraydı. evet öyleydi arkadaşım. kendimden biliyorum. şimdi 1500 liralara teklif ediliyor mühendislere. başlıklar açılıyor mütemediyen mühendis maaşları ile ilgili. neden peki düşündün mü bunu ? ne değişti de 2 bilemeden 5 sene içinde bu maaşlar azaldı ? çünkü artık maliye bakanlığı azrail gibi tepesinde özel sektörün. 3, 5 sene önce 2000, 2500 lira maaşlarla çalışırken, vergi kaçiren işveren, sgknı tabandan (asgari ücretten) yatırıyordu çünkü,

yatırabiliyordu. çok ciddi mali kontroller ve cezai yaptırımlar var artık. sgk ödemeleri maaş üzerinden yapılmaya başlandı çoğu firmada. iş bu sebeple özel sektörde düştü senin maaşın. anladın mı arkadaşım ?

şimdi sana bir haber daha vereyim. bak bakalım devlet mühendisin/mimarın maaşını ve haklarını garanti altına almak adına senin için, benim için neler yapmış. buna da bak bakalım, amaç neymiş. bunu da incele. ha ama kusura bakma, hükümet senin için, benim için bu düzenlemeleri yapmak için, mimarının mühendisinin maaşlarını belirlemek için tmmob ile masaya oturup istişarede bulunuyorsa, ve sen hala ben 1500 e çalışırım abi sorun yok diyerek, sgk işe giriş bildirgesinde "mühendis" olarak değil, "beden işçisi" olarak gösterilmeye razıysan, susacaksın. su-sa-cak-sın. ondan sonra sözlükte para için kendini sattı diyerek, fatih altaylıya ona buna etik dersi vermeye kalkmayacaksın. bak ne yazmışım, fatih altaylı/@borderline cadı.

sosyal devlet dediğimiz kavrama, cumhuriyet tarihinde en yakın olabildiğimiz dönemler bu dönemler, ister kabul et, ister reddet. bu yukarıda saydığım ve ak parti hükümeti döneminde gerçekleştirilenler var ya, hah bunlar zaten nimet değil arkadaşım. ben bunun farkındayım. bunlar bir devletin zaten vatandaşına sunması gereken olağan hizmetler, olması ve yapılması gereken hizmetler. ama sorarım sana, bugüne kadar kaç tane ve hangi hükümet gerçekleştirdi bunları ? bir düşün lütfen, rica ederim geçmişe bir bak.

bugün oy oranlarıyla konuşursak, türkiye'deki en büyük oy oranına sahip muhalefet partisinin, chp'nin başkanına bakalım, kemal kılıçdaroğlu. bana göre son derece dürüst evet. ama bakalım ne diyor kendisi ? 81 ilin tamamını gezemiyoruz. neden arkadaşım ? bu ülkede 81 tane il, 75 milyon insan var. gezeceksin, gideceksin, göreceksin. senin işin bu olmalı. türkiye dediğimiz ülke, istanbul, ankara ve izmir' den ibaret değil, bunu anlamalısın önce.

recep tayyip erdoğan başlığını okuyorum, uzun uzun, hiç bir entariyi atlamadan. diktatör, yargılanacak, düşecek, devrilecek, hesap verecek, marttaki seçimlerde görüşeceğiz, halk seni gömecek, sen bittin, vs vs vs. uzayıp gidiyor bu komik yazılar. evet çok çok komik hatta.

çok net bir şey söyleyeyim, ben bu hükümetin biteceğini düşünmüyorum. hatta sizler gibi değil bir anda bitmek, azalarak biteceğini dahi düşünmüyorum. neden biliyor musun ? çünkü senin umrunda olan bir takım zamlar, anadoludaki insanların umrunda değil. senin umrunda olmayan şeyler de anadolu insanının umrunda. anlatabildim mi bunu en başlarda ?

anlattım. bu adamlar iktidara geldiklerinde, yakın çevrem bir kısmı şeriat diye ağlaşırken, şeriat olmaz bu ülkede diyordum, hala da olmaz diyorum. yakın çevrem diğer kısmı da, kalıcı olmaz bunlar, gidiciler dediklerinde de, gitmeyecekler diyordum, gülüyorlardı bana. şu an durum ne ? otur bir düşün bunu, neden hala onca yaptıkları yüz kızartıcı şeye rağmen iktidardalar, bir düşün, irdele.

tekrar söylüyorum, sosyal devlet olabilmek adına bu yapılanların hiçbiri, diğer bağı şeylerin yapılmasını meşrulaştırmıyor. ben zaten bunu iddia etmiyorum. ben sadece anadolu insanının gözünden, size ak parti hükümetinin nasıl görüldüğünü anlatmaya çalışıyorum. empati kurmanızı sağlamaya çalışıyorum.

ak parti neden bugün hala iktidarda bunu anlatmaya çalışıyorum.

ak parti neden iktidarda kalmaya devam edecek bunu anlatmaya çalışıyorum.

81 ili gezmekten imtina eden bir muhalefet neden sadece muhalefet olarak kalıyor bunu irdelemenizi sağlamaya çalışıyorum.

en basit örneği, sana bu entaride çocuk gelin vakalarından pek fazla bahsetmeyeceğim. ama sana bunun çözümünün aşiretlerle olan diyalogları geliştirmek olduğunu söyleyebilirim çok net. doğuda bir takım dogmalara son vermek istiyorsan, önce aşiretlerle masaya oturacaksın diyorum. bdp'li vekillerin buldukları komisyonlara tek tek ulaşabilirsin buradan. lütfen incele, sen incelemeyeceksin, ben yazayım.

toplamda 26 bdpli milletvekili var şu an mecliste. bu vekillerden 8 tanesi kadın, hatta isimlerini de vereyim, ayla akat ata, nursel aydoğan, emine ayna, pervin buldan, mülkiye birtane, gürsel yıldırım, gültan kışanak ve selma ırmak. peki kaç tanesi insan haklarını inceleme komisyonu, kadın erkek fırsat eşitliği komisyonu ya da sağlık, aile, çalışma ve sosyal işler komisyonu'nda üye ?

hemen yazayım, bu 26 vekilden, murat bozlak; insan haklarını inceleme komisyonu, nursel aydoğan; kadın erkek fırsat eşitliği komisyonu ve demir çelik; sağlık, aile, çalışma ve sosyal işler komisyonu üyesi. bu mudur muhalefet ? bu mudur çocuk gelin vakalarını önlemesi gereken milletvekili sayısı ?

bir kadın olarak, yalnızca nursel aydoğan'ın, kadın erkek fırsat eşitliği komisyonu üyesi olması utanç vericidir bu ülkede muhalefet adına. oy vermediğim halde, bir türkiye

cumhuriyeti vatandaşı olmak açısından ve beni de temsil etmeleri açısından, bir kadın olarak utanç duyuyorum ben bu tablodan, kimse kusura bakmasın.

son bir konu daha var değinmek istediğim ki benim için en önemlisi bu. yıllardır azınlıkları ötekileştirdik. alevileri ötekileştirdik. kürtleri ötekileştirdik. göçmenleri ötekileştirdik. ermenileri ötekileştirdik. eşcinselleri ötekileştirdik. dinine bağlı insanlara yobaz dedik. türbanlıları üniversitelere sokmadık. türbanlıları devlet dairelerinde çalıştırmadık. eğitimli olabilmek için gerekli şartlara ve şansa sahip olamayan insanları cehaletle aşağıladık. insanız dedik ama insan olmanın gerektirdiği insanı vasıfları taşımaktan ehemmiyetle imtina ettik. şimdi soruyorum size, recep tayyip erdoğan, bunlar hem ateist hem terörist derken nasıl zorumuza gidiyor bu ? bizim yıllarca onlara ve başkalarına yaptığımızı, bugün recep tayyip erdoğanın bize yapması ne kadar anormal olabilir ki...

toparlayayım artık, çok uzun oldu, okunmasını istiyorum açıkçası. ilk defa bir yazımın ciddi ciddi insanlar tarafından okunmasını ve anlaşılmasını istiyorum.

son defa yazayım, ne bu hükümeti, ne de başbakanı günahım kadar sevmiyorum ben. kafama silah dayasalar asla oy vermeyeceğim tek partidir akp. ama şunu gayet iyi biliyorum, bu adamlar bugün, bizlerin yani artık azınlık olan bizlerin özgürlüklerine müdahale ederken, anadolunun istediği ve zaten bugüne kadar çoktan yapılmış olması gerekip de yapılmayan iyileştirmeleri yaptı. bunun farkındayım ben.

insanlarla hala dalga geçiyoruz. yiyor ama çalışıyor dedikleri için. bugüne kadar bu kadar yiyen olmadı evet. peki kaç tanesi bu yukarıda saydığım iyileştirmeleri yaptı ? kaç tanesi şu ülkenin çözülmesi gereken ve artık kangren olmuş yarasını iyileştirdi ? bunu nesnel olarak bir düşün lütfen. fanatizmi bırak artık. siyasette fanatizm olmaz.

halka hitap etmek istiyorsan, gerçekten halkçı olabilmek gibi bir çaban varsa, öncelikle halkın isteklerine kulak vereceksin. bu adamlar, ne kadar sevmesek ve onaylamasak da, hatta nefret etsek bile, halkın ne istediğini çok iyi biliyor arkadaşlar ve halka ne vermesi gerektiğini.

diğer muhalefet partilerinin bugüne kadar yapamadığını ve hala basiretsizce yapamadıklarını yapıyor bu hükümet.

üzücü ama gerçek.

kahın sağlıcakla.

gelen mesajlar üzerine edit:

1. *güzel kardeşim, öfken yazıyı bile düzgün anlamayı engelliyor. ben düşüncelerimi yazdım demedim, ben anadolu insanının gözünden olayları yorumladım dedim. bu iyileştirmeler benim işime yaradı demedim farkettiysen.*

2. *15 sene öncenin teknolojiyle bugünün teknoloji aynı değil evet. ama 15 sene önce dünya devletlerinin üniversitelerinde, kütüphanelerinde bilgisayarlar vardı. solidworks ve autocad gibi programlar dünyada kullanılabilirdi dedim. bunun kullanımını akpye bağlayacak kadar aptal değilim arkadaşım. ama bugün mühendislik eğitimi için üniversitelerde olan laboratuvarlar varsa, sen her türlü imkana ulaşabilirsin dedim. bu laboratuvarlar hangi dönemde oluşturuldu bir düşün dedim. karşında ayfon teknolojisini akpye bağlayacak kadar sık bir insan yok senin. merak etme.*

3. *15 sene önce beşiktaş meciyeköy arasında sefer yapan 30a ve 30m hatlı otobüslerin çalışmasıyla bugün yani 2014 senesinde bunların çalışma saatleri vb. aynıydı arkadaşım. ama sultanbeyli, sarıgazi, samandıra gibi senin benim beğenmeyip aşığıladığımız o yerleşim birimlerine olan seferler yeni yeni düzeldi dedim. linkler verdim sana.*

4. *bugüne kadar hiç bir hükümet bunları yapmadı dedim. "yapamadı" demedim. neden yapmadılar bir sor kendine dedim. yine anadolu insanının gözüyle.*

Yazarın Nicki: borderline cadı

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

drdolantin: *doktora şiddetten, doktorların performans makinesine dönüşmesinden bahsetmeyen yazı. online randevu sistemi gelmiş de bilmem ne. uzun yazmakla, doğruları yazmak arasında çok fark var işte. aynı, meydanları kalabalıkla doldurmak gibi. çok olman haklı olduğun anlamına gelmiyor.*

(bkz: ersin arslan)

(bkz: eğitilmiş kesimi karşısına almış bir hükümet)

Sharksmile: *bundan 15 yıl önce ülkede otoyolu, metro, havaalanı, köprü, altyapı, hastane olmadığını düşünenlerin üzerine kafa yorduğu "sorun." e sayısı artmıştır da 15 senede de artar zaten. adamlar zannediyor ki 90'lı yıllarla 2002 sonrasının bir ilgisi var... gerçekten inanılmaz... adamlar bu ülkeyi komple akp kurdu zannediyor...*

jupitersubat: olmayan bir tespit.

birileri demişti, "sanki biz 2002 öncesi mızraklarla bizon avlayıp, kıcımıza yaprak takıyorduk" hangi iktidar gelirse gelsin gelişim ve modernleşme bir sürçeçtir ve türkiye dışa kapalı bir ülke olmadığı için bütün bu gelişmeler "lahana sevenler partisi" bile gelse yaşanacaktı. 12 yıl boyunca "yahudi temizliği" yapıp sorun ve sıkıntılar halının altına süpürülürse bir gün o halının altı artık daha pislik alamayacaktı ve nitekim alamadı.

kunefeci huseyin: yalanlarla bezeli saçmalık. yazan arkadaşı da tebrik ediyorum. kendisi uyuyan bir akp hücresiymiş. bu tip hücreler akp zora düşünce kendini gösteriyor. gezi sürecinde de daha önce siyaset yazmamış akp hücreleri ortaya çıkmıştı. teknoloji ile ilgi akp öncesi değil türkiye, dünyadaki durum ortadaydı. bırak tableti dizüstü bilgisayar bile ulaşılabilir değildi. masaüstü bile oldukça pahalıydı. ben maliye bakanlığında çalışırken bakanlığa internet 2002 yılı başlarında bağlandı. üstelik herkese değil her 8-10 kişiye bir internet, 4-5 kişiye bir masaüstü bilgisayar vardı, düşünebiliyor musun? akli evvelin biri de teknoloji yoktu yol da mı yapılamıyordu demiş. a be dangalak, özal 6-7 yıllık iktidarında ankara-istanbul otobanı ve fsm köprüsünü sığdırdı. ankara eskişehir arası duble yol 1997-2001 arası ekonomik-siyasi krizler arasında tamamlandı. alternatif vardır ve akp tek başına iktidar olmasına rağmen yemeden çalışmadığı için, yapabileceklerinin en azını yapmıştır.

lukstar: (bkz: at least mussolini made the trains run on time)

(bkz: faşizmin en efektif sistem olması)

cichorium endivia: baştan söyleyim değil ben sülalemden hiç kimse şimdiye kadar ne akp'ye ne de diğer adalet partisi ve devamı partilerine tek bir kez dahi oy verdi. dedeler, nineler chpli diğerleri mhpli bizde... ama ben de hep söylüyorum bu halk chp'den de mhp'den de belirli sebeplerden ötürü korkuyor. mhp'nin acı bir darbe geçmişi var. darbe döneminde bir dolu ülkücü genç idam edildi. yine bir çoğu sağ sol çatışmasında hayatını kaybetti. insanların bir bölümü hala mhp'yi sağ-anarşist parti olarak değerlendiriyor. e bir de ecevitle hükümet kurduklarında yaşanan ekonomik kriz var. ki bence de o koalisyon mhp adına büyük hataydı. chp desen yıllarca çankaya- kadıköy- sahil şehirleri sosyetik dayanışma kulübü gibi kabul edildi. ve bunda bir takım chplilerin halkı bidon kafalı olarak nitelendirdiği gerçeğinin etkisi büyük... tamam türbanın siyaset malzemesi olmasına ben de karşıyım ama türban takana sıkıbaş dersen beynine oksijen gitmiyor dersen o türbanlının oyunu alamazsın arkadaş; iki iki daha dört.

ve ama, türkiye toplum hayatındaki teknolojinin ilerlemesine bağlı gelişmelerin tümünü de interneti, elektriği akp icat etmiş gibi akp'ye mal edene de kahkahalarla gülerim ben; kimse kusura bakmasın. rte bir ulusa sesleniş konuşmasında cumhuriyetin ilanından itibaren yapılan her olumlu şeyi kendi partisine mal etmişti de nasıl dalga geçmiştik hatırlayın. online randevuyu akp sayesinde oldu zanneden insanın ya zekasından ya iyi niyetinden şüphe ederim ben. ikisinden birinde kesin sıkıntı vardır :) hele ki aynı kişi mazotun benzinin pahalılaşması halk için önemli değil zenginler için önemli diyorsa oha artık derim. traktörler suyla çalışmıyor çünkü. herkesin arabası da bmw, mercedes değil. araba alamayacak kadar fakirler tabi ki var ama arabası olan fakirler de var. marka ismi zikredip kimseyi rencide etmek istemiyorum şimdi.

ben ülkücüyüm. geçen solcu arkadaşlarımdan biri " devlet bahçeli'yi takdir ediyorum ben. ülkücüleri toparladı. " dedi ve beyaz çorap örneğini verdi artık ülkücüler beyaz çorap giymiyor diye. dedim ki ben de " peki beyaz çorap mı kaldı? sakın o toparlanma devlet bahçeli'den değil de zamanın ruhundan kaynaklanıyor olmasın? " teknoloji bu kadar ilerlemişken, internet ve sosyal medya ile bilgiye ulaşmak bu kadar kolaylaşmışken insanlardan 1980'li yıllardaki gibi davranmalarını beklemeyin. hükümetlerden de bunu beklemeyin. devlet bahçeli'nin payını inkar etmiyorum ama başka bir lider de olsa ülkücüler beyaz çorap giymeyecekti. akp değil başka hükümet de olsa online randevu zaten olacaktı. bunlar kişilerle değil zamanın ruhuyla ilgili gelişmeler.

sharksmile: *bundan 15 sene önce türkiye'deki devlet üniversitelerinde autocad öğretilmediğini, buna yönelik laboratuvarlar olmadığını düşünen bir şahsın ele aldığı "sorun."*

benim halalarımın eşleri inşaat mühendisliği mezunu. ikisi de çatır çatır autocad kullanıyordu 1997 yılında ve bunun eğitimini gittikleri devlet üniversitelerinde aldılar.

gerçekten ülkede daha fazla hiç bir fikri olmadığı konularda konuşan insanlara ihtiyaç yok. kaldı ki, komiksiniz, gerçekten vicdan rahatlatmaya çalışmanıza gerek yok. hangi partiye oy vermek istiyorsanız ona verin yahu. sizin içiniz rahat olduktan sonra bize ne...

behexen: *1 ay önce yazdığı entrylerde pirlanta yüzük alamayanları aklınca fakirlikle aşağılamaya çalışan bir insanın yazdığı yazı.*

şimdi kalkmış anadolu insanından tezeklerden filan bahsetmiş muhterem.

ayrıca bu muhteremin genel sağlık sigortası adı altında çalışmayan insanları durduk yere binlerce liralık borca sokan sistemden de haberi yok muhtemelen.

ben unutmuşum baldur uyardı akp hükümeti döneminde pırlantanın kdv oranı sıfırlanmış.bu sevginin nereden geldiği anlaşıldı.

nickine entry girilmemis yazar: hatalı, saçma sapan tespitler içeren yazı.

"sene 1999, anadolu lisesini kazanıyorum. babamın, bağış adı altında 1999 yılında anadolu lisesine ödediği meblağ 400.000.000. (o zamanın parası 400 milyon) şimdi ne kadar bir hesapla bakalım ? şu an var mı peki bağış adı altında öğrencilerden ya da ailelerden para istemek ? yok arkadaşım, yok. mazide kaldı o günler."

- 2006-2010 arası anadolu lisesi okudum ve her sene her öğrenciden iki taksit toplam 500 lira keş para alınır, okul aile birliğinden bağış makbuzu kesilirdi.

- bugün 6 yaşındaki yeğenim 1. sınıfa gidiyor ve ayda bir veli toplantısı yapıp ıvır zıvır paraları topluyorlar. 1. sınıf diyorum dikkat edin.

saygılar.

electro nick:(bkz: okudum ve kör oldum),

nine korkut: yetmez ama evet ideolojisinin özetidir.

okumamyokamaıiyazarım: başlığıyla çelişen bilgiler taşıyan ve "ben akp'ye oy vermem" kısmını samimiyetsiz bulduğum propaganda. televizyonda "4 dakikada sirkeciye gittim, ben lafa değil icraata bakarım" diyen teyzeli reklamın ekşisöznlük versiyonu.

kimse kusura bakmasın!! hem amerika'nın hem avrupa'nun desteğini arkasına alıp 13 sene boyunca tek başına iktidar olan, öncesinde de 7 sene istanbul belediyesi'ni yönetmiş olan bir partinin icraatı 10 üzerinden 3 bile değil. sadaka.. sadece sadaka... hiç gidip medeni ülke, gelişmiş şehir, refah seviyesi yüksek halk görmesem inanacağım.

ulan globalizmin rüzgarıyla dünya ekonomisinin tavan yaptığı, teknolojinin alıp başını gittiği, dünya çapında mafya,derin devlet, tetikçilik vs gibi illegal oluşumların iletişim ağı sayesinde neredeyse yokolduğu altın yıllarda başımızda bu herifler vardı. yapa yapa elektronik randevu sistemi, duble yol, metrobüs...

madem eskisiyle karşılaştırmak istiyorsunuz, hele ki damardan girip çiftçi vs diyorsunuz; eskiden ülkemde tarım ve hayvancılık vardı. artık kendisi üretmeyen, hayvancılığın ve tarımın bittiği türkiye'de o bahsettiğiniz fakir insanların daha da fakirleştiği bir tabloya iyi bakın. eskiden sadece erkek çalıştığı halde insanlar birikimleriyle ev alabilirken, şimdi karı koca çalıştığı halde akp'nin etrafında trilyoner olup emlağa para saçan hırsızlar yüzünden fahiş fiyatlara ulaşmış emlak piyasası yüzünden maaşlı çalışan hiçkimse ev alamıyor.

uzun uzun yazmışsın ablam da, tek anladığım: "fakire sadaka vermekte en iyi akp'dir, bir de 15 sene öncesiyle bugün arasındaki teknolojik gelişimi kendi yapmış gibi satmakta da en iyi akp'dir, o yüzden kazanacaktır"

hadi ordan be..

antonia chigurh: *birtakım eziklerin üzerinde uzun süre düşündüğünü beyan ettiği moronluklar silsilesi. "bak güzel kardeşim, arkadaşım, entari" vs..gibi süper antipatik, uyuz kelimelerle, zaten itici olan üslup hepten tahammül edilmez bir noktaya evrilmiş. gayet tabii hepsini okumadım. ilk etapta dikkat çeken aşağıdaki izan, feraset, basiret yoksunu satır oldu. aradan da nazarıma çarpan fırsat eşitliği ilkesi(!) diye olmayan bir şey ve buna takmış bu şahıs.*

*"...tablet bilgisayarlar dağıtılıyor. hani sen ihalelerini, yolsuzluklarını araştırıyorsun ya,.. **

adamlar milletin vergilerinin biriktiği devlet hazinesinden, örtülü ödenekten sebil tablet dağıttı diye, 87 milyar € tutarındaki irtikapları, hırsızlıkları, vurgunları, hortumları alenen sümenaltı etme çağrısı yapıyor. tepkime üzerine editlerle, eklerle kıvırıyor. anadolu insanının perspektifinden değerlendiriyorum falan gibi palavralar savuruyor. bu ülke sadece iç anadolu yöresinden ve oradaki akp partizanı yobazlardan ve bu guruhun gereksinimlerinden, taleplerinden ibaret değil tamam mı? dangalak adam ya da madam işte her neysen?

dershaneleri tanımlarken kullanılmış lakin, fırsat eşitliği ilkesi diye bir şey yoktur. soluna fırsat sözcüğü iliştilmeden salt eşitlik ilkesi denir ona. ayrıca dershanelerde görev yapan öğretmenler kıdem tazminatı bile alamayacak, tüm emekleri havaya uçacak. bu adil mi, eşit mi? ama dur bir dk. tabii yaa akp her şeyin en iyisini bilir, alternatifsizdir. çünkü yol yaptı, tablet dağıttı ne de olsa.

eşitlik ilkesine aykırı olan asıl tavır; hırsızlara masum diyerek 70 gün içinde serbest bırakmaktır. yarın bir gün kapını kırıp evine hırsızlığı gelen olursa şikayet edersen namert olursun. ayrıca tecavüzcü sikerse de yarabbi şükür demek mecburiyetindesin bu arada. bakınız

ve şunu eklemek isterim. akp: gezi sürecinde 12 insanımızın gözünü oydu, 5 gencimizi taammüden katletti, berkin adlı masum çocuk halen komada, yüzlerce kişi kalıcı şekilde sakatlandı, sokakta yaşayan onlarca kedi-köpek katledildi, yüzlerce kuş öldürüldü. gezi olayları öncesi havaalanı, köprü, yol inşa ediyoruz söylemleriyle önce kendilerine daha sonra yandaşlarına rant sağlayıcı füzuli projeler kapsamında milyonlarca ağaçtan müteşekkil ormanlık alanı heba ederken, bu alanları yuva edinmiş yüzbinlerce hayvanın da doğal habitatını imha ettiler.

ayrıca ilk aklıma gelen korkunç ve gerek evrensel hukuka gerekse de ahlaki değerlere ters çifte standartlardan ikisi;

varan1- tayyip'in yeğeninini 50 kg. (yazıyla elli kilogram) esrarla yakalanması ve içiciyim diyerek yırtması. varan2- değerli sanatçımız sevim tanürek'i ehliyetsiz olarak araç kullanarak ve trafik kurallarını kasten ihlal etmek suretiyle ölüme sebebiyet veren şehzadenin hiçbir tatmin edici cezai yaptırıma muhatap dahi olmaması. son günlerde nasıl rüşvet yediklerini belgeleyen kasetlere değinmeyeceğim bile hepsi meydanda zaten tek gereken biraz analitik düşünme ve idrak yetisi

fenasi kerim: (bkz: naber takiyeci sümeyye nasıl?)

15 yıl önce sultanbeylinin nüfusu bugünkü kadardı sanki ve bu sayılarınların hepsi 2. köprü ile imara açılan kaçak yerler. özal yaptı tayyip yedi durumu. komik.

yeni otobüsler alınınca ikarulara manlara yazık ettiler. metrolara paralel veya sultanbeylilerden metrolara çok sık gidecek mekik hatlar yapmak veya akpli olsun olmasın otobüssüz/minibüs mafyası bulunan şehirlere gönderilmek yerine hurdaya çıkarıyorlar. dinimizce israf haramdır ama yoksulların ne ilgisi var bunla di mi

tmmobun asgari mühendis maaşı ayarını akpye yamamak da bambaşkaymış. sanırsın akp mühendisler dahil bütün asgari ücretlerin düzgün olup olmadığını didikleyen kapsamlı bir çalışma başlattı. bak yoksul olsun olmasın işsizlere-gençlere yaşlılara neler yapıyorlar

(bkz: sigortalı olmayanların 213 tl ödeme zorunluluğu) ulan biri bunu dillendirse kurduğunuz bütün hayalci ah çalışıyorlar ah yoksullar seviyor naapalım laflarınız çöker be!

hastane konusundaki çoğu şey yine teknolojiden yıldan...,

2003te bilgisayarsız mühendislik okuduysan seni feci yemişler veya sütçü imam vs geyiği yapmayacağım oranın da iyi olduğunu biliyorum velhasıl içinde bulunduğum ve sıralaması fazla yüksek olmayan mühendislik fakültesinde 1997 yılında çatır çatır autocad kullanılıyordu ve muhtemelen daha önce de kullanılıyordu. okullara tablet ne ki ilkokullara amiga dağıtıldığını gördü bu gözler

klasik 10 yıl önce internet bu kadar hızlı değildi şimdi hızlı yaşasın akp vakası işte. Zaten meb tabletlerini öven bir insanla neyi tartışabilirsin?

yunlu kurk usunuru: *suya maya çalma denemesi. hoca durur mu, yapıştırmış cevabı;*

giriş-önsöz.....

the prodigy arkasından, bedia akartürk dinliyorum ben. benzer bir şekilde, solcuyum diye övünmem,

sağcıyım diye yerinmem. etliye sütliye de pek karışmam ama, cahil görünce dayanamıyorum. hele

başkalarını cahillikle suçlayan cahil görünce.

hiç bir partiden durduk yere nefret etmem; vaat ettikleri ve yaptıklarını, diğer partilerinkiyle karşılaştırır

ve öyle nefret ederim. analitik düşünce de bunu gerektirir. ayrıca, anadolu insanının gözünden yazacak

olsaydım da; bunu anadolu'nun çeşitli yerlerinde yeterli zaman harcadıktan sonra yapardım. anadolu'da

doğmuş, istanbul'a yerleşip adapte olmuş (yozlaşmış) komşularımızdan annemin altın günü vasıtasıyla

öğrendiklerimle değil. (bağdat caddesi'ni anadolu'dan saymıyorum bu örneklemede).

ördek-kaz çekişmesi.....

„hayatı tespit yapmışım, sallıyorum“ ürünü başka parça da şu ördek-kaz meselesi. sırf uçan kaz izlemiş,

yeşil başlı gövel ördek dinlemiş biri bile bunun ayrımını kolayca yapabilir. ille de tezek yakıp, kerpiç (tezek değil)evde yaşamak gerekmiyor. tezek evde yaşanır mı lan zaten :)

zamlar.....

zamlar konusuna gelince; zamlar genellikle enerji ve yakıt kalemlerinden başlayıp ekmek fiyatlarını etkiler.

yani ikisine de bu kadar yakın, hatta sahip olup en pahalıya başkasından almamızı açmayayım şimdi.

dolayısıyla, zamdan önce ekmek alamayan, sonrasında hiç alamayacak. bak bizim zamanımızda yarım ekmek

almak vardı bakkaldan fırından, o başka.

istanbul'daki 2 tl'lik yol parası da çok fazla zaten. belçika'da (geçen yıl) aylık sınırsız ulaşım kartı bedeli sadece 30 euroydu; yine almanya'da da 70 euro gibi birşeydi. bunlar, şehirden şehire biraz farklılık gösterebilir, ama her halükarda bizim asgari ücret / aylık ulaşım masrafı oranına tur bindiriyorlar. adam vergisini alıyor ama hizmeti de veriyor (yiyor, ama çalışıyor)

ulaşım-----

ne güzel bir konuya değinmişsin. okul-iş servisleri. istanbul trafiğinin en büyük nedenleri. bunları türkiye dışında başka bir ülkede gören var mı, merak ediyorum. herkes işine zamanında gelmek durumunda toplu taşıma ya da kendi imkanlarını kullanarak. okullar için de durum aynı şekilde. çocuklar kendi gidip-geliyor, çok küçükse ebeveynleri getirip götürüyor. okul gezilerinde de, başlarında birkaç hoca ya da gözetmenle birlikte toplu taşımayla gidiyorlar her yere. sen servis araçlarının varoluşunu ve neden buna para verdiğini sorgulayacağına, ücretin çokluğundan yakınıyorsun.

cehalet- eğitim.....

cehaletten kurtulmak; dünya'nın en az harcamaya, en çok değer sağlanabilececek işlerinden biri. çünkü neredeyse hiç masrafı yok. sadece bir tercihtir ve kalıtsal değildir. bir kitap okursun, hayatın değişir; ya da bir dizi izlersin, bitmeden uyuyakalırsın.

sana senin dilinden anlatayım derken yaptığın betimleme, yazının çeşitli yerlerindeki "ben de sizdenim, solcuyum" yakınsamalarını da sildi, attı. yazarların genelini "kitap okumadan yatmayan; haftasonu içkili aktivitesini, hormon banyosuyla tamamlayan" tipler sanıyorsan zaten başta yanılıyorsun. verdiği kafası güzel bayan-içki betimlemesi, hollywood filmlerinin otel barında tanışıp, odaya çıkma klişesinden araklanmış. elf gözlerin neler görüyor, bilmiyorum.

vallaha gelelim eğitim konusuna...en önemlisi de o zaten. dershanelerin varlığı tamamen üniversite sınav sistemiyle ilgili. okulda verilen derslerle, sınavda sorulan sorunun alakası olmayınca; ya da sistem dershaneleri beslemek üzerine kurulduğundan, böyle bir sorun yaşıyoruz. çünkü dershanede, sınavda çıkacak sorunun benzeri ezberletiliyor ya da çıkacak sorunun kendisi servis ediliyor. yoksa senin matematikten çok çakmayan oğluna ekstra harcama yapıp, özel ders aldırmana kim karşı çıkabilir. derslane olmaycaksa, kolej ve vakıf üniversitesi de olmamalı. onun dışında, üniversiteye herkes bilim aşığı olduğu için gitmiyor. doğru dürüst; yoksulluk sınırının üstünde bir iş bulma ümidiyle gidiyor. diğer avrupa ülkelerinde olduğu gibi, temel eğitimden sonra okuldan ayrılmış adama bile yeterli maaşı veriyorsan, o kişi akademisyenlik ya da uzmanlık gibi bir derdi de yoksa; yaz şenlikleri dışında okulda görünmeyen bir öğrenci profili oluşturmuyor. o adama

üniversiteye gitmemiş diye cahil de diyemezsin; çünkü adam akşama kadar eşşek gibi çalışmadığından, iş dönüşünde otobüs ya da trende kitap okuyacak vakti, hafta sonu sinematiyatı görecektir parası oluyor. yani cahillik-urfalılık orantısı bir uydurma ve kolaya kaçma. oxford olsaydı da, gitmezdi o hikayedeki adam.

bir de; okullardaki alet-edavattaki gelişmelerle akp'yi orantılamışsın. canlı evrimine inanmayan birinin bile teknolojinin evrimine inanması gerekir. yazılım firmaları, eğitim kurumlarına bu programları ya bedavaya ya da çok ucuz fiyatlarla veriyor; bilgisayarlar da öyle çoğu zaman promosyonlarla ya da bağışlarla. akp olmasaydı, şu an windows 95 kullanıyor olurduk sanıyorsun herhalde. yurtdışındaki bir üniversitenin imkanlarını görsen; tekrar ilkokuldan eğitime başlarsın. bunu da türkiye'nin çok iyi denilen üniversitelerinin birinde t cetveliyle çizim yapmış; daha sonra yurtdışındaki bir başka teknik üniversitede solidworks- catia (bak catia diyorum) kullanmış biri olarak söylüyorum.

yine mahalleden bir tespit. çocuklara tablet vs. düşük internet hızı. bunları yazarken acaba, yurtdışındaki internet hızı / masrafı oranından hiç haberin var mı? kimbilir hangi akarsuyumu hesleştirep, toprak parçanı peşkeş çekerek edindiğin tabletlerle candy crush oynasın diye çocuğuma tablet veriyorsun. istemiyorum; onun yerine okula spor salonu ya da yüzme havuzu yapılsın. tabii burada, normal vatandaşın düşündüğü gibi o tabletlere devletin para harcadığını varsayıyorum.

sağlık.....

sağlık sistemindeki gelişmeler de çok umut verici. özellikle, çalışan çalışmayan kim varsa sgk primi ödemesi çok yerinde bir karar. hee, bir de bıçak parası var. o konuda dünya'da tek olabiliriz. doktora işini yapması için ekstra para veriyorsam, benim vergim nereye gidiyor acaba merak ediyorum. ilaç-eczane anılarından bahsedilmiş. bir belgesel izlerken, spor ayakkabılı bir afrika kabilesi üyesi görmüştüm. o adam o imkana ulaşabiliyorsa; sen de dünya'nın geri kalanının pişirdiğinden bir parça yiyebilmelisin. kendi mutfağından, kendi tarifıyla oluşturduğun bir yemek varsa, öpüp başıma koyarım; emine beder'in kafasındaki gibi.

kanayan yaralar.....

- başörtülü bacılarımız.

keşke bu konuda her isteyen tercihi sorgulanmadan, kimseye zararı olmadığı sürece istediğini yapabilse.

mesela; yahudi erasmuscular başında ortodoks şapkası ve yan örgüleriyle derse girebilse; ilkokulda ya da sonrasında; dinlerin inanç meselesi olduğu bilinci yerleştirilse ve bir milletin yüzde 99 oranla aynı şeye inanmasının mümkün olmadığı öğretilse. ama sen bunu sadece kendi özgürlük alanını genişletip, diğerlerine yer bırakmamak olmuyor. muavin koltuğuna oturup, geri kalanlara "arkayı beşleyin" demek gibi. dolayısıyla bu sorun çözülmediği gibi, daha da deşilmiş oldu.

- kürtler-terör-azınlıklar

hükümet bu aralar, bdp ve dolayısıyla pkk yönetimine birtakım vaatlerde bulunarak eylemlerini yavaşlattı.

ama bu vaatler gerçekleşmediğinde, eskisinden daha beter terör estirecekler. bunun yerine, hükümet bütün

ötekileştirme faaliyetlerine son verip, kürtler, aleviler, uçan spageticiler, vb. bütün düşünce ve ırk farklılıklarına eşit mesafede durmalı ve gereken hizmetleri ve özgürlükleri sunmalıydı. böylece bu sınıflar, kendilerine başka bir temsil organı aramaz ya da buna mecbur olmazlardı.

onun dışında hükümette kalmak için ab ve abd'ye verdikleri tavizlerin bir kısmını oluşturan suriye müdahalesi

nedeniyle, yeni azınlıklar ve yeni bir terör örgütleri edindik. türkiye'nin çeşitli yerlerinde parasızlıktan kapkaç ve gasp apmak zorunda olan mülteciler ve elini kolunu sallayarak ülkeye giriş-çıkış yapan el kaide teröristleri edindik.

sonsöz.....

imla-anlam bozuklukları için bir mesaj uzağınızdayım.

***suleyman kargi:** baştan sona okuduğum bir yazı. gönül rahatlığıyla çok kötüye basabilirsiniz, baştan sonra ben akpli değilim diyen ama akplinin önde gidene olan birisi tarafından yazılmıştır. klasik bir akpli gibi dünya gerçeklerinden, gelişen ve entegre olan dünyadan haberi olmadan yazılmış insandır. bir tek başbakanın dediği gibi bizden önce cep telefonu kullanımı daha azdı demediği eksik. eğitim politikası ile ilgili şeyleri ise asla sallamayın, ülke sistemli olarak eğitimsizleştirilirken üstelik.*

he size bir şey daha söyleyeyim, bir insan "akp'yi zerre kadar sevmem ama..." tadında bir cümle kuruyorsa uzak durun, bir şeylerinizi çalabilir. kleptomani iktidardan yerele geçer.

***ucu sivri kursun kalem:**(bkz: don't feed the attention whore)*

***usuyoruzreyis:** tarımı ve çiftçiliği öldüren, zaten köyden kente göç yoğunken bunun daha da artmasına sebebiyet veren, mazot gibi köylünün çalışmasını sağlayan yakıtı 5 lira yapan akp hükümetinin kazla ördeği ayırt edemeyecek bir kişi tarafından övülmesidir.*

kazla ördeği bilmeyenlere açıklayayım. akp hükümeti iş başına geldiği zamandan bu yana servetini kat kat arttıranlar akp öncesinde hali vakti yerinde denilen fakat çok da zengin olmayan kişilerdir. yerel zenginlerin artması da, bu yeni kişiliksiz burjuvanın çevresinde dağılan para miktarının artışına sebebiyet vermiştir. sıradan halk için değişen hiçbir şey yok.

kaz nedir, ördek nedir öğrenip de gelin.

ekonometrisyen: *15 sene öncesinin sultanbeyli nüfusuyla bugünü kıyaslayan mal yazar beyanatı.*

ciddi bir şeyler yazmak isteyip içindeki çelişkileri gündeme getirmiş. hükümet şöyle yaptı böyle yaptı diye. kıyasladığı kriterleri neye göre tarttığı belli. türkiye'de teknoloji girişi en çok 99 yılında gerçekleşti. biraz da depremin etkisiyle. insanlar sevdikleriyle iletişime geçemeyince en çok o zaman ihtiyaç duydular cep telefonlarına. biz de öyle almıştık. yoksa ne gerek vardı. hükümetle alakası yoktu. tam da 15 sene önce.

okul aidatlarından bahsetmiştir. şimdi dağıtılan padlerden bahsetmiş. dağıtılan kömürlerden, su şebekesi olmayan yerlere dağıtılan bulaşık çamaşır makinelerinden bahsetmemiş.

diğer partilerin yapmadığı dini sömürüden bahsetmemiş. hükümet icraat yaptı diye bahsetmiş. diyarbakır belediye başkanı bir inşaat mühendisi, geçenlerde açıklama yaptı. diyarbakır a yapılan 3 köprü maliyetlerinin 3 katına yapıldı diye. maliyetin fazlası nereye gitti?

çocuk gelinler için yorum yapmış. akp milletvekillerinin kaç tane eşli onu söylesin yazar. muhtemelen olanlar da kadın milletvekilleridir. belki onların da kumaları vardır. bir de kendi kocasından şiddet gören bir kadın vekili var ki...

özetle, bunun gibi yazarlar dolayısı ile insanın canı sıkılıyor. anadolu insanı gözüyle yazdım diye de kendince açıklama yapıyor.

alemekarsikoyun: *yazarı, ne kadar akp'li olmadığını iddia etse de yüksek oranda akp propagandası içeren bir yazının başlığı.*

yazar, yazısına akp dönemindeki olumlu olduğunu iddia ettiği olaylar kadar, olumsuz olaylardan da bahsederek devam etseydi, akp propagandası yapmadığını söyleyebilirdim ama söyleyemiyorum.

dershaneleri eleştirip, insanları dershanelere muhtaç eden eğitim sisteminden sorumlu iktidarı eleştirmemek, ve dershanelerin asıl zirve yaptığı dönemlerin bu iktidar döneminde olduğundan bahsetmemek,

üniversite harçlarından dem vurup, hem bu harcı tahsil edip hem de bedava eğitim diye övünen iktidarı eleştirmemek,

akp'den önce önce öğrenciye destek amaçlı faizsiz verilen öğrenim kredisini görmeyip, akp'den sonra günlük faizli vergi borcu haline gelen ve bu krediyi dünyanın en yüksek faizli kredisine haline getiren iktidarı eleştirmemek,

akp propagandası yapmaktır.

akp'den sonra okul aidatı alınmadığını sanmak, saflık,

sırf senin okuduğun dönemde teknoloji yetersiz olduğundan, bilgisayarlı almadığın eğitimin cezasını daha önceki iktidarlara kesmek, mallık,

gelişen teknolojiye ayak uyduramamak da tembellikten başka bir şey değildir.

bu ülke ecevit gibi bir liderle de yönetildi.

hem halkın isteklerine cevap veren, hem çalmayan, yolsuzluk yapmayan bir liderle.

ve bu halk onu çok sevdi.

şimdi tutup da hem dürüst, hem halkın isteklerine cevap verebilen bir liderin bu topraklarda olamayacağını ütopya gibi yansıtmak da kanaatimce hainliktir, yolsuzluğa çanak tutmaktır.

çünkü zaten zamanında bu ülkeye böyle bir lider hizmet etmiştir.

bu nedenle "evet çalışıyorlar ama hizmet de veriyorlar" diyerek bir partiyi övmek nedir, adını siz koyun!

zira benim dilim varmıyor söylemeye!

nawar: *tam bir gerizekalı beyanıdır. hiç öyle uzun satırlar yazmaya gerek yok.*

ben hırsızlarla, ülkeyi satıp, borç batağına sokanlarla, rüşvetlerle köşeyi dönenlerle mutluyum ama başka parti bakıyorum bu ayarda dersin tabii bulamazsın. bu büyüklükte yolsuzluk son 100 yılda görülmedi çünkü.

onun dışında farklı görüşlerde parti arıyorsan tonla var. muhafazakar olsun diyorsan saadet, dinci-milliyetçi olsun diyorsan mhp var mesela.

o değil de alternatif parti virali ise bu alburniodes recepi gibi atlamış olduk konuya.

(Bu başlık üzerine yazarın nick altına da yüzlerce yorum ve eleştiri yazılmıştır. Ayrıca “bir borderline cadı’yı ayar manyağı yapmak” isimli bir başlık dahi açılmıştır.)

3. Başlık: Ferit Şahenk'in hürriyet'i satın alması

Şiddet konusu olan entry:*aydın doğan'ın kendi bacağına sıkması olur. elindeki tek güç olan hürriyet'i de satarsa elde avuçta birşey kalmaz*

Yazar Nicki: tatar ramazan

Simgesel Şiddet İçeren Entry:

alkolik oldum:aydın doğan'ın sadece "medya" işi yaptığını sanan andavallar için aydın doğan'ın sonu olacağını iddia ettiği satın alma işlemi.

ulan aydın doğan medya dışında 1281283123 sektörde iş yapıyor, 12831283 tane şirketi var adamın. keza şahenk de öyle. geri kalmış ülkelerde büyük iş adamları medya patronu olur ki; yandaşlık yaparak şirketlerine ihale toplasın.

4.4.4. Troll Entry/ Başlık

Troll entry/başlıkları incelemeden önce trollüğün ne olduğunu açıklamak daha doğru olacaktır. Trollükle ilgili yapılmış bir araştırma aracılığıyla trollüğün kelime anlamı ve trollerin özellikleri açıklanabilir.

Bir internet trollü, bir tartışmaya katılıp konuşmayı bozan ve o tartışmayı can sıkıcı hale getiren mesajlar yazan kişidir. Aslında çoğu zaman tartışmaları bozma nedenlerinin arkasında buna dahil olan kişileri rahatsız etmekten başka bir neden yok gibi görünür. Troller yalan söyler, abartır ve karşısındakinden cevap alabilmek için onu rahatsız ederler. Bazı Kanadalı araştırmacılar hangi çeşit insanların bunu yaptığını öğrenmeye karar vermişlerdir. 1200'ün üzerinde insanla iki farklı online çalışma yaparak, her bir deneğe internet yorumlarıyla ilgili davranışlarını araştırmak için kişilik testleri verilmiştir. Araştırmacılar, trollük ile kişilik özelliklerinin “Dark Tetrad” olan Narsizm, Makyavellizm, Psikopati, ve Sadizm’in bağlantılarıyla ilgili kanıtları araştırmışlardır. Onlar, kendi internet etkinliklerinde trollüğün favori davranışları olduğunu söyleyen kişilerde Dark Tetrad oranlarının daha yüksek oranda olduğunu tespit etmişlerdir. Dark Tetrad oranları troller dışındaki herkeste azdır. Kendi skorları ise Dark Tetrad davranışları için tabloda en üst seviyelerde ilerlemektedir.

Trollük ile Dark Tetrad arasında ilişki o kadar belirgindir ki yazarlar bunu kendi kağıtlarında da belirtmişler:

“... sadizm ve ITGD (İnternet trolleri global değerlendirmesi) arasındaki bağlantılar o kadar kuvvetli ki, online trollerin olağan sadist prototipi olduğunu söylenebilir.”

Yani troller insanları mutsuz etmekten gerçekten hoşlanırlar. Hem troller hem de sadistler diğer insanları rahatsız etmekten sadistçe bir keyif almaktadırlar. (Buckels, Erin E., Paul D. Trapnell, and Delroy L. Paulhus. "Trolls just want to have fun." *Personality and Individual Differences* 67 (2014): 97-102; akt: <http://www.psychologytoday.com/blog/your-online-secrets/201409/internet-trolls-are-narcissists-psychopaths-and-sadists>)

Troll entry/ başlıklarda uygulanan simgesel şiddet örnekleri ise şunlardır:

1. Başlık: Kont pantolano streç film gibi sarınmış dişi hanım (Başlık, yönetim tarafından “kot pantolona streç film gibi sarınmış dişi hanım” olarak düzeltilmiştir.)

Şiddet konusu olan entry: *paket olmuş giden bir kardeşimiz. soğan da olsun mu. yok olmasın.*

Yazar Nicki: bi sey dicem

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

ziplayanpilatestopu:(bkz: lassie bize bir şey anlatmaya çalışıyor)

corbamin pesindeyim:(bkz: ödevin yok mu senin)

birakyazarinolayim: (bkz: ouokl)

cunkubenburadayımdim: (bkz: atıl kont)

i am cookie monsters nipple: (bkz: çıkar şunu ağzından ne dediğin anlaşılıyor)

betos: (bkz: pantolan)

(bkz: anne ben yazar oldum)

edit: başlığın taşınmasıyla yaklaşık 80 entry anlamsız hale gelmiştir.

açıklama: başlığın taşınmadan önceki hali " kont pantolano streç film gibi sarınmış dişi hanım" idi.

gunlerinkopugu: (bkz: ukranya'ya çarşamba günü bonba atmak)

(bkz: kont dracula)

babamin sanatoryumu var: (bkz: kont adnan)

cloudious: (bkz: şürşme)

trinket: cizme, fotör, kont pantelon.

(bkz: rafet el roman)

atlantisgezgini: (bkz: pantolano)

(bkz: soy un hombre muy hondrado)

(bkz: dişi hanım)

(bkz: ay ay ay ay mi amor)

kendiniressamsananfirca: (bkz: başka yere geç orada çekmiyorsun)

kriterlerimcokdegilbence: (bkz: öğrendiğimiz kelimeleri cümle içinde kullanıyoruz)

(bkz: dur hepsini aynı cümlede değil)

barisunver: (bkz: başlık açayım derken çığır açmak)

histerik: (bkz: dişi hanım)

(bkz: kont pantolano)

(bkz: 404 not found)

tahaf: (bkz: ben gozere gozer domem güzel türkçe bilmeyenco)

(bkz: metin üstündağ)

serkaninci: (bkz: erkek hanım)

burasi les gibi gol kokuyor: (bkz: pantolano)

(bkz: italyan stoper)

thedewil: (bkz: kriptolu başlık)

(bkz: montaj)

kugsel adam: (bkz: kont manto lan o)

ya da

(bkz: portmanto lan o)

chaser: (bkz: kürk pantolonlu madonna)

aksi driver: (bkz: pentelona)

(bkz: pentgona)

futoshiki: *kont mu panto lan?*

calemityceyn: *yeni bir ispanyol topcu. fenerin onumuzdeki yil transfer edecegi soylene. kot pantolano de streç film onumuzdeki yil esecek diyorlar.*

zad: (bkz: lombelico del mondo)

bu hikaye bitti mi: *gafası yananlara dert olan durumdur.*

(bkz: gafam yanıyo anne)

coksikildimsozluk: (bkz: kardeş hayırlı olsun başlık açmışsın)

kopek gibi isiran sivrisinek: *ki kendisi disi hanimdir. eril beyin zevcesi olurlar. disi on adi olup evlenmeden onceki soyismini de kullanmaya devam etmektedir.*

pek yaratıcı değilim gibi: (bkz: fc porto)

kmd: (bkz: kot pantolona sarılmış streç film gibi kadın)

(bkz: anlatım bozukluğu)

(bkz: streç filme sarılmış kot pantolon gibi kadın)

(bkz: kot pantolonun streç film gibi sarıldığı kadın) *bunu mu demek istediniz?*

yeksa: (bkz: subhanallah kardes ibretlik başlık)

bilemiyorum altan bilemiyorum: (bkz: herkeste kot pantelon)

chumarro: (bkz: anlayamazsınız)

2. Başlık: Atesit olacağım ne yapmam gerekiyor (Başlık, yönetim tarafından "Ateist olacağım ne yapmam gerekiyor" olarak düzeltilmiştir.)

Şiddet konusu olan entry: *macera düşünüy bir arkadaşın safça sorduğu soru. şehadet getirirken la ilaha de kes yeter şimdilik dedim, ne diyeyim.*

Yazarın Nicki: ispatlamazsaniz serefsizsiniz

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

elektriklisandalye: (bkz: oku)

böcek: öncelikle odaya kaydını yaptırıp gelmesini gerektirir.

toto: "calisan bir beyin nakli yaptirirsan otomatik olursun" denmesi gereken arkadas.

pap00se: 1.evrime iman.

2.richard dawkins'e iman.

3.türlerin kökeni 'ne iman.

4.islam olmasaydı çoktan sevişmiştim'e iman.

5.ateistlerin içindeki korkunç boşluk'a iman.

6. hayrın ve şerrin doğal seçilim'den olduğuna iman.

reverse engineer: bir adet kimlik fotokopisi(arkalı önlü), iki adet biyometrik fotoğraf, bir adet sabıka kaydı ve devlet hastanesinden alınmış sağlık raporu ile ateizmim derneğine başvurumuz.

not: kayıtlar için son gün 25 kasım 2014.

rolandmicrocube: (bkz: öğrenci işleri)

bi kac yerden para bekliyorum: okuma ve yazmayı öğrenerek başlayabilirsin delikanlı.

againsthelife: (bkz: üç kulhuvallah bir elham)

penaltiyi taca atan centilmen futbolcu: (bkz: inkar)

bilemiyorum altan bilemiyorum: kimliğinin aslı ve 2 kimlik fotokopisi

varsa ehliyetin ve 2 fotokopisi

lisans diplomanın orijinali ve 2 fotokopisi (okul mührü falan olmasın kabul etmem)

2 vesikalık fotoğraf

muayene olduğuna dair sağlık raporu

ile beraber yarın yanıma gel, işlemlerini yapalım.

su ustunde yasayan balik: (bkz: türkçe öğreniyorum)

(bkz: atesit)

(bkz: ateist)

kartga: (bkz: kelime-i şahadet götürmek)

boikot: (bkz: risaleyi yan yatır)

karanfilli pekmez: kelime-i şahadet'i tersten söylemen gerekiyor.

(bkz: kesin bilgi yayalım)

konulu: (bkz: önce o bildiklerini unut)

denizdorak: (bkz: arkadaş birazdan ilgilenecek)

rtax: (bkz: ateist olmak istiyorum ama sorunlarım var)

tutunamayacakolan: (bkz: sen çok yanlış evrilmişsin kardeş)

taco: cevabı "muhtardan alacağın ikametgah belgesinin ve kaymakamlıktan alacağın adli sicil kaydının yanına 2 biyometrik fotoğraf koyup esnaf ve sanatkarlar odasına gelip 'ateistlik başvuru formunu' doldur " olan sorudur.

banasorsevgilikari: default olarak gelen "fitrat" isimli firmware'i kaldırman gerekiyor. uninstaller programlarından birini kullan ki herhangi bir kalıntı bırakmasın.

"fitrat"ın en küçük bir dosyası kalırsa ateizmi silip kendini yeniden kurabilir. fitrat'ı sildikten sonra ne kurarsan kur sonu ateizme çıkacaktır zaten, endişe etme.

ya da fitrat kalsın ateizmi sanal makinaya kur. ikisini birden dene hangisi hoşuna giderse ötekini silersin.

3. **Başlık:** Kerem Tunçeli'nin soyadı dersim olsun kampanyası

Şiddet konusu olan entry: bildiğiniz gibi kerem tunceli diye bir basketbolcumuz var, ve bugün berbat oynadı. eskiden süper oynuyordu bu adam. onu eski güzel günlerine döndürmenin yolu da soyadı olan tunceli'yi eski günlerindeki gibi dersim'e döndürmekten geçiyor bence.

kampanyaya katılanlar varım desin.

Yazarın Nicki: the supreme troll

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

happy mutant: (bkz: kerem tunçeri olmasın o)

itaatsiz zeytin: forma numarası da 62 olursa destekleyeceğim kampanya.

kurdan: (bkz: telsim)

kedî canini senin: (bkz: dhalsim)

tcî: (bkz: dersimli kerem)

lacivert: (bkz: şaka bu, değil mi?)

resnesizniyazininoglu: (bkz: afferin çok doğru düşünmüşün)

ertunga: (bkz: al abi bi biskerem ye)

irresolute: (bkz: bu olmadı bir daha dene)

ytrrs: (bkz: dersim bir dert dermisim bir dert)

tekilasisesi: (bkz: 3 hayırla uğurluyoruz)

finish off as a happy: (bkz: kenan doğulu'nun soyadı kürt olsun kampanyası)

(bkz: kenan kürt)

4. **Başlık:** Kafamıza göre kıymalı deniz

Şiddet konusu olan entry: *az önce geliştirdiğim mükemmel yemek.*

malzemeler şu şekilde;

- *kafamıza göre kıyma*
- *kafamıza göre domates*
- *kafamıza göre yeşil biber*
- *kafamıza göre soğan*
- *kafamıza göre şalgam suyu*
- *kafamıza göre zeytinyağı*
- *kafamıza göre kekik, kimyon, karabiber ve tuz*

önce soğanları zeytinyağı ile kavuruyoruz. hafiften pembeleşmesini beklemeyin çünkü o bir şehir efsanesidir. kavrulunca anlarsınız, bi' yavşamaya başlarlar. üzerine biberimizi ilave edip karıştırıyoruz arada. yoksa yanar. ben ettim siz etmeyin.

ondan sonra kıymamızı atıyoruz. bu malzemelerin miktarları yok, hep göz kararı. adeta bir jamie oliver'im çünkü. üstüne bir miktar şalgam suyu ve baharatlarımızı da atıp karıştırıyoruz. kıymalar pişmeye başlayınca kabuklarını soyup dilimlediğimiz domatesimizi üzerine ilave edip bir süre daha (işte domates pişene kadar) pişirmeye devam ediyoruz.

afiyet olsun.

Yazarın Nicki: biseybuldum

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

cezmi: (bkz: dolapta kalanlarla yemek yapmak)

doktor olacak çocuk: (ara: keyfe keder)

grid: (bkz: adam gurme beyler)

transendental: (bkz: çilekli mevsim salatası)

pisadam: (bkz: sandro sen misin)

bir cevabim yok ama soru güzelmiş: (bkz: adam öğrenci beyler)

(bkz: bekar yemeği)

camadam: (bkz: bir uyandım hastanedeyim)

(bkz: gıda zehirlenmesi)

kayıpkentindeli: (bkz: bonzai içip kendini havuzda sanıp çatıdan atlamak)

5. Başlık: Aslı Akçay'ın dünyanın en güzel kızı olması

Şiddet konusu olan entry: *en azından benim için gerçek bir şeydir. seni seviyorum aslı.....*

Yazarın Nicki: fatihaltayli

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

ortayolcuadam: (bkz: sevgili günlük)

horatius: (bkz: abi alkollüsün sonra konuşalım)

hakimtokmagi: (bkz: ya aşkım çok romantiksin)

lazar wolf: (bkz: nahit menteşe teknik ve endüstri meslek lisesi)

dilaraveski: (bkz: kim bu aslı akçay ya)

tuzbaba: (bkz: ben dünyanın en güzel garısıyam)

not just a dream izzet altinmese: *aslı akçay'ın paralel olduğu gerçeğini değiştirmez. inlerine gireceğiz inlerine!*

(bkz: gülücüğe odaklan)

cano: (bkz: bkz ile evlenme teklifi etmek)

bir iyilik yap kendine: (bkz: yazık la kimin aşkıysa)

tanrisal mucize: (bkz: aslı akçay'ın abartılmış balon bir kız olması)

12481631: (bkz: ekşi'deki kelime bazlı sansür)

the irlandali: *reklam iyi para ediyorsa biz de yapalım dedirten durum.*

sudosuz sürahi: (bkz: gündem yapalım bari)

ricky rubio: (bkz: aslı akçay'ın o kadar da güzel olmaması)

suya dusen sisman koala: güzelliğini bilmem ama azıcık akli var ise bu aralar kendine yazan dingilden uzak durur.

tanım: (bkz: iltifat etmeyi bile yüzüne gözüne bulaştırmak)

nilovna: (bkz: peki bu bilgi gerçek hayatta ne işimize yarayacak)

ihrac fazlası: *abi, yenge halka arz olmuş. hayırlı olsun.*

dfbhd: *madem öyle*

(bkz: bir alex değil)

cop kutusu: (bkz: yapma işte bunu yapma)

shamshiel: (bkz: fatih bey ne yapıyorsunuz)

baldirdas: *gördüğüm en aptalca kadın etkile şeysi, kadın dedim de bundan ancak 14 yaşında çocuklar etkilenir sevgili dostum*

ubi dubium ibi libertas: (bkz: pics or it didn't happen)

bir ust level'i:

(bkz: kardes kizin numarasini versene bir sey denicem)

jamsession: (bkz: turk sinemasinda dairesel dayak gelenegi)

vakamijin: (bkz: çirkinmiş lan, iyi hadi yırttın)

4.4.5. Bahsedilen Kişinin Küçümsendiği Entry/ Başlık

Ekşi Sözlük'te kişiler adına açılmış birçok başlık vardır. Bu başlıklarda kişiler hakkında objektif bilgiler verildiği gibi o kişiler hakkında olumlu ya da olumsuz yorumlar da yapılmaktadır. Bu yorumlardan bazıları kişiyi eleştirmeye yönelik yorumlardır. Bu eleştiri yorumlarından bazıları ise simgesel şiddet içermektedir. Bu entrylere konu olan bazı kişiler ve o kişiler hakkındaki bazı entryler şunlardır:

1. Başlık: Elif Aybüke Koçak

Şiddet konusu olan durum: Elif Aybüke Koçak isimli sanatçıyla “House of Nature” isimli derginin partisi için anlaşılmış ve bu durum üzerine kendisiyle bir röportaj yapılmıştır. Röportaj videosu üzerine sanatçı hakkında yazarlar tarafından görüşler beyan edilmiştir.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

cemiyetin unlu simasi: (bkz: kimse de demiyor ki aga bu nedir)

denizsabun: (bkz: ciddiyetsiz)

(bkz: nezaketsiz)

(bkz: post-sürrealist)

(bkz: otobiyografik)

(bkz: mutlu)

shalom aleichem ephraim: (bkz: geç ergenlik sendromu)

high anchor bunget: ağır müptela herhalde. röportaj ot kafasıyla yapılmış gibi duruyo

thedewil: - madem sanatçıyım o halde niye evin içinde güneş gözlüğü ve kapşon takmıyorum?

elif aybüke koçak, 2014.

kim lan bu john galt: röportajını sonuna kadar izleyenin basur olduğu ve sürreal acılara maruz kaldığı kapşonlu part-time intihar meyilli dişi birey

fluorescent adolescent:(bkz: postmodern zulüm)

bandini:(bkz: salak yemin ederim gerizekalı bu çocuk ya)

motosikletli kız: bizler için çok falan filan bir gece hazırlayan sanatçı.

(bkz: ya ben lan neyse bişey demiyorum)

saint Jimmy: (bkz: şekiller paris yesler bizde)

(bkz: kafalar bonzai)

kakam geldi: (bkz: kafan çok güzelmiş canım güle güle kullan)

cartel 1 numara:(bkz: bonzai çok yaygınlaştı)

finrod carnesir:*korkunçlu olmaya çalışmış kızceyiz.*

3:29 dakikalık videonun 2:59'unu eeeaaamm aaeemm diye diye bitirdi kız. valla helal olsun. harbiden sürrealist çalışmış.

bimeric: *sanatçıdan çok ismini vermek istemeyen seyirciye benzeyen bayan.*

awlni: (bkz: sanırım bize bir şey anlatmaya çalışıyor)

eaaaaam uoooooooo leeeeym hooooooooomm

grazerin: *ben de boylelerini gozumde buyuturdum "vaysss ual mezunu filan..." tinnnn.*

tatlim ben sana 5 kelime buldum bak cok guzel tanimler seni:

(bkz: bomboş)

(bkz: bombok)

(bkz: çemçük)

(bkz: sığ)

(bkz: paint terk)

bugategonline: *1 dk'dan fazla tahammül dahi edilemeyecek bir tip, iticiliği o kadar ön planda ki monitöre kafa atabilirsiniz izlerken.*

sanat imkanlarla değil, imkansızlıklar içinde varolur. bir çeşit aydınlanıştır.

aradaki farkı görmek isteyenlerin köylü ekrem'i araştırmalarını tavsiye ederim.

spork: *kendisini anlattığı şu garip videosu ile son zamanlarda izlediğim en komik şeyi izlettirmiş olan kendini sanatçı diye tanımlayan kişi.*

muhtemelen sözlükteki bu entryleri okuduğunda da "insanlık beni anlayamıyor, çünkü ben bir sanatçı olarak çağın çok ilerisindeyim" triplerine girecektir.

kidonya: *e bebeğim kasım kasım kasılıyorsun cümle kuramayacak kadar. belkide acıkınca kafalar dominos'a gitmiş orasını bilemem ama video'nun 2.55-2.56 'sında geçiriyosun o nasıl olacak a benim çakma snob kızım.*

tanım: erkut abi stayla ceza verilecek bir tür.16 gün boyunca soğan/sarımsak soyup günde 8 kez tarhana çorbası içirilebilir mesela.hem ayılır hem bayılır.kurtulur böylece bu bad trip'ten.

schopenhauer:(bkz: yazık lan kimin çocuğuyusa)

dinleyin ulan develer: --- spoiler ---

proje önüme geldiğinde 2 dakika bile düşünmedim.

--- spoiler ---

(bkz: beyin.dll bulunamadı)

unstable witness: büyük ihtimalle dünyanın en yeteneksiz insanı. yeteneksizlerin buluşma noktası ve yuvası olan sumahan yine şaşırtmamış ve bu kızcağıza da pek tabii kapılarını ardına kadar açmış.

a funny thing happened on the way to me: (bkz: şekilsiniz ya)

soyka pigro: (bkz: ben böyle sanatın içine tükürürüm)

amuda kalkan zararla oturur: (bkz: sen ne konuşuyorsun lan değişik)

ya birak ya: videosunu 30 saniye izleyebildim. hemen tuvalete koşup kustum.

sen istiyor nick verejek 50 dolar daha: (bkz: ağzına kürekle vurulması insanlar)

archit3ct:(bkz: evlat olsa sevilmez)

(bkz: hic dayak yememiş bu)

alaman cikolatasi: (bkz: best greek post-surrealist ever)

purjen sahap: üzerimdeki etkisini atabilmek için kendimi çaya vurduğum falan filan şahıs. boş beleş işleri allayıp pullayan ibibikleri gördükçe sinirleniyordum, bu arkadaş değil parlatmayı daha anlatmasını becerememiş.

fakir misin nesin defol: gözlerden anlamayalım diye müptezelliğini gözlükle gizlemeye çalışmış ama nafile, sağlam içici

abdnckylvc:ufkumda doğan güneş.

sanatı için, hatta sanat için el fatiha;

(bkz: teletabinin iç dünyası)

(bkz: talat abilerin ot partisi)

somersault in a coffin: (bkz: iki üç kere ot ve esrar çekenin sanatçı olması)

demokles: 30-35 saniyede anlatılabilecek uzunluktaki şeyi yaklaşık 4 dakikada anlatmıştır.

"duyduğum geyik, uu, biraz lame (leym) ama..."

(bkz: hayat aslında koskoca bir bad tripmiş)

5th of november: (bkz: sanatın batsın sanatçısının)

ikinci kadın: (bkz: sanatçı olmak isterken sürrealist maymun olmak)

koca dost dev: *o kadar abartılı ve karikatürize ki ilk izlediğimde kötü bir tipleme sandığım genç kadın*

false pretension: (bkz: bu çocuk olmamış)

atari salonundaki yanci çocuk: (bkz: kalk kız soğan hazırla)

nazarethme ne olur: post-falanfilanizmin öncüsü.

abbasinminubusu: (bkz: post modern kezban)

darth werther: (bkz: kafası kendinden bile çirkin)

gavur mahmut dayi: (bkz: kardeş ne diyorsun sen)

cry baby: (bkz: dediğini anlıyor ve yapısal olarak parçalanıyorum)

sad clown: (bkz: hani avrupa birliği işkence kalkmıştı)

2. **Başlık:** Nur Yerlitaş'ın nothing else matters klibi

Şiddet konusu olan durum: Nur Yerlitaş'ın "Bu Tarz Benim" isimli televizyon programında Metallica adlı grubun Nothing Else Matters adlı şarkısında dans etmesi üzerine yazarlar Nur Yerlitaş'ı yeren pek çok entry yazmıştır.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

misanthropheus: (bkz: açmayın korkunçlu karı)

bu ne lan hayatında ilk kez webcamle tanışmış ergen gibi.. o hareketler falan, tipe deyinmiyorum zaten. ben ettim siz etmeyin, açmayın videoyu...

sicarken ilham gelen dahi: (bkz: allah'ını seven üstüme toprak atsın)

gods of war: 14 yaşındaki ergen gibi triplere girmektedir.

osman tanburaci: (bkz: sebebi neydi ki)

xuleldar: *metallica'yı ölmeden mezara koymuştur.*

vatansiz: *arkadaşlar bu sey nur yerlitas değil. gerçek nur yerlitas 2004 yılında trafik kazasında öldü. bu şeyi israililer türk insanının sabrını sinamak için özel olarak yerleştirdi. gerçek adı nusi yusofel olan bu sey yahudilerin biz müslümanlara bir oyunu. tahriklere gelmeyelim, bilmeyenleri uyaralım. tekrar söylüyorum bu sey nur yerlitas değil.*

fandango: (bkz: nur hanım napıyorsunuz)

bildigin emre: (bkz: allahını seven üstüme bas gitar atsın)

bak daha işyerindeyim videoyu açamıyorum başlığı okumak yetti. tepkimi ancak anlatır.

what makes you think i m not a superhero: (bkz: atın beni denizlere)

tkzkn: (bkz: bu neyin kafası)

uzman doktor: (bkz: ama rock'çyım herkes bilsin yani)

not: zaten pek de hazetmediğim metallica'dan acık daha soğumama yol açabilmiştir.

karadamar: (bkz: kimse de demiyor ki aga bu nedir)

serene dream: (bkz: sad but true)

vakamijin: (bkz: nuring else matters)

reonox: *ntv az önce alt yazı geçti. grup üyeleri topluca intihar etmiş :/*

sun of the beach: (bkz: hayaller metallica hayatlar sibel can)

coolduygu: (bkz: allah belamızı vermiş)

parliament mavisi: (bkz: allah onların evlerine unforgiven'lar salsın)

disposable hero: (bkz: serebral korteksim yandı)

alttaki entry yalan: (bkz: salak bu yemin ediyorum gerizekalı)

geostigma: (bkz: bunu bunu alın dışarıya)

agatha christie: *izlemeyin gencler, aman ha!*

kucuk cocuklarda gelisim problemi olusturabilecek bir video.

sagliginiz için: (bkz: sakın ol mübarek)

kussmaul: (bkz: kusan çıksın beyler kasıyor)

sarhos baykuş: (bkz: bunu çeken kameraman kör oldu)

bildirbildircin: (bkz: sübhanallah kardeş ibretlik bir paylaşım)

mtb: (bkz: kardeş çok güzel olmuş bir daha yapma)

ilhuada: *izledikten sonra asıl baskının deniz seki'nin evine değil nur yerlitaş'ın evine yapılması gerekiyormuş dedirtmiştir.*

sirma: (bkz: neden muşmula surat neden)

psychostar: (bkz: midemiz yoktu izleyemedik kardeş)

vengence: (bkz: oturan boğa)

legendeki levrek: (bkz: kıyamet alametleri)

kurk mantolu kaporta: (bkz: korneam yandı)

bigorotti: (bkz: sakın ol ve o elleri yavaşça yere bırak)

bideburdanyak: (bkz: hayattan ve herşeyden bir anda soğutan şeyler)

insan donuna girmis telli turna: (bkz: kezbanizm)

***cemiyetin unlu simasi:** takdir edilmesi gereken klip.*

olm adamlar efekt kullanmadan yaratık oynatmışlar lan.

***karmic koala:** yaşlıları umrede şeytan taşlarken 13 yaşında ergen triplerine giren bir ablanın klibi.*

3. Başlık: Abdullah Dümenci

Şiddet konusu olan durum: “gok yeleli bozkurt” nick’iyle sözlükteki yazarlardan biri olan Abdullah Dümenci, toplumdaki hâkim görüşe aykırı fikirler beyan ettiği için diğer yazarların tepkisini toplamıştır. Bunun üzerine kimliği ifşa edilmiş ve adına birçok entry girilmiştir.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

***dinleyin ulan develer:**sözlükte önüne gelene küfrediyordu bu velet. boyuna posuna tipine baktım neden böyle boş işlerle uğraştığını şimdi daha iyi anlıyorum. karakolun kapısından geçse tinerci diye içeri alıp falakaya yatırırılar.*

***sol de naro:** mevlana'nın bile "sen gelme ulan ayı" diyeceği troll şahıs.*

***vincenzo scaletta:** soyadı ile sesli güldüren...*

***respect my authoritaaa:** onlarca resim koyup kendi resmini koymamasinin sebebi belli oldu. tam tahmin ettigim gibi elemanın boy 1.50. bu kadar takma be gyb, boy dedigin devede de var canım değil mi?!*

***pasopompa:** yunanistan'da dogduguna gore tam bir rum cocugudur.*

***sea of madness:** beni anirta anirta guldurmus sahis. sandalyeden dustum gorunce.*

***mustti:** bu adamın yazdiklarını görünce şu fotoğraftaki minik çocuk geliyordu aklıma ki beni yanıltmadı yine. bence troll olmakta çok haklı. lan bu tip ne tövbe bismillah.*

tuvalette ekmek mi yedin panpa ? kur-an mı yırttın ? naptın :))))))

***fileware:** (bkz: ben insan değil miyim)*

***safahat:** vakti zamanında tuvalette zezem içtiğini düşündüğüm kişi veya cami' den sakal-ı şerif çalmış da olabilir.*

aksi halde bu sıfat pek normal değil gibi.

tez vakit umre ziyareti yapmalı. allah affetsin artık.

reloaded: (bkz: yaman dümenciymişsin delikanlı)

a vulgar picture: kendisi sanatlı olmadığı için evrimin kanıtıdır.

kisaltma kablosu: yunan mıdır değil midir bilemem ama bu tipiyle kesinlikle itelenmelidir.

hebirisi: kuran yırttığı konusunda sağlam tiwitler aldım. üzülme apo! geçen zamana rağmen bir tek gözlerin değişmeyecek. bir tek gözlerin...

unleash: ulan bu herif amerika'da akademisyenlik yapıyormuş ya... god bless america. obama'nın haberi var mı acaba. bak bak apoya bak ne demiş

"i like to travel, read books, and play soccer (ulan o boyla neyin topunu oynuyorsun) in my free time"

kardeş; profesyonel trollük yapıyorum in my free time larımda yazmayı unutmuşsun.

bunun entrylerini ingilizceye çevirip çalıştığı arkadaşlarına mail atabilecek bir yazar olsa büyük sevaba girer. erol taş kakkahası

inya: (bkz: yüzüne bakan at yüz sene arpa yemez)

allam yerappim: (bkz: yılansı fare)

4. **Başlık:** Fakirler ölsün Porsche'tan selamlar

Şiddet konusu olan durum: Melda Saf isimli kişinin çektiği bir videoda "Fakirler ölsün Porsche'tan selamlar" demesi üzerine yazarlar sözün olduğu başlığa kişi ve konuyla ilgili birçok entry yazmıştır.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

false pretension: (bkz: adolf hitler)

you lucky bastard: psikolojik rahatsızlığı olduğunu düşündüğüm bir hanım kızımızın ağzından dökülen sözler bütünü

kaynak kicim: bir adet, görgüsüzlük ve aptallığa bulanmış insan müsveddesini içeren video.

degisikbirtip: görgüsüz bir hanım kızımızı içeren videodur. arada derin nefesler alarak oksijensiz kalmış beynine oksijen iletmeye çalışıyor. her şeye rağmen çabayı takdir etmek lazım.

rygard:"kafamı giyotinle kesip arabamı yakın" alt metinli sınıf savaşı viralidir.

tucek: mevzu bahis fakirlerin ölmesi durumunda selam yolladığı porsche'nin de bir anlam ifade etmeyeceğini bilmeyen bir canlı türünün vecizesi.

i am the master of my fate: ilk 6 ay anne sütünün önemli olduğunu bildiren bir kamu spotu.

thewarlord: 1- babasının arabasını kaçırdığını iddia ediyor ama araba kesinlikle babasının değil bence.

2- benzin alacak parası çok belli ki yok (yoksa neden klimayı açmayasın?)

3- türkçe bilmiyor ("yüzümde 0 makyaj var" denmez "yüzümde makyaj yok" denir)

4- ingilizceyi zinhar bilmiyor ("everybody facebook" ne lan?)

5- burnu yamuk; bu kadar parası varsa (ki iddiası bu yönde) ben yerinde olsam 8 yıl önce falan burnumu yaptırırdım.

6- çirkin.

bu de la: yıllardır savunduğum ; " kapitalizm en çok zenginlere zarar veriyor. beyinlerini kaybediyorlar. " tezimi destekleyen hanım kızımızın lafi.

ironi yapmıyorum. bu kapitalizmi bu " para sahipleri " yıkacak.

dayak geliyo dayak:(bkz: kezbanlar ölsün ekşi'den selamlar)

sari lacivert çubuklu: zeka desen yok, güzellik desen yok, giyim kuşam desen o da yok. bilgi, görgü, zarafet desen eser yok. kızın her tarafından fakirlik akıyor. tutmuş fakirlik ölsün diyor. bu kızın ailesi taş çatlasın 20 yıllık zengin değilse ben de hiç bir şey bilmiyorum. parayı bulmak, köşeyi dönmek kolayda onu taşıyabilmek zor.

porsche, ticari itibarı zedelemekten dava etse bu kızı kesin kazanır.

son olarak (bkz: çok cahilsin keşke ölsen)

***s1r:** kaşları ile saçı arasındaki arazinin etrafı çevrilip her katta 4 daire olacak şekilde 3 bloklu site inşaa edilebilecek bir şey beyanattı. karadenizli müteahhitlerden uzak durmasını tavsiye ederim.*

***ada meltemi:** kötü lan milyonlarca lira paran da olsa beyin nakli yaptırılmıyorsun işte.*

***sallamakahve:** ebeveynler uzmanlar tarafından sürekli uyarılıyor; "küçük yaşlarda beslenme ve sağlık konularında gösterilecek hassasiyet çocuğunuzun zihinsel gelişimi için önemlidir" diye. boşuna demiyorlarmış.*

***ruffleswaffles:** konuşmalarından ve bakışlarındaki donukluktan tahmin ediyorum ki zihinsel engelli bir kız. ama tatlı, umarım tedavi edilebilir bir rahatsızlıktır. kendisine acil şifalar diliyorum. ayrıca kendisini dışlanmış hissetmemesi için tüm imkanlarını kullanan babayı da ayrıca takdir ediyorum. dualarımız seninle porşlu kız.*

***reverse engineer:** klinik psikiyatrik tedaviye ihtiyacı olan bir insanın sayıklamaları.*

***radau:** terliğimin bile daha zeki olduğuna iddiasına girdirtecek, viral çalışma.*

***antonia chigurh:** tipik itici üsluba sahip düşük zekalı bir organizmanın sayıklamaları.*

"yandım "yandım" diyor. klimayı açsana madem elinle kolunla serinlemeye çalışacağına. akli ermiyor demek.

***rebel crow:** (bkz: bundaki beyni kuşa taksak uçmaz)*

***eski solcu:** çirkinliğini posche'siyle kapatmaya çalışan bir hanım kızımızın hayata tutunma çabaları.*

***euphory:** hem aptal hem fakir yaşanmaz*

doğru söylemiş kızımız

kendisi katıksız bir aptal olduğu için porşe sahibi olması yeterince adil olmuş

***hazer:** (bkz: çok çirkin ve aptalsın keşke ölsen)*

themuder: (bkz: ben oksijen israfıym demenin yolları)

civik babam afedersin: (bkz: işte bunlar hep bonzai)

cezmi: (bkz: kaşlar adile naşit terk)

serci baba: (bkz: eksik kromozom)

5. Başlık: Merve Kılıç

Şiddet konusu olan durum: “saçmasapan3460” nick’ine sahip bir yazarın, Merve Kılıç ismindeki arkadaşı adına açtığı başlık ve yazdığı entry üzerine diğer yazarlar çeşitli yorumlar yapmışlardır. Söz konusu entry ise şudur:

“çocukluğundan beri bu kız büyüyünce çok güzel olacak denilen ve büyüdüğünde gereğinden fazla güzel olan, güzel ama aptal be abi kafası çalışmaz o kızın laflarının tam aksine çok iyi bir üniversitede iyi bir bölümde okuyan denetim firmalarının gözdesi olan, bikini yerine mayoyu tercih eden, beyaz mayoyla mankenlere taş çıkaran, dünya güzeli aynı zamanda dünya tatlısı şahsiyet.”

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

johnmalkow:(bkz: üçüncü kişilere bir şey ifade etmeyen başlıklar)

jamesjersey: mayo yerine bikini tercih etmeli. sonra karnı ağrır.

semsipasapasajindasesibuzusmeyen: uber şahsiyet. hayraniyim!

divine moments of truth: en sevdiği şarkı herşeyim tamamdı bir sendin noksan olan mükemmelliyetçi kişilik.

anteke: beyaz bikini yerine beyaz mayo tercih ediyorsa göbeğine kadar pubik tüyleri uzanmış ve bunları almaya korkan bir kız olması muhtemel. üzgünüm merve, biri bunu söyleyecekti.

vincenzo: çocukluğunda da büyüdüğünde de tıpsız olan, üzerine mayo dahi yakışmayan dandik denetim firmalarının vasat gözdesi.

(bkz: owencan mode on)

turk kelemek: (bkz: son bir umut ekşi sözlük)

fareli koyun vuvuzelacisi: dişleri sapsarı ve yamuk. bence işe bir ortodontist ile görüşerek başlamalı.

noodles: (bkz: bikinili fotoğrafları için tıklayınız)

hnc: (bkz: pics or it didn't happen)

esmeraldasarisinalma: (bkz: caps yok mu beyler)

fareli koyun vuvuzelacisi: şu an burnunu karıştırıyor. birisi eline vursun şu kızın.

bigorotti: şu an bigorotti ile italya'ya kaçan kişidir. peşimizden gelmeyin lan!

metal revolution: (bkz: kimse de demiyor ki aga bu nedir)

fasulye de soguk yenen bir yemektir: (bkz: entry'ler arasında hızlıca dolaşıp http aramak)

dusendeli: (bkz: kollar patlıcan)

sensizlik impossible: gidip kırmızı audi al almıştır, o kadarda dedim beyazını al diye :(

mhm: dünya çapında bir yıldız olmasının önündeki tek engel erol egemen'dir

evde black smoke besleyen adam: dişi messidir kendisi.

üüüüüüüüüü: ayakkabı numarasını çok merak ettiğim insan. biri yazarsa çok sevinirim.

mhm: (bkz: düz uzun saçlı bebek yüzlü akıllı ince güzel kız)

gelse de tanışsak dediğim hanımefendi kişilik.

aynali misket: iyi ki tanımışım bunu. über güzellikte kız arkadaşları var.

mhm: o bir kızıl elma,

al topuklu beyaz kız,

o bir ahu,

o nardan ve nurdan bir melek,

*bir rüzgar kadar hafif,
 bir nehir gibi ferah,
 o herkesin aradığı ama bulamadığı,
 bora'nın bardan kaldıramadığı hatun,
 o bir numara...*

6. **Başlık:** Sempozyumda tercüme krizi yaşanırken kaçan Nagihan

Şiddet konusu olan durum: Hakim ve savcılara yönelik eğitim programının konusu İtalya'daki Gladyo soruşturmasını yöneten savcı Felice Casson'dur ve Casson'un söylediklerinin tercüme edilmesi için iki öğrenci görevlendirilmiştir; ancak öğrenciler çeviriyi yapamadıkları için ufak bir krize neden olmuşlardır. Öğrencilerden isminin "Nagihan" olduğu öğrenilen kişi, diğer arkadaşını masada bırakıp gitmiştir. Bu olay üzerine Ekşi Sözlük'te konuyla ilgili pek çok başlık açılmış ve konu üzerine birçok entry yazılmıştır.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

mugettin: *evlenip yavruladığı zaman tam bir kırk yılda bir düğüne giderken saç yaptıran anne olacak gibi görünüyor.*

alone zero: (bkz: satışı)

munecim tercüman: *arkadaşını orada g.t gibi bırakacak kadar insaniyetten, başarısızlığının arkasında bile duramayacak kadar meslek adabından&terbiyesinden nasibini alamamış nagihandır.*

ayrıca (bkz: yazık la kimin çocuğuyusa)

lazor: *ahir zaman brütüs'üdür..*

pandoraninkutusuacildihanim: *insanı, çok pis yarı yolda bırakmış olan nagihandır. bu saatten sonra her haltı beklesin arkadaşları bu kızdan.*

nukleer danacık: *davranışı "nagehan gibi çekip gitmek" olarak türkçe deyimler sözlüğümüze girebilir. arkadaşı yarı yolda bırakmak, tırsıp kaçmak, sorumluluk alamamak, topluluk karşısında bir sıkıntı yaşandığında en azından kibar bir dille durumu izah edecek cesarete sahip olamamak ve bu durumu nazikçe kotarmaya çalışmak için en ufak bir çaba bile*

sarfetmemek ve daha niceleri gibi bir çok durumu betimlerken kullanabiliriz. nasıl sinir oldum bu davranışa anlatamam. zira nagehan resmen marcus junius brutus'un modern zamana reenkarne olmuş hali.

jason305: *spartacus'u bilenler için söylüyorum, ashur'dur.*

variolink: *varsa sevgilisi, dikkat etsin bu kıza. arkasını bile dönmesin, hemen satabilir. güvenilmez bir kız.*

arphenion: *allah kimseye böyle satıcı arkadaş vermesin dedirtendir. böyle insanlar "sen girersen ben de girerim abi" deyip kavga başladığı an kaybolan öküzün kız kardeşleridir. neyse ki kalan kızımız durumu bir şekilde toplamıştır.*

freakara: *(bkz: batan gemiyi önce fareler terk eder)*

rosencruz: *arkadaşını o masada sap gibi bırakıp giden bu suratsız halen savunanlar var, ben bir şey demiyorum. yiyemeyeceğin bir nanenin altına yatmışsın tamam, şirketin organizasyonun vs.'nin katakullisine gelip, üniversite harçlığını çıkarmak için belki de buralara gelmişsin tamam. bir hata oldu, yapamıyorum, çeviremiyorum de. arkadaşın gibi toparlamaya ya da durumu kurtarmaya çalış sende. mal gibi bırakıp kıızı gitmenin bir alemi yok. surat beş karış zaten. birazdan yiyeceği nanenin farkında baştan itibaren asmış suratı oturuyor. allah böyle dostu, eşi, anneyi, anneanneyi kimsenin başına vermesin. şu kız şuracıkta kaybolursa evrenden, sanırım bir şey kaybetmeyiz insanlık olarak. zira kız da insanlığın zerresi yok gibi.*

geldin mi: *sinsidir. arkanızdan iş çevirir. en ihtiyacınız olduğunda sizi satabilecek bir insandır. bunu siz de bilirsiniz ama yine de onsuz yapamazsınız. gideceğini bile bile "gitme" dersiniz. gitse de kıyamazsınız, darılamazsınız, size bu hakkı vermeyecek kadar bencil bir arkadaşdır.*

olur oyle arada: *ödlek nagihan'dır. bu kızla yola çıkılmaz. interrail'e falan net gidilmez. alengirli işlere zaten girilmez, yarı yolda bırakır. sır tutamaz, korksa öter. azıcık özgüven, azıcık nlp nagihan'ım yaa...*

nick kolay aga: *sempozyumun kaybedenidir. bütün asil duygular açısından sınıfta kalmıştır. aslında çok daha ağır konuşmak geliyor içimden ama neyse.. uzun zamandır bu kadar net bi' karakersizlik örneği görmemiştim. bunu bana gösteren sen nagihan; sakın karşıma çıkma ağır konuşurum, kalbini kırarım.*

dinleyin ulan develer: kaosu yönetme becerisi olmayan hayin nagihan'dir.

14: (bkz: çakal)

seryer: (bkz: şark kurnazı)

whatyougetiswhatyoudid: agziyla kus tutsa evlenemez artik.

(bkz: anne ben nagehan ile evleneceğim aaa oğlum kaçır o)

der meister: özgüveni yüksek falan değildir. öyle bir şey olsaydı, güzelce konuşur, işi kıvıramayacağını söyleyip efendi gibi giderdi. hiç bilmediği bir işe atlayan ve felice casson gibi bir adamın çevirmenliğini yapacakken, her şey yetmezmiş gibi arkadaşını da zor durumda bırakıp salondakilerin yüzüne bile bakmadan çekip gitmeye kalkan öğrenci benim gözümde "özgüven sahibi" olamaz.

evet asıl suç organizasyon şirketinin... ama zorla koymadılar di mi oraya? yani bi' bak, adam ne konuşacakmış, sen ne kadar biliyorsun, di mi?

oymanq: hobileri arasına adam satmayı eklemesi gereken nagihandır.

atesoku: ikizler burcudur kesin. kimin gazına geldiği muhim değil, bir isin sorumluluğunu almış ve arkasında duramamış cibiliyetsiz nagihan, napıcam bilmiyorum nagihan, nagihan dur gitme beni bekle

yka: arkadaşı ne kadar sempatikse kendisi bir o kadar antipatik nagehandır.

Yine Nagihan isimli öğrenciyle ilgili "Nagihan için muhtemel soyadı tahminleri" isimli başlıkta kişiyi yeren pek çok entry girilmiştir. Bu entry'lerden bazıları şunlardır:

okim2: (bkz: kaçkurtuloğlu)

rodion romanovic raskolnikov: (bkz: satıcı)

ramos1907: (bkz: kaçkın)

the saint: (bkz: çemkiroğlu)

istege bagli sigortasiz: (bkz: vınn)

ayrikotu: (bkz: hiçdurmaz)

ebebeyn: (bkz: topuk)

whatyougetiswhatyoudid: (bkz: arazi)

hewlettcan: (bkz: sinsioğlu)

archymix: (bkz: kıl)

gozluklu ispartakus: (bkz: sıvışır)

seryer: (bkz: firar)

sirene00: (bkz: dahadagelmemsempozyuma)

surveyor: (bkz: asabikaçaroğulları)

pohpohperisiyimben: gergin

emi13: ishalağızlı.

7. **Başlık:** Simge Özkan

Şiddet konusu olan durum: “emresium” nick’ine sahip bir yazarın Simge Özkan ismindeki arkadaşı adına açtığı başlık ve yazdığı entry üzerine diğer yazarlar çeşitli yorumlar yapmışlardır.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

adamantium: (bkz: bir kimse de demiyor ki aga bu nedir)

huseyin sevki topuz: (bkz: toplanın beyler anlatıyorum)

karubila: yıllar önce geçirdiği apandisit ameliyatı izini, az sayıda şanslı kişi görmeye nail olmuştur.

8. **Başlık:** Alev Alatlı

Şiddet konusu olan durum: Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödüllerinde edebiyat alanında ödöl alan yazar Alev Alatlı’nın “Siz ‘dünya beşiten büyüktür’ dediğinizde George Orwell ayağa kalkar sizi alkışlardı. O yetmez Daniel Defoe de kalkar o da alkışlardı. Sizin sahici dostlarınız sanatçılar ve edebiyatçılar arasındandır” sözleri üzerine sözlük yazarları bazı yorumlarda bulunmuşlardır.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

findelcamino: sarayın yeni soytarısı..

o da durdu baktı yepyeni saray, 1000 tane oda var, birisi de benim olsun dedi sanırım. yoksa 1 günde insan kendini rasim ozan kütahyalı seviyesine niye indirsin.

ey alev alatlı buraları okuyorsan şunu aklına çivile. soytarının ömrü, kralın ömrü kadardır.

utanan ayi: mart 2014'te akp'ye oy vereceğini açıklamış, aralık 2014'te cumhurbaşkanlığı kültür sanat ödülü (bu da ne haltsa? bir taraflarından uydurdular herhalde cb'nin eli boş kalmasın diye) almış yazar.

ülke bir garip yer oldu, kimse utanmıyor.

adam demiyor ki mesela "lan daha kaç ay önce bize destek açıklamış yazara ödül veriyoruz, biraz çok belli olmuyor mu?". demiyor işte.

murathan mungan'dan bir kez daha gelsin o vakit: türkiye'de her şey olursunuz ama rezil olamazsınız.

lazkartal: öğlen yemekte gördüm. tayyip konuşurken, davudoğlu'nun yanında pişmiş ve pişkin bir şekilde koltuğa kurulmuş tayyip'i dinliyordu.,

bu devirde etraf soytarılar ve dalkavuklar gani. bunlar da her abat ve çapta, cins cins.

şimdi de burda mecradan öğrendim, ödül de almış.

devir değişti. nöri gantar'ın değişti ile modiernnn olduk.

bu devirde artık kese kese altın dağıtmıyorlar.

soytarılar ve dalkavuklara kamu bankalarından reklam yaptırıyorlar veya böyle ödül dağıtıyorlar.

hiç olmadı trt'de veya havuz medyasından bol paralı program yaptırıyorlar.

bu da edebiyat tarihine böle geçsin. neyse o.

insan haltlari: zamanında orhan pamuk'a "kifayetsiz" demiş, liberalleri aşağılamış ve emperyalizmden bahsetmiş bir insan. bu benim için çapını anlamada yeterli olduğundan sonrasında herhangi bir yazısını okumadım. derinliğini gördük.

goldencrab: *bir gunde iki mide bulandırıcı yalakalık fazla. önce yavuz bingöl sonra bu. ikisinin de ne olduğu çoktan belli ama insan yine de nefes alamıyor gibi hissediyor bazen. bir de orwell alkışlardı demiş ya, saka gibi hakaten. allahim sen akıl sağlığımızı koru.*

divinemomentsoftruth: *yuh artık, heidegger'le kıyaslanmış.*

(bkz: overrated)

dopermen: *ispanya iç savaşı sırasında enternasyonal tugaylara katılarak cephede bizzat faşistlere karşı anarşist ve komünistlerin yanında mücadele eden orwell'in tayyip erdoğan gibi bir adamı alkışlayacağını söylemek kendisine yakışmış.*

kapiyi calan yabancı: (bkz: alev alatlı cahil bir insandır)

lazkartal: *az sonra bana kelime oyunu yaptıracak nebati yağ.*

bugün yağdanlık alev aldı. biz de hemen söndürdük.

bugün yağdanlık alev aldı. ne aldı? ödül aldı.

bir cevabım yok ama soru güzelmiş:(bkz: bu sene iyi yalaka yaptı)

9. Başlık: Yavuz Bingöl

Şiddet konusu olan durum: Ahmet Hakan'ın Hürriyet gazetesinde 3 Aralık 2014 tarihinde Yavuz Bingöl'le yaptığı röportaj sonucunda sözlük yazarları, röportajdaki sözlerinden dolayı Yavuz Bingöl'le ilgili birçok entry yazmışlardır.

Simgesel Şiddet İçeren Entryler:

zumrud anka: *bir banka reklamında oynamak için atmadığı takla kalmayan karakter yoksunu.*

elpinoras: *ahmet hakan'la yaptığı röportaj bugünkü hürriyet'te yayınlanmış olan türkücü.*

sanatın birleştirici gücüne inanıyormuş, gerginlik bitsin diye tayyip'in davetlerine katılmış ve kendisiyle 1-2 türkü söylemiş, bu sayede o hafta gerginlik olmuyormuş falan.

aklını bir yerlerde unutmuş resmen!

bu röportajdaki cümleleri gerçekten çok önemli. bence uğur ışılak ve nihat doğan'dan hiçbir farkı olmayan iktidar şakşakçısıdır. yazık. beynini aldırılmış gibi konuşuyor.

gerginlik bitsin diye katillerle türkü söylenir mi yavuz abi? neyse sen yolunu bulmuşsun. hadi bu sefer de iktidar türkünü söyle.

goreality: *ahmet hakan ile roportajında erdoğan'in berkin elvan'in annesini yuhalatmasını "ama o gün basbakanının annesine kufur etmişlerdi o nedenle yuhalatı" gibilerinden bir savunma vermiş. nasıl bir insansın sen lan?*

adams kerler: *hurriyet'te ahmet hakan'a verdiği röportajda, berkin elvan'ın annesinin rte tarafından yuhalatılmasıyla ilgili olarak; "sayın tayyip erdoğan'in da annesine küfür edilmişti, o da karşılık olarak bunu yapmıştır" demiştir.*

ben bu olayı yavaş yavaş çözüyorum galiba; gerçekten de akp'ye ve rte'ye yaklaşan, sempati duyan herkes otomatik sacmalamaya başlıyor. istisna görmedim. bilerek yandaşıyorlar zannedirdim ama değilmiş, ayarları istemsiz bozuluyor.

yavuz beyfendinin cümlesine gelirsek; yok gelmeyelim sabah sabah sinirlenmeye ve kafa yormaya gerek yok.

(bkz: sanatçı olamazsın demedim)

dharamsala: *ortalama bir anadolu comarina donusumunu tamamlamak üzere olan sahis. bir zamanlar umuda ezgi'deydi len bu adam. huseyin mi, ulas miydi yoksa deniz miydi canim diye turku soyluyordu. enteresan bir degisim gecirdi gregor samsa'ninkine benzeyen.*

kendine hayri olmayan adam: (bkz: paralı köpekler)

menalques: *ekranların şafak sezer'i gazete köşelerinin ismet berkan'ı. kısacası çöptür. ne eksik ne fazla.*

yoktan adam: (bkz: zevzek)

kopek gibi isiran sivrisinek: *alıntıdan alıntı yaparak kendisine bi cevap vermek istediğim sanatçıdır!!*

"yavuz bingöl'ün sanatçı olması halka umut vermiştir. çünkü herkes, 'sayın yavuz bingöl sanatçı olduysa ben de her şey olabilirim' duygusuna kapılmıştır. bu cumhuriyet'in bunu başarmış olması az şey mi?"

arma aski: kendisini eleştirenlere düşüncelerini anlatabilmek amacıyla ahmet hakan'la röportaj yaptığını iddia eden zat.

şu röportajı okumadan önce kendisinden 1 nefret ediyorsam şu an 10 nefret ediyorum. ahmet hakan'ın sorduğu basit 3-5 soruda bile nasıl kıvıracağını, akp'yi nasıl yalayacağını şaşırılmış. dürüst olmadığı ve yapmacıklığı buradan belli.

sen daha çocuk yaşta öldürülen bir insanın annesini yuhalatan bir başbakanı savunabiliyorsan zaten insanlıktan falan bahsetme yavuz.

sen git reklam tekliflerini incele, ne kadar para kazanacağına bak. ama arada yalamaya devam et ki musluğu bir anda kapatmasınlar.

celikk: karakter yok, onur yok, gurur yok, utanma hiç yok. nasıl biri olduğunu zaten biliyorduk da, ahmet hakan'la son röportajını okuduktan sonra yüzümde oluşan tikslenme ifadesiyle birlikte ne kadar ileri düzey bir leş, bir çöp olduğunu tekrar anladım.

ddr: (bkz: iste bunlar hep kumar borcu)

lostunfinalbolumu: ülke meseleleri hakkında konuşmayı gidip kbrıs'ta kumar oynaması gereken şahıs. herkes kendi bildiği işi yapsın değil mi ?

lokman: son yaptığı açıklamalardan sonra trt müzik'e yönetici olması gereken. büyük utancımız.

starry: (bkz: arkadaşları ona dalkavuk diyor)

(bkz: saray soytarısı)

fikrep: gördüğünüz yerde yuh çekeceksiniz.

oturduğunuz mekanda çalarsa değiştir yoksa kalkıyoruz diyeceksiniz.

reklamında oynayacağı bankadaki hesaplarınızı iptal ettireceksiniz.

paso lige üye olmayacaksınız.

ebru gündeş'in jüri olduğu programla ilgili entry girmeyeceksiniz.

şafak sezer'in oynadığı filme gitmeyeceksiniz.

mado'ya gitmeyeceksiniz.

bu sistemde elinizdeki en büyük güç boykot'tur. bunu da kullanmayı beceremiyorsanız, bu dalkavuk'u eleştirmeyeceksiniz.

mornehir: *insan yandaş olabilir. döneke olabilir. dün "örgütlemişler baharı" diye türkü söyleyip, bugün en önde giden yalaka bile olabilir. eleştirir geçeriz. ama haysiyetsizlik, utanmazlık, zalimlik başka bir şey. berkin elvan'ın annesi hakkındaki sözleri için yavuz bingöl'e laf etmekten haya ederim. yavuz bingöl'e laf edersem, kendime saygımı yitiririm. gözümde öyle zavallı, öyle insanlık dışı bir konumdadır kendisi.*

servus equum videt: *müthiş deha. daha önce nasıl aklımıza gelmedi ki?*

- yahudiler hitler'in ölmüş annesine küfretmişti.
- ermeniler talat paşa'nın ölmüş annesine küfretmişti.
- çinliler kutsal imparatorun ölmüş annesine küfretmişlerdi.
- japonlar truman'ın ölmüş annesine küfretmişlerdi.

hele hele aleviler yavuz sultan selim'in ölmüş annesine öyle küfürler etmişler ki... o yüzden yavuz'un alevileri katletmesi çok insani bir şey değil mi yavuz? her pisliğin üzerini bu sihirli formülle örtebiliriz değil mi? ne olmuş iki üç alevi devlet görevlisine şiddet uygularken öldüyse?

"sanatçı yavuz bingöl, alevi anne babanın çocuğu olmasına rağmen isminin bilerek aşağılanmaması için 'yavuz' konulduğunu söyledi."

<http://www.milliyet.com.tr/...ldugum-magazin-1974064/>

beholderr: *son zamanlarda bir insanın iğrençleşebileceği son noktaya ulaşan şarkıcı, türkücü.*

aslında burcu kara'yla ayrıldığında vizyonunu belli etmişti.

silikonsuz cevriye: *bundan daha fazlasını yapmasını bekledim kişi. tesettüre girerek çıtayı yükseltebilir.*

yaltakgurbuz: *yavuz bingöl'e neden şaşırıyoruz ki..*

normal olan köpeğin havlamasıdır,

"konuşursa" anormaldir..

n8: (bkz: yavuz selim bingöl)

gaksimmorki: (bkz: yavuz dingil)

belediye ilani: *bu kadar samimiyetsiz ve seviyesiz nasıl olunabilirin örneğidir. bütün yalanları bir arada nasıl konuşabildi hayret doğrusu. kendisini tebrik ediyorum bu büyük başarısından ötürü.*

durmak yok yalamaya devam.

arcadius:(bkz: omurgasız)

peembe gozluklu obur: *yıllarca söylediklerinden hiçbir şey anlamamış, kendi söylediklerini duymamış demek ki dediğim insana yakın varlık. başkalarının söylediklerine tıkadın da kulaklarını, kendi söylediklerini nasıl duymadın diye sormak istediğim; kendini ucuza sattığını düşündüğüm şey. yıllarca hiç mi kazanmadın oynadığın beşinci sınıf tivi dizilerinden ki bu durumlara düştün! yazık.*

wild honey suckle: (bkz: havhav)

dermuzisye: (bkz: bir yalaka !!)

(bkz: saygısız)

(bkz: küstah)

dalaylamaninkabri: *içimdeki 'insani şeyleri' uyandıran dışkı parçası. kendisine küfür etmek istiyorum ama gülsüm annemizin dedikleri aklıma geliyor ve o 'insani' şeyler yok oluyor bir yanda. yine de o yaydığı koku o kadar mide bulandırıcı ki keşke sifonu çekebilsek, keşke tüm pisliğiyle kenefte kaybolup gitse...*

just did it:(bkz: turnike)

sqcyym: *ulkenin sanattaki kalitesinin yansimasidir. niteliksiz, ilkesiz, ucuz...*

Sonuç olarak Ekşi Sözlük simgesel şiddetin sıklıkla uygulandığı bir sosyal medya aracıdır. Sözlükteki başlıkların birçoğunda simgesel şiddet örneklerine rastlanabilmektedir. Bu şiddetin önlenmesine yönelik bazı çabalar olsa da genellikle bu çabalar sonuçsuz kalmaktadır. “Gg”, “başlıktaki entrylere referans içeriyor” gibi nedenlerle entry silme işlemi

uygulanmasına rağmen bazı entryler belirgin bir hakaret içermediği ya da şikâyet edilmediğinden silinmemektedir. Bu gibi durumlarda ise hakaret içeren entry sözlükte, bunun sonucu olarak da internette yer almaktadır. İnternetteki herhangi bir arama motoruyla ilgili kişi ya da durum arandığında o kişi ya da durumla ilgili söz edilen yorumlar da görülebilmektedir. Bu ise söz konusu kişi için olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Bu nedenle Ekşi Sözlük'teki simgesel şiddet, ülkemizde en çok ziyaret edilen internet sitelerinden biri olması nedeniyle, incelenmiştir.

SONUÇ

İnsanoğlu var olduğu süre boyunca diğer insanlarla iletişim kurmaya çalışmıştır. Bu iletişim bazen konuşarak, bazen işaret dili kullanarak, bazen yazarak olmuştur. Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte iletişim kurma imkânı da artmıştır. Bireyler, sadece yakınlarındaki kişilerle iletişim kurmamış, uzak yerlerdeki kişilerle de iletişim kurmaya başlamışlardır. Bireylerin iletişim ağı genişlemiş, daha önce tanımadıkları kişilerle tanışma olanağına sahip olmuşlardır. İletişim bazen çift yönlü, bazen de tek yönlü şekilde yapılmıştır. İletişim kurma olanaklarını geliştirmek adına teknolojik gelişmelerle birlikte bazı haberleşme ağları üretilmiştir. Bu ağlar bilginin daha çabuk ve daha hızlı yayılmasını sağlamıştır. Bu nedenle medya, insanlık için önemli bir buluştur.

Sosyal medya, ağ teknolojisinin gelişmesiyle birlikte yaygınlaşmıştır. Bu gelişme, insanların realiteden koparmalarına, her şeyi hızlı yoldan yapıp tüketerek yaşamalarına neden olmuştur. İnsanlar artık yaptıkları her şeyi en kolay ve en hızlı şekilde yapmaya odaklanmışlardır. Sosyal medya insanlara daha çok iletişim imkânı sunar gibi gözükse de aslında onları çift yönlü iletişimden, yüz yüze görüşüp konuşmadan uzaklaştırmaktadır. Sosyal medya araçları yoluyla iletişim kurmak insanlar için daha zahmetsiz, daha az emek ve daha az zaman harcanan bir iletişim yolu olduğundan daha çok tercih edilir olmuştur. Bu da yüz yüze kurulan iletişimin çoğalmasında yönündeki engellerden biridir. Ancak sosyal medya yoluyla kurulan iletişim herkese bir “muhabir” olma imkânı tanımıştır. Edinilen her bilgi, sosyal ağlar aracılığıyla paylaşılarak ana akım medyanın haberler üzerindeki hâkimiyeti az da olsa kırılmıştır. Kişiler *Facebook*, *Twitter*, *Ekşi Sözlük* gibi sosyal ağlar aracılığıyla her türlü bilgiyi diğer kişilerle paylaşabilmektedirler. Bazı sosyal ağları kullanarak iş bulabilmektedirler. Bazı ağlar yoluyla da müzik dinleyebilmekte, video izleyebilmektedirler. Sosyal medya, pek çok şeyde olduğu gibi, hem yararlı hem de zararlı özelliklere sahiptir.

Sosyal medya, simgesel şiddetin varlığını sürdürdüğü bir mecradır. Simgesel şiddet bazı kişiler için bir eğlence aracı haline gelmiştir. Bu nedenle sosyal medyada, özelde de Ekşi Sözlük’te uygulanan simgesel şiddet, çoğunlukla eğlenmek amacıyla uygulanmaktadır. Ekşi Sözlük’teki yazarlar simgesel şiddete uğrama ihtimalleri olduklarından ya bazı görüşlerini oto sansür yöntemiyle kısıtlamaktadırlar ya da hiç belirtmemektedirler. Sözlük’teki hâkim ideoloji, bazı görüşlerin beyan edilmesini dolaylı yoldan da olsa engellemektedir. Hâkim görüşe aykırı fikirler yazan yazarlar ise “çok kötü!” butonuna basılıp entry’yi kötüleme, yazılan entry’nin altına küfür ya da küçümseme içeren entry yazma veya yazarın nick’inin

bulunduğu başlığa (sözlükteki karşılığı *nickaltı*'dir) yazarı kötüleyen, aşağılayan entry yazma yoluyla sindirilmektedirler. Bu sindirme işlemi çalışmada, simgesel şiddetin uygulanma şeklini göstermek adına örneklendirilmiştir.

Ekşi Sözlük'te her zaman karşıt görüşte olan kişiler simgesel şiddete maruz kalmazlar, bazen bazı yazarlar dikkat çekmek adına bilerek, isteyerek başka insanları rahatsız edebilecek başlıklar açarlar ya da entry yazarlar. Bu yazarlar *troll* olarak adlandırılırlar. *Trollerin* amacı çoğu zaman sözlükte bir tartışma ortamı yaratmaktır, çoğunlukla da amaçlarına ulaşırlar. Bazen sıradan, basit konularda başlıklar açarken; bazen de toplumu gerçekten rahatsız edecek konuları seçerler. *Troller*, kendileriyle alay edilmesini önemsemezler, dikkat çekici başlıklar açıp tepki topladıklarında bu durumdan memnun olurlar. Çünkü burada amaç, düşüncenin diğer kişiler tarafından kabul görmesi ya da toplum için faydalı bir fikir olması değil; dikkat çekmesidir. Bu nedenle *trollere* çoğunlukla “don't feed the troll” *bakınız*ıyla yanıt verilir; ancak *trollere* yanıt veren kişi sayısı her daim fazladır. Bu da bazı kişilerin simgesel şiddete maruz kalmaktan rahatsız olmadığını, aksine simgesel şiddete maruz kalmak adına çaba sarf ettiğini bize göstermektedir.

Bazı yazarların simgesel şiddete uğramak için çaba harcaması, sözlükte uygulanan simgesel şiddeti meşrulaştırmaz. Sırf simgesel şiddete daha fazla maruz kalmamak için yazdığı entry'yi silen birçok yazar vardır. Yazar o kadar çok simgesel şiddete maruz kalmıştır ki artık tek yolun kaçmak olduğunu düşünmüştür; ancak bu da çözüm değildir. Çünkü çoğunlukla diğer yazarlar ekran görüntüsü almak suretiyle entry sahibi yazarı deşifre ederler. Bazen yazarlar nickleri arkasına da saklanamazlar. Gerçek hayattaki kimliği deşifre olan yazarlar da vardır. Bu yazarlardan bazıları sözlükte yoğun şekilde simgesel şiddete maruz kalmaktadırlar.

Ekşi Sözlük'te uygulanan simgesel şiddeti daha ayrıntılı incelemek adına, hangi durumlarda simgesel şiddet uygulandığına yönelik olarak oluşturulmuş birkaç kategori vardır. Bu kategoriler; formata aykırı başlık/ entry, verilen bilginin küçümsendiği entry/ başlık, karşıt görüş içeren başlık/ entry, troll entry/ başlık ve bahsedilen kişinin küçümsendiği entry/ başlıktır.

Formata aykırı entry/ başlık kategorisinde, formata uygun olarak başlık açmayan ya da entry yazmayan yazarların simgesel şiddet uygulanarak nasıl sindirildiği görülmektedir. Örnekler incelendiğinde, formata aykırı entry ya da başlığı olan yazarların çeşitli *bakınız*larla

format konusunda uyarıldığı veya yazdıkları entry ya da başlıkla alay edilmek suretiyle simgesel şiddete maruz kaldıkları görülmektedir.

Verilen bilginin küçümsendiği entry/ başlık kategorisinde, çeşitli konularda farklı bilgiler veren yazarlara bazı durumlarda simgesel şiddet uygulandığı görülmektedir. Bazen yazarın söylediğinin tamamen tersi olan bir entry yazarak da o yazarın engellenmesi sağlanmaktadır. “Sesli harfleri ö harfi ile değiştirmek” başlığında olduğu gibi yazarın savunduğu düşünceye taban tabana zıt entryler yazarak yazar simgesel şiddete maruz bırakılabilir. Bu yöntem, sözlükte oldukça sık uygulanan bir yöntemdir.

Karşıt görüş içeren entry/ başlık kategorisinde, herhangi bir konuda toplumda veya sözlükte genel olarak kabul gören bir görüşe aykırı bir fikir beyan edildiğinde yazarların simgesel şiddete ne kadar çok maruz kaldıkları görülmektedir. Bu fikir bazen günlük hayatta kullanılan herhangi bir nesne ile ilgilidir, bazen siyasi bir görüştür, bazen de başka bir konu hakkındadır. Hangi konu olursa olsun, hâkim görüşten farklı bir görüş açıklandığında azınlıkta olan yazar çoğunluk tarafından simgesel şiddete uğrar.

Troll entry/ başlık kategorisinde, troll yazarlara diğer yazarlar tarafından simgesel şiddetin nasıl uygulandığı görülmektedir. Troll yazarların amacı dikkat çekmek olduğundan simgesel şiddete maruz kalmaları durumunda, aslında, bu durumdan çok da şikâyetçi değillerdir. Kanadalı araştırmacıların yaptığı bir araştırmaya göre troller, insanları mutsuz etmekten hoşlanırlar. Bu nedenle onları rahatsız edecek başlıklar açarlar ya da entryler yazarlar. Bu durumda, aslında, şiddete maruz kalanın hangi taraf olduğunu belirlemek biraz güçtür. Troller maruz kaldıkları simgesel şiddetin kendilerine uygulanmasından rahatsız olmaktan ziyade memnuniyet duyarlar, çünkü böylece daha fazla dikkat çekerler. Daha fazla dikkat çekilmesi ise daha fazla kişinin onların farkına varması demektir. Yani, aslında, trollerden ziyade diğer yazarlar troller yüzünden simgesel şiddete daha çok maruz kalmaktadırlar.

Bahsedilen kişinin küçümsendiği entry/ başlık kategorisinde ise, herhangi bir kişi beyan ettiği bir görüş ya da yaptığı bir hareket nedeniyle simgesel şiddete maruz kalabildiği görülmektedir. Bu kişinin yaptığı hareket çoğunlukla sözlük yazarlarından bağımsız, onları hedef almayan bir harekettir; ancak yapılan hareket sözlük yazarları tarafından beğenilmediği için bahsedilen kişiye simgesel şiddet uygulanır. Simgesel şiddet uygulaması alay etmek şeklinde olabildiği gibi hakaret etmek yoluyla da olabilir.

Yukarıda bahsedilen kategorilere bakılarak Ekşi Sözlük'te simgesel şiddetin uygulandığı görülebilmektedir. Simgesel şiddet uygulama türleri kategorilere ayrılarak anlatılmıştır; ancak aslında bu kategoriler arasında kesin bir ayırım yapmak oldukça güçtür. Formata aykırı başlık açan yazarın başlığının altında verilen bilginin küçümsendiği de görülebilmektedir ya da karşıt görüş içeren entry'nin altına kişiyi küçümseyen entry de yazılabilmektedir. Bu nedenle başlıkların tasnifi yalnızca daha genel özellikler dikkate alınarak yapılmıştır ve buradaki amaç, çalışmanın daha okunabilir ve daha düzenli olmasını sağlamaktır.

Çalışma sonucunda araştırmanın varsayımlarının doğrulandığı görülmektedir. Sosyal medya hayatımızın önemli bir bölümünü kaplamaktadır. Simgesel şiddet yaşadığımız her an karşılaşabileceğimiz, sıklıkla uygulanan bir şiddet türüdür. Simgesel şiddet sosyolojik olgularla bağlantılıdır. Simgesel şiddet sosyal medyada sıklıkla uygulanmaktadır. *Ekşi Sözlük* internet sitesi, simgesel şiddetin uygulandığı sosyal medya ağlarından biridir. Simgesel şiddet, çeşitli şekillerde *Ekşi Sözlük*'te uygulanmaktadır. Verilen başlık ve entry örnekleri, Bourdieu'nün simgesel şiddet tanımıyla örtüşmektedir.

Çalışmada sonuç olarak sosyal medyanın simgesel şiddet uygulanan bir alan olup olmadığı sorgulanmış ve *Ekşi Sözlük* internet sitesi bu sorgulamanın yapılması için seçilmiştir. Sosyal medyadaki simgesel şiddet çok geniş bir konudur, tek internet sitesinin incelenmesiyle açığa çıkarılamaz; ancak sosyal medyada uygulanan simgesel şiddetin bir kısmı hakkında bu araştırma aracılığıyla fikir sahibi olunabilir.

KAYNAKÇA

- Akay, Recep (2005), Kültürel Kimlik ve Kültürlerarası İletişim, Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 2, İstanbul
- Arent, Hannah (2003) Şiddet Üzerine, (Çev: Bülent Peker), İletişim Yayınları, İstanbul
- Arun, Özgür (2014) İnce Zevkler- Olağan Beğeniler: Çağdaş Türkiye’de Kültürel Eşitsizliğin Yansımaları, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 167-192), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Aydın Özgür (2012), İfade Özgürlüğüne Vurulmuş Pranga: Simgesel Şiddet, Hukukun Gençleri Sempozyumları Dizisi, “Hukuk Felsefesi”, Sayı:3, Umut Vakfı, İstanbul
- Babacan Mehmet Emin, Haşlak İrfan, Hira İsmail (2011) Sosyal Medya ve Arap Baharı, Akademik İncelemeler Dergisi,Cilt:6,Sayı:2, Sakarya
- Baker, Ulus (2012) Kanaatlerden İmajlara Duygular Sosyolojisine Doğru, (Çev: Harun Abuşoğlu), Birikim Yayınları, İstanbul
- Bilgin, Nuri (2008) Sosyal Psikoloji, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir
- Bostancı, Mustafa (2010), Sosyal Medyanın Gelişimi Ve İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları, Yüksek Lisans Tezi, Gazetecilik Anabilim Dalı, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- Bostancı, Naci (2013) Yeni Medya ve Kamu DiplomasisiAktörü Olarak Byegm, İletişim ve Diplomasi 6 Aylık Yerel Süreli Akademik Hakemli Dergi, (Editör: Naci Bostancı), Yıl:1, Sayı:1, Ankara
- Bostancı, Naci (2013) Yeni Medya ve Kamu DiplomasisiAktörü Olarak Byegm, İletişim ve Diplomasi 6 Aylık Yerel Süreli Akademik Hakemli Dergi, (Editör: Naci Bostancı), Yıl:1, Sayı:1, Ankara
- Bourdieu, Pierre (2013) Bilimin Toplumsal Kullanımları Bilimsel Alanın Klinik Bir Sosyolojisi İçin (Çev: Levent Ünsaldı), Heretik Yayınları, Ankara
- Bourdieu, Pierre (2013) Seçilmiş Metinler (Çev: Levent Ünsaldı), Heretik Yayınları, Ankara
- Bourdieu, Pierre (2014) Simgesel Sermaye ve Toplumsal Sınıflar, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 192-204), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Bourdieu, Pierre (2014) Sosyolojiye Övgü, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 8-15), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Bourdieu, Pierre ve Wacquant Loic J. D. (2003), Düşünümsel Bir Antropoloji İçin Cevaplar, (Çev: Nazlı Ökten), İletişim Yayınları, İstanbul
- Briggs, Asa & Burke, Peter (2004) Medyanın Toplumsal Tarihi, (Çev: İbrahim Şener), İzdüşüm Yayınları, İstanbul
- Bülbül Oğuz, Betül (2012), Sosyal Medya Dilinin Görüntüsel Gösterge Boyutu Ve Bunun Dile Etkisi, Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 7/4, Fall 2012, Sayfa: 1157-1166, Ankara

- Calhoun, Craig (2007), Bourdieu Sosyolojisinin Ana Hatları, Çeğin Güney, Göker Emrah, Arlı Alim, Tatlıcan Ümit (Ed.), Ocak ve Zanaat Pierre Bourdieu Derlemesi(ss.53-76), İletişim Yayınları, İstanbul
- Çaplı, Bülent (2002) Medya ve Etik, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara
- Çeğin, Güney & Ünsaldı, Levent (2014) Bourdieu'nün Şerhleri Üzerinden "Temsiliyet Simyası", Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 89-106), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Çelik, Çetin (2014) Sosyal Sermaye, Ebeveyn Ağları ve Okul Başarısı, Beğeni ve Kimlik, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 265-290), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Dikme, Gökhan(2013), Üniversite Öğrencilerinin İletişimde Ve Günlük Hayatta Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları: Kadir Has Üniversitesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Emirbayer, Mustafa (2014) Charles Tilly ve Pierre Bourdieu, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 42-79), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Etil, Hüseyin & Demir, Metin (2014) Pierre Bourdieu'nün Bilim Sosyolojisine Katkısı: "Alan Teorisi", "Habitus" Cini ve "Refleksivite Talebi", Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 312-350), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Fromm, Erich (1993) İnsandaki Yıkıcılığın Kökenleri, (Çev: Şükrü Alpagut), Payel Yayınevi, İstanbul
- Giddens, Anthony(2000) Sosyoloji, Yayına Hazırlayanlar: Hüseyin Özel & Cemal Güzel, Ayraç Yayınevi, Ankara
- Gürel Emet, Yakın Mehmet(2007), Ekşi Sözlük: Postmodern Elektronik Kültür, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi, Cilt:4, Konya
- Gürkan, Alper (2012) Toplumsal Değişme, Medya, İktidar İlişkileri Üzerinden Sosyal Medya Çağında Sosyolojiye Bakış, Düşünen Siyaset, Düşünce Dergisi, S:28, "Neden Sosyoloji", Ankara
- Karademir Hazır, Irmak (2014) Bourdieu Sonrası Yeni Eşitsizlik Gündemleri: Kültürel Sınıf Analizi, Beğeni ve Kimlik, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 230-265), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Kaya, Ali (2005), Din Sosyolojisi Bağlamında, Fransız Sosyolog Pierre Bourdieu-Klasik Sosyoloji İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul
- Koçak, Gizem (2012), Bireylerin Sosyal Medya Kullanım Davranışlarının Ve Motivasyonlarının Kullanımlar Ve Doyumlar Yaklaşımı Bağlamında İncelenmesi: Eskişehir'de Bir Uygulama, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler EnstitüsüHalkla İlişkiler ve Reklamcılık Anabilim Dalı, Eskişehir

- Köse, Hüseyin (2009) “Neoliberal Estetik”ten “Habitus”a Bourdieu ve Popüler Kültür, Dergipark Akademik, Sayı: 10, Ankara
- Köseoğlu, İsmail Hamdi (2011), The New Social Media And The Public Sphere In Turkey, Thesis in Sociology, Institute of Social Sciences, Fatih University, İstanbul
- Mavnacıoğlu, Korhan (2009) İnternette Kullanıcıların Oluşturduğu Ve Dağıttığı İçeriklerin Etik Açısından İncelenmesi: Sosyal Medya Örnekleri, Medya ve Etik Sempozyumu, “Bildiriler”, (Editör: Doç. Dr. Mustafa Yağbasan), Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi, Elazığ
- Mavnacıoğlu, Korhan (2009) İnternette Kullanıcıların Oluşturduğu Ve Dağıttığı İçeriklerin Etik Açısından İncelenmesi: Sosyal Medya Örnekleri, Medya ve Etik Sempozyumu, “Bildiriler”, (Editör: Doç. Dr. Mustafa Yağbasan), Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi, Elazığ
- Meder Mehmet, Çeğin Güney (2004), Sembolik Şiddet Arenası:Televizyon Ve Medyatik Söylemin Özerkliği Sorunu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 15, Sayfa: 102-107, Denizli
- Morris, Charles G. (2002) Psikolojiyi Anlamak, (Çev: H. Belgin Ayvaşık), Melike Sayıl, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara
- Mouzelis, Nicos(2007), Katılımcı- Toplumsal Bütün Sorunu: Parsons, Bourdieu, Giddens, Çeğin Güney, Göker Emrah, Arlı Alim, Tatlıcan Ümit (Ed.), Ocak ve Zanaat Pierre Bourdieu Derlemesi(ss. 187-226), İletişim Yayınları, İstanbul
- Ök, Fatih (2013), Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Ve Motivasyonları, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, Elazığ
- Ökten, Nazlı (2014) Devlet Üzerine: Son Bir Hesaplaşma, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 79-89), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Özer, Ömer (2007) Medya Şiddet Toplum, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No: 1725, Eskişehir
- Özsöz Cihat (2009), Pierre Bourdieu Sosyolojisi ve Simgesel Şiddet, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Ankara
- Öztimur, Neşe (2007), Feminist Teoride Pierre Bourdieu Tartışmaları, Çeğin Güney, Göker Emrah, Arlı Alim, Tatlıcan Ümit (Ed.), Ocak ve Zanaat Pierre Bourdieu Derlemesi(ss.581-604), İletişim Yayınları, İstanbul
- Swartz, David (2011), Kültür ve İktidar Pierre Bourdieu’nün Sosyolojisi, (Çev: Elçin Gen), İletişim Yayınları, İstanbul
- Tatlıcan, Ümit & Çeğin, Güney (2007), Bourdieu ve Giddens: Habitus veya Yapının İkiliği, Çeğin Güney, Göker Emrah, Arlı Alim, Tatlıcan Ümit (Ed.), Ocak ve Zanaat Pierre Bourdieu Derlemesi(ss. 303-366), İletişim Yayınları, İstanbul

- Türk, H. Bahadır (2011) Türkiye’de Ulus-Devlet Formasyonunun Ortaya Çıkış Sürecini Habitus Kavramı Üzerinden Okumak, Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 57, Ankara
- Türkdoğan, Orhan (1996) Sosyal Şiddet ve Türkiye Gerçeği, Timaş Yayınları, İstanbul
- Uzun Gülcan (2010), Postmodern Dünyada Postmodern Şiddet FenomeniBağlamında Reklamlarda Simgesel Şiddet, Yüksek Lisans Tezi, Gazi ÜniversitesiSosyal Bilimler EnstitüsüHalkla İlişkiler Ve Tanıtım Anabilim Dalı, Ankara
- Wacquant, Loic (2014) 1993’te Bourdieu: Bilimsel Kutsamaya Dair Bir Vaka İncelemesi, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 16-35), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul
- Wacquant, Loic (2014) Simgesel İktidar ve Grup Oluşumu: Pierre Bourdieu’nün Sınıfı Yeniden Çerçevelemesi Üzerine, Çeğin Güney, Göker Emrah, Ökten Nazlı (Ed.), Pierre Bourdieu (ss. 204-230), Yapı Kredi Yayınları, Üç Aylık Düşünce Dergisi, Sayı: 76, İstanbul

ÖZGEÇMİŞ

4 Ocak 1988'de İzmir'de doğdum. Ömer Özkan İlköğretim Okulu'nda (1994-2002) ve Hayrettin Duran Lisesi'nde (2002-2006) okudum. 2007- 2012 yılları arasında Ege Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde lisans eğitimimi tamamladım. 2009- 2012 yıllarında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümünü okudum. 2010- 2012 yılları arasında ise Pedagojik Formasyon ve Yandal Programında Psikoloji Eğitimi aldım. 2012 yılında da Pamukkale Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde Yüksek Lisansa başladım.